

מתהלך ברג"ש

אסופה לזכרו של

ר' גדליה שרייבר ז"ל

י"ל לאזכרת השלשים ז' באדר תשפ"א

ועתה יו"ל עם תוספות

לאזכרת י"ב חודש ז' שבט תשפ"ב

לזכרונות, סיפורים ופניות
בענייני הספר:
ayshrei@gmail.com

אתר זכרון נהלך ברגש
www.gedalya-schreiber.com

עימוד ועיצוב
רון אלמסי
054-6671476
ronen3005@gmail.com

ר' גדליה זאב ב"ר יששכר שרייבר ז"ל

יד' כסלו תרפ"ח - ז' שבט תשפ"א

הקדמה

מזה כחודש ימים מאז נסתלק מעמנו אבינו מורינו הכ"מ ר' גדליה שרייבר ז"ל. אבידתו איננה רק פרטית לנו כמשפחה, אלא אבידת הציבור היא.

כפי שניתן לראות במקצת הדברים הנדפסים כאן, הקדיש אבינו ז"ל את כל חייו למען הכלל, והכל מתוך מידות ישרות, אהבת השלום, אמונה יוקדת וביטחון מלא במי שאמר והיה עולם.

תחנות חייו רבות ומגוונות, ואת כולן שוזר חוט מקשר אחד: עשייה מופלאה ומבורכת למען הכלל, שהיא בבחינת "ואת כל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו", והכל מתוך אהבת חסד ואמונה והודאה לקב"ה.

בגמרא מסכת שבת (לב.): "ואלו הן פרקליטין של אדם - תשובה ומעשים טובים. ואפילו תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה, ואחד מלמד עליו זכות - ניצול, שנאמר 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת' וגו'".

ומה נאמר על אבינו הכ"מ היקר, כמה וכמה מלאכים מליצים זכויות מקבלים פניו במרום:

מאות משפחות שהוריהם זכו לראות את יקריהם חללי צה"ל ממלחמת השחרור, מובאים מעבר לקווי האוייב לקבר ישראל, ונשותיהן מותרות מעגינותן.

אלפי נשמות קדושות וטהורות של חניכיו מבית הנוער בקצה ומשפחותיהם, דור שלם שהעמיד על רגליו, ליטש וצחצח אותם לתפארת ישראל. וכן במסגרות חינוך נוספות עם הנוער במשך השנים ב"חינוך המשלים" ובמרכזי "תקוותנו".

אלפי ילדים טהורים של עם ישראל שנולדו בקדושה לאחר טבילת אמם במקוואות טהרה, שלחם במסירות לבנייתם כנגד כל המכשולים.

אלפי שיעורי תורה מפי רבנים גדולי תורה שזכה למנות בירושלים עיה"ק כרבני שכונות, ובראשם הרבנים הראשיים לירושלים הגאונים הרב זיולטי והרב משאש זכר צדיקים לברכה, שחוללו גדולות ונצורות בביצור הדת בעיר קדשנו ותפארתנו.

עשרות אלפי תפילות שהתפללו עמך ישראל בבתי הכנסת בשכונות החדשות בירושלים, ובתחנה המרכזית - אגד, רעיון שיזם והפכו למציאות, והתקבל אחר כך במקומות רבים נוספים בארץ.

לימוד התורה והסיפוק הרוחני, שזיכה בהם מאות גמלאים בכולל בית הכנסת ישורון מידי יום ביומו, במשך שנים ארוכות.

זיק היהדות שהתעורר מחדש אצל מאות מיהודי מוסקבה, בתפילותיו שם כשליח ציבור בימים הנוראים לאחר שבעים שנות מחנק רוחני של השלטון הקומוניסטי ומסך הברזל. ורגעי ההתעלות שחוו בסימו של היום הקדוש יום הכיפורים בתפילת "לשנה הבאה בירושלים הבנויה". ומתפללים רבים בארץ שזכו להתעורר מתפילותיו החמות במשך שנים רבות.

ועוד היד נטויה מאלפי מעשי חסד לאנשים רבים, שנעזרו בו בתמיכה אישית ומשפחתית, כלכלית ונפשית, לאורך השנים, במרץ בלתי נלאה של - "לא רק לעשות חסד" כדבריו, אלא - "אהבת חסד", "לרוץ לעשות חסד"...

כל אלו ועוד רבים, הרי הם הפרקליטים שמקבלים פניו וימליצו טוב בעדו. אך הוא כדרכו בקודש, בודאי לא ירצה ולא יסתפק בתיקונו האישי גם בעולמות עליונים, אלא ימשיך כמוקיר רבנו, לסדר הכבוד הראוי לרבנים גדולי ישראל שקשורים היו עמו בחייו גם בעולמם העליון, ולהמליץ טוב בעד כל ישראל לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, והגאולה השלימה שתבוא בחסד וברחמים בב"א.

חוברת זו מחולקת לשלושה חלקים.

החלק הראשון, פסוקים ומאמרי חז"ל הקשורים עם אישיותו של אבא ז"ל, וסיפורים מימי חייו הקשורים לעניין.

תודתנו העמוקה לגיסנו, הרב נדב פרידמן שליט"א שאסף את הדברים בכישרון ובחן רב.

החלק השני, קובץ נאומים ומכתבים של אבינו ז"ל, שיש בהם התייחסות לדברים שפעל ועשה בתחנות חייו השונות, ואת גישתו לחיים בכלל, דברים המשקפים את דרכו בקודש.

השלישי, חלק ממכתבי הערכה שנשלחו אליו לאורך השנים, שגם הם מהווים ציון דרך, ללמידה על דמותו של איש חזון ומעש, עוסק בצרכי ציבור באמונה ומקרב לב ישראל לאביהם שבשמים.

קראנו לחוברת בשם "מתהלך ברג"ש", בדומה לשם ספרו ובו פרקי חייו שיצא לאור לפני כמה שנים הנקרא בשם "נהלך ברג"ש". ביטוי זה נאמר לאבינו ז"ל

מפי הרבי מלובביץ' זיע"א בעת ביקורו אצלו, שעליו נאמר בתהלים "בבית אלקים נהלך ברג"ש" ראשי התיבות של ר' גדליה שרייבר.

על אברהם אבינו נאמר "האלקים אשר התהלכתי לפניו", ומביא רש"י שבשונה מהנאמר אצל נח, הדבר מעיד על כוחו של אברהם אבינו המתחזק והולך בצדקו מאליו.

ומבאר בעל השפתי חכמים ע"פ דברי המדרש בבראשית רבה:

"דאת האלקים התהלך נח משמע דלא היה הליכתו אלא במקום שאין אדם שם כי אם אלקים לבד, והיה פורש מבני אדם לפי שהיו כולם רשעים, וירא שמא ילמד ממעשיהם הרעים, דנח לא היה צדיק כל כך אלא צריך סעד. אבל אברהם מתחזק בצדקו מאליו לפי שהיה צדיק גמור והלך בין הרשעים ומוכיחן ומגיירן, ולא היה ירא שמא ילמד ממעשיהם, לפיכך לא צריך סעד".

וכך היה אבינו ז"ל מתהלך ברג"ש, מתהלך בצדקו, כחייל בחזית, כשליח העושה שליחותו ללא פחד וללא מורא, אך תמיד מוסיף טוב, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

וכך היה רגיל על לשונו של אבינו ז"ל פירוש תפילת אברהם אבינו: "אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר", לא נאמר "בעיר" אלא "בתוך העיר". כי זו הייתה דרכו מאז ומעולם, לא להירתע מהתמודדות גם במקומות המסובכים יותר, אך תמיד לשמור על הדרך והכיוון, ולקרב את הרחוקים.

ועוד מרגלא בפומיה: "לעולם יהיה אדם" ... קודם כל להיות בן אדם. וכך היה מאיר פנים לכל אדם ומקדש שם שמים, עד שהבריות אומרות עליו: "ראו פלוני זה שלמד תורה כמה נאים מעשיו..."

זכה אבינו ז"ל להפטר מן העולם בשם טוב. אוהב על המקום ואהוב על הבריות. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים, ונזכה לראותו בקרוב בתחיית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן.

עיה"ק ירושלים ת"ו, לקראת ז' באדר, שלשים להסתלקותו של אבינו מורינו הכ"מ ר' גדליה זאב בן יששכר שרייבר זצ"ל.

המשפחה

מתולדות חייו

ר' גדליה שרייבר ז"ל, נולד בי"ד בכסלו תרפ"ח (1927) בברלין שבגרמניה. אימו, גיטל זעמע ע"ה, נפטרה חמשה ימים לאחר לידתו, ובמשך שנה וחצי גדל יחד עם אחותו התאומה שושנה תבלטו"א, בבית היתומים של קהילת "עדת ישראל" בברלין. אביו נישא בשנית לאמו בריינדל ע"ה, ובהוראת הרבי שלה, האדמו"ר מסדיגורה בעל ה"כנסת מרדכי" זצ"ל, עלתה המשפחה לארץ בראשית שנת תרצ"ד (1933), וכך זכו להינצל מן השואה. בתל אביב התגורר עד שנת תשי"ב (1952).

למד בבתי הספר תחכמוני, בילו ומוריה ובישיבת תל אביב.

בשנת תש"ה (1945) הצטרף להגנה.

בשנת תש"ו (1946) הצטרף לישיבת בני"ע בכפר הרואה, בראשותו של מורו ורבו הרב משה צבי נריה והרב אברהם צוקרמן זכר צדיקים לברכה. במהלך לימודיו ישיבה יצא בהכוונתו של הרב נריה לקורס מפקדים בהגנה, ובהמשך, אימן את תושבי הכפר מבוגרים וצעירים בנושק ותרגילים נוספים.

ר' גדליה היה חניך ומדריך בתנועת בני עקיבא משחר ילדותו ולאורך חייו המשיך את הקו החינוכי של מורו ורבו הרב משה צבי נריה זצ"ל, שהדביק אותו באהבתו לעם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל, ובצורך להשתלב ביצירה ובעשייה בצרכים של מדינת ישראל הכוללים את תחומי הביטחון, החברה הכלכלה והחינוך.

באייר תש"ח (1948) התגייס לצה"ל, ונמנה על הפלוגה הדתית בגדוד 79 בחטיבה 7.

השתתף בקרבות לטרון וסלילת כביש בורמה, ואחר כך במבצע חירם לשחרור הגליל, כמפקד מרגמות, וזכה להדליק ראשון נר בציונו של ר' שמעון בר יוחאי במירון.

כשעמד לסיים את שירות החובה, ערך את ה"סדר" הראשון באילת - "אום רשרש", והזמין את הרב הראשי לצה"ל הרב גורן זצ"ל לסדר זה. מייד לאחר

החג ביקש ממנו הרב גורן להצטרף במסגרת קבע לשורות הרבנות הצבאית, ובמסגרת זו זכה להביא מאות חללי צה"ל שנותרו מעבר לקווי האויב. ולאחר מכן לסייע לרב פרנק צ"ל בהתרתן של מאות עגונות. בהמשך שירותו, כיהן כקצין דת בפיקוד צפון.

במסגרת שירות המילואים, הקים במבצע קדש בית קברות זמני בקיבוץ בארי, ואף זכה לצל"ש על כך.

לאחר השחרור מצה"ל, החל משנת תשי"ב (1952) ניהל את המרכז השכונתי ובית הנוער בשכונת בקעה. היה זה המתנ"ס הראשון בארץ אשר פעל עם העולים החדשים אשר מקרוב באו, בעיקר מארצות המגרב וצפון אפריקה, והשתכנו במעברת "מקור חיים" ו"תלפיות".

במשך עשרים ואחת שנים זכה לגדל בסיוע צוות מדריכים נפלא, דור של בנים ובנות שחיו בתנאים כלכליים קשים ביותר, התגוררו בצריפים ופחונים, ויחד עם הוריהם נאלצו להתמודד עם בעיות הקליטה הקשות.

המרכז השכונתי ובית הנוער בקעה היה בית שני לאלפי חניכים שקבלו אהבה, תמיכה, חיזוק ועידוד לחיים. רבים מהם כיהנו בהמשך בתפקידים בכירים ומגוונים.

במשך השנים שבהם ניהל את המועדון, עסק גם בעשייה חינוכית כללית עם הנוער בירושלים מטעם עיריית ירושלים ומשרד החינוך. במסגרת זו קיימו קייטנות מידי שנה לאלפי חניכים, וכן ריכז את צוותי המנהלים של בתי הנוער בירושלים.

כן עסק בפעילות מפלגתית מטעם התנועה הדתית לאומית - המפד"ל, ושימש כיו"ר הועדה המוניציפלית, ובתפקידים נוספים.

בשנת תשל"א (1971) הקים את "מקהלת החזנים הירושלמית" המורכבת מכ-30 חזנים שליחי ציבור ובעלי תפילה המופיעים ברחבי הארץ ואף מביאים מזמרת הארץ לאחינו שבגולה.

בשנת תשל"ג (1973) נקרא לנהל את המועצה הדתית בירושלים, לאחר שזו ניזוקה מחיכוכים רבים ו"מלחמות היהודים". במשך שבע וחצי שנות כהונתו כיו"ר המועצה הדתית בירושלים, שינתה המועצה הדתית את פניה, ובס"ד זכו להקים כ-50 בתי כנסת, 14 מקוואות טהרה, לבחור כ-24 רבני שכונות, וגולת הכותרת - בחירתם של הרבנים הראשיים לירושלים, הגאונים הרב בצלאל ז'ולטי והרב שלום משאש זכר צדיקים לברכה.

בשלהי שנת תשמ" (1980) נתמנה למנכ"ל משרד הדתות. בתקופה זו פעל להסדרת זכויותיהם של הרבנים והעובדים בכל המערכת הגדולה של המועצות

הדתיות ובתי הדין, והיה הרוח החיה בהכנת ההסכם הקיבוצי הארצי בין העובדים והנהלת המשרד ומשרד האוצר.

בשנת תשמ"ב (1982) לאחר סיום תפקידו במשרד הדתות כתוצאה מחילופי גברא בין השרים, התמנה למנכ"ל "קרן ילדנו - מרכזי תקוותנו", שם כיהן כ-13 שנים עד שנת תשנ"ה. במסגרת עבודתו הצליח להפעיל 13 מרכזים מקרית שמונה בצפון ועד אשקלון בדרום, כאשר ליד כל מרכז קהילתי הקים הנהלה ציבורית שסייעה בהפעלת המרכז. עם עזיבתו את הקרן פעלו בה כ-15,000 חניכים כ"י.

בשנת תשנ"א (1991) נבחר לכהן כיו"ר ארגון עובדי חינוך, נוער וקהילה (החינוך המשלים), ארגון שהיה מראשו ומעמודי התווך והדמויות הפעילות שלו במשך עשרות שנים. במסגרת ארגון זה פועלים עשרות אלפי עובדי הוראה בכל רחבי הארץ.

בשנת תשנ"ה (1995) נתמנה על ידי הרבנים הראשיים לישראל - הרב ישראל מאיר לאו שליט"א והרב אליהו בקשי דורון זצ"ל, ונציב שירות המדינה, למנכ"ל הרבנות הראשית לישראל. בחמש שנות כהונתו הפך את הרבנות מגוף דל באמצעים, ליחידת סמך פעילה ועצמאית. והעצים מאד את קומתה ופעילותה בתחומים רבים.

בשנת תש"ס (2000) עם פרישתו לגמלאות, הצטרף ללומדי כולל הגמלאים שבבית הכנסת ישורון בירושלים, שם שימש במשך שנים רבות כיו"ר הועד הפועל. עם כניסתו לכולל, זכה להרימו בעוז ותעצומות, ולהפכו לאבן שואבת לגמלאים רבים בירושלים הבאים מידי יום ביומו ללמוד תורה מתוך אורה נעימה ודיבוק חברים. כולל הגמלאים בבית הכנסת ישורון הפך לשם דבר, ומעל מאתיים לומדים פוקדים את שעריו ושומעים שיעורים ממגידי שיעור ברמה הגבוהה ביותר.

במשך עשרים ואחת השנים האחרונות לחייו, זכה ללמוד תורה בהתמדה בכולל זה, ולעסוק בזיכוי הרבים העצום "ותלמוד תורה כנגד כולם".

ז' שבט תשפ"א, בביתו בעיה"ק ירושלים ת"ו, לאחר שנזדכך בייסורים, עם בני משפחתו ובצלילות מלאה, נסתלק לעולם שכולו טוב והוא בן צ"ג שנה.

דברי תורה

זכרונות

וסיפורים

דברי תורה זכרונות וסיפורים על אבינו מורנו הכ"מ ר' גדליה שרייבר זצ"ל

הרמב"ם בספר המצוות (המצוה השמינית) לומד מהפסוק (דברים כח, ט) "והלכת בדרכיו", שיש מצווה בתורה להדמות לקב"ה וללכת בדרכיו: מה הוא רחום אף אתה היה רחום... מה הוא נוהג בחסידות אף אתה היה חסיד וכו'.

זכה אבינו ז"ל לידבק במידותיו של הקב"ה בכל כך הרבה תחומים, זכה לקיים את המצווה הזו של "והלכת בדרכיו" בהידור גדול. ואם נתבונן, נראה עד כמה רבות ממצוות התורה והדרכות חז"ל שבתחומים של בין אדם לחבירו, היו טבועות אצלו במידותיו והנהגותיו.

ננסה לפרט מעט מהמידות והתכונות שבלטו אצל אבינו, על מנת ללמוד, לספוג ולהמשיך את דרכו המפוארת.

מטרת חיבור זה אינה רק לעשות "שם"... חז"ל מלמדים אותנו שהדבר שהכי יכול לגרום נחת רוח ושמחה לאבינו ז"ל הנמצא במרומים, זה שצאצאיו ומכריו ממשיכים את דרכו להרבות בעולם אור וטוב. וכדברי הגמרא במסכת תענית (ה:): שיעקב אבינו לא מת, ומסבירה הגמרא מה זרעו בחיים אף הוא בחיים. כאשר צאצאיו של אדם ממשיכים את דרכו, הרי שרוחו ודרכו ממשיכים לחיות, לצמוח ולשגשג. כאשר הדרך אשר כה הייתה חשובה לו נמשכת, ואנו ממשיכים בפעולות המיוחדות שלו שהביאו כל כך הרבה ברכה לעולם, הרי שמבחינה זו, הוא ודרכו ממשיכים לחיות. ומשום כך אנו בחרנו לשתף את הציבור במעלותיו, כדי שכל אחד יחשוב מה אני יכול לקחת כדי להמשיך את דרכו.

דוד המלך בספר תהילים (לד, יג-טו), מתמצת בכמה שורות את הדרישות והתכונות של מי שרוצה לידבק בחיים. חשבנו לפתוח את מסכת החיים והתכונות של סבא גדליה ז"ל בפסוקים אלו המאפיינים בתמציתיות מגוון של ערכים אשר ליוו אותו כל ימי חייו.

**"מי האיש - החפץ חיים - אוהב ימים - לראות טוב - נצור לשונך
מרע - ושפתיך מדבר מרמה - סור מרע ועשה טוב - בקש שלום ורודפהו"**

אבינו ז"ל היה חפץ בחיים ואוהב את הימים, כמו שאמר הרב הראשי הגאון הרב דוד לאו שליט"א בתנחומיו בשבעה, בהסבר הפסוק, ש"אוהב ימים" זו מעלה שעומדת בפני עצמה. אהבת הימים והחיים נבעה מהתוכן העשיר שהוא יצק ומילא בכל יום ויום בעשייה, במצוות ובשליחות למען הכלל.

הפסוק ממשיך לתאר את האיש החפץ בחיים ורגיל "לראות טוב". אבינו זכה לראות את הטוב בכל דבר ודבר ובכל אדם. לכן הוא כל כך אהב והאמין בחיים, כיון שהקב"ה ברא עולם שהוא מלא בטוב ה' המתגלה דרך כל מהלכי החיים וההיסטוריה ודרך גאולת עם ישראל ותקומתו. אלא שצריך את העין הטובה והחודרת להבחין ולזהות את הטוב המתנוצץ בכל דבר. לאבא היתה עין טובה וחודרת שלא מפספסת שום נקודת אור גם אם היא טמונה וגנוזה במסתרים.

"נצור לשונך מרע" מתוך העין הטובה והאמונה בטוב שקיים באבא, התרחק מאד ונשמר מלשון הרע ורכילות על כל אדם.

"ושפתיך מדבר מרמה" היושר ובקשת האמת היו נר לרגליו והם אלה שהנחו אותו בכל צעד ושעל, ובכל מהלך שפעל, תמיד עשה זאת מתוך אמת צרופה וישרות נקיה מכל רבב ואינטרס אישי, וכידוע, אין זה דבר קל למי שעוסק במשרות ציבוריות רמות, מאחר והפיתויים גדולים, והסכנה ליפול בהם אורבת מכל פינה. אך הוא נשמר מכך, ועשה את הדברים לשם שמים וללא נגיעות, ובי"ה בשל כך זכה והצליח בפעולותיו.

"סור מרע ועשה טוב" אבא ז"ל התרחק כל ימיו מכל דבר רע, והתקיים בו הפסוק "אוהבי ה' שנאו רע". הסלידה מהרע ולפעמים גם הצורך להילחם בתופעות שליליות ושחיתויות ללא פשרות, הביאו אותו לדבקות בעשיית הטוב ללא גבולות.

"בקש שלום ורודפהו" אבא ברח מהמחלוקת כמו מאש. אך לא הסתפק בכך אלא רדף בכל מאודו להשכין שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו.

עד כאן עיקרי הדברים, עתה ננסה לפרט ולהרחיב במקצת את התכונות הללו, אם כי מראש אנו מתנצלים, כיון שכל מה שנכתוב כאן הוא כטיפה מהים הגדול של אישיותו הגדולה והעשירה של אבינו, סבא גדליה ז"ל.

נתחיל בחלק הראשון של הפסוק **"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים..."**

ריה"ל כותב בספר הכוזרי (תחילת מאמר שלישי), שבעם ישראל, עובד ה' האמיתי אינו מואס בחיים, מפני שהם מטובות הבורא ודרכם נפגשים עם טוב ה'. אלא הוא אוהב את העולם ואת אריכות הימים ועליו נאמר "את מספר ימך אמלא" וכן "והארכת ימים" וכו'.

אבא אהב מאד את החיים בכל הרבדים שבהם. הן במובן החמרי והן במובן הרוחני. הוא ידע גם להתפנק מדי פעם, ולשמוח במאכל טעים או בגד יפה או מוסיקה נעימה, והייתה לו חביבה מיוחדת ללכת לשוק "מחנה יהודה"

ולהתענג מהשפע הגדול של פירותיה של ארץ ישראל. הוא ידע להנות מהחיים, ויחד עם זה, תמיד להודות ולהלל את הקב"ה שמשפיע עלינו כל כך הרבה טוב. והרבה להזכיר את דברי ר' אבא בגמרא סנהדרין (צ.ח.) שהסימן המובהק לגאולה הוא כשארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה. אבא הוסיף ואמר שבשוק רואים את הגאולה ממש בעיניים.

אבא אהב מאד לשמוע יצירות של חזנות ושירים יפים. כאשר שמע שיר או יצירה החודרת ללב, היה עוצם עיניו ומתרכז מאד, לעתים גם מזיל דמעה, הן כדי להקשיב ליופי של המוסיקה והן לפתוח את הלב ולתת למנגינה להיספג ולעורר את הלב לקדושה.

אבא ז"ל זכה לאריכות ימים מתוך הברכה של "את מספר ימיך אמלא". הוא מילא כל יום ויום בכל כך הרבה מצוות ומעשים טובים, ואת הכל עשה בשמחה. לא פלא שהוא כל כך אהב והעריך את החיים כי הוא ראה מה אפשר להספיק ולעשות ביום אחד של חיים.

"אוהב ימים לראות טוב" - עין טובה

המשנה באבות (פרק הי"ט) אומרת: "כל מי שיש בו שלושה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו: עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה..."

אחת התכונות הבולטות באבא היא העין הטובה. לפעמים נדמה שעין טובה זו תכונה שמנסה לראות את העולם בצבע ורוד ויפה, לדמיון שהכל טוב, ולהתעלם מן החסרונות והדברים השליליים. אך לא זו כוונת המשנה. עין טובה איננה עיוורון, היא אכן מבחינה ומכירה את החסרונות, אך יש לה הסתכלות רחבה וחדירה עמוקה למצוא את הטוב שבכל דבר. עין טובה נובעת מאמון גדול בטוב שיש בכל דבר ובכל אדם, גם אם הוא מוסתר ונעלם מאיתנו במבט ראשון.

אבא היה בהחלט תלמיד נאמן וממשיך דרכו של אברהם אבינו. בבית הנוער בבקעה, נפגש אבא עם מאות ילדים ובני נוער שחלקם הסתובבו ברחובות והגיעו למקומות לא טובים. הוא האמין בהם וראה את האוצר הגדול שטמון בכל אחד מהם, ומסר את נפשו ימים ולילות כדי לחזק בהם את האמונה ולטפח בהם את הדרך ארץ, ולעזור לכל אחד מהם למצוא ולפתח את האוצר הפנימי החבוי בתוכו שאיתו הוא יוכל לגדול ולתרום מעצמו למשפחה ולחברה כולה.

הרב הראשי הרב דוד לאו שליט"א ניחם בשבעה ואמר "היו לו הרבה תפקידים בכירים, אך מהשיחות עימו נראה שהוא ראה את מפעל החיים העיקרי שלו בחינוך הילדים והנוער בבקעה"

אלפי בוגרי בית הנוער בבקעה הנמצאים בכל אתר ואתר, מעידים שבזכותו הם לא "נפלו" לפיתויים השליליים שעמדו בפניהם, אלא צמחו וגדלו והקימו משפחה לתפארת ומצאו את דרכם בחיים.

אבא ז"ל סיפר שהייתה תקופה שהוא אימץ בביתו אדם שרצח (!) וסיכם עם המשטרה שהוא ישקיע בו ויחנך אותו כראוי, כדי שלא יירקב בכלא ויפול שם עוד יותר.

כמו כן, היו בחורים שרצו לשלוח יד בנפשם, והוא עודד אותם וחיזק את רוחם וממש הציל את חייהם ואת חיי זרעם, והעלה אותם על דרך המלך.

לאבא היה מבט חודר ועמוק שבכוחו ידע לזהות בכל אחד את הנקודות החזקות שיש בו, ומצא תמיד את הדרך והמילים הנכונות להבליט ולהעצים את אותם נקודות.

הוא היה רגיל לדרוש על מאמר חז"ל "איזהו חכם הרואה את הנולד" באופנים אחרים מן המקובל. האחד, קיבל מרבתי, שאין הכוונה למי שרואה את הנולד בעתיד, שכן אז הוא "נביא" ולא "חכם". אלא רואה את שכבר נולד, ולומד מהניסיון. אך הוא עצמו פירש את המשנה באופן נוסף. הוא דרש: איזהו חכם? זה הרואה את הנולד - הפוטנציאל שטמון בכל אדם שעתיד להיוולד ולצאת לפועל. ולפי הראייה הזו החודרת פנימה, היה מכוון ומעודד אנשים להשקיע ולחשוף את הפוטנציאל הגדול הטמון וחבוי בתוכם.

סיפורים רבים סופרו, על אנשים מבוגרים וצעירים כאחד, שהאמון הגדול שאבא נסך בהם, גרם להם להאמין בעצמם ולפתח את התכונות והכישרונות שהתברכו בהם. הרבה סיפרו שעד המפגש עמו הם לא האמינו בעצמם, ולפעמים לא היו מודעים לכוחות שבתוכם. האמון שהוא נתן בהם והוודאות שלו בהצלחתם, החזירה להם את האמון בעצמם ודחפה אותם, קדימה, מתוך ביטחון שהם ודאי יצליחו בסיעתא דשמיא.

אחד מהחניכים, ציון אלבו-פז, שכיום הוא בן 72 עד מאה ועשרים, מספר בערגה ובעיניים דומעות, איך המשפט שאמר לו אבא ז"ל בהיותו בן שמונה בביתו ליד הוריו: "זה הקטן גדול יהיה - תראה שאתה תהיה עוד משהו גדול". משפט זה שנאמר מאבא ז"ל מתוך מבט אוהב ומלא חכמה, מבט שמאמין בו ובכוחותיו באופן כל כך גדול, ליווה אותו כל חייו וממשיך ללוותו עד היום, להיות בעל מוסך גדול בירושלים ולעשות הרבה דברים חשובים בחיים.

חניך אחר מתקופת בקעה, הרב שלמה בן עזרא הרב של מבשרת ציון, סיפר גם הוא, שכאשר הצטער בעודו ילד מדוע לא לוקחים אותו להדלקת נרות חנוכה במעמד ראש הממשלה דוד בן גוריון וראש עיריית ירושלים, ניחם אותו

אבא ז"ל - אתה נועדת לגדולה מזו... ומשפט זה המשיך לדחוף אותו בעשייתו במשך שנים ארוכות.

כמה וכמה אנשים שעבדו תחתיו סיפרו, שלפעמים הבחין אבא במישהו שלדעתו יכול להגיע הרבה יותר רחוק ממה שהוא עכשיו, והיה מדרבן אותו ומעודד אותו להתקדם למחוזות אחרים, וכמובן תוך כדי הכוונה כיצד הכי נכון לעשות זאת. וכך הפכו הם במרוצת השנים למנהלים גדולים בעצמם.

משפטי חיזוק מעין אלו היו מורגלים בפיו כל הזמן: "יש לך קול מאד יפה אתה עוד תהיה זמר גדול". "אתה כזה תלמיד חכם, ודאי עוד תהיה רב גדול בישראל". "אין כמוך בעולם". "האוכל שלך הכי טעים בעולם". "אתה צדיק גדול". "את מחנכת מספר אחת". וכו' וכו'. וכשהוא אמר את הדברים הרגשת שזה לא סתם מילים בעלמא, אלא הוא באמת מאמין בכל ליבו במה שהוא אומר, וכך הדברים חדרו עמוק, חיזקו מאד, ונתנו לשומע דחיפה קדימה ואמונה בעצמו.

הנכדים ציינו, שבכל מפגש עם סבא הם התמלאו בכוחות חיים. גם אם מישהו הגיע כאשר עבר עליו איזשהו משבר והיה די מיואש, הרי שתוך זמן קצר הוא הרגיש שיצא עם מטען של חיים והרבה אמונה ביופי של החיים.

האמון של אבא היה כל כך גדול, והוא מעולם לא התייאש משום אדם, גם מנערים שנפלו לתהומות עד שהמחנכים ולפעמים גם ההורים הרימו ידיים והתייאשו מהם, אך הוא מעולם לא התייאש, והיה מוכן להשקיע הרבה זמן והרבה מחשבה על כל אחד, עד שיצליח להרים אותו מאשפתות וממש "מאשפות ירים אביון".

אבא ז"ל הזכיר הרבה פעמים את העובדה, שאימו ע"ה נפטרה חמישה ימים אחרי שהוא ודודה שושנה תאומתו שתחי' נולדו. המצב בבית היה מאד קשה ואביו ז"ל נאלץ למסור את שני התאומים לבית יתומים למשך שנה. הוא היה מוסיף ואומר שלפי הקשיים שעברו עליו בילדותו, הרי שהוא היה יכול להגיע למקומות מאד שליליים, אך בסיעתא דשמיא, ובזכות האישה הצדקת שאביו נשא בשנית - הסבתא בריינדל, הוא זכה להגיע רחוק.

נראה שמאורע זה שעבר על אבא בילדותו, שימש כאבן יסוד בכל חייו, ומזה הוא למד שאסור להתייאש משום מצב ומשום אדם. אם מאמינים ומוכנים להשקיע, אפשר לצאת ולצמוח גם מהמצבים הכי קשים ומסובכים.

מר ניסים אלבז, בוגר מועדון הנוער בבקעה כותב על האמון הגדול של סבא, בילדים ובנוער שגדלו בעוני גדול ובמצוקה במעברה בתלפיות, מתוך דברים שסבא ז"ל נשא בפני ההורים: "כן רבותי! ציונות ומסורת אינן תיאוריה! בכל יום אני מגלה כישרונות נפלאים, וביום מן הימים יהיו הבנים

שלכם המנהיגים החדשים. אנחנו שואפים לאפשר להם נפש בריאה בגוף בריא! נוער נפלא צומח כאן. אתם ההורים, עמלתם הרבה כדי לגדל את הילדים, אסור שיתבזבזו ברחובות בלי מטרה. כאן, במועדון, יחזקו הילדים את השורשים לאהבת ישראל ועם ישראל - הכל לשם שמים. אנחנו מטפלים בגוף ובנשמה של כל יהודי באשר הוא".

וכן הוסיף ואמר "עם הזמן נעמיד דור נפלא של מנהיגים מבני השכונות..."

היו לצערנו באותם ימים בשכונת בקעה גם חבורה של עבריינים, שכולם חששו מפניהם, אך היתה להם הערצה גדולה לאבא ז"ל ונתנו לו כבוד של מלכים. הוא היה מדבר על ליבם להשתלב בפעילות, וחלק מהם אכן נענו ועלו על דרך הישר.

ומספר שמי אמסלם, מנהל האגף לתרבות בעיריית ירושלים לשעבר, גם הוא מבוגרי המועדון בבקעה: "מורי ורבי גדליה שרייבר, צירף אותי לצוות המדריכים של בית הנוער עוד בחופשת השחרור שלי בשנת 1970. ודאג לשלוח אותי ללימודי הדרכה למרות שהלימודים החלו שלשה חודשים לפני שחרורי. לאחר מספר חודשים צירפנו את דני בונפיל וציון דהאן.

החזון של גדליה היה לראות את חניכי ובוגרי המועדון כמדריכים המובילים את בית הנוער.

גדליה יזם את אחד הפרויקטים הראשונים היפים והחינוכיים של "מדריכים מאמצים". הכוונה שמדריכים מאמצים חניכים הנמצאים במשבר וזקוקים לסיוע, להיות להם לאבא, לאח, חבר ומדריך למשך מספר שנים. אני עצמי זכיתי לאמץ בחור בשם יעיש טובול ז"ל במשך כ-3 שנים עד הגיעו לגיוס לצה"ל".

מספרת הגב' שושנה קוריאט, יועצת ומנהלת בתי ספר, בוגרת המועדון בבקעה: "זכור לי מאד הקול שלו. היה לו קול מאד נעים והוא אמר תמיד המון מחמאות. הרגשתי ברקיע השביעי. זה נתן לי המון כוחות. בשנים המאוחרות יותר היה תמיד מתקשר לברך אותי לפני החגים. תמיד הצליח להקדים אותי ולתת לי כוחות".

ועוד מספר ציון אלבז-פז: "הוא לימד אותנו משחקים. היה קופץ איתנו בתחרויות עם שקים על הרגליים ומגיע ראשון לצד השני של המגרש. לימד אותנו מתוך המשחקים גם ערכים רוחניים, מה זו רגישות, מה זה ביטחון עצמי. לימד אותנו שאנחנו חשובים. מצא את הפוטנציאל של כל אחד ואחד, וממש שאב אותו החוצה. איזו הערצה הייתה לנו אליו".

”נצור לשונך מרע”

אבא ז”ל הקפיד מאד על שמירת הלשון והתרחק מאד מלשון הרע ורכילות. לא אשכח לעולם את המחזה שראיתי בפעם הראשונה שזכיתי להכנס לבית משפחת שרייבר, לפני האירוסין עם תהילה שתחי. נכנסתי לבית ובמטבח ישבו הוא ואמא שתבלחטו”א ולמדו ביחד חברותא את הספר שמירת הלשון. אח”כ הסביר אבא שיש לו לימוד קבוע עם אמא בהלכות אלו, שנחוצות לכל אדם, ובפרט שהוא עצמו עוסק בתפקידים ציבוריים ונפגש עם הרבה אנשים ומטפל במקרים מאד מסובכים, הרי שעליו להיזהר יותר שלא יטמא את פיו בדיבורים אסורים.

כשאבא היה מנכ”ל בכמה תפקידים ציבוריים, דאג שיהיה על הקיר מעל הכיסא במשרדו שלט, ובו כתוב: ”בחדר זה לא מדברים רכילות ולשון הרע”.

הנושא של שמירת הלשון היה כל כך בוער בעצמותיו, שלפעמים הוכיח אנשים גדולים וחשובים כשנכשלו בלשונם. פעם אחת התארח לסעודת שבת אצל אבא ז”ל אדם מאד מכובד. האורח החל לספר סיפור שהיה בו לשון הרע על אדם מסוים. אבא מיד עצר אותו ואמר: בבית הזה לא מדברים לשון הרע. האורח שכבר היה באמצע הסיפור המשיך לספר, ואבא שוב ביקש בתוקף להפסיק את הסיפור. אך האורח בשלו. אז אבא איים: אם לא תפסיק, אני אאלץ לצאת מהבית! וכשהאורח המשיך וחשב שאבא סתם מתלוצץ. קם אבא במהירות ו”ברח” לחדר המדרגות, ואמר: איני חוזר לשולחן עד שתבטיח לי שאינך ממשיך את הסיפור. אין צורך לתאר את ה”הלם” של כולנו מהתקיפות והנחישות שלא לשמוע לשון הרע.

במשך למעלה מעשרים שנה התקיימה בכל שנה אזכרה משפחתית ב”יארצייט” של הבת חיה מלכה ע”ה, כמעט תמיד הנושא המרכזי באזכרה היה לימוד משותף של פסקאות מתוך הספר שמירת הלשון.

אבא נשא בתפקידים ציבוריים רבים, ומידי פעם ניהל מאבקים כנגד תופעות של שחיתות וכד’. מטבע הדברים היו גם כאלה שהתנגדו ונלחמו בו, ולעיתים אף הכפישו את שמו הטוב בתקשורת, בשקרים והוצאת שם רע. אבא סיפר שהוא אסף את האנשים שנלחמו ועמדו לצידו, והזהיר אותם שהמאבק צריך להיות רק לשם שמים, וגם אם בצד השני משמיצים ופועלים ללא גבולות, אנחנו לא נכפיש ולא נוציא שם רע על אף אחד, כי אין שום טעם למאבק אם הוא מלווה בלשון הרע.

”מות וחיים ביד הלשון” (משלי יח, כא)

אבא ז”ל לא רק שמר על לשונו מדיבורים אסורים, אלא השתמש הרבה

מאד בלשון שלו לדבר טוב על אחרים, ולומר להם דברי חיזוק ותמיכה. הוא ממש נתן חיים בלשון שלו. ניתן היה לראות כיצד הוא קולע בדיוק למטרה, ואומר את הדבר הכי נכון בזמן הנכון לכל אחד כפי מה שנצרך לו באותו רגע. כל מי שדיבר איתו זכה להרגיש ממש איך הלשון הטהורה שבאה מלב טהור מוסיפה חיים ותעצומות נפש.

"הלוא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית..." (ישעיה נח,ז)

דאגתו לעניים הייתה שם דבר. מצד אחד זכה לשמש בתפקידים ציבוריים רמי מעלה, אולם לרגע אחד לא שכח את הצורך לדאוג לעניים, לנזקקים ולחלשים. ואדרבה, ניצל את מעמדו להשגת תקציבים לכל מיני מפעלים חשובים ועוד כהנה וכהנה, ולהשתמש בקשריו כדי לעזור להרבה מאד אנשים בכל מיני תחומים. אם זה במציאת עבודה, או קבלת מילגה וכדו'.

אנחנו רגילים שכאשר פונה מאן דהו אלינו בבקשת עזרה, במקרה הטוב משתדלים קצת בעבורו. אך לא כן אבא ז"ל. כאשר פנה אליו אדם במצוקה, לא הסתפק רק להקשיב לו, לא מספיק רק לתת לו עצה טובה, לא מספיק רק לרוץ בשבילו למשרדי הממשלה ולעזור, הוא היה מוסיף גם להתקשר עוד ועוד לשמוע אם נפתרה הבעיה. ואחר כך גם נהיה חבר של אותו אדם, והמשיך לדבר עמו כחבר.

אבא נתן צדקה ביד רחבה להרבה עניים. בכל יום חמישי או ששי, אבא בעצמו או אחד מבני הבית, היו מוסרים שקית או עגלה מלאה עם מצרכים לשבת לרבנית קאפח ע"ה, שהייתה מחלקת למשפחות נזקקות מוצרים לכבוד שבת. וכן במשך השנים היו הרבה קביעות של חלוקה לאנשים נזקקים נוספים. בכסף ובמוצרי אכילה ושתיה.

על שולחנו בבית הכנסת בשעת תפילת שחרית, היו מונחים מטבעות רבים. שכן, "מדוע לעכב את העני עד שנכניס ונוציא את היד עם מטבע מן הכיס". וכך, עניים רבים היו עוברים ליד שולחנו בשעת התפילה, וכל אחד ידע בעצמו כמה לקחת ולקח את הצדקה שלו בעצמו. וכמובן, "לא רק שקל, שהרי העני התאמץ וטרח עד לכאן..."

ומליצה הייתה על לשונו, על הפסוק בתהלים (קיב) "פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד", שיש הנוהגים להתמיד בנתינת אותו סכום לעני, ואף על פי שהאינפלציה מאמירה והעניים זקוקים לתוספת כסף כדי לקנות את המצרכים, "צדקתם" - הסכום שנותנים - אינו משתנה ו"עומדת לעד"...

הגמ' בבבא בתרא (ט): אומרת "הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות

והמפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות". לעתים, העני זקוק ליחס ולמילה טובה לא פחות מהצדקה עצמה. ולכן המפייסו בדברים, שמפיה תקווה ועידוד בעני, זוכה לברכות גדולות, שכן הוא עושה את מצוות הצדקה בהידור גדול. אבא השתדל מאד לחזק ולעודד אנשים עניים ואנשים נזקקים.

היה אדם עם מוגבלות שכלית שהתגורר בהוסטל, והיה מגיע הרבה פעמים לסעודת שבת אצלו בבית. בכל פעם שדפק בדלת קיבל מאבא ז"ל כבוד מלכים. אבא היה מאיר לו פנים מכניס אותו, מפנה לו את המקום ונותן לו לשבת בראש השולחן, וכמובן מגיש לו מנה מכובדת. היו נכדים שקצת פחדו מהמראה שלו... אך אבא נתן לו את מלוא תשומת הלב.

כששאלתי פעם את סבא מדוע הוא נותן לו לשבת במקום שלו בראש השולחן? ענה לי: "מתי האדם הזה זוכה שיכבדו אותו לשבת בראש השולחן? לפחות שאצלנו בבית ירגיש מכובד". אין לתאר את השמחה וההתרגשות שהיו על פניו של אותו אדם.

כמו כן היו עוד עניים שהיו מגיעים לבית, ותמיד יצאו עם ידיים מלאות ועם מאור פנים אחרי דברי החיזוק והאהבה מסבא וסבתא.

סיפר נריה פנחס שעבד אם אבא ז"ל במרכזי תקוותנו, שהיו לעתים מקיימים אירועים עם ארוחה חגיגית, ולפעמים היה אבא יוצא עם המנה שקיבל אל מחוץ לאולם, ונותן אותה לאדם רעב ברחוב.

וכך כותב עוד מר ניסים אלבז בוגר בית הנוער בבקעה:

"את כל חייו הקדיש למען אוכלוסייה ענייה ובעייתית, ללא משוא פנים והבדל מעמדות. את כולם קיבל במאור פנים, ולכל נצרך הגיש עזרה וסיעוד רוחני. "ידיד נפש" זה - הקדיש את חייו למען דור המדבר, למען אלפי העולים שעברו תלאות וסבל רב בהתאקלמות בסביבה זרה ומנוכרת. תשאלו כיצד דרך כוכבו של ר' גדליה? ראשית - לקח על עצמו משימה חינוכית נעלה ומקודשת: להקים דור חדש מבין שכונות העוני, ובאותה העת - ללמד אותנו לתת אהבה לזולת בלי חשבונות.

בשעה שהמערכת הבריורקרטית זחלה על ארבע, וכל פנייה לשירותי הסעד ולמשרדי הממשלה הייתה כרוכה בסבל ובכישלון - היה זה ר' גדליה שפרץ דלתות נעולות למען אוכלוסייה ענייה ברוכת ילדים. ר' גדליה, חייל וקצין נאמן בשירות העם - איש מופת וחזון שהפך תיאוריות למעשה, בהתלהבות ובמסירות נפש חרש בשדות קוצים והפך אותם לערוגות שושנים. הוא זרע בשדה מלא קוצים וקצר פרחים, הפך שכונה ענייה לגן עדן רווה. הוא העדיף את העבודה עם בני השכונות על פני חדר משרדים מכובד באחד ממשרדי הממשלה או

בעסקים חובקי עולם. כל החלטותיו נקשרו למסירות נפש ואהבת עם ישראל. ר' גדליה - חביב השכונה - היה האחד ששפך אלומות אור בשכונה האפורה מעוני וממצוקות החיים. בהרגשה שזה ייעודו נטל עליו את התפקיד בשמחה של יצירה ועשייה".

במשך השנים ששימש כיו"ר ועד הפועל של בית הכנסת ישורון, יזם גמחי"ם לנזקקים, אם זה כסף למאות אנשים נצרכים ל"קמחא דפסחא" וכן לפני החגים, ואם זה סדר ציבורי בפסח, שלאחר שמתתפים בו מעל מאה מסובים ונהנים מעושר גשמי ורוחני, גם לוקחים סל מצרכים הביתה. גם סעודה שלישית מדי שבת, שיש בה גם "דיבוק חברים", אך גם צד של גמ"ח לאנשים בודדים, שחלקם היו מחכים כל השבוע לשעה היפה הזו של הסעודה השלישית בשבת קדש.

אבא אמר לי כחודש לפני פטירתו "יש לי נטיה כזו שכשמישהו מבקש ממני עזרה או טובה אני מיד נענה בלי לחשוב פעמיים".

"יתום ואלמנה יעודד..." (תהילים קמו, ט)

באחת ההזדמנויות כמה ימים לפני ראש השנה הגענו לאחל להורים שנה טובה. ראיתי את אבא עם פנקס מלא בשמות ומספרי טלפון, ואמר לי שיש לו רשימה עם כמאתיים שמות, חברים וידידים בהווה ומשכבר הימים, כאלו שנשאו פעם במשרות בכירות אך כיום כבר אין איש מתקשר אליהם... ובמיוחד גם אלמנות ואנשים עריריים, שהוא משתדל לאחל להם שנה טובה, לבכות עמם על צרותיהם ולחזק את רוחם, וכן נהג לפני חגים. כמו כן היה לו מעגל של אנשים שהתקשר אליהם בתדירות גבוהה יותר. אחת מהם אמרה שמאז שהיא התאלמנה היא מרגישה שסבא ממש כמו אבא שלה.

"הרופא לשבורי לב"

זכורני שבלייל הסדר לאחר תפילת ערבית חגיגית, כשכולם ממהרים לבתיהם לערוך את הסדר עם כל המשפחה, אמר לי אבא ז"ל: לפני שנתחיל את "הסדר", בוא נלך קודם לשמח יהודי שמלאו לו השבוע מאה שנים והוא לבד בבית עם המטפל שלו. כשהגענו הוא שכב במיטה, ואבא בירך אותו כרגיל מכל הלב ושר לו מזל טוב, והוא היה כל כך מאושר ושמח שמישהו מבקר אותו בלייל החג.

אבא היה בבחינת אוזן קשבת להרבה אנשים שבורים בגופם ובנפשם. כשהוא הקשיב למצוקה של מאן דהו, הייתה זו הקשבה מלאה, לא רק בשכל אלא עם כל הלב. לפעמים היה בוכה ביחד עם זה שלפניו, מתוך הזדהות כל

כך עמוקה עם כאבו. אך תמיד חיפש, חשב ומצא את המילים הנכונות כיצד לעודד ולחזק.

גם בשנים האחרונות שסבל מאד מכאבי רגליים ובקושי הצליח ללכת, הוא כאב וריחם על הסבל של אחרים, והיה נדמה כאילו הסבל של עצמו בטל ומבוטל לעומת הסבל של אחרים. כמו כן התענין בשלומם של כל אחד ואיך הוא מרגיש "וכמה פלוני מסכן" וכו'.

תופעה מיוחדת שציינו רבים היא, שתמיד תמיד כאשר היו באים לבקרו או מתקשרים אליו, הוא היה מקבל את הבאים ומשיב לפונים בכזו שמחה, שאפשר היה לחשוב שבוודאי הוא הגיע עכשיו מאיזו מסיבה משמחת. אף על פי שלעתים היה זה ממש מתוך כור הייסורים.

כאשר פתח מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל את הספדו על הבת הבכורה חיה מלכה ע"ה, שנפטרה בדמי ימיה, אמר על אבא שמתקיים בו דברי החסיד "דאגתו בליבו וצהלתו בפניו". שאי אפשר להבחין בו שהוא אב שכול, שכן בפניו תמיד רואים שמחה ורצון חזק לעזור ולשמח אחרים.

כשהיה רואה מישהו עם פנים נפולות או עצובות, מיד חיפש כל מיני דרכים לעורר בו חיוך ושמחה. אם זה בבדיחות וחוש הומור, ואם זה לפקוח את העיניים ולראות כמה אנחנו מוקפים בטוב, ועוד כהנה וכהנה דרכים מקוריות עד שראה שהפנים משתנות ושמחות.

בתקופה בה מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל היה מוקף בלחצים וטרוד מאד, הרבנית מרגלית ע"ה הייתה מתקשרת לאבא ומבקשת אותו לבוא ולעודד את הרב ולשפר את מצב רוחו. סיפר אבא שהוא הזמין מונית, הביא עמו ספר בדיחות, והזמין את הרב להצטרף אליו לנסיעה. לנהג המונית אמר אבא שיתחיל לנסוע בשכונות ירושלים בבחינת "סובו ציון והקיפוה", ולא יפסיק עד שהוא יאמר לו. במשך כל הנסיעה סיפר אבא לרב סיפורים משמחים ודברים שמעלים חיוך על הפנים. לאחר שחזרו לביתו של הרב, פנתה אליו הרבנית מרגלית ע"ה, ואמרה לו: תודה לך ר' גדליה, איך עשית זאת, החזרת לי את הרב אדם חדש...

כשראש הממשלה מנחם בגין ז"ל היה בתקופה קשה בסוף הקדנציה, שלח לו אבא מכתב מאד מחזק והודה לו על כל תרומתו למען הכלל, וראש הממשלה מאד שמח על המכתב והשיב לו מכתב תודה והערכה רבה על דברי החיזוק.

אבא ז"ל פתח את המכתב במילים אלו:

“ראש הממשלה הדגול והנערץ!

אמש לא יכולתי לעצום את עיני וחשתי כי חייב אני לעשות משהו טוב כדי להכנס לחג בשמחה. כשקמתי הבוקר ידעתי בבירור שהמעשה שעלי לעשות הוא לכתוב לך כמה שורות של עידוד, לו אתה זקוק כל כך...”

כשראה מישהו עצוב היה נוהג לומר לו את הפסוק **“פתחת שקי ותאזרני שמחה”**, ודרש על הפסוק שמי פותח את השק ואת הארנק, ונותן משלו לאחרים, הרי הוא מתמלא בשמחה... לא פלא שסבא היה אדם כל כך שמח...

ודבר נפלא נוסף, פירש את המשנה “איזהו עשיר - השמח בחלקו”, פירש הוא את הכוונה באופן מקורי, שהוא “שמח בחלקו - של חברו!” משום שאם אדם שמח בחלקו של חברו, הרי שהוא לא יקנא בו, לא יגנוב ממנו וכו'. אך לא די בזה, אלא הוא ישמח לעשות טוב לחברו, שהרי בחלקו הוא שמח!

“איזהו מכובד המכבד את הבריות”

אבא ז”ל הקפיד לכבד כל אדם באשר הוא, בלי להתייחס למעמדו או לגילו.

הקפיד בסיום אירוע של בר מצווה או חתונה, להיכנס למטבח ולהודות מכל הלב לטבחים, למלצרים ולכל אנשי הצוות ופירגן להם ושיבח אותם על השירות והאוכל הטעים. אין צורך לתאר את השמחה וההתרגשות שהייתה על פניהם אחרי השבחים שהרעיף עליהם. לא פעם שמענו שאמר: האוכל שלכם הכי טעים בעולם, אנחנו כבר מזמינים אותכם לשמחה הבאה.

בביקור שערך בזמנו ראש הממשלה במרכז תקוותנו, הציג אבא בפניו את העובדים המסורים, וכמובן גם את אנשי הניקיון, הציג אותם בצורה מכובדת שלא יתביישו, ואמר: “אדני ראש הממשלה תכיר את חבריי לצוות”.

השתדל מאד לעזור לאנשים למצוא עבודה ולהתפרנס בכבוד, אך כשראה שאנשים מסוימים מזלזלים בעבודה ופוגעים בתפקוד של המערכת, נאלץ לפעמים לפטר עובדים מסוימים. אולם הייתה לו המון רגישות כלפיהם שלא יזרקו סתם לרחוב, ולכן קודם לכן דאג למצוא להם מקום חלופי או פנסיה מכובדת שיוכלו לחיות בכבוד. הרבה פעמים אותם עובדים שפיטר הודו לו על הדרך המכובדת שנהג איתם ונשארו חברים טובים שלו.

יוסי שהיה הנהג האישי של סבא בזמן עבודתו ברבנות הראשית סיפר, שאם קרה והוא קם מאוחר, סבא לא התקשר להעיר אותו ולהפריע את מנוחתו, אלא הלך ברגל לרבנות.

הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות וסוד האהבה

אבא קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, ונתן לכל אחד להרגיש שהוא הכי יקר ואהוב בעולם. היחס המיוחד שנתן לא היה מן השפה ולחוץ, אלא הגיע ממקום אמיתי וכן. הוא באמת אהב כל אדם אהבת נפש וכיבד כל אחד באשר הוא. הייתה לו יכולת הכלה גבוהה מאד וכולם הרגישו בנוי. כל מי שדיבר איתו הרגיש זרמים גדולים של אהבה אמיתית הבאה מעומק הלב, בלי ביקורת שיפוטית, אלא אהבת אמת.

שאלתיו פעם, מהו הסוד שכל כך הרבה אנשים מעריצים אותך? והוא ענה ענה לי: אהבה, אהבה ועוד אהבה! זה הסוד, וזה כל מה שאנשים צריכים - המון אהבה. והוסיף, שלהעניק אהבה זה בחינם, ולא צריך להיות עשיר בכדי להרעיף אהבה.

רפי קוריאט בן למשפחה מפוארת בת עשר נפשות משכונת בקעה מספר:

"גדליה הוא סמל של "ואהבת לרעך כמוך". הוא היה אדם שקל להעריך וללכת אחריו, כי האמנו בו, וידענו שהוא דואג לטוב ביותר עבורנו. כילד ונער בתקופת ביה"ס היסודי ראיתי בגדליה סמל של סמכותיות ומודל לחיקוי, תמיד דיבר בגובה העיניים, משכנע מאוד באמיתיות דבריו. פיו וליבו אחד הם. המנהגים שהטמיע בבית הנוער, החוגים השונים לנגינה בחליל, מקהלה, ספורט, משחק ועוד, נתנו הרגשה טובה ומיוחדת לרצות להיות שם ולהרגיש שזה המקום הנכון עבורנו. "ארוחת הערב" הצנועה לסיום היום שהנהיג (עזיז היה האחראי לביצוע) הייתה חוויה שכולנו חיכינו לה. ארוחה זו כללה חצי פרוסת לחם שחור מרוחה בגבינה עם שני עיגולי מלפפון חמוץ וכוס לימונדה. זה היה לנו ממש מעדן, ומי שהצטיין באותו יום "זכה" לעוד חצי פרוסה... הרבה מהערכים שקיבלתי בבית הנוער, דמותו האצילה, האנרגטית והסמכותית, מלוים אותי עד היום".

ומוסיף על דבריו אחיו אשר, חתן פרס ישראל בפסיכולוגיה: "לבית הנוער בבקעה הייתה תרומה אדירה לכל הילדים בשכונה. כולנו היינו עולים חדשים שהגיעו מארצות שונות. כולנו סבלנו ממחסור ומעוני. במשפחה שלנו היו 10 נפשות, וכמובן שלא היה מקום לארח חברים ולשחק בדירה. לא היה אפילו מקום להכין שיעורים. בית הנוער לעומת זאת, לא רק איפשר פעילויות תרבותיות רבות ומגוונות בשעות אחרי הצהריים, אלא גם עזר לקליטה שלנו אל תוך התרבות והחברה הישראלית. היה פשוט כיף לבלות בו, ולבלות עם מדריכים שהיה איכפת להם מאיתנו.

לגדליה הייתה חיבה מיוחדת להורים ולמשפחה. אני חושב שהיחס החם שלו להורים היווה בשבילם ביטוי של הערכה למאמצים העצומים שהם השקיעו

בחינוך של הילדים. לגדליה היה הכישרון לדבר עם כולם בגובה העיניים מבלי כל התנשאות. הוא העניק לנו חום ואהבה כנים. יהי זכרו ברוך".

אהבה הגדולה שהוא הרעיף ללא גבולות, משכה אליו המון אנשים, צעירים ומבוגרים, אנשי מעלה ואנשים פשוטים. כולם נמשכו אליו כברזל הנמשך למגנט. רבים הרגישו כלפיו שהוא כמעין המתגבר המרעיף אהבה וחום בלי גבול, המאירים את הנפש ונותנים הרבה כוחות חיים. כל אחד שיצא מהמפגש עמו, הרגיש שמהו השתנה אצלו מבפנים, שהוא לא אותו אדם כמו לפני המפגש.

פעם היה אדם שריננו עליו שהוא עושה מעשים אסורים. כולם התרחקו ממנו, ודנו אותו בחומרה. אבא ז"ל הזמין אותו הביתה ועודד אותו כחבר. הבת טובה, שאלה אותי: למה אתה מקרב אותו, למרות שהוא חשוד בדברים פליליים? ענה לה אבא ז"ל, תפקידנו לא לשפוט אנשים, בשביל זה יש בית משפט. תפקידנו לעזור ולעודד כל אדם!

"אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"

אבא ז"ל הרבה לציין את ההבחנה בין אהבת השלום שהיא רק השער שממנו מגיעים - לרדיפה אחר השלום. אהבת השלום חשובה היא מאד, אך יכול אדם להישאר בצורה פאסיבית. מידתו של אהרן הכהן ע"ה הייתה, מתוך אהבת השלום, לרדוף ולהתאמץ להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו ובין חלקים שונים בציבור.

זכה אבינו ז"ל זכה להיות תלמיד מצטיין של אהרן הכהן בהשכנת שלום ובקירוב רחוקים לתורה.

בנאום שנשא במועצה הדתית בירושלים עם כניסתו לתפקיד יו"ר המועצה אמר: "דעתי היא כי המשימה העיקרית שלנו בעתיד תהיה, לא רק אהבת שלום, אלא רדיפת שלום, כאהרון הכהן בשעתו. האתגר הגדול של המועצה הדתית יהיה לקיים הסברה מסועפת בכתב ובעל פה שתצייר בפני התושבים את האור הגנוז בחיי דת תקינים ובחשיבות שמירת השבת והרחוב היהודי. תפקידנו יהיה להרים את ירושלים לא רק ככלילת יופי משוש כל תבל, אלא גם כמרכז חיינו הסגוליים וכמוקד הווייתנו הלאומית-דתית, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

וכך גם בכל תפקידיו ומפעליו לאורך השנים, אהב את השלום, וקירב רבים לתורה. לא נח ולא שקט, אם זה בפעולות ציבוריות מערכתיות גדולות, ואם זה בפעולות הקטנות והיום יומיות, תמיד הייתה זו דרכו. לא פעם אמרו

וכתבו לו אנשים רמי מעלה שנפגשו עמו: ר' גדליה, אם רבים היו כמוך, מזמן כבר היינו חוזרים בתשובה...

אהבת תורה ולומדיה

במסכת אבות (תחילת פרק ו) מובא:

רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו, נקרא רע, אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלבשתו עונה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה, ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוא צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים:

המשנה מונה רשימה של מעלות שזוכה להם מי שלומד תורה לשמה אצל אבא נראה שלא רק התורה שלמד הייתה לשמה, אלא כל מעשיו ומחשבותיו היו לשם שמים וזכה למעלות רבות המפורטות במשנה.

עקב עשרות שנות פעילותו למען הכלל, אמנם לא זכה ללמוד הרבה שנים בישיבה, אך אהבתו לתורה הייתה עצומה. תמיד שולחנו היה עמוס בספרים, ובכל רגע פנוי, קרא ולמד ושיתף את כל מי שדיבר איתו בחידושים שהתחדשו לו. גם כאשר שימש כמנכ"ל מרכזי תקוותנו, והיה נוסע באוטובוסים מירושלים לטבריה וקרית שמונה, היה מצטייד בספרים לדרך, והוגה בתורה.

תמיד במפגשים עם רבנים גדולים, היה מקרב את ילדיו הצעירים אליהם, שיברכום "שיגדלו להיות תלמידי חכמים". וכן, כאשר נפגש עם הרב ירחמיאל ויס ראש הישיבה לצעירים, לרשום את בנו הרב אבי"ק לישיבה לצעירים, סבא אמר לו: אני מפקיד בידך את בני ומבקש שתגדל אותו להיות ת"ח בישראל.

חלומו היה שכאשר יצא לפנסיה, ישב וילמד תורה. ואכן כאשר הגיעה העת, קנה כמה מדפים של ספרים והיה כל כך מאושר שהנה הולך ומתגשם החלום.

באותה תקופה הוא הצטרף לכולל הגמלאים בישורון. ומיד עם הצטרפותו, המשיך במרצו וחזונו, והפך אותו לכולל ענק שנהיה לשם דבר, ומכל קצוות ירושלים והסביבה הגיעו בכל יום מעל מאתיים איש, לשמוע שיעורי תורה מפי תלמידי חכמים גדולים וחשובים. אי אפשר לתאר את שמחתו הגדולה בכל שיחה על הכולל, ואמר: יש לי כבר גן עדן בעולם הזה,

כשאני זוכה ללכת בכל יום לכולל. ולזכות את הרבים במצווה הגדולה של תלמוד תורה, שגם מעשירה את לומדיה, וגם נותנת לאנשים בזמן הזה של חייהם, שלוה וסיפוק ומרבה שלום בבית.

היה מוקיר רבנן, העריץ תלמידי חכמים והתבטל בפניהם. בהספד במלאות "השבועה", הקריא הגאון והצדיק הרב יעקב כץ שליט"א את הדברים שכתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בהסכמתו לספרו של אבא ז"ל "נהלך ברג"ש" ודקדק במילותיו הקדושות: "הובאו לפני גליונות הספר היקר נהלך ברג"ש, פרקי חיים אשר פעל ועשה ידיו נפשי וחביבי אהוב למעלה ונחמד למטה, חכו ממתקים וכולו מחמדים, זך וישר פעלו הרב רבי גדליה שרייבר שליט"א. זוהי גדולתו ותפארתו שבכל הימים אשר שימש בתור יושב ראש המועצה הדתית בירושלים, היה שלוחא דרבנן, ולא סטה אל רהבים ושטי כזב, כי ביראת ה' על פניו היה נדבק לגדולי הדור אשר העריצוהו וכיבדוהו על מעשיו הטובים להגדיל תורה ולהאדירה ירבו כמותו בישראל...".

ואכן זכה אבא ז"ל להדבק בענקי התורה גדולי ישראל. גם כשנשא בתפקידים בעלי כח ועוצמה, תמיד הכיר את מקומו ומתוך ענוותנותו אמר שהרבנים הם אלה שיפסקו וידריכו את דרכה של תורה, והתפקיד שלו הוא להוציא לפועל מבחינה מעשית את התוכניות של גדולי התורה והרבנים הראשיים.

כאשר נכנס למועצה הדתית בירושלים ועמד בראשה, הוא הזדעזע מהעובדה שמרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שהיה הרב הראשי והראשון לציון, יושב בצד ונואם אחרון. אבא ז"ל קבע באופן נחרץ שהרב עובדיה יוסף ישב במקום הכי מכובד וינאם בכל ישיבה ראשון לכולם.

קשר מיוחד היה לו לר' אריה לוי זצ"ל, ואחר כך לבנו ממשיכו, הרב רפאל לוי זצ"ל. אבא ז"ל פעל למנותו כרב האסירים בבית המעצר, והצליח לשכנע את השר הממונה בכך. כאשר נוצר קשר חם בין ר' רפאל לאסירים, והתפתח כבר מניין, היה צורך בספר תורה ור' רפאל סיפר זאת לאבא. אך מה רבה הפתעתו יום אחד, כאשר הוא רואה את אבא מגיע אליו עם ספר תורה ועם ארון מיוחד שהביאם מן המחסן של משרד הדתות בתל אביב, נושא אותם בעצמו בידי וּמביאם לו בשמחה. ר' רפאל לא ידע את נפשו, שראש המועצה הדתית בעצמו יטרח ויביא את הספר תורה... והוא זכר זאת לאבא במשך שנים רבות.

באחת ההזדמנויות הגיע רב אחד לכינוס של מרכז תקוותנו, ולא היה לו מקום לשבת. אבא שהיה המנכ"ל ושימש כיו"ר הכינוס, הוא בעצמו פינה את הכיסא שלו לכבד את הרב, ולא שעה לקריאות הנוכחים שהם יביאו את הכיסא לרב. רבים שנכחו

שם ציינו שהם קבלו ממנו שיעור חשוב, ביחס ובכבוד הראוי לתלמידי חכמים.

מספר פעמים אירע, כאשר היה מנכ"ל המשרד לשירותי דת וכן מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל, שהוא יצא ממשרדו והבחין ברב, תלמיד חכם או ראש כולל, שהגיע ממקומות מרוחקים בארץ, יושב וממתין מחוץ למשרד עד שיגיע תורו לפגישה. אבא היה מזועזע מהעובדה שרב ות"ח צריך להמתין בחוץ, ומיד ביקש מהמזכירה שהדלת שלו תישאר פתוחה, וכל רב שמגיע יוכנס מייד לחדרו ללא שום המתנה וקביעת תור.

אהבת התורה בערה בליבו וחיפש להלהיב גם את ליבות כל ישראל בכך. הזכיר זאת גם בדברים שאמר בשיחה לקראת פסח בפני רבנים ואישי ציבור:

"מורי ורבותי! למדנו הרבה. הרבה מאד למדנו. למדנו שאנחנו צריכים להקדיש את כל כוחנו ומרצנו לשני יעדים מרכזיים, שהמדינה כיום זקוקה להם מאד, כאוויר לנשימה. קודם כל, אהבת התורה, לימוד התורה, יגיעת התורה ביום ובלילה. התורה היא הערובה הטובה ביותר שחס וחלילה לא נרחיק לכת ולא נהיה ככל הגויים בית ישראל. המטרה השנייה זו אהבת ישראל. אינני צריך לספר זאת לכם, אתם כולכם רבנים וכולכם ראשי ציבור. התרחקו מאהבת ישראל. כל כלי התקשורת: הטלוויזיה, הרדיו, העיתונות, הנם ביטוי לאי אהבת ישראל. הגיע הזמן שנתחיל לאהוב איש את רעהו. הגיע הזמן, שנראה רק את המעלות שבחברינו ולא את מומיהם ומגרעותיהם. קל לך מאד למצוא את מגרעות חברך, הלוואי וכל אחד יראה את מומיו שלו עצמו. דרושות לנו כיום הזה אהבת התורה ואהבת ישראל."

"וכל העוסקים בצרכי ציבור באמונה..."

הרמח"ל בספר מסילת ישרים בפרק יט מתאר את מדרגת החסיד שהענין המרכזי שעליו הוא מוסר נפשו הוא טובת הדור. "שֶׁהֵנָּה רְאוּי לְכָל חֶסֶד שֶׁיִתְּכֹן בְּמַעֲשָׁיו לְטוֹבַת דּוֹרוֹ כְּלוּ, לְזִכּוֹת אוֹתָם וּלְהִגֵּן עֲלֵיהֶם... וְתִרְאֶה שְׁזָהוּ רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם שֶׁיְהִיוּ חֶסֶדֵי יִשְׂרָאֵל מְזֻכָּרִים עַל כָּל שְׂאֵר הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבָּהֶם, וְהוּא מֵה שְׂאֵמְרוּ ז"ל בְּלוֹלֵב וּמִיָּנוּ (ויקרא רבה), "יבואו אֵלָה וּיְכַפְּרוּ עַל אֱלֹהִים", שְׂאֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּאַבְדֵן הָרָשָׁעִים, אֲלָא מְצָוָה מְטַלֵּת עַל הַחֲסִידִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְזִכּוֹתָם לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, וְזֶה צְרִיף שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּכּוֹנֵת עֲבוֹדָתוֹ וְגַם בְּתַפְלָתוֹ בְּפִעֵל, דְּהֵינּוּ, שֶׁיִתְּפַלֵּל עַל דּוֹרוֹ לְכַפֵּר עַל מִי שֶׁצָּרִיף כְּפָרָה וּלְהַשִּׁיב בְּתִשּׁוּבָה מִי שֶׁצָּרִיף לָהּ וּלְלֵמַד סִגְוֵרִיָּא עַל הַדּוֹר כְּלוּ... כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֱלֹא לְמִי שְׂאוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכֵל מֵה שְׂאֵדָם מְגַדִּיל אֶהְבְּתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, גַּם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַדִּיל עָלָיו, וְאֵלָה הֵם הָרוֹעִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בָּהֶם הַרְּבֵה, שְׂמוֹסְרִים עֲצָמָם עַל צֵאֲנוּ וְדוֹרְשִׁים וּמְשִׁתְּדִלִים עַל שְׁלוֹמָם וְטוֹבָתָם

בְּכָל הַדְרָכִים. וְעוֹמְדִים תָּמִיד בְּפֶרֶץ לְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם לְבַטֵּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת,
וּלְפָתוֹחַ עֲלֵיהֶם שְׁעָרֵי הַבְּרָכָה..."

אבא ז"ל זכה להיות מאותם חסידים עליונים שמוסרים נפשם כל חייהם
למען טובת הכלל וזיכוי הרבים.

כל פרקי חייו והתפקידים שמילא הם למען הכלל, בין אם זה במלחמות
על כיבוש הארץ ותקומת מדינת ישראל, ובין אם זה שותפות עם הרב גורן זצ"ל
וצוותו בבניין הרבנות הצבאית ובעיצוב הקומה הרוחנית בצה"ל. אחר כך במשך
השנים הרבות של העיסוק החינוכי בניהול המועדון בשכונת בקעה ששימש
בית לאלפי ילדים ונערים מהמעברות, וכמנכ"ל קרן ילדינו מרכזי תקוותנו, וכן
כראש המועצה הדתית בירושלים בתקופה סוערת של בניין ויצירה מיוחדים
במינם, וכן כמנכ"ל משרד הדתות והרבנות הראשית ועוד תפקידים ציבוריים,
בכולם מסר נפשו לבניין השדרה הרוחנית והטהרה במדינת ישראל. וכך המשיך
עד לשנים האחרונות ממש, בזיכוי הרבים המיוחד שבכולל הגמלאים בבית
הכנסת ישורון.

וכך מתאר ניסים אלבו את מסירותו של אבא ז"ל במועדון הנוער בבקעה:

"ר' גדליה שימש דוגמה אישית למסירות נפש, ללא חישובים וללא
תחבולות. כחייל מנוסה, הסתובב בשדה זרוע מוקשים, חובש פצעים שנולדו
בין הפחונים והמעברות. ר' גדליה, המנהיג והמחנך הנערץ בין כל תושבי
השכונה, פעל בין הצעירים והעולים החדשים חודשים ושנים ללא לאות. גם
בין החילוניים לא נח מעשייה ומהשפעה... את כל חייו הקדיש למען אוכלוסייה
ענייה ובעייתית, ללא משוא פנים והבדל מעמדות. את כולם קיבל במאור פנים,
ולכל נצרך הגיש עזרה וסיעוד רוחני... אדם שכל חייו הקדיש למטרה אחת -
לחנך דור עולים להגשמה ציונית על פי תורתו של הרב קוק".

ובאירוע לציון יובל שנים למועדון בבקעה במעמד ראש העיר ירושלים,
אמר מר נסים אלבו:

"התאספנו היום מכל קצוות הארץ להביא ביכורי תודה לאדם שלא קבע
גבולות לאהבה ולמסירות נפש ל"עמך ישראל"... אלפים מתלמידיו עומדים
היום נכוחה בזכות מסירות הנפש ופועל ידיו של רבנו ומורנו גדליה שרייבר. ר'
גדליה הצטייר אצלנו כאב רוחני, רועה צאן, שניגן צלילים ערבים בשעה שתנורי
"פרידמן" במרתפים ובפחונים הפסיקו לחמם בגלל שנגמר להם הנפט, בשעה
שהמים בדודים על הגגות התייבשו, ובברזים ירדו המים טיפין טיפין. גדליה
איש המעש! אינסטלטור רוחני - האחד שחיבר אותנו בצינורות רוחניים לנכסי
הברזל של עם ישראל. ר' גדליה בחר בדרך קשה, במלחמת מצווה - לפרוץ את

חומת הבערות, להקים את הדור מחדש למען עתידה של מדינת ישראל. אצל ר' גדליה - הציונות התבטאה במעשים בשטח, בזיעת אפיים, בהנהגה רחנית ובהגשמה של ייעוד היסטורי. ר' גדליה היה מלאך גואל - דוברם של העולים שנשכחו מעיני הפקידים והפוליטיקאים".

"עבד לעם קדוש על אדמת הקודש" - מנהיג אוהב ואהוב

בספר במדבר (כז,יח) כתוב שהקב"ה אומר למשה לפני פטירתו שימנה מנהיג אחר במקומו ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו... ". רש"י שם מסביר על המילים "אשר רוח בו" - כאשר שאלת, שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. כלומר מנהיג אמיתי צריך להיות כזה שיש לו לב רחב המסוגל להכיל את כל הגוונים וסוגי הנפשות השונים ולדעת איך לרומם כל אדם וכל קבוצה מהמקום שבו הם נמצאים.

תכונה נוספת שנדרשת מהמנהיג זה להרגיש ולחוש את העם הן את הכלל והן את הפרטים ולדאוג לכל אחד כפי צרכו ועניו. כמו שאומר הרמב"ם על המלך, בספרו היד החזקה (הלכות מלכים פרק ג): "...שלבנו הוא לב כל קהל ישראל..."

אבא ז"ל עם כל העיסוקים הציבוריים והתובעניים, לא הזניח לרגע את הדאגה והמחשבה על האנשים הפרטיים. הוא זכר כל חבר וכל מכר, כל נכד ונין (ויש לו ב"ה אלפי מכרים ומעל מאה צאצאים כן ירבו), הוא התעניין בכל אחד במה שקורה אתו ובמשפחתו, כיצד הוא מסתדר, ושמח בכל אירוע ולו הכי קטן שיש לכל אחד וברך אותו, והשתדל כמה שיוכל להיות שותף בפועל ואם לא מתאפשר לפחות עם כל הלב.

דברים אלו נמשכו ממש עד לרגעיו האחרונים, כאשר כשעה לפני פטירתו ועלייתו לגזי מרומים, העניק מתנת יום הולדת לנכד שבא לבקרו. וגם כאשר ביומו האחרון סבל מייסורים קשים ביותר, כאשר הגיעו לבקרו אנשים קרובים אליו, הוא זה ששאל לשלומם וניסה לעודדם.

ההתעניינות שלו באנשים לא הייתה נימוסית בלבד אלא ניתן היה להרגיש שכל אחד חשוב בעיניו ואיכפת לו מאד ממנו. כל אדם שנפגש עמו הרגיש שהוא הכי יקר והכי חשוב בעולם. הארת הפנים, ההתלהבות, השמחה והמילים החמות שקיבל ממנו, הרחיבו את ליבו ונתנו לו הרגשה שהוא חשוב ומיוחד וזקפו את קומתו.

אהבתו לאנשים חזרה אליו בגלי אהבה גדולים שרבים רכשו לו. והתמזגה באופן מיוחד בתכונת המנהיגות שלו.

בדברים שנאמרו לכבודו בבית המדרש של הכולל בישראל לרגל הגיעו

לגבורות, בירכו באהבה בשם החברים ר' יעקב כהן וכך אמר:

"גם מנהיג מבריק בעל יכולות רבות, לא מתאים להנהיג עם, אם המונהגים לא מקבלים אותו עליהם. במסכת ברכות נאמר, אמר הקב"ה למשה לך רד כי שיחת עמך, לך רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו, אתה למה לי. מנהיג שמונהגיו שונאים אותו לא יכול להיות מנהיג. מנהלנו יקירנו ואהובנו גדליה, יש לך את התכונות של יוסף, אתה משכמך ומעלה, גאון כלכלי, חכם, איש חזון, צדיק וישר, איש תקיף, איש עקרונות, ויש לך תכונה נוספת, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות ומקרבם לתורה. עשרות התלמידים הממלאים פה את בית המדרש מודים לך שקירבתם ללמוד תורה. בשם כל החברים בבית המדרש אנו מאחלים ומתפללים שתמשיך להיות מנהיג, חבר, בבריאות מלאה ובנחת, אתה וכל משפחתך".

היה מנהג בקרב הנכדים שלפני שמחליטים להתחתן עוברים עם בת/ בן הזוג אצל סבא לקבל את "אישורו". בני הזוג שפגשו לראשונה את סבא היו משוכנעים ש"החתן" שלהם הוא הנכד הכי אהוב ויקר לסבא יותר מכל הנכדים. עד שבמשך הזמן התברר שכל הנכדים מרגישים את אותה הרגשה שהם הכי הכי אהובים ויקרים בעולם...

הנכד יוסף אלחנן מספר שהוא לקח את סבא בכיסא גלגלים לתפילה בישורון, וכל כמה מטרים סבא נעצר כשפגש מישהו מוכר, ואמר לכל אחד שלום מכל הלב עם כזו התלהבות ושמחה, ואלחנן הרגיש שכל אחד שסבא נפגש איתו היה נדמה שזה החבר הכי טוב והכי קרוב של סבא. כל ישראל חברים בלב ובנפש.

כל הנכדים ציינו שהבית של סבא היה מקום שבו כל אחד הוא הכי יקר בעולם, תמיד מחכים לך שם וכל אחד הוא ממש כוכב מיוחד.

הנכד אליקים הזכיר, שסבא בתחילת דרכו היה צריך לעזוב לזמן מה את לימודיו, כדי לעזור להורים בפרנסת המשפחה, ובאותה תקופה עבד בליטוש יהלומים. ונראה, הוא אומר, שסבא מעולם לא עזב את העבודה הזו, אלא כל חייו הוא ליטש וחשף את היהלום שבכל אחד, גם אם הוא מכוסה מבחוץ בבוץ ולכלוך.

"לדוד שפטני ה' כי אני בתומי הלכתי ובה' בטחתי לא אמעד... ארחץ בנקיון כפי... אל תאסוף עם חטאים נפשי ועם אנשי דמים חיי. אשר בידיהם זמה וימינם מלאה שחד. ואני בתמי אלך פדני וחנני. רגלי עמדה במישור במקהלים אברך ה'" (תהלים כו)

מידת הבטחון בה' הייתה חזקה מאד אצלו. והיא נתנה לו את הכח

ללכת ב"תמימות". גם להתגבר על המשברים הרבים שעמדו בדרכו לאורך השנים, וגם ללכת תמיד ב"נקיון כפים", ולא רק שלא להיגרר אחרי חטאים ואנשי דמים, לא לקבל שוחד וכיו"ב. אלא יתירה מכך, לעמוד בכל התוקף ולבער את השחיתות.

מתוך האמונה החזקה והבטחון בה', הוא הצליח לקיים את הצו "**לא תגורו מפני איש**". התורה מדריכה את הדיינים ומנהיגי הציבור לפסוק ולהכריע אך ורק על פי האמת, ולא לערב שום שיקולים אישיים ולא לפחד משום אדם.

בפיוט "האדרת והאמונה" מתוארים מידותיו של הקב"ה שדרכם הוא מופיע בעולם. ובין הדברים שם נאמר: "העוז והענוה לחי עולמים". עלינו להשתדל להידבק במידותיו של הקב"ה. אבא ז"ל ידע לשלב באופן מיוחד את העוז עם הענווה על אף שבמבט ראשון הם נראים כסותרים.

מצד אחד היה גדול בענווה וברגישות לזולת, אך כשהיה צריך להילחם על דברים יקרים בעיניו, היה מתאזר בגבורה כארי, ולוחם ללא פשרות על האמת שהאמין בה בכל ליבו. כאשר היה משוכנע שצריך לצאת למלחמה הוא לא חשש ממה יאמרו עליו, ומה יכתבו עליו בעיתונים. היה נוהג לומר "מי שפועל והולך עם האמת לשם שמים אינו צריך לפחד משום דבר בעולם". גם כשהכפישו את שמו ואיימו לפגוע בו ובבני משפחתו בענין ציבורי חשוב מאד הקשור עם הרבנות בירושלים, אמר: למען כבודה של ירושלים וכבוד התורה אלחם עד הסוף, כיוון שמעשי הם לשם שמים. ואכן זכה שנבחרו רבנים גדולים ששימשו כרבנים ראשיים לירושלים.

גם במאבקיו בתופעות של שחיתות וחוסר יושר במערכות ציבוריות שעליהם הופקד, היה מוכן להילחם מול אנשים עם הרבה מאד כח, וכתוצאה מכך גם ספג עלבונות והכפשות בתקשורת, אך שום דבר לא עצר בעדו עד שביער את העוולות. ועל אף שלא פעם שילם על כך מחיר אישי, לא נרתע אלא דבק במידת האמת ובצורך לזכות את הרבים ולמנוע מהם מכשול.

יחד עם זה אם היה צריך, ידע גם לחזור בו ולהתנצל ולומר "טעיתי".

במכתבו לבני המשפחה עת חגגו לו יום הולדת שבעים, הוא כותב:

"כל פעולה נבעה ממצפון טהור ללא מניעים ואמביציות אישיות. כל הגיגי ושרעפי נתונים לכלל, ללא אפליות ומשוא פנים, ללא פגיעות בזולת וללא התנשאות וגאווה או העלבה. בכל עבודה ראיתי שליחות מאת הבורא, ושאפתי לקיים את הצו: "**וחי אחיך עמך**", תמיד האמנתי וגם מאמין כי אדם צריך לשרת את הציבור, ולא שהציבור ישרת אותו או את הקפריזות שלו. תפקיד המנהיג או המנהל הוא קשה ולעתים כפוי טובה. עליך לעיתים להחליט החלטות קשות ואף

אכזריות, אלא שאם אתה עושה זאת במינימום זעזועים ובמכסימום הרגישות, הרי שאתה יכול להתגבר על המפגעים הנפשיים ולהמשיך להמריא. ת"ל זכיתי לאהוב כל דבר שעשיתי, והעיקר, להביא לשיתוף והסכמה מירבית, וזאת משום שאני מאמין באנשים, אוהב אותם ומפרגן להם".

שבועיים לפני פטירתו דיבר איתנו על החשיבות של לקחת אחריות, ואמר שאדם צריך להשתדל לקחת אחריות על דברים שהוא מתאים ויכול לתרום בהם מכישוריו. הוסיף ואמר "אם כל אחד יתחמק מאחריות וישאיר לאחרים אז מי יעשה את הדברים?" ואכן הוא לקח על עצמו הרבה תחומי אחריות וקיים בעצמו "במקום שאין אנשים היה איש".

"והורשתם את הארץ וישבתם בה"

אבא זכה גם להיות שותף במלחמות מצווה של כיבוש חלקים מארצנו הקדושה וגם לחזק את ההתיישבות בכל מרחביה.

אהבת הארץ בערה בליבו והטביע את חותמו על ילדיו. איזו שמחה גדולה וגאוה היתה לו, שבתו טובה ובעלה אליעזר הם מעמודי התווך של הישוב אלון מורה שבשומרון, וזכו להיות שותפים כבר בראשיתו. כמו כן התפאר מאד בבנו הרב אברהם יעקב ששימש שנים רבות כרב הישוב בכפר דרום.

בני קצובר, ממנהיגי ההתיישבות ביהודה ושומרון ומראשוני "גוש אמונים" סיפר, כי באותם ימים של ראשית ההתיישבות, לא זכו לקבל אוזן קשבת ופתיחות יתירה בכל מיני משרדים ממשלתיים למיניהם. אך לא כן אבא ז"ל, שהייתה לו ראייה חדה מאד וארוכת טווח. הוא ראה במהלך הזה מהלך היסטורי שעתידי ליישב את ישראל על אדמתן, ועל כן כאשר היו באים אליו למשרדו במועצה הדתית ובהמשך במשרד הדתות, היה מעודד ומחזק אותם. גם בשעות הקשות כשהם הרגישו שהם מתמודדים לבד עם כל כך הרבה קשיים, אבא בכל הזדמנות היה מרעיף עליהם דברי שבח ואמר להם: "אתם החלוצים, אתם זוכים להיות פורצי דרך היסטורית. אתם זוכים להגשים חלום שדורות רבים יחלו לו כאלפיים שנה". הם כל כך שמחו והתלהבו מהפגישות עמו, מה"עייניים הנוצצות" שלו, שהיו בשבילם חזוק לא פחות מהתמיכה הממשית שהושיט להם. הוא היה איש חזון שראה גם בדברים שנראים קטנים, כיצד הם משמשים יסודות למהלכים גדולים.

היה משתתף ומסייע בעצרות אותם ארגנו, ואף מבקר בבית המעצר כאשר נעצרו הרב לוינגר ז"ל וחביריו החלוצים. כמו כן תרם מעצמו ומממונו הרבה למפעל ההתיישבות, וכן ניצל את קשריו לקדם כל מיני מהלכים ש"נתקעו" אי שם במשרדים השונים. וכן השתתף בפועל בתחילת ההתיישבות בקרית ארבע ובסבסטיה. כמנכ"ל משרד הדתות זכה לסייע בהקמתו מחדש של בית הכנסת

"אברהם אבינו" בחברון, ובבניין מקווה טהרה בישוב עצמונה שבסיני, על אף שהיה זה כבר לאחר התוכנית לפינוי סיני.

לשאלתה שהגישה נגדו חברת הכנסת שולמית אלוני, כיצד זה בונה משרד הדתות מקווה בישוב שעתיד להיחרב. ענה לה, שלמד מהרבי מחב"ד שיש לעזור לכל יהודי בכל מקום שהוא נמצא. וכיוון שכעת יושבים שם יהודים ואין להם פתרון למקווה, הרי שכמנכ"ל המשרד מוטל עליו להושיט להם סיוע. את דבריו הוא חתם בברכה שאם לא היא, אולי בתה תזכה עוד לטבול במקווה...

בשנת תש"מ ביקר אצל הרבי מלובביץ' יחד עם הרבי מסדיגורה זכר צדיקים לברכה. בפגישה זו המריץ אותו הרבי מחב"ד לשמור על שלימות הארץ, ולפעול ככל יכולתו ב"מסדרונות השלטון" בעניין קדוש זה. וכך מספר אבא על דברי הרבי מחב"ד בראיון לעיתון: "הרבי הזכיר את הניסים הגדולים והרצופים שליוו את המאבקים של עם ישראל בארץ ישראל. עד שבמלחמת ששת הימים הצלחנו בחסדי ה' לכבוש ולשחרר את כל הארץ. ובמקום לקבל בשמחה ובאהבה את המתנה הגדולה שהעניק לנו הקב"ה, ולהוקיר לו תודה, מדברים על להחזיר את זה? מדברים על כך שזה "כיבוש", שזה היה טעות? שצריך להחזיר לערבים את ה"זכויות שלהם"... מה קרה למנהיגים של הדור הזה? חייבים להתעשת! הרי כורתים את הענף שעליו אנחנו יושבים!"

פגישה זו הותירה על אבא ז"ל רושם רב, ואכן הוא המשיך לפעול בעניין זה שנים רבות.

בשביעי של פסח בשנת תשס"ה כמה חודשים לפני הגירוש מגוש קטיף, כשהמצב היה מאד לא פשוט, הודיע אבא שהוא מחליט לתרום ספר תורה שהיה ברשותו לבית הכנסת בכפר דרום, מתוך מחשבה לחזק את הרוח ואת הגדלת התורה וכבודה, ואולי גם בזכות זה תתבטל הגזרה הנוראה... אי אפשר לתאר את רוממות הרוח וההתרגשות העצומה שהיתה, בשעה שאלפים השתתפו ורקדו בטכס הכנסת ספר התורה שנערך ברוב עם, יחד עם חנוכת בית הכנסת ע"ש קדושי כפר דרום, שבועיים לאחר מכן ביום העצמאות.

"הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוך" (מיכה ו, ח)

הרמב"ן כותב באיגרתו המפורסמת, איגרת אותה נהגו לקרוא בבית הורינו היקרים בכל מוצאי שבת לאחר ההבדלה: "...וכאשר תנצל מן הכעס תעלה על ליבך מידת הענוה שהיא מידה טובה מכל המידות הטובות...".

מידת הענוה היא שורש להרבה מידות טובות שהן ענפים היוצאים ממנה.

אבא ז"ל השתדל מאד לאחוז ולפתח את מידת הענווה. ראינו כיצד מתקיים בו מאמר חז"ל במדרש: "אמר הקדוש ברוך הוא, חושקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטים עצמכם לפני; נתתי גדולה לאברהם, אמר (בראשית יח, כז) 'ואנכי עפר ואפר', נתתי גדולה למשה ולאהרן, אמרו (שמות טז, ז) 'ונחננו מה', נתתי גדולה לדוד, אמר (תהלים כב, ז) 'ואנכי תולעת ולא איש'..."

אבא זכה להרבה גדולה ולתפקידים שיש בהם הרבה כח ועוצמה, אך מעולם לא החזיק טובה לעצמו ולא התנשא, אדרבא נהג לומר "אני אין בי כלום, הכל מהקב"ה". או "מה אנחנו בסך הכל, עפר ואפר" ועוד מגוון של משפטי ענוה.

כאשר שימש בתפקיד יו"ר המועצה הדתית בירושלים, היה אומר לילדיו: כשישאלו אתכם היכן אביכם עובד, אל תגידו "אבא שלנו הוא יושב ראש המועצה הדתית", אלא "עובד במועצה הדתית"...

כאשר אחד החניכים המקורבים לו, מר דני בונפיל נבחר ליו"ר ועד העובדים בעיריית ירושלים, תפקיד עם הרבה "כח", כתב לו אבא מכתב ברכה מאד מרגש, ובתוך הדברים הוא כותב לו "צידה לדרך":

"מה שחשוב להדגיש ולציין, זה הכלל הגדול והיסודי, שצריך להדריך אותנו בחיי היום יום, והוא: לשמור על ענווה, על צניעות ועל אי - נקמה והושטת יד לשלום ולידידות. אין זה סוד כי ישנם רבים שעינם רעה בהצלחתך ואף אינם מפרגנים. התרופה לכך היא בדברי הנביא מיכה: "מה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך" (מיכה ה.ח). ככל שנברח מפרסומת ומהתנשאות, ככל שנברח ממחלוקת וממריבות, ונחיה בענווה ובשפלות רוח, כן יזכה אותנו ה' לחיים מאושרים ומצליחים".

מורגל גם היה בפיו לפרש את הפסוק "אנכי תולעת ולא איש", שישנם אנשים הזהירים מאד בהלכות תולעים, ונשמרים מאד מה לא להכניס לפה. אך צריך לא פחות מזה להיזהר מה לא להוציא מהפה. ועל כן, לעתים כאשר מאן דהוא רוצה לפגוע בחבירו, אומרים לו: אנא תשים לב למילים שאתה מוציא מן הפה, ותחשוב עליהם כאילו יש בכך איסור "תולעת" ממנו אתה נזהר...

הסתפקות במועט

אבא היה מעניק מתנות ותרומות לישיבות ולמוסדות תורה וצדקה, וכן סייע ביד רחבה מאד לילדיו, אם זה בתמיכה באברכים או בלימודים, או בעזרה לקנות ריהוט חדש וביגוד וכד', או סתם "צידה לדרך". אולם לעצמו, היה

מסתפק במועט וחי בשיא הפשטות. בתוך הסלון הקטן והצנוע בביתו, זכה לארח גדולי עולם, ומהבית הקטן הפיץ את האור הגדול למרחקים. היה ישן על מיטת ברזל של פעם, עם מזרון של פעם, וכך גם הריהוט בסלון ובמטבח הוא פשוט ביותר. הוא לימד אותנו שבשביל לפעול גדולות ולתקן עולם, לא צריך דירה מפוארת וריהוט יוקרתי. העיקר שיהיה לב מלא באהבת ישראל, וחלומות גדולים עם הרבה יראת ואהבת ה'.

איש ואשה זכו שכנה ביניהם

אבא העריץ את אמא שתבלחטו"א, ובכל הזדמנות הוקיר ואמר את מה שר' עקיבא אמר על אשתו: "שלי ושלכם - שלה". דאג לה כל כך, ובפרט בשנים האחרונות טיפל בה במסירות רבה.

חזר על זה כמה פעמים, ואמר שעכשיו הוא מבין ששיא האהבה והקשר בין בני זוג מתחיל רק בגיל תשעים, וזה נאמר כאשר שניהם כבר היו עם מטפלים. "שווה לכם לחכות" אמר לצעירים שבינינו...

הרבה זוגות צעירים באו ללמוד ממנו וביקשו "טיפ" כיצד מטפחים את האהבה בצורה כל כך נפלאה כמו שהייתה ביניהם.

באחד הימים בשנה האחרונה, הגיע פועל ערבי לתקן משהו בבית. כמובן, שתוך כדי העבודה ולאחריה, הוא הוזמן לשבת ליד אבא ואמא ולטעום משהו. לאחר כמה דקות של ישיבה ודיבור ליד השולחן, קם לפתע הפועל כשהוא ממרר בבכי ויצא במהירות מן הבית. הדבר לא היה מובן, מה קרה? לאחר כמה דקות הוא חזר, וסיפר: כאשר ראיתי את היחס שאתה נותן לאשתך, ואת היחס שהיא נותנת לך, לא יכולתי לעצור את הבכי. כשאני בא הביתה לאחר יום מפרך של עבודה, אשתי ישר שואלת אותי: איפה הכסף? לא אכפת לה בכלל ממני וממה שעברתי כל היום. כשראיתי את היחסים היפים ביניכם, לא יכולתי לעצור את הדמעות... כמובן, שלאחר הסיפור, הוא קיבל עוד כמה שקלים, שגם האשה תהיה מרוצה...

הגב' שושנה קוריאט מספרת: "בפעם האחרונה שביקרתי אותו, באתי עם אחותי. ישבנו שם זמן ארוך. כשיצאתי עליתי על האוטובוס ופתאום גיליתי ששכחתי את הטלפון הסלולרי. נתנו לי פלאפון והתקשרתי למכשיר שלי. גדליה ענה ואמר שתהיה לו הזדמנות מצוינת לפגוש אותי עוד פעם. כשהגעתי חשבתי שהם בוודאי הלכו לנוח אחרי ביקור כ"כ ארוך, שהרי הם אנשים מבוגרים, והשעה שעת צהרים. אבל להפתעתי ראיתי שגדליה וחווה ישבו יחד ללמוד, אפילו שמאוחר. היה זה בשבילי מקור להשראה!"

אבא של כוווולם

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל היה מרבה לדבר על שני האלפיים: אהבה ואמונה, שהם שני היסודות הכי חשובים שכל בנין הגאולה מושתת עליהם. כמו כן היה מרבה לדבר על מידתו של אהרן שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. הרצי"ה הדגיש שאהבת הבריות עומדת בפני עצמה. אהבה זו היא ללא גבולות ואינה תלויה בשום דבר, ומשום שהיא הייתה כל כך נקייה וטהורה, לכן מכוחה התקיים "ומקרבן לתורה", כי הבינו שהתורה היא שהרבה אנשים התקרבו מתוך כך לתורה, כי הבינו שהתורה היא המקור המקור המנביע את האהבה הגדולה ואת כל הטוב שבעולם.

אבא ז"ל הרעיף אהבה ללא גבולות לכל מי שהיה בקשר עימו, יחד עם זה נתן עצות והדרכה, לכל מי שרצה. הקשר החם והעמוק גרם לכך שהרבה מאד אנשים אמרו עליו "הוא היה אבא שלי", "הוא האבא הרוחני שלי" מנהלים בכירים, מנהיגי ציבור, נהגי מוניות ופשוטי עם, רבים רבים כינו אותו "אבא שלנו"...

הקשר האבהי עם חניכים שנהיו ברבות השנים בעצמם כבר לסבים וסבתות, הוא תופעה מופלאה בפני עצמה. ומספר שמי אמסלם, מבוגרי בית הנוער:

"גם עם יציאת גדליה לגמלאות, המשכנו חניכי בית הנוער להיות בקשר עם גדליה, ופעמיים בשנה הגענו לביתו, שרנו אתו וקבלנו את ברכתו. בכל מפגש שלי עם גדליה, תמיד הזכיר לי, שמי שמתנגד ל"שמי" - הוא "אנטי-שמי"... וגם ברגעיו האחרונים לא שכח להזכיר לי זאת..."

הגב' סימה כהן, גם היא מחניכות בית הנוער בקעה, סיפרה כיצד כאשר עלו לארץ, קיבלם אבא ז"ל ועזר בהתאקלמותם, ולמעשה הפך לאבא השני שלה. שנים רבות עשתה סימה במועדון, כחניכה וכמדריכה מוצלחת. אך גם לאחר שנים, לא שכח אותה אבא, וסידר את עבודתה כמזכירה במקום בו עבד.

גם יוסי ביטון היה מחניכי בקעה ועבר אצל אבא במועדון. לאחר שנים, עבד כנהג, אך בשנה בה התמנה אבא לתפקיד מנכ"ל הרבנות, היה בדיוק בלימודים. כאשר שמע על מינויו של אבא למנכ"ל, רצה מאד להציע את עצמו לתפקיד נהגו האישי. אך התבייש לבקש זאת, וגם ידע שיש נהגים מטעם משרד הדתות שמיועדים לכך. אך, לאחר כמה ימים שמע שאבא ז"ל דורש אך ורק נהג מבקעה, והוא פונה אליו להיות נהגו האישי.

ואכן זכה יוסי להיות במחיצתו של אבא כמה וכמה שנים. מספר יוסי שאבא לא התייחס אליו כנהג, אלא אמר לו "אתה הבן שלי". ומוסיף: "החיבור העמוק והשעות הרבות שהיינו ביחד במשך אותם שנים יצרו בינינו חיבור כמו

אבא ובן". יוסי מוסיף לספר שהרבה נהגים "קינאו" בו על הזכות שנפלה בחלקו להיות נהג של אבא ועל היחס המיוחד והמכובד שזכה מצידו.

עובדי הרבנות הראשית מספרים שאבא התעניין בכל עובד ברבנות ודרש בשלמו. כל עובד שהייתה לו בעיה יכול היה לפנות ולקבל תשומת לב רבה עם נכונות להשקיע את כל הזמן בעולם על מנת למצוא פתרון.

כאשר היה מגיע בכל בוקר למשרדו אם זה במרכזי תקוותנו ואם זה ברבנות הראשית, קודם כל היה מקדים שלום לשומר בפתח, וחולק עמו את הדבר תורה היומי שלו. לאחר מכן, היה עובר בכל החדרים, לברך את כל העובדים בבוקר טוב ולדרוש בשלומם, בשלום משפחתם ובצרכים שלהם. כל עובד מבחינתו צריך לקבל יחס ראוי ומכובד.

אחד מהעובדים סיפר לו פעם שפיטרו את אשתו מעבודתה. מייד כאשר שמע על כך, קם, הפסיק את הישיבה שהיה עסוק בה, ומיד נסע לעירייה ודיבר עם האחראי שהיה בוגר המועדון בבקעה, ואמר: איני יוצא מכאן עד שאישה זו תסודר בעבודה. ואכן תוך רבע שעה סודר העניין והיא מצאה מקום עבודה. סיפורים מעין אלו שמענו פעמים רבות כיצד אבא ממש מסר נפשו לסדר לפלוני עבודה. והיה טורח בכך בכל יכולתו. וכן לעזור בקבלה למוסדות לימוד ועוד.

באזכרת ה"שבעה" סיפר הרב הראשי לירושלים הרב שטרן שליט"א, כיצד הוא נפעם והתפעל, כאשר אבא כשהוא על כיסא גלגלים, הגיע למשרדו כדי לדאוג לאדם שפוטר מעבודתו, כיצד ניתן להחזירו לעבודה, שכן הוא מטפל באמו הקשישה וזקוק מאד למשכורת. הרב הראשי הרגיש לא נעים, והרי ניתן היה להרים טלפון... אך מבחינת אבא "מצוה בגופו עדיף"! ולא די בכך, אלא ממשיך להתקשר ולוודא שהדברים מסתדרים.

סיפר עוד יוסי ביטון, שאבא ז"ל לא הרגיש שהאנשים עובדים אצלו, אלא היה ברור לו שהוא עובד בשבילם.

ההרגשה הזו שהוא היה ה"אבא שלי" חזרה ונשנתה בסיפורים רבים בימי השבעה. ולא רק מאנשים מבוגרים גם מילדים. וכך מספרת אחת המשפחות השכנות, זוג צעיר עם ילדים שהגיע לבניין שברחוב נרקיס 7:

כשהגענו לפני שנים ספורות לבניין, לא הכרנו איש. השכנים נכנסו ויצאו והרגשתי זרה... יום אחד, ממש סמוך להגעתנו, נפגשנו עם ר' גדליה כשהוא בדיוק יצא לטיול היומי שלו. הוא שאל אם אנחנו החדשים, וכהשבתי בחיוב הוא ביקש שנשמור אתו על קשר, ושהוא מאד אוהב ילדים והבית פתוח בשבילנו. ההרגשה הייתה נפלאה מול קבלת פנים חמה כזו! ומאז נהיה לנו מנהג: כל

ליל שבת, בדרך מביהכ"נ לקומה הרביעית, נכנסים כל המשפחה (עם חמשת ילדינו) לבית משפחת שרייבר. שם הילדים מקבלים חטיפי שוקולד (שניקנו במיוחד לשם כך), שרים יחד, בנגו אריאל עושה סיור בסלון כדי לראות דברים מעניינים, אומרים דבר תורה, ורק אז עולים לסעודת ליל שבת בביתנו.

ומוסיפה ביתם בת התשע, מיכל: סבא גדליה היה שר לנו כל פעם כשנכנסנו? הנה הם באו ללללללל". קראנו להם סבא וסבתא כי הרגשנו שמתייחסים אלינו כמו אל נכדים. וגם, פעם הגעתי מביה"ס הביתה וההורים לא היו בבית, והדלת הייתה נעולה. אז הייתי עצובה ובאתי אל סבא גדליה וסבתא חוה. סבא גדליה נתן לי להתקשר לאמא ואמר לי שבכל פעם שאזדקק לעזרה אבוא אליהם בלי להתבייש. ואכן כך היה. הייתי מגיעה, מתקשרת ומקבלת סוכריה!

ושכנה אחרת לבניין מספרת עוד:

כשאבא שלה נפטר, היא החליטה שיותר היא לא תשתתף בסעודות שבת, כי איך אפשר להמשיך בלי הקידוש, הזמירות והחום של אביה?! האמא שלה הלכה לסעוד אצל השכנים ממול, אך היא סרבה ונשארה בבית. כשרי גדליה שמע על כך, מיד אמר לה: מעכשיו את אורחת הכבוד הקבועה בביתנו. ואכן, כל ליל שבת, בחוזרו מבית הכנסת, היה קורא לה בקולו החזק לבוא ולהצטרף לסעודת שבת אצלם. וכך התמיד במשך עשרים ושמונה שנים!!

שכנה אחרת המתגוררת בבניין, מוסיפה: בשנים האחרונות נאלצתי עקב מחלה להשתמש בקביים. גדליה רצה לנחמני, הושיט את המקל שלו לעברי, ואמר: "עץ חיים היא" ... ממשיכים לשיר!

ומספר ר' מאיר נהון: ר' גדליה היה לי כאבא, ממש. ובטוח אני כי רבים מרגישים כך גם כן. כי ר' גדליה היה לו חוש מיוחד משלו, שכולם ירגישו שהוא ממש אבא שלהם. כשאני כותב זאת, עולה בראשי דמותו של ר' אריה לוי זצ"ל, שהיה ממש נותן לכל אחד תחושה כזו שהוא אבא שלו. שאכפת לו ממנו, שכואב את כאבו ואף בוכה עמך ומצטער עמך ממש. כזה היה ר' גדליה שלנו, מבני עליה מיוחדים במינם.

תמיד עודד אותי ותמך בי. זוכיתי שאף האירוסין שלי היו בביתו. ומעשה שהיה, כאשר ספרתי לו על היכרותי עם רעייתי לעתיד, ועל כך שעוד מתקשים להחליט, הוא הזמין אותה לביתו, התרשם ממנה, והיא גם כל כך נקשרה אליו. לאחר כשעה הוא הזמין את הוריי לביתו, ולאחר מכן קיימנו שם את מסיבת האירוסין ברוב שמחה וברוב פלא! גם בדרכי לחופה, הוא ליווה אותי ביחד עם אבי הרב יעקב נהון שליט"א. ר' גדליה זכה להיות בחייו "איש אגדה"!

מצווה הבאה לידך אל תחמיצנה

הרמח"ל בספרו מסילת ישרים (פרק ו) בביאור מידת הזריזות כותב:

וְתִרְאֶה כִּי טַבַּע הָאָדָם כְּבֵד מְאֹד, כִּי עֲפָרְיֹת הַחֲמִרְיֹת גַּם, עַל פֶּן לֹא יִחַפֵּץ הָאָדָם בְּטִרְח וּמְלֶאכֶה, וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְזַכּוֹת לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, צָרִיף שִׁיתְגַּבֵּר נֶגֶד טַבְּעוֹ עֲצֻמוֹ וְיִתְגַּבֵּר וְיִזְדַּרְזֵר, שְׂאֵם הוּא מְנִיחַ עֲצָמוֹ בְּיַד כְּבֻדּוֹתוֹ, וְדַאי הוּא שְׂלֵא יִצְלִיחַ, וְהוּא מֵה שְׂאָמֵר הַתְּנָא (אבות ה, כ), "הָיִי עַז כְּנֶמֶר וְקַל כְּנֶשֶׁר רֶךְ כְּצָבִי וְגִבּוֹר כְּאֵרִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ שְׁבַשְׂמִים"... אֵךְ הַזְרִיזוֹת אַחַר הַתְּחִלַּת הַמַּעֲשֵׂה הוּא, שְׂכִינֹן שְׂאָחֵז בְּמִצְוָה יְמַהֵר לְהַשְׁלִים אוֹתָהּ, וְלֹא לְהַקֵּל מַעְלָיו, כְּמִי שְׂמַתְאָנָה לְהַשְׁלִיף מַעְלָיו מִשָּׂאוֹ... וְאָמְרוּ (שם), "אִין הַמִּצְוָה נִקְרֵאת אֶלָּא עַל שֵׁם גּוּמְרָה"... וְתִרְאֶה, שֶׁהָאָדָם אֲשֶׁר תִּלְהַט נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּדַת בּוֹרְאוֹ, וְדַאי שְׂלֵא יִתְעַצֵּל בְּעֲשִׂית מִצְוֹתָיו, אֶלָּא תִּהְיֶה תְּנוּעָתוֹ כְּתְנוּעַת הָאֵשׁ הַמְהִירָה, כִּי לֹא יִגּוּחַ וְלֹא יִשְׁקֵט עַד אִם כִּלָּה הַדָּבָר לְהַשְׁלִימוֹ..."

כל מי שהכיר את אבא יכול להעיד שהמילים הללו כאילו נכתבו עליו ממש. היה כל כך זריז בכל משימה ועזרה שהזדמנה לפניו, מיד היה לוקח אותה "בידיים", ולא היה מרפה עד שהמשימה הושלמה על הצד הטוב ביותר.

לפעמים היינו מתארים לפניו איזו בעיה או התמודדות כ"מסיח לפי תומו" ואפילו לא ביקשנו עזרה, ותוך יום יומיים היה מגיע להפתעתנו טלפון ממנו שהעניין סודר.

באחת השנים, הבת תהילה הרגישה מאד חלשה בחודש התשיעי להריונה, והחום הכבד של הקיץ הגדיל את הקושי. אבא ביקר בבית ודרש לשלומה ולא אמר מילה. למחרת מצלצל הטלפון: "שלום המזגן שהזמנתם יגיע בעוד יומיים" אמרנו לו "אדני, יש לך טעות! לא הזמנו שום מזגן". ותשובתו היתה: "כתוב לי שמר גדליה שרייבר הזמין מזגן למשפ' פרידמן..." וזה היה לפני שלוש שנה בתקופה שבירושלים מעטים החזיקו מזגן בביתם, אך הוא אהב להפתיע בפרט אם אפשר להקל ולו במעט את הסבל של יהודי.

עליו בהחלט אפשר לומר שהיה בבחינת "אומר מעט ועושה הרבה מאד".

מספר חתנו ר' אליעזר ויינשטיין: זכינו וביקרנו את סבא כל שבוע. סבא ידע שאני גומר לכתוב ספר תורה, ושאל: אליעזר יש לך כבר ספר תורה חדש לכתוב? ענית, אני עוד מסיים כמה דברים בספר שאני כותב עכשיו, ואין מלכות אחת נוגעת בחברתה, ובעזרת ד' יהיה ספר חדש. אמר לי סבא: תכין לי פרוספקטים ואתלה בבית הכנסת ישורון, אולי מישהו יראה ויזמין. היה זה ביום שני בערב.

למחרת בבוקר מתקשר סבא, "מזל טוב יש לך ספר תורה חדש". שאלתי "ואוו. איך?" סיפר לי סבא שבשיעור שלומד אחרי התפילה של שבע בבוקר, עד שמתחיל הכולל, לומד גם רב עולה חדש מאנגליה. סבא מצא חן בעיניו מאוד, כמובן בעקבות החיבה והאהבה שסבא הרעיף עליו וקיבל אותו. שאל הרב ששמו יעקב, אולי אתה מכיר סופר סת"ם שיכול לכתוב לי ספר תורה? בימים אלו אני לקראת סיום ספר התורה הזה!...

ומספרת הבת טובה: כשהייתי בתיכון אהבתי ריקודי עם. שנים היה לנו חוג בו רקדנו בשמחה והופענו לעיתים לפני ציבור נשים. כשבגרתי הדרכתי בנות בחוגים לריקודי עם בבתי ספר שונים. רציתי להתמקצע, ללמוד את הנושא באופן מסודר, ולקבל תעודה. לשם כך פניתי לבית ספר גבוה ללימודי מחול בירושלים, וביקשתי להתקבל ללימודי תעודה בהוראת ריקודי עם. ביקשתי שיקיימו קבוצה נפרדת לדתיות, שרוקדות בלי בנים. הם הסתכלו עליי בתימהון, והסבירו לי שהמהות של ריקודי העם זה ריקודי זוגות מעורבים בדווקא-בן עם בת. לא ידעתי מה לעשות, ושיתפתי את אבא ז"ל. הוא אמר שאי אפשר להגיד לנו כזה דבר. זו כפיה אנטי דתית. תיכף ומיד כתב להם מכתב תקיף, ומחה על האפליה. התשובה מיהרה להגיע, שהם מוכנים לפתוח קבוצה נוספת, בתנאי שיש לנו 60 בנות שחותמות שהן מצטרפות. אכן, התארגנה במהירות קבוצת בנות כזו, ולמדנו במשך שנה שלימה עד לקבלת תעודת הוראה לריקודי עם. איזה אבא זה!...

הגב' יהודית כהן הייתה בת בית בביתם של ר' גדליה וחוה שרייבר. היכרותם משכבר השנים - מן המועדון כמובן, שם עבדה כמורה לאומנות. בהמשך אבא ז"ל כתב לה מכתב המלצה חם להתקבל לעבודה כמורה במושב כרם בן זמרה בגליל. אך גם בענייני הזריות יש לה הרבה סיפורים. את המעט מהם נביא כאן:

"פעם אחת כשבני רמי אכל אבטיח מקולקל, הוא התחיל להתפתל מכאבים. לא ידענו מה לעשות. פתאום ראינו את גדליה. הוא לקח מיד את רמי בן ה-4 על שתי ידיו ורץ אתו לרופא פרטי. כמובן, שגם שילם לרופא את הכסף. הוא ממש הציל לי את הילד.

בכל פעם שהייתי באה לביתם, הוא היה מזמין לי מונית שאיתה אחזור לביתי, שילם לנהג מראש את הכסף, וגם התקשר אחר כך לוודא שהגעתי הביתה. כל שנה דאג שיהיו לי מוצרי מזון לפסח. דאג שיגיעו עד הבית. תמיד זכר אותנו!"

"אלו דברים שאין להם שיעור... אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא"

קיים אבא ז"ל בהידור רב מצוות כגון ביקור חולים וניחום אבלים. לעתים כאשר מגיעים לאדם כאוב ועצוב, גם המבקרים נופלים לאווירה כזו. אך אבא כאשר היה מבקר חולים או מנחם אבלים, היה מעודד ומחזק, ומפיח רוח חיים ותקווה בקרב האנשים הזקוקים כל כך לעידוד. לעתים היה שר עם החולים ומרים את מצב רוחם.

פעם אחת ביקר חזן ידוע שם שהיה בבית חולים כבר כמעט על ערש דווי. אותו חזן היה נראה כאילו כבר עבר לעולם שכולו טוב. אבא ניגש אליו והתחיל לעודד אותו. אך היה קשה להוציא ממנו אפילו חיוך. אבא התחיל לשיר יצירות חזנות שאותו חזן אהב והיה אומרם לפני התיבה בתפילות הסליחות. לפתע, אורו עיניו. הוא התיישב על מיטתו, והצטרף לשירתו של אבא. לאחר שתי דקות, התחילו להצטופף בחדר ומחוצה לו עשרות אנשים, חולים ואחיות מכל המחלקה, הם שמעו את השירה עד לקצה המסדרון ובאו לחזות בנס הרפואי, שאדם שהיה כבר חצי מת, חזר אל כוחותיו ומרעים בקולו כאריה!

מספרת דינה קאופמן: תרומתו הענקית של גדליה לחברה ולמדינה לא תסולא מפז. אך אני רוצה לספר על הדוד גדליה. כדודנו היקר, על המעשים ה"קטנים" והשוליים לכאורה, ביחס לפעולותיו הגדולות, שגם בהם כל כך טרח ורץ לעזור ובהם אנו פגשנו אותו. אחד מתוך סיפורים רבים, היה זה כאשר רצינו להשיא את בנינו בשעה טובה עם בת זוגו. תרנו אחרי אולם שמחות, כיתתנו רגלנו בחיפוש ולא מצאנו אולם שיענה על כל דרישותינו. בכל פעם צצה בעיה אחרת. אם זה התאריכים שלא התאימו או המחיר היקר וכדו'. כידוע כשיש שמחה עלולה גם להיות קטטה. היינו מתוחים ולחוצים, והנה מי נחלץ לעזרתנו? לא אחר וכמובן דוד גדליה שלנו. מיד קישר אותנו ודאג לאולם שמחות לרווחת כולנו. גדולתו הייתה במציאת פתרונות כאשר הכל מתנהל בנועם, בחיוך ובשלווה, ובהענקת ביטחון שהכל יסתדר על הצד הטוב ביותר. לא הייתה בו טיפת עצבות, טיפת כעס, תמיד בעיניים נוצצות וטובות. תמיד עזר לכולם מהפרט השולי ואל המשימות הכבדות ביותר ואף הרות גורל. ראה בכל דבר חשיבות עליונה. והכל בענווה רבה. הייתה בו מין הילה של אור מאיר ונעים. מי שרצה חיזוק נפשי, צריך היה לעלות לדוד גדליה לרחוב נרקיס 7 ולצאת שמח ומאושר ומלא תקווה, וכך העולם לפתע מאיר. כזה היה דודנו דוד גדליה!

במשך שנים רבות דאג וטרח לאסוף מניין ולעלות לקבר אימו החורגת בהר המנוחות ואחר כך גם לקברה של בתו חיה מלכה ע"ה. אך לא רק לבני משפחתו

דאג. אלא לאנשים רבים שהלכו לעולמם, חלקם מנהיגים ידועי שם שבחייהם רבים שחרו לפתחם, אך לאחר פטירתם קשה היה גם למצוא גם מניין לאזכרתם. אבא ז"ל דאג לשמור על כבודם האחרון, והיה מנהל את האזכרות בטוב טעם.

בשנת תשמ"ה, כתבה לו אישה שהתאלמנה מבעלה מכתב. במכתב היא מפרטת את כאבה לאחר פטירת בעלה שהיה אדם מוכר וידידו של אבא ז"ל, אך בעיקר היא מודה על האופן בו הוא ניהל את טכס גילוי המצבה באזכרת ה"שלישים". וכך היא כותבת:

"למר גדליה שרייבר הנכבד שלום. יודעת אני כי אין להודות על מעשי חסד, על "חסד של אמת" - מכל שכן. לכן אין דבריי הודיה לך, אלא פשוט שיתופך בתחושותיי ברגעים אלה. הסתלקותו של דוד קשה עלי ביותר... עתה מלאתי כאבי אבלות, אך למרות זאת, עם סיום טכס גילוי המצבה, חשתי מעין קורת רוח... תחושה שהענקנו לדוד את הכבוד - לו הוא ראוי.

לא בכיתי. צערי הפך להיות מהול בשביעות רצון. שיחות הטלפון לא פסקו ביום המחרת, מרוב אנשים שמצאו לנכון להביע הערכתם העמוקה למעמד גילוי המצבה. הכל דיברו - בך! במיוחד שבך, על דמותך הענוותנית המרשימה, על דבריך שיצאו מעומק הלב, על המעמד כולו שאמר כבוד, וכי לא זכור להם טכס של גילוי מצבה כה מרשים ומרגש. בני משפחתי האהובים עלי מאד - ושומרי מצוות הם - שותפים לדברי ההערכה יחד אתי. מודה אני לאלקים שהדריכני אליך!..."

במעמד דומה של אזכרה לאחד מראשי ארגון המתנ"סים בארץ, נשא אבא את תפילת "א-ל מלא רחמים" ברגש מיוחד שהרתית רבים. לאחר האזכרה, ניגשה אליו רעייתו של אדם חשוב מאד שנשא בתפקיד בכיר במדינה, שהייתה בעצמה חולה אז, וביקשה ממנו, שגם לאחר פטירתה, יאמר הוא תפילה זו על קברה. כל כך התרגשה ממעמד זה. ואכן, לאחר כמה שנים קיים אבא את בקשתה.

לא פעם רץ ועזר בסידור ענייני קבורה, וכך כתב לו בזמנו חבר הכנסת עוזי ברעם: "גדליה היקר. אני מודה לך מקרב לב על אורח טפולך בענין אביו ז"ל של... אותי לא הפתעת אפילו לא לטובה. כי כן הכרתיך בעבודה המשותפת. אך... היה מלא אסירות תודה לצורה ולתוכן..."

ומספר מר אברהם דובדבני (דובדב): גדליה הגיע לאזכרות של אבא, רי ברוך דובדבני ז"ל, במשך הרבה שנים. לפני שנתיים הגיע לאזכרה על כיסא גלגלים! בכל פעם היה מתחיל לדבר עם כולם באופן חברי. גם עם הילדים שלי דיבר בגובה העיניים. אמר להם: אתם יודעים מי זה סבא שלכם?! איזה אדם הוא היה... הם מיד נקשרו אליו. גדליה התייעץ עם אבא שלי על כל דבר, וגם

אבא שלי התייעץ איתו המון. היו נפגשים הרבה. אבא שימש לו מעין אח בוגר. לחתונה שלי הוא לא הצליח להגיע. אך שלח מכתב מרגש אליי, החתן, ולא לאבא שלי, החבר שלו. במכתב הוא שם דגש על הדברים החשובים בחיים. ואיחל לנו להמשיך את מורשת ההורים והסבים לאורך הדורות. מורשת שיש בה אהבת ישראל, אהבה בין כתלי הבית, חסד ויראת שמים. בכל תפקיד שקיבל על עצמו, ראיתי אותו בפעולה. תמיד עם מסירות ללא גבול. לא עבד בצורה פורמלית, אלא התחבר לאנשים במהירות, והם הפכו להיות חברים. ממש יוצא מן הכלל!

אבא ז"ל שאף כל השנים לפקוד את קבר אמו ע"ה בברלין. כמובן שהיו שנים שהדבר לא התאפשר, עקב בידודה של מזרח גרמניה, שבית העלמין שכן בתחומה מעבר לחומה במזרח ברלין. אך בכל זאת אבא לא ויתר והצליח להיכנס תוך סיכון למזרח ברלין, אלא שלצערנו אי אפשר היה למצוא דבר בבית העלמין ההרוס על ידי הנאצים ואחר כך על ידי ממשיותם הניאו נאצים והקומוניסטים. בפעם השלישית שהגיע למקום בשנת תשמ"ח (1988), מצא שם יהודי בשם ד"ר מריו אופנברג, שלקח על עצמו לשקם את בית העלמין העתיק ובו קבורים כ-3000 יהודים מהקהילה החרדית עדת ישראל. הוא סייע ביד אבא למצוא את קבר אימו וקבר סבו וההתרגשות הייתה גדולה. אלא שאז נודע שהשלטון הקומוניסטי מתכנן לבנות במקום את בית המודיעין שלהם הידוע לשמצה, ואף החלו כבר להעלות טרקטורים על השטח. אבא ז"ל כדרכו לא נרתע. גייס לשם כך את גדולי הרבנים בארץ וכן שרים וגורמי שלטון בישראל. הרב הראשי לירושלים הרב קוליצ' זצ"ל כתב מכתב לנשיא גרמניה בו הוא מבהיר שלקהילת עדת ישראל יש המשכיות מתוקף הלכתי ומוסרי, והצו שהוציאו הנאצים על פירוקה אינו תקף. ואכן, נשיא הרפובליקה הגרמנית מר הוניקר, ביטל את התוכנית להרס בית העלמין, ואף הזמין את אבא יחד עם הרב קוליצ' לביקור אצלו במקום. ובהמשך, לבקשת אבא הוסיף גם לתקצב במיליון מרק את שיקום ושיפוץ בית העלמין! לימים שימש אבא כנשיא הקהילה, תפקיד אותו מילא עד לפטירתו.

"חותמו של הקב"ה אמת"

נאמר על יעקב אבינו שהיה "איש תם יושב אהלים" רש"י מסביר שתמימות משמעותה שפיו וליבו שווים ואין שום פער ופיצול בין מה שהפה אומר והלב מרגיש (למעט מקרים שמותר לשנות משום דרכי שלום). כמו כן נאמר על יעקב אבינו ע"ה "תתן אמת ליעקב".

אבא ז"ל המשיך את דרכו של יעקב והיה איש שהאמת היא נר לרגליו "מילה זו מילה והבטחה זו הבטחה". מכח אותה אמת ויושר זכה שהרבה אנשים

התיעצו אתו בהתלבטויות מאד רגישות והיה איש סודם, כיון שידעו שאפשר לסמוך עליו במאה אחוז שלא יגלה לאף אדם את הסוד. כמו כן כולם ידעו שאם הוא מבטיח שהוא יטפל בעניין מסוים, זה באמת יעשה ואפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות. הוא הדגיש שהאמת היא נצחית ומוחלטת והשקר הוא שברירי ורעוע, ולכן בסופו של דבר האמת היא זו שתנצח. לכן היה לו גם ביטחון גמור ללכת תמיד עם האמת עד הסוף מתוך וודאות בניצחונה, גם אם הדרך ארוכה ומסובכת. מצד שני, הייתה בו סבלנות עצומה כשהיה צורך לתת לתהליכים את הזמן הדרוש, עד שיבשילו התנאים להופעת האמת והחזון בפועל.

"אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום" (משלי ח פס' לד)

שלמה המלך משבח את מי ששוקד על לימוד התורה והולך בקביעות להתפלל בבית הכנסת. הקביעות והשקידה מלמדים על היחס והכבוד שהאדם מיחס לענין. התורה והתפילה הם עומדים במרכז עבודת ה' לכן הפס' משבח את השקידה וההתמדה בהם.

אצל אבא ז"ל בלטה מאד תכונת ההתמדה והשקידה, ובפרט בתפילה ובתורה. הוא נהג במשך עשרות שנים להתפלל כל יום במניין קבוע, ובעשרות השנים האחרונות בבית הכנסת בישורון בשעה שבע, בין בקיץ ובין בחורף, וגם כשהלך לישון מאד מאוחר השתדל לקום לתפילה בזמן. כאשר התקשה כבר בהליכה, היה נוסע במשך מספר שנים במכוניתו של שכנו מר פייביש קרמר ז"ל, כאשר בדרך הם אוספים את ידיד נפשו ר' יוסף ויטלזון ז"ל, והיה קורא על הסעה זו שהיה בה "דיבוק חברים" מיוחד במינו - "תיבת נח"... אך אפילו בשנים האחרונות שכבר לא היה מי שיסיע, עשה מאמצים אדירים להגיע, בין עם המקל ותחנות ישיבה בדרך, ואחר כך עם כיסא גלגלים, העיקר להגיע בזמן לתפילה.

כמו כן השתדל מאד לקבוע עיתים לתורה ולהשתתף באופן קבוע בשיעורי תורה. תמיד הגיע לפני הזמן, בין אם זה לתפילה או לשיעור או לפגישה או לאירוע, והיה אומר, אם כתבו זמן, צריך לכבד את בעלי השמחה ולבוא בזמן. לא פעם קרה שהוא הקדים לבוא עוד לפני בעלי השמחה ופתח את האולם...

"לשמוע אל הרינה ואל התפילה"

אבא ז"ל היה חזן מחונן, ובעל קול ערב מאד. גם בתחום זה לא הסתפק בהצלחתו האישית, אלא הקים את "מקהלת החזנים הירושלמית", והיא צעדה עמו יחד שנים רבות כשהוא מעניק לה את האכסניא בכל מקומות עבודתו.

במשך השנים הופיעו במקומות רבים בארץ ובחו"ל והביאו מ"זמרת הארץ".

מתנת שמים זו שניתנה לו, פותחה על ידו במשך השנים כאשר למד חזנות ופיתוח קול אצל ר' זלמן רבלין ז"ל מצאצאי תלמידי הגר"א שהיה אבי החזנים (הוציא לאור את הספר "קול התור"). שם למד להתייחס אל החזנות, לא רק כהופעה בקונצרט, אלא כחלק מזיכוי הרבים והאפשרות לעורר את הלבבות לאבינו שבשמים.

וכך כותב ר' זלמן רבלין בפתחה לספרו שירי שלמה: "תלמידים יקרים, מעולם לא שאפתי ולא רציתי לעשותכם לחזנים קונצרטיים, כי אם לחזנים "בעלי תפילה" שיהיו ראויים לשמם. אם לפני התיבה עומד חזן בעל תפילה כראוי, בעל קול נעים ומפותח, חוש נגינה ובעל נוסח מקורי, אדם הגון ורציני וידוע לשומר דת כראוי, הוא מושך את הקהל לבית הכנסת, וכוחו גדול להשפיע גם על אלו שאינם אדוקים כל כך, לשבת בבית הכנסת ולהתפלל כראוי... החזן הוא שליח ציבור והוא משמש כעורך דין, כסגור לפני השופט העליון הקב"ה, בעד שולחיו ובעד כלל ישראל, ובפרט בימים הנוראים הקדושים. ואם יודע החזן שאין בו השלמות של יראת שמים ויראת חטא, הרי הוא בבחינת עורך דין בלתי מהימן ואסור לו להיות שליח ציבור ולעבור לפני התיבה. החזן ההגון צריך לרדת אל הקהל, להלהיבו, לעורר בו ניצוצות של קדושה ותשובה, ולרוממו לדרגת תפילה עילאית, כדברי רבותינו דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב".

דברים יפים אלו התקיימו באבינו ז"ל, כאשר לאורך עשרות שנים עבר לפני התיבה בתפילות הימים הנוראים ובסליחות הראשונות, ותפילותיו העריבות יצאו מן הלב ונכנסו אל הלב. בבית הכנסת היהלום באילת, ברמת אביב, ובירושלים בבית כנסת הנשיא ובבית הכרם.

שיא השיאים היה בזמן שאך התחיל ליפול "מסך הברזל" מברית המועצות לשעבר, והוא נסע עם חזנים נוספים לקרב לב ישראל שבערים השונות שם לאבינו שבשמים, כאשר הוא עבר לפני התיבה בבית הכנסת הגדול ארכיפובה במוסקבה. בשנתיים הראשונות נלווה לכך מתח בטחוני לא קטן, כאשר החרימו במעבר הגבול את המחזורים שהביא עמו, והזהירו אותו מלהזכיר את ירושלים והעליה אליה, מאימת סוכני הק.ג.ב. שעוד היו מצויים בבית הכנסת, והוא עלול להסתכן בעצמו במאסר. אך הוא לא עצר במילותיו, ובתפילותיו החמות והמרגשות הביא את המוני המתפללים להתרגשות עצומה שעוד שנים ארוכות אחר כך הזכירו זאת בערגה רבה, ובסופו של יום הכיפורים עמד ודיבר עמם בהתלהבות (גם בשפת היידיש) והרקיד אותם בשירה האדירה של "לשנה הבאה בירושלים הבנויה".

זכינו לחיות במחיצתו של אדם גדול. אדם שפעל ועשה בעולמנו, והותיר בו חותם גדול.

מעשיו הטובים והכבירים למען הכלל ולמען הזולת, נבעו מליבו החם והרחום ומנשמתו המאירה. ולוואי ונזכה לקחת חלק מן הדברים הנפלאים שלימד אותנו, והיה זה שכרינו.

נסיים מסכת מופלאה זו של אבינו היקר, בדברי התנא דבי אליהו (זוטא פרק יד) המאפיינים את דרכו בחייו:

"ראשית ואחרית הדברים כולן, יראת שמים ומעשים טובים, ולא יהא אדם קורא ושונה, ויראת שמים אין לו, שנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם וגו' ואומר סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים ויעמוד לגורלו לקץ הימין אכי"ר

נאומים
ומכתבים

מחולל הפלאים במועדון הנוער

(כתב: נסים אלבו)

"המועדון של גדליה" היה ביתו וממלכתו של יהודי גדול ואיש מופת, הרי הוא גדליה שרייבר.

הקשר עם גדליה, מנהל המועדון, הטביע את חותמו עלינו במהלך כל החיים. אישיותו ודמותו של גדליה לא נשתכחה מאיתנו.

כדי לדבר בשבחו של גדליה עלי לחזור ארבעים שנה לאחור, כאשר חייל אלמוני הופיע במדי צבא בבית הנוער בקעה, צעיר חגיגי ויפה תואר שנשא על כתפיו דרגות קצין מנחושת דהויה. נשאתי עיניי כדי לראות את הצבר החסון וירוק העיניים, אשר לו חיוך טוב ומאיר פנים כמו זריחת השמש. למחרת היום, החליף הקצין הצעיר את מדיו הירוקים בבגדי ספורט ובחיוך אבהי, ובסבלנות אין קץ הסביר את כללי המשחק ואיך חודרים מבעד להגנה של הקבוצה היריבה. במשפטים קצרים ובתנועות גוף הדגים צורות הגנה והתקפה במשחק הכדורסל. עמדנו דרוכים, מקשיבים לכל מילה שיצאה מפיו, כאילו היה אלוף בצבא: "חברים, עם הזמן תלמדו לשלוט בכדור וגם בראש שלכם. כמו בכל מקצוע, גם משחק ספורט דורש התאמה שכלית וגופנית. בעבודה קבוצתית מאומצת תזכו ליתרון במשחק נגד כל קבוצה יריבה".

כעבור כמה שבועות של חזרות ואימונים, הציץ אחד מאיתנו להקים קבוצת כדורסל נגד קבוצת מקור ברוך. גדליה, כיון שהכיר את מגבלותינו דרש להפוך תאוריה למעשה: "חבר'ה, אמר, "הגיע זמן לפחות דיבורים וליותר מעשים. האימונים יהפכו אתכם לקבוצה ברמה, ואם תרצו - עוד נכה את מקור ברוך שוק על ירך!".

גדליה שרייבר ואשתו התגוררו בעליית גג, בקומה רביעית בבנין ערבי, שעיריית ירושלים עשתה אותו לבית הנוער ולמועדון של שכונת בקעה. לאלפי הצעירים שעברו בשער המועדון וזכו להכיר אותו, היה גדליה המנהל והמורה הרוחני, היועץ המשפחתי והחבר שאפשר לסמוך עליו. לאחר יום לימודים ב"ענף החיים" היינו ממהרים להגיע למועדון. גדליה הסתובב בין חדרי המועדון, מלטף ברוך את כתפיו של ילד ביישן, טופח בחיבה על כתף של צעיר שהכניס כדור לסל, מחזק ידי מדריך חדש, מעביר הוראות לקבוצה שעמדה לצאת לטיול קצר: "צאתכם לשלום ובואכם לשלום - תבלו היטב ואל תעשו לי בושות", היה

אומר. לקבוצת הכדורגל שיצאה לשחק נגד "גאולים אלף", הוסיף מילות עידוד והסתודד עם השוער שנראה חרד קמעה.

עשרות החניכים התיישבו בחדר האומנות של המורה דוד טסלר, עוסקים בפיסול ובניסור העץ במשוריות קטנות. על הקירות בחדר המלאכה נתלו עשרות עבודות משובחות של הילדים. על המדפים הרבים התיישבו עבודות מחומר ומעץ דיקט. חיכינו לגמר הקורס כדי שנוכל להביא הביתה את עבודות העץ שהיו משוחות בלכה בהירה - מלאכת מחשבת מבית היוצר. צמדנו מסביב לשולחנות, מפסלים בחרס כדים ומסכות אפריקאיות. בחוג לנגרייה ניסרנו במשורי יד זעירים דיקט, כשאנו עוקבים אחר הטיטה הכחולה. ימים ושבועות טרחנו על העבודות, עד שהיו יוצאים מתחת ידינו תמונה או תחריט אמנותי מעץ דק. תמונות העץ עיטרו את חדרי השינה והסלון בבתי השכונה. גם היום, לאחר עשרות שנים, ודאי תלויות עוד עבודות העץ והנגרות על קירות אי אלו בתים - הסמל המסחרי של המועדון. בקורס למדתי לבנות ארגז תפירה בעל ארבע כונניות כפולות שנפתחות כמו אקורדיון באצטבאות מרובעות שישבו זו על גבי זו. כשנפתחה האצטבא - הפכה זו לסלילה עם שמונה כונניות פושקות ידיהן כלפי מעלה. כחודש ימים עמלתי על עבודת הכוננית, שניתנה לנו בטקס מיוחד בסיום הקורס, ולשמחתי הגדולה החזיקה אמי באותה הכוננית את כלי התפירה שנים רבות. במסירות של אמן האוהב את עבודתו ואת חניכיו לימד אותנו המורה טסלר לעבוד בסבלנות של בעלי מקצוע: "עושים חור קטן בדיקט עם מסמר או כל דבר חד, ואז משחילים את המשוריות דרך החורים", נהג להזכיר לנו פעם אחר פעם. במהרה הפכנו מילדי רחוב לאמנים צעירים, העוסקים בפיסול חומר ובעבודות נגרות.

את שנות ילדותנו בילינו במועדון, ותחת השגחתו האבהית והמסורה של גדליה הן נהיו יפות עוד יותר. האיום הנורא מכל היה כאשר בשעת רתחה וכעס אסרו ההורים ללכת למועדון.

גדליה - חביב השכונה - היה האחד ששפך אלומות אור בשכונה האפורה מעוני וממצוקות החיים. בהרגשה שזה ייעודו נטל עליו את התפקיד בשמחה של יצירה ועשייה. הוא היה בכל מקום - במגרש הספורט, בחדרי המלאכה והציור, בעירייה ובמרתף הבית שלנו - מדריך ומכוון ילדים תועים אל חדרי הפעילויות השונים. ילד תימהוני של מצא את מקומו קיבל הסבר אבהי מגדליה: "תנסה את החוג לציור ופיסול! תקשיב לי, אין לך מה להפסיד, אתה כשרוני, תנסה ותוכח!" גדליה היה מפסיק מלחמות יהודה בישראל תחת שרביט של הומור ומשמעת. גם לאחר שעזבנו את המועדון, המשכנו להעריך את האיש. אהבנו והערצנו אותו כי היה אחד מאיתנו ודוגמה לאלפי חניכים, שהודות לו עברו מסלול הדרכה בחיים וטיפסו כלפי מעלה.

השפעתו של גדליה הורגשה בדרך הטיפול שקיבלו חניכיו החדשים ובעשרות חדרים שמלאו פעילות חינוכית יוצרת. צעירים, שרק לפני שנים אחדות היו בין אותם חניכים, נהיו למדריכים - דור ראשון למנהיגות מבני השכונות.

גדולתו של גדליה הייתה להביא לעשייה ולהתנהגות מוסרית וחברתית. בדברי נועם ומוסר השכין שלום ורעות בין הלוחמים הקטנים. ברית אחים כרת בינינו לאחר שנאת חינום שהייתה בקרבנו. לפני שעזב את זירת הקרב, פרש בחיבה את זרועותיו וחיבק את שני הנערים כאילו היו השנים בניו התאומים: "בואו ילדים יקרים - תעזרו לי בחלוקת סנדוויצ'ים". או: "הנה שני מתנדבים חרוצים - תעשו עבודה טובה, וגם תקבלו שכר מצווה". לאחר שהשכין שלום היה עוזב את האולם לחדר המוזיקה, לשמוע את המקהלה שהתכוננה להופעה של "שנים סינים עם כינור קטן". חיוך רחב של אושר שפע ממנו שעה שהלהקה הקטנה יצאה בזמר, במחול חלילים ובמצלתיים.

דורות רבים מבני השכונה עברו דרך המועדון של גדליה. לפני כל התחלה של עונת לימודים, דרש גדליה בפני המנהיגים החדשים את משנתו: "כל ילד שנכנס למועדון הוא נכס יקר". להורים שהביאו את ילדיהם אל המועדון בפעם הראשונה היה גדליה אומר במאור פנים: "תראו כמו עיניכם את הנוער הנפלא - את הכישרונות הטמונים בילדים". הוא הסביר להם את הערך החינוכי בפעילויות ובחוגים שנתנו במרכז חינום. "אתם יודעים" פנה אל ההורים, "כמה חשוב שהילדים ימצאו בחברה טובה, בסביבה חיובית שבונה ערכים דתיים וציוניים?" וכל אימת שנתנה לו ההזדמנות, הרביץ בהם את תורתו: "כן רבותי! ציונות ומסורת אינן תיאוריה! בכל יום אני מגלה כישרונות נפלאים, וביום מן הימים יהיו הבנים שלכם המנהיגים החדשים. אנחנו שואפים לאפשר להם נפש בריאה בגוף בריא! נוער נפלא צומח כאן. אתם ההורים, עמלתם הרבה כדי לגדל את הילדים, אסור שיתבזזו ברחובות בלי מטרה. כאן, במועדון, יחזקו הילדים את השורשים לאהבת ישראל ועם ישראל - הכל לשם שמים. אנחנו מטפלים בגוף ובנשמה של כל יהודי באשר הוא".

גדליה חיזק את רוחם במילים שדברו אל ליבם ואל נפשם של העולים החדשים. כמו נביא בשער הכריז: "עם הזמן נעמיד דור נפלא של מנהיגים מבני השכונות..." הוא הראה באצבעו על המקהלה שעמדה על היציע - מוכנה להופעה. דמעות אושר נקוו בעיניהם של ההורים והאורחים. "תראו איזה נוער נפלא יש לנו", המשך שוב ושוב. הוא השפיע על ההורים העייפים, אלה שמלחמת הקיום הייתה בראש דאגתם, להשקיע בילדים.

עם הזמן הפכו ה"פרחחים הקטנים" לחבורה מלוכדת ומחושלת. גדליה הכניס זרם מחשמל בבנין ישן שהיה למרכז תרבותי. במפגשים משפחתיים -

דמותו של גדליה אביר השכונה עולה וחוזרת כאילו היה זה לפני שנים אחדות בלבד. סוד הצלחתו היה בהירתמות למטרה אחת ויחידה - להציל את העולים החדשים מן הפשע ומן הפורענות. המועדון נהיה למקום ראשון במעלה, כבית היוצר וכסככה חמה לאלפי הצעירים שעברו דרך מפתן המועדון.

גדליה שימש דוגמה אישית למסירות נפש, ללא חישובים וללא תחבולות. כחייל מנוסה, הסתובב בשדה זרוע מוקשים, חובש פצעים שנולדו בין הפחונים והמעברות. גדליה, המנהיג והמחנך הנערץ בין כל תושבי השכונה, פעל בין הצעירים והעולים החדשים חודשים ושנים ללא לאות. גם בין החילוניים לא נח מעשייה ומהשפעה. גדליה הצליח לזכות במעמד של מנהיג שבדעותיו ובהמלצותיו יש להתחשב. את כל חייו הקדיש למען אוכלוסייה ענייה ובעייתית, ללא משוא פנים והבדל מעמדות. את כולם קיבל במאור פנים, ולכל נצרך הגיש עזרה וסיעוד רוחני. בשעה שכל המערכת הביורוקרטית במדינה שלנו זחלה על ארבע וכל פנייה לשירותי הסעד הייתה כרוכה בסבל - הוא היה הכתובת. באותם הימים לא היה שום גוף ממשלתי או עירוני שהבין את סבלם ומצוקתם של העולים החדשים כמו גדליה. בין משרדי הממשלה ופקידי עירייה - הוא הצליח לפרוץ דלתות נעולות, מסגרות קשוחות וחוסר אונים. בשיחה טלפונית אחת פתר בעיות כאובות. גדליה והמרכז הפכו לשם דבר בעיר - אדם שכל חייו הקדיש למטרה אחת - לחנך דור עולים להגשמה ציונית על פי תורתו של הרב קוק.

הכל העריצו את גדליה. מאמציו בשדה החינוך ועבודתו עם נוער השכונות נשאו פרי ביכורים בכל בית. נסחפנו בסיפורים על הגולם מפראג, ועל האר"י הקדוש שבילה שבע שנים בפרישות מהעולם. גדליה הנהיג אותנו בשירה ובתפילה, כעדת חסידים ביער.

כחמישים שנה מאז דרכה כף רגלי במועדון, הגיעה אלי הזמנה להשתתף בחגיגות יובל לבית הנוער בקעה בירושלים. יורם לוי כתב הקדשות לכבוד הוצאת ספרו, וציון אחי טבע אלפי מדליות לכבוד האירוע. זה היה מפגש מרגש של בוגרי בית הנוער לדורותיו. כשלושת אלפים מוזמנים, בנוכחות ראש העיר דאז אהוד אולמרט ואישי ציבור, והכל לכבודו של גדליה. התבקשתי לשאת דברים בשם המשתתפים, והנה הדברים שאמרת, ככתבם וכלשונם:

ראש העיר הנכבד, אורח הכבוד - רבנו ומורנו גדליה שרייבר - חברי וידידי זה יובל שנים, שלום וברכה!

התאספנו היום מכל קצוות הארץ להביא ביכורי תודה לאדם שלא קבע גבולות לאהבה ולמסירות נפש ל"עמך ישראל". מאוצר הזיכרונות אני דולה מים חיים מן הבור ההיסטורי - דמותו של גדליה, חביב ויקיר השכונה, עולה מן הבור כמו אגדה. הקשר שלנו עם גדליה הטביע בנו את חותמו ללא היכר. אישיותו

ודמותו של גדליה איש המופת לא תישכח מאיתנו גם לאחר יובל שנים. כמו במעמד הר סיני - אלפים מתלמידיו עומדים היום נכוחה בזכות מסירות הנפש ופועל ידיו של רבנו ומורנו גדליה שרייבר. גדליה הצטייר אצלנו כאב רוחני, רועה צאן, שניגן צלילים ערבים בשעה שתנורי "פרידמן" במרתפים ובפחונים הפסיקו לחמם בגלל שנגמר להם הנפט, בשעה שהמים בדודים על הגגות התייבשו, ובברזים ירדו המים טיפין טיפין. גדליה איש המעש! אינסטלטור רוחני - האחד שחיבר אותנו בצינורות רוחניים לנכסי הברזל של עם ישראל.

"ידיד נפש" זה - הקדיש את חייו למען דור המדבר, למען אלפי העולים שעברו תלאות וסבל רב בהתאקלמות בסביבה זרה ומנוכרת. מטרתו הייתה ונשארה לפרוץ חומות אפליה, לפתוח חלונות אטומים על מנת להביא אלומות אור, משב רוח חמים בין הפחונים והמעברות. אישיותו החמה והמלכדת של גדליה הכניסה רוח חיים בבנין הישן, מקום שהפך למוקד עשייה ויצירה. בימי ששי, לאחר שעלינו מן הרחצה - לבשנו בגדי שבת וכיפה סרוגה לראשינו, הכפלנו את צעדינו לאולם הראשי של המועדון שהפך לבית כנסת, כדי לקבל את השבת בשירת "ידיד נפש" ו"לכה דודי". בעזרת אותם הלחנים יכולנו לפרוץ את המחסומים העדתיים ואת קשיי הפרנסה והמחסור ששררו באותם ימים.

ידידים יקרים - אנו נמצאים בימים קשים לעם ישראל - בימים שחוסר האחדות גדל ועושה שמות בעם. הגיע הזמן להפיק לקחים מן העבר - להתחזק ב"אהבת ישראל" ולהתרחק מפילוג ומחלוקת. תשאלו כיצד דרך כוכבו של גדליה? ראשית - לקח על עצמו משימה חינוכית נעלה ומקודשת: להקים דור חדש מבין שכונות העוני, ובאותה העת - ללמד אותנו לתת אהבה לזולת בלי חשבונות. מהי אהבה אמיתית? מדוע אנחנו אוהבים את הזולת? בתורה נאמר "ואהבת לרעך כמוך". במבט ראשון נראה הדבר כמליצה - וכי אפשר לדרוש ממישהו לאהוב את חברו באותה מידה שהוא אוהב את עצמו? לכאורה זו משימה בלתי אפשרית. לפתע אנו מגלים כי אין זו אהבה אמיתית, אלא אהבה התלויה בדבר. אנו אוהבים את ההנאה והכבוד שאנו שנוכל להפיק מן הזולת, ולא את הזולת עצמו. אצל גדליה נמצא את הדרך לאהבה אמיתית - להתמסרות לצרכי הציבור. אהבתו לזולת חוצה גבולות והיא מגיעה גם למי שנמצא מעבר ליס. כבר באותן השנים הפך גדליה למנהיג רוחני ולמחנך נערץ, שפעל ללא לאות בעבודת הקודש ולמען הזולת. בשעה שהמערכת הבריורקרטית זחלה על ארבע, וכל פנייה לשירותי הסעד ולמשרדי הממשלה הייתה כרוכה בסבל ובכישלון - היה זה גדליה שפרץ דלתות נעולות למען אוכלוסייה ענייה ברוכת ילדים. גדליה, חייל וקצין נאמן בשירות העם - איש מופת וחזון שהפך תיאוריות למעשה, בהתלהבות ובמסירות נפש חרש בשדות קוצים והפך אותם לערוגות שושנים.

בתפילת שבת, לאחר החזרת ספר תורה לארון הקודש, מתפלל החזן - יקום פורקן. כתוב שם: "וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה - הקב"ה ישלם שכרם". שואלים - למה כתוב שהקב"ה ישלם שכרם? התשובה היא: וכי מי יוכל לשלם שכר חמישים שנות עשייה במסירות נפש ולמען קידוש השם לגדליה, שעסק בצרכי החברה לפני שעסק בצרכי עצמו ומשפחתו. תשאלו - מדוע בחר גדליה לעסוק במשימה כמעט בלתי אפשרית, בעבודה שחורה הדורשת מאמצים ציליאיים? הרי בכל זאת היה יכול לעסוק במשרה מכובדת ולצדה חשבון תופח בבנק? אלא במה עסקינן? באדם מוכשר ומוצלח, שבחר בדרך קשה ובלתי שגרתית, כמו המשורר האמריקאי רוברט פרוסט שאמר (בתרגום לעברית): שתי דרכים התפצלו ביצר, ואני בחרתי בדרך לא דרך, בדרך שרק מעטים עברו בה, וזה היה כל ההבדל.

גדליה בחר בדרך קשה, במלחמת מצווה - לפרוץ את חומת הבערות, להקים את הדור מחדש למען עתידה של מדינת ישראל. אצל גדליה - הציונות התבטאה במעשים בשטח, בזיעת אפיים, בהנהגה רוחנית ובהגשמה של ייעוד היסטורי. גדליה היה מלאך גואל - דוברם של העולים שנשכחו מעיני הפקידים והפוליטיקאים.

במדעי החברה מלמדים, שכדי לנצח במלחמה צריך צבא מאורגן ומלוכד, אבל כדי להביא לשינוי חברתי צריך שיקום מנהיג אחד! אדם אחד כמו משה רבנו, מהטמה גנדי, דויד בן גוריון, ולפנינו מורנו ורבנו גדליה. תרומתו של גדליה במהפכה החברתית היא אחת התרומות הנעלות שהיו למדינת ישראל, ועל כך אין עוררין.

אורחים נכבדים, על גדליה אפשר לומר: "צדיק כתמר יפרח - כארז בלבנון ישגה". אשרינו שזכינו להיות מתלמידיו של אחד מצדיקי הדור, רבנו ומורנו גדליה שרייבר... מי ייתן שהוא וזוגתו חוה, "אשת החיל", רעיה נאמנה ומסורה, שעמדה לצידו לאורך כל הדרך - יזכו לאריכות ימים ויזכו לראות בנים ובני בנים.

אסיים בציטוט מ"שירת הנוער" של שמואל בס: "מי זה חולל הפלא? זו ידך היא הזורעת, זו ידך היא הנוטעת". כל עוד לנו הנוער במולדת, ומנהיגים כמו גדליה - קום יקום חזון עם ישראל.

גם היום, לאחר ארבעים שנה ויותר, חונקות אותי הדמעות כשאני עובר לפני התיבה, והלחנים מן המועדון מעוררים בי רגשות וזיכרונות עמוקים של ימים שלא יחזרו עוד: עם סידורי התפילה ביד, ובלב לחנים מסורתיים, עמדנו לפני התיבה ומתוכנו בקעה

התפילה בחשק רב. קולות שבקעו מתוכנו בשירה נעימה שקישרה בינינו והפכה אותנו לחבורת צעירים גאה. אני חושב ששם, באותן הפעמים שעמדנו ושרנו שירי שבת בחולצה הצחורה ובמכנסיים הכחולים, החלה פריצת הדרך הראשונה שלי ושל חבריי לספסל הלימודים.

מעריצים גדולים היו לגדליה בין מנהיגי השכונה. בייחוד זכה להערצה גדולה מן ההורים, שאת ילדיהם הכיר ואימץ כבני משפחתו. בכל אחד מאיתנו פיתח תחושת אחריות לזולת, בגרות רוחנית ואחריות אישית. גדליה דחף אותנו קדימה - לשאוף אוויר צח, להתעלות מתוך הצריפים והמעברות בגאווה, וכל זה מתוך ידיעה שהעתיד לפנינו ובידינו. כל מעייניו היו לחנך לערכים, והוא עשה זאת בדרך של דוגמה אישית וברוח המסורת. נערץ היה על אבי ועל אימי, וביקוריו התכופים במרתף שלנו גרמו נחת רוח רבה להורי. הוא ישב בחדר או במטבח, שותה כוס תה עם נענע, טועם מן העוגות שאפתה אימי, ולעתים אף עוזר בהכנת השיעורים. והיה אומר: "גברת אלבו - המאכלים שלך ממש מעדני מלכים! איך את מצליחה לטפל במשפחה גדולה כזאת, שתים-עשרה נפשות שיחיו ועוד ארבע. אח, אח, את ממש צדיקה". לאחר שאמי נלקחה מאיתנו ללא עת - בכל מפגש חברתי או משפחתי היה גדליה מספר על אשת החיל - עקרת הבית הישראלית, שולמית אלבו ז"ל. בהערצה ובהכנעה סיפר שבחים על אמי: "איך אפשר לשכוח אותה! גברת אלבו, אישה חכמה וטובת לב - דוגמה נפלאה לכל נשות השכונה. תענוג היה לבקר את גברת אלבו. משפחה ברוכת ילדים עם בעיות פרנסה, אבל ידעה להעניק חום ואהבה לבניה. את הכנסת האורחים שלה ושל בעלה - אי אפשר יהיה לתאר במילים. שנים-עשר ילדים ועוד ארבעה מאומצים תחת קורת גג אחד! ממש צדיקה. אחת מל"ו הצדיקים בעולם. איך יתקיים העולם בלעדי אישה שכזאת". אין פלא שגדליה הוכתר כנסיך ואביר השכונה. היה לו חלק חשוב בחיינו. אהבנו והערצנו אותו, כאילו היה מנהיג או גיבור מן הספרות התנ"כית או מצביא מודרני שעמד בראש פקודיו. מילותיו "חברים יקרים, אסור לבזוז זמן לבטלה. צריך להתאמץ. שום מכשול לא יעמוד בפניכם", מהדהדות בראשי לא אחת, וכשאני יושב ומנסה לשחזר בזיכרוני את פועלו של גדליה למען חברה שהייתה במצוקה - הלשון נעתקת. אדם ומנהיג בעל כישרון נעלה, שנתן את נשמתו ואת כל מרצו בכור ההיתוך החברתי. הוא זרע בשדה מלא קוצים וקצר פרחים, הפך שכונה ענייה לגן עדן רווה. הוא העדיף את העבודה עם בני השכונות על פני חדר משרדים מכובד באחד ממשרדי הממשלה או בעסקים חובקי עולם. כל החלטותיו נקשרו למסירות נפש ואהבת עם ישראל - כך התחנך בישיבת הרב קוק. אנחנו, בני עדות המזרח, ראינו בו את הישראלי החדש - המנהיג והרוצה הרוחני.

גדליה התברך בלשון חריפה ואצילה - דיבר עם ילדים בכיתה א' על הפרחים בגינה ועל הנמלים העושות עבודה בשיירות. עיניו יקדו אהבה וחמימות, וילדי השכונה רצו להידמות אליו בדיבור ובמעשה, בקולו החינני ובגופו המוצק. על אלה שבחרו לשבת על הגדר ולא הצטרפו למועדון - עשה כל מה שביכולתו כדי להשפיע, וכאשר רצו להציץ פנימה כמו כולם הם היו "נפגעים". עם הזמן, גם הספקנים במשרדי הממשלה השתכנעו שהאיש זורם ברוחניות ובדבקות. ועוד חזון אחד בער בתוכו להגשים: "פה בארץ חמדת אבות - תתגשמה כל התקוות... פה תפרח גם שפת התורה".

הוא היה אב רוחני, יועץ פסיכולוגי וחבר טוב, וככזה עודד את הנערים, שחיפשו כתובת ואוזן קשבת. גדליה הכיר אישית כל אחד ממאות המשפחות שגרו בשכונה. העובדה שרוב תושבי השכונה היו מבני עדות המזרח - מרוקו, עיראק ותימן, עם הבדלי תרבות ביניהם, לא מנעה ממנו לקשור קשרי ידידות והערכה לכל תרבות. עם כל אחד ואחד מצא שפה משותפת. יותר מכל פוליטיקאי - עשה מאמצים לגשר ולמזג בין העדות. על כולם הרעיף את האהבה והחמימות שהיו אופייניים לו. גדליה הוא ללא ספק אחד מל"ו הצדיקים שמחזיקים את העולם.

המעבר למדינת ישראל הביא עם הזמן שיפור כלכלי ניכר, אבל חברתית טמן בחובו עימות - פירות בוסר ובאושים. בני הדור והוריהם התקשו למצוא גשר מקשר שיאמץ את העולם המודרני בהדרגה. גדולתו של גדליה הייתה שידע לגשר בין הדורות. לא פלא שבתוך שני עשורים צמח דור חדש של מנהיגים מבין שכונות העוני - מנהיגות טובה וחזקה, דווקא מתוך המעברות והפחונים. כשהגיע זמן הגיוס לצבא - ישבו החברה עם גדליה בפנינת המגרש, כדי לשוחח על השירות והאתגרים העומדים לפניהם. גדליה סיפר לנו על האתגרים העומדים לפנינו בשירות הצבאי והוסיף: "תזכרו שהבית הזה יהיה פתוח לפניכם תמיד, אל תיעלמו לי מן השטח".

עשרות שנים לאחר שעזבנו את החממה של גדליה והמועדון בבקעה - הזדמן לי להיות נוכח בתפילת ערבית לשבת בבית-הכנסת השכונתי בארמון הנציב, שציון אחי התכבד לשמש בו שליח ציבור. למן הרגע שלקח את הטלית והתעטף בה - צצו ועלו זיכרונות מן הילדות. בקול ערב פצח ב"ידיד נפש אב הרחמן", ומיד גרר אחריו את עדת המתפללים והוסיף עוד לחנים שלמד במועדון. הדמעות נקוו בעיני, כשנוכחתי לראות את קהל המתפללים נסחפים אחרי ציון בשירה ערבה - השכינה ירדה על ארמון הנציב. יותר מארבעים שנה עברו מאז התפללתי בערבי שבתות במועדון, וכאן שוב מצאתי הוכחה ברורה להצלחת המפעל של גדליה. כמה מוזר ומרגש היה לראות את ציון אחי עומד

לפני התיבה בתפילת ערבית של שבת כמו שלמדנו אצל גדליה. בקולו הערב סחף ציון את קהל המתפללים בגרסא דינקותא שלו. שום ניגון לא נשתכח ממנו. לאחר תפילת הערבית, כשהלכנו זה לצד זה מרחק עשר דקות מן הבית, יצאה נפשי לספר לציון על ההנאה העצומה שהעניק לי בלחנים הערבים שיצאו מגן עדן רך וטוב. גאה הייתי בו, אבל הרגשתי שאין הדברים צריכים להיאמר - האח הטוב ציון לבטח ידע את רחשי לבי. כאשר הלב פועם ורועש - יפה השתיקה.

אכן, סערה רוחנית גרם לי ציון בתפילתו. באותם הרגעים - דמותו של גדליה הנערץ שבה ועלתה בזיכרוני.

מרכז שכונתי
הסתדרות צעירות מזרחי באמריקה

ב"ה יא תשרי תשי"ג

לכב' מורי ורבי הרב אפשטיין שליט"א

עם פרוס השנה החדשה עלינו לטובה אני מוצא לנכון לכתוב לך מספר מילים. זכינו במשך השנה שעברה לעבוד במשותף במפעל רב-ערך של יצירת ערכים ונדבכים לבנין היהדות הדתית, אם כי רבו המכשולים בדרכינו, הרי בכל זאת אפשר לציין את התקופה כ-עליה במעלות המסירות וקידוש השם. היתה לי הרגשה כי איך שלא ישתנה המצב, בכל זאת אנו חדורי הכרה בגודל החובה המוסרית לענייני הכלל, ועל אחת כמה שידענו לכבד זה את זה ולהבין זה את זה, גולת הכותרת בעבודתנו היה בודאי "מחנה הילדים" שבו התעלית לשיא מסירותך בעבודת נמלים קשה זו.

מתוך כך הסקתי כי יש לך להט פנימי רב שפע, המדליק את הניצוץ היהודי ומשלהבו לשלהבת י-ה המרוממת ומזככת הנפש.

אני מתאר לי שגם עתה עוד רבים התפקידים וגדולה המעמסה על שכמך להעלות את צ.ה.ל לרמה נאותה.

על כן אשמח אם תכתוב לי על פעולותיך כרגע ואיך הסיפוק בעבודה.

דרוש בשלום הרבנית וילדיך המתוקים, והנני מאחל לך שנה טובה, בריאות, פרנסה, ומעל לכל שביעות רצון מעבודתך למען הכלל.

שלך בהערצה,

ג. שרייבר

**דברים בכתב מתוך סיום קורס דפלומה על:
"החינוך המשלים בהתפתחותו במדינת ישראל - הלכה ומעשה",
תשרי תש"ל**

אין כל ספק, כי החינוך המשלים צעד צעדי ענק, מאז נוסד בארץ ישראל לפני למעלה משלשים שנה. יותר מכל גורמי החינוך: הפורמאלי והבלתי פורמאלי, חיפש הוא את דרכו, לבש צורה ופשט צורה, שינה עמדות, התארגן מחדש והתאים עצמו לדרישות הזמן ולתמורות הדורות. מעולם לא שקט על שמריו, דופק פעולותיו פעם עם דופק ליבו של הנוער, והצרכים המשתנים מצאו במחלקה לנוער, כתובת לפתיחות ולנכונות.

החינוך המשלים לא הסתגר מעולם בערכיו, וגמישותו הרבה אפשרה לעוסקים במפעל זה ליזום, לחדש, לשנות ולשפר, הכל לפי הצרכים והדרישות של הנוער והקהילה בכל אתר ואתר.

אלא שהקצב המהיר והדינאמי בשינוי פני הדור הצעיר, והתמורות ושינוי הצרכים במדינה, הביאו לכך שהמחלקה לנוער והרשויות המקומיות נסחפו בזרם הגואה, מבלי שיוכלו לעצרו ולבררו כראוי, לשם שקול דעת מעמיק והתווית הדרך, לגבי כל השאלות והברורים שזרם אדיר זה הותיר אחריו. גם הקורסים הקצרים למיניהם, וגם "ימי העיון" אם כי היו בבחינת "משב רוח מרענן ביום שרב", הרי לא היה בכוחם לצלול לעומק הבעיות ולדלות מתוכן תשובות לדור נבוכים.

העתקת תכנים ושיטות ממקורות אחרים - מבחוץ, לא תמיד תאמו את דרישות הנוער שלנו. אימוץ תורות זרות לא תמיד הבשיל פירות חינוכיים ההולמים את הצברים שלנו. הרעייה בשדות זרים, טשטשה לא מעט את זהותנו והחטיאה במקרים רבים את המטרה.

עלינו ל"חפש את עצמנו". עלינו לדלות ממקורות ישראל סבא ול"האיר" בהם את עיני בנינו. אוצר עצום של תורה, חכמה ודעת שהותירו אחריהם חז"ל גאוני עמנו ואדירי תורתנו, קנאי האומה ולוחמי חירותה, מונח בקרן זווית ולא מגיע אל הנוער.

האם נוכל ביום פקודה לרחוץ בניקיון כפנו ולהשיב על השאלה המדכאת הזאת? מה נאמר לנוער שלנו כשישאל אותנו מדוע הדרנו אותו מנכסי האומה והעלמנו ממנו את הירושה הקדושה הזאת, ובמקום זה הלכנו לחפש אחרי בורות נשברים?

אבל טרם איחרנו את המועד. גורלנו המיוחד שבא לידי ביטוי נמרץ ומוחץ בימים אלו, כשהמשמעות של "עם לבדד ישכון" מקבלת חזיון נוסף בהתנהגות העמים אלינו, יכול להאיר את עיני הנוער ולהביאו לחשיבה מחודשת לגבי גורלנו המיוחד בין העמים. חשיבה חדשה זו תחזיר אותו אל מקורות היניקה של עם ישראל, וה"בתים" שהחינוך המשלים יבנה מעתה, יהיו כולם "בתים שלנו" כשיפיותו של יפת רק מקשתת אותו מבחוץ.

גדליה שרייבר

לחניך שעלו בו ספיקות באמונה וצדקת הדרך

ל... היקר

כותב אני לך שורות אלו מתוך חרדה עמוקה לגורלך כיהודי ירא שמים, שומר תורה ומצוות וממשיך מסורת אבותיך הקדושים, שמסרו נפשם על קידוש השם, וגם במרתפי עינויים ובתאי הגזים לא שכחו את צור מחצבתם.

השיחה שהייתה לנו מעיקה עלי עד עכשיו, ואיני מוצא מרגוע לנפשי. צר לי על כי לא עלה בידי להוליך אותך בדרך הנכונה, ולפתוח בפניך אשנב לעולם האמיתי שאליו אנו שואפים, לעולם הניזון מקדושת החיים וטוהר האדם, כפי שמתחייב מתורתנו הקדושה בכתב ובעל פה, ואשר ניתנה לנו עוד בטרם התעוררו העמים מתרדמתם וזנחו את פולחניהם אליליים ופסיליים.

בלי ספק שיש בי אשם גדול, על שלא שוחחתי עמך במשך שנים על בעיות אמונה ודת, ולא ידעתי כלל את השקפותיך בנושאים אלה.

אולם תפילתי לקל עליון שיפקח את עיניך, ויפתח ליבך לראות ולהבין את האור הגדול הגנוז בתורתנו הקדושה, ואת השגב וההוד הטמונים במצוותיה וערכיה, שדורות על דורות מבני עמנו הלכו לאורם וחינכו את צאצאיהם בימי שמחה ובימי אבל, בתקופות אורה ובתקופות חשכה.

... יקירי. עוד לא מאוחר! יש בך כשרונות נעלים ומידות תרומיות. אתה מחונן בנפש עדינה ובשכל ישר. עם כלים אלה אפשר לבנות עולם שלם, וזאת בתנאי שמנצלים אותם במישור הנכון.

איני מתכוון במכתבי זה להכנס לפרטים. תקוותי כי מתוך העיקר תבין גם את הטפל. אולם ברצוני לאמר לך רק זאת. מי שענייני לו לראות ולב להבין, יודה, כי עם ישראל מאז הכיר את בוראו על ידי אברהם אבינו ע"ה, ודרך האבות, משה ואהרון, הזקנים, הנביאים, המלכים, התנאים והאמוראים, הגאונים וארזי הלבנון בכל הדורות, שמר על תורתו וייחודו בין העמים בכל המצבים והמאורעות, ובזכות זאת נשאר בחיים.

הרבה עמים שאנו קוראים עליהם בתנ"ך ובהסטוריה, ואשר תפסו עמדות מרכזיות בעולם, הוכחדו ונשמדו, ולא נשאר מהם שריד. רק עמנו, למרו שניסו להטביעו בכל דור ודור, צף ועלה כל פעם מחדש מעל פני המים, כשמטביעיו שוקעים למצולות.

מה החזיק עם זה בכל הגלויות ובכל המצוקות? אם לא הדבק המלכד, והגשר המאחד שהיא תורתנו הקדושה ואמונתנו העמוקה בקב"ה ובמשה עבדו!

האם זקוקים אנו כיום לתור אחרי תורות אחרות שהן קיקיוניות וחקייניות? האם לא ידוע לך כי הדת הנוצרית ודת האיסלאם הן עותק מעוות של דתנו הקדושה,

ושתיהן בנויות על החרב והשלילה. האם האינקוויזיציה וחרב מוחמד לא אומרות לך כלום? האם ניסה עם ישראל אי פעם לכוף על זרים את דתו? האם תורתנו הקדושה מרשה להשתמש בחרב ובעינויים כדי לגייר מישהו מהם? כמה נחלי דם ותמרות עשן ניתכו על קהילות ישראל כדי שימירו את דתם לנצרות ולאיסלאם! ואשר לבני ישמעאל של ימינו. האם אנו לא יודעים מהי מטרתם? האם אנו צריכים לתור אחרי המניעים והאדאולוגיות שלהם כדי לדעת מה שידעו אבותינו בכל הדורות, כי אין בליבם אלא להשמידנו כעם וכמדינה.

עתה, אחרי שכבר הוחלט באו"ם כי הציונות היא גזענות, מה עוד נותר לנו לקוות מהם? האם הצהרותיהם של אש"ף, אידי אמין, קדאפי, אסאד ושאר מנהיגי ערב, בדבר חיסול הציונות והמדינה צריכות חקירה והסבר?

בימי היטלר ימ"ש, ניסו רבים לנתק עצמם מעם ישראל על ידי כך שהתבוללו, כפי שקורה היום באירופה ובאמריקה. האם זה עזר להם? האם היטלר לא השמיד גם דור רביעי וחמישי של מתבוללים?

האם אין כל זה מורה כי גורלנו נתון אך ורק בידי אלקים, והוא הוא שמנהיג עולמו, משפיל ומרומם, ממית ומחיה. האם עשר המכות שהנחית הקב"ה על מצרים ובעקבותיהן יציאת מצרים, אינן סימן לכך כי רק בידי הכח להוביל את מהלכי ההסטוריה כרצונו?

ישנם דברים שהם מעבר להשגותינו. השואה הנוראה שעברה עלינו, והמלחמות הרבות שאנו נאלצים להלחם כדי לשמור על קיומנו כאן - מחד, והתלכדות כל כוחות החושך בעולם נגדנו - מאידך, מעידים כמאה עדים כי עמנו הוא עם מיוחד במינו, אשר הוטלה עליו שליחות מיוחדת בעולם שהיא הכרת הבורא בין העמים, והנחלת ציווייו להם, עד כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

לא יועילו כל החקירות והחיפושים, לא יועילו כל הנסיונות למצוא זכות על הערבים ותומכיהם או להצדיק מעשיהם, איש מאיתנו לא יחונן על ידם בכוא השעה הנוראה של סוף חבלי הגאולה. המסקנה היחידה שנשארה היא לקיים תוכחת התורה והנביאים, לקיים אורח חיים דתי ומוסרי, ללמוד תורה ולשמור מצוותיה, ולהיות סמל ומופת לעמים, כדי שבאחרית הימים, שהם ימינו אלה, ינהרו כל הגויים אל הר ה', שיורה להם מדרכיו ויוליכם באורחותיו, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

לסיום, אני פונה אליך... אל הרגש והתבונה, אנא חזור בך! ולך בעקבות אבותיך הקדושים הטהורים והזכים, והיית לתפארת משפחתך, העם והמדינה. בפוך ובלבבך לעשותו.

חזק ואמץ והיה ברכה בכל אשר תפנה כי אתך אני.

ילוו אותך ברכותי הרוצה בשלומך ובהצלחתך עד עולם.

דברים שנאמרו בעת בחירתו ליו"ר המועצה הדתית בירושלים מתוך פרוטוקול ישיבת המועצה הדתית אור לז' אייר תשל"ג

נכחו: שר הדתות ד"ר ז. ורהפטיג חברי לשכת הרבנות הראשית: הרבנים נ.ד. עזראן, הרב מנצור בן שמעון, הרב ישראל גרוסמן, מנכ"ל משרד הדתות הרב א. דולגין, מנכ"ל המועצה הדתית מר מנחם אשרי, הרב קרול, סגן ראש העיר עקיבא אזולאי, סגן ראש העיר הרב שאר ישוב כהן, מנהל מחלקת השחיטה הרב ש.מ. ברגמן, מנהל מחלקת הכשרות הרב י. רלב"ג, מנהל מחלקת הנישואין הרב מנחם שינדלר, הרב ש. רוזנטל, הרב א. רבין, הרב ד. שפירא, הרב ש. אטון, הרב יחיא שניאור, הרב ש. קיפניס, חברי העיריה: מר ברוך דובדבני, מר דוד ברגמן, מר ד. גלס סמנכ"ל משרד הדתות, מר י. ליפל יו"ר מזכירות המפד"ל, מר לייבמן מזכיר המפד"ל, ד"ר שחם סמנכ"ל משרד הפנים, מר י. קלמנוביץ' הממונה על העובדים במועצות הדתיות.

הרב יעקב קצנלנבוגן ראש המועצה הדתית בפועל:

... בהתאם לסדר היום אנו בוחרים יו"ר למועצה הדתית, מכהן מעתה מר גדליה שרייבר כיו"ר המועצה הדתית על דעת כולם ומברכו בהצלחה.

בסיעתא דשמיא נכנסנו לשנת העשרים ושש למדינת ישראל. אתמול חגגנו יום גדול זה. אתנו נמצא כאן הרב המופלג הרב קרול, ברשותכם נבקש שרב קרול ירצה לפנינו על גאולת ישראל בהלכה ולפי מקורות חז"ל.

הרב קרול:

כב' שר הדתות, כבוד הרבנים, כב' היו"ר בפועל והיו"ר שנבחר, חברי המועצה הדתית וכל הנוכחים כאן, שמחתי באומרים לי שישבת המועצה הדתית תיפתח בדברי תורה (הרב קרול תיבל דבריו בהלכה ובאגדה על גאולת לפי המקורות בתורה ובחז"ל, ועמד על הניסים ועל פלאי ה' בהקמת המדינה וקיבוץ הגלויות).

אין לי כל ספק שכל ההחלטות של המועצה תהיינה בעזרת השם ולאור תורת ישראל.

מברך את מר גדליה שרייבר להיבחרו כיו"ר המועצה הדתית ומקווה כי הבחירה תהא מוצלחת, ויחד עם המ"מ, הסגנים ויתר חברי המועצה ירימו את קרנה של ירושלים והי' הבוחר בציון יעזור להם במשימה זו ונוכח יחד לראות את הגאולה השלמה אמן.

הד"ר זרח ורהפטיג שר הדתות:

כבוד... אני שמח שהמועצה בחרה כיו"ר את מר ג. שרייבר ואני מאחל שהיו"ר שזכה להיבחר בהסכמת כל החברים ועל דעת כל הגורמים, יתרום במרץ ובתבונה ומתוך שתוף פעולה לחיזוק השירות הדתי, ומברך שתשרור אחוה ורעות בין כל חבריו לעבודה ותהיה זה לכבודה של ירושלים עיר הקודש המתפתחת ומתרחבת, ויש צורך בתוספת גם של קדושה בשכונות החדשות הקמות בפברברי העיר...

את היו"ר החדש אני מכיר הן כשכן והן בעבודתו למען הנוער שעשה עבודה טובה ומועילה. למרות שערותיו הלבנות נמנה הוא על הדור הצעיר של עסקני הציבור הדתי בירושלים. בפרשת השבוע נאמר: אמור אל הכהנים בני אהרון וכו' נשאלת השאלה למה הכפל הזה? הלא ידוע כי הם בני אהרון. אולם יש בכפל הזה משמעות מיוחדת, כהן הינו מושג כללי, כל מי שמקבל עליו כהונה נקרא כהן. לר' גדליה רוצה אני לומר, זכור את המידות של הכהנים, אמר אל הכהנים בני אהרון שילמדו ממידותיו של בני אהרון, כל מי שמקבל עליו כהונה כל שהיא, לאהוב את הבריות ולקרבן לתורה. ולך ר' גדליה אני מאחל שתכניס את המדות הטובות של בני אהרון לתוך תוכה של המועצה הדתית ותצליח יחד עם חבריך בעבודתך החדשה.

הרב שאר ישוב כהן סגן ראש העיר:

מוסר את ברכתה של עיריית ירושלים.

כב'... יחד עם חברי סגן ראש העיר מר עקיבא אזולאי, באנו לברך את היו"ר החדש ואת המועצה. בעקבות דברי שר הדתות על הכהנים ובני אהרון, ישנו כפל אחר - אמור ואמרת, במקרא ישנו לשון אמר ודיבור ולשון להגיד, אמירה היא לשון רכה, ולהגיד - לשון קשה. דרכו של אדם בתפקיד ציבורי כשהוא מנסה בעניין מסוים וללא הצלחה, הוא מאבד את עשתונותו וסבלנותו ועובר ללשון קשה, אולם ספק אם יצליח בזה, כי סוד ההצלחה בכל תפקיד וביחוד בבית הזה ובעיר זו שיש בה כל כך הרבה קשיים. בלשון קשה אפשר להפחיד אבל להצליח אך ורק בלשון רכה, לכן כתוב אמור ואמרת, אם לא הצלחת בלשון רכה תנסה שנית ושלישית באותה לשון...

ויהי רצון שהדבר יתקבל וישמחו בכך חבריך ואתה תשמח בהם. בהליכות נעם ובמעלותיך התרומיות תיצור קשר הדוק בינך ולחבריך במועצה ועם צבור העובדים. עבודה רבה מחכה, יש מפעל גדול שמחכה, ישנן קרנות שמצפות לפיתוחן ויהי רצון וכל הברכות יקויימו.

הרב נ.ד. עזראן:

כב'... בשם הרבנות בירושלים הנני מתכבד לברך את האיש הדגול ששמו גדליה מוכיח עליו שיהא בעזרת השם לגדול. כל הסיעות שבחרו בו ולסיעה הדתית לאומית שהציעה אותו, אנו מודים שבחרו קברניט לאניה שלנו שיוליך אותה על מי מנוחות. האיש גדליה שרייבר המחונן במידות טובות תרומיות ישמע לקול חבריו ותשרור ביניהם אחוה ורעות ויביא שלום במחנה כולו להגדיל תורה ולחזוק הדת.

מר עקיבא אזולאי סגן ראש העיר:

כבוד גדול הוא לי לבוא הערב ולברך את היו"ר החדש רעי וידידי גדליה שרייבר. זמן רב לקח עד שנמצא המועמד המתאים. שמח אני שבחרנו באיש המתאים ומתוך נסיון למדנו כי הנבחר הערב יכול לנהל וינהל את המועצה הדתית בירושלים... אני מקווה כי מר גדליה שרייבר ימצא את הדרך המתאימה כמובן שדרושה סבלנות לכך, וידע לכלכל את מעשיו בתבונה. זה ידוע ומתוך הניסיון כי לאיש ציבור נותנים רק "מכות"... וצריך לדעת איך לקבל את ה"מכות".

העיר כולה זקוקה לשירותיה של המועצה הדתית בלי הבדל השקפה דתית, ובמיוחד שאני מתנגד להפרדה בין דתיים לחילוניים, כי כולנו מיד עם לידתנו ועד לאחר חיים ארוכים עד מאה ועשרים כי בני תמותה אנחנו, זקוקים לשירותיה של המועצה הדתית וכל הכרוך בה, ואין מנוס מזה. אפילו סנה הקומוניסט ביקש שיגידו עליו קדיש לאחר מותו. עיני כולנו תלויות למועצה הדתית, יש להרים קרנה ולטוהר את שמה במעשים שיעשו על ידי שיתוף פעולה הדוק בין היו"ר ויתר חברי המועצה... מר שרייבר, עבודה גדולה וקשה עומדת לפניך ואני מסיים בברכה והצלחה בהכנסך בעול התפקיד החדש.

הרב משה אדלר:

שינינו במסכת ברכות אמר ר' יוחנן ג' דברים מכריזי הקב"ה עליהם, ואחד מהם פרנס טוב שנאמר: וידבר ה' אל משה ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור וכו' ולהלן נאמר בגמרא אמר רב אין ממנים פרנס על הציבור אלא אם כן נמלכים בציבור. שני הציטוטים מאמרי חז"ל על פרנס הממלא תפקיד חשוב בצבוריות, וישנו עוד מאמר חז"ל על פרנס המתגאה על הציבור. יו"ר של המועצה הדתית בירושלים שעיני העולם כולו נשואות אליו, אנו תקוה כי בעזרת השם יהא זה הפרנס הטוב, ובעזרת כולנו שאנו שליחי השם והציבור נדע לכוון ולהשיט את הספינה על מי מנוחות בשתוף פעולה הדוק שיהא לברכה לכולנו.

מר ישראל ליפל:

אין אני בא לתת עצות לידידי ר' גדליה שרייבר עם איזו קבוצה כדאי לו להוועץ, מר שרייבר יודע כי יצטרך לעמוד במבחן קשה ואני סומך עליו. מאד מאד מצאו חן בעיני דברי ידידי עקיבא אזולאי, נזכרתי בדברים שספר שר הדתות על קבוצת עיתונאים זרים שפנו אליו ושאלו כמה יהודים דתיים ישנם במדינת ישראל. על כך השיב השר, אין אני מבין את השאלה. מה הכוונה במילה יהודים דתיים, האם אלה שהולכים ביום כפור לבית הכנסת, כאלה הם 90% בערך, ששומרים שבת, ששולחים את ילדיהם לחנוך דתי. לאחר ששמעתי את ידידי עקיבא אזולאי, גדל מספר היהודים הדתיים. ישנם דברים שעל המועצה הדתית לעשות, שמענו דברים מזעזעים על מה שמתהווה בחינוך ילדים, כמובן שמה שנוגע לשרותים דתיים, כל חלקי היהדות רוצים בהם... אני מקווה שימשיכו לעשות גם להבא וזה יהא לברכה ולתפארתה של ירושלים.

מר מאיר דהאן:

את מר גדליה שרייבר אני רואה לא כפנים חדשות במועצה, הוא מוכר לנו ולצבור הדתי בעיר כאיש מנהל, בעל סבר פנים יפות, ואני רואה זכות גדולה לברך את ידידי וחברי ג. שרייבר שנבחר היום יום שלישי שנאמר בו כי טוב פעמיים, תהא דרכו מוצלחת. הוא נכנס לתפקידו על דעת כל הציבור ואני תקווה כי ימצא את הדרך הנאותה בעזרת השם עם חבריו וחבר העובדים, להביא את רוח האחוה והרעות בהנהלה ובעובדים.

אני מברך אותך בשמי ובשם סיעתי גח"ל המבטיחה שתעמוד לימינך ולצדך, למען הביא שלום ואחוה בשורות המועצה...

הרב אשר קליין:

כחבר המועצה הדתית בירושלים מיום כינונה עם קום המדינה, שאנו חברי פועלי אגודת ישראל משתתפים בה, אינני זוכר ישיבה של המועצה שהייתה כה אחדותית וחברותית כזו של הערב. נעים הערב הזה בגדר של שבת אחים גם יחד. נאמר אין ממנים פרנס אלא אם כן נמלכין עם הציבור, הכוונה להדברות מוקדמת שהיא ערובה להצלחה במילוי תפקידו של הפרנס.

מר ג. שרייבר המוכר לנו, שאיפתו ומשאלתו להצליח בגישתו ובישרותו הפשוטות ימצא את הדרך להדברות בהפעלת השירותים הדתיים בעיר, בטוחני שיושיטו לו יד להרחבתם.

בשם סיעת פא"י אני מודיע כי אנו מוכנים להושטת היד והעזרה, ואני

מברך אותו שתתקבל תפילתו, כיון שנתמנה לפרנס תפלתו מתקבלת. כמו שנאמר בירושלמי תענית: כיון שנתמנה לפרנס על הציבור, הוא מתפלל ומיד נענה...

הרב י. קצנלנבוגן היו"ר בפועל: ... ידידי גדליה שרייבר, קח את שרביט ההנהגה וכולנו יחד ננהל את המועצה הדתית בקדושה ובטהרה ולמען ירושלים עיר הקדש. חזק ואמץ!

מר גדליה שרייבר היו"ר הנבחר:

אישי יו"ר הישיבה... מורי ורבותי.

אמש נסתיימו חגיגות יום העצמאות הכ"ה של מדינת ישראל. העם שחגג את חצי היובל למדינתנו, חוזר למסלול חיים רגיל, כשעיניו צופיות לחצי היובל השני מתוך אמונה ותקווה כי יביא עמו את השלום, את קיבוץ העם מפזוריו, ואת הקמת בית המקדש במהרה בימינו.

אין כל ספק כי עם ישראל ומדינת ישראל גאים בהישגים העצומים שהושגו בתחומי הביטחון, המשק, החינוך והחברה, ותקוות כולם לראות בישראל מתפתחת בחומר וברוח.

אולם בלי כל ספק, עומדת בפני עמנו השאלה המרכזית של חיינו: מה דמות תהא למדינת ישראל? מהם התכנים והערכים שעליהם יחונכו נערי ישראל ועל פי אלו ציוויים יתנהלו חיינו הציבוריים?

שמחנו לשמוע אתמול מפי רבי המדינה ודבריה, כי הדבק היחיד המלכד את כל שבטי ישראל ומקשר את הגולה למדינתנו היא הדת.

בתי הכנסת לרבבותיהם, השבת היהודית, השולחן הכשר, ואורח החיים היהודי הם שביטחו את הסגולה היהודית ואת יחודו של עמנו בקרב העמים.

ואכן, הבינה זאת כנסת ישראל כאשר נתנה למדינה את השירותים הדתיים הבסיסיים שביטחו קיום מכובד של היהודי הדתי בארצו, שיוכל להתייחד עם קונו, לחנך את בניו ברוח התורה והיראה, ולפתח חיים יהודיים שלמים לפי תפיסתו.

גאים אנו על כך כי במדינת ישראל בכלל, ובירושלים בירת ישראל בפרט, מפכים חיי תורה במאות ישיבות, כוללים, בתי כנסת ובתי מדרש. קיים חינוך דתי מפואר, פרושות מקוואות טהרה, מתנהל פיקוח על כשרות במאות מסעדות, מלונות ומוסדות ציבור, וקיימת רבנות מפוארת אשר הלכותיה והליכותיה מורות לעם את הדרך אשר ילכו בה והמעשים אשר יעשו אותן.

פעולות אלו מאורגנות כולם במסגרת הרבנות והמועצה הדתית.

המועצה הדתית היא המסגרת שבידיה הפקידה המדינה את הכלים הכספיים והארגוניים למתן השירותים הדתיים לכלל האוכלוסייה הדתית והלא דתית. ואכן השכילה המועצה הדתית בירושלים, לעמוד על המשמר ולהבטיח את הכשרות, השחיטה, פעולות הרבנות, חיי האישות, שיעורי התורה, ולמלא את שאר תפקידיה בנאמנות על ידי נבחריה, רבניה ועובדיה המסורים. ישנם היום הישגים רבים בשטחים אלה, וברצוני לברך בהזדמנות זו את יושבי הראש שקדמו לי, את נבחרי המועצה, את משרד הדתות ועיריית ירושלים, השותפים לנו בעשייה המבורכת.

במיוחד רוצה אני לברך את עובדי המועצה הדתית, העושים את עיקר המלאכה, על שקידתם ומסירותם. אני מבטיח להם כי אשקוד על טיפוח מערכת יחסי עבודה בין ההנהלה והעובדים תוך קיום התחייבויות שניתנו בעבר. בנושא זה אבקש להביא לישיבה הקרובה לדיון ראשון, הצעה להחיל על העובדים את ההסכם הקיבוצי החדש של עיריית ירושלים, יחד עם הנהלים הספציפיים לפי העיקרון שנקבע בעבר, כי מעמדם של עובדי המועצה הדתית יהיה זהה למעמדם של עובדי העירייה.

אולם הרשו נא לי מורי ורבותי, להתייחד רגע עם השקפתי האישית ואמונתי האיתנה.

מאמין אני כי בנוסף למתן שירותים חיוניים אלה, עומד אתגר גדול ומרכזי בחיינו. והוא, מציאת שפה משותפת עם אחינו הלא מסורתיים. משימת דורנו היא ליכוד שבטי ישראל לעם אחד הדבק באלוקיו, שומר מצוותיו, ומחנך את בניו על מבועי התורה והמוסר. סיבות רבות גרמו לכך כי רבים רבים מאחינו התרחקו מבית ישראל סבא. רבבות רבבות מהם הגיעו לירושלים מארצות הגולה, שם שמרו את השבת, התפללו שלוש פעמים ביום, וקיימו אורח חיים דתי. תלאות הדרך ומצוקת הקליטה תלשו אותם לא רק מארץ מוצאם אלא גם ממורשתם הדתית. חלק מהנוער כבר לא מוצא שפה עם הוריו ובודאי לא עם אבות אבותיו, והוא הולך ומתרחק מעמנו צעד אחר צעד. הוא קולט ערכים מעמים מקולקלים, ומקיים בידו מתירנות מדהימה הדוחפת אותו לעיתים לעבריינות ופשע.

כאחד מאלה שהקדיש את מיטב שנותיו לחנוך הנוער, יכול אני לומר בוודאות, כי לא בנוער האשם. גם לא בהוריו שניטלטלו מארץ לארץ ומתרבות לתרבות עד שנפגעו. אומר ללא כחל וסרק, האשם הוא בנו. יום יום אני מייסר את עצמי ושואל, האם עשינו די כדי להדריך ולהסביר לאלה את טעותם? האם שימשנו להם דוגמא למה שאנו מטיפים? האם פעלנו מספיק כדי להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם? האם פעלנו בכל המישורים כדי לקרב

לבבות להרבות שלום ולקדש שם שמים ברבים?

לצערי, התשובה היא דחוקה. גם אנו נתפסנו לדרך הקלה של הטפה מרחוק ומתיחת ביקורת כלפי אחרים. לא יצאנו לבתי אב בירושלים לבדוק הצרכים הסוציאליים ולא סעדנו אותם ברגעי הקליטה הקשים. קל היה לנו לעמוד מרחוק ולחכות שאחרים יעשו את המלאכה.

דעתי היא כי המשימה העיקרית שלנו בעתיד תהיה, לא רק אהבת שלום, אלא רדיפת שלום, כאהרון הכהן בשעתו. האתגר הגדול של המועצה הדתית יהיה לקיים הסברה מסועפת בכתב ובעל פה שתצייר בפני התושבים את האור הגנוז בחיי דת תקינים ובחשיבות שמירת השבת והרחוב היהודי. תפקידנו יהיה להרים את ירושלים לא רק ככלילת יופי משוש כל תבל, אלא גם כמרכז חיינו הסגוליים וכמוקד הווייתנו הלאומית-דתית "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

לשם כך נצטרך לפקוד כל בית אב וכל שכונה או שיכון, ונציע בפניהם את החוקים והמצוות בכלים מודרניים מאירים ומזהירים.

לשם כך, ברצוני להקים צוותי חשיבה שישותפו בהם רבנים, דיינים, מחנכים ופרנסי העיר, שיציעו לנבחרי המועצה הדתית את הדרך והאמצעים לביצוע משימות אלו.

אני פונה אל נבחרי המועצה הדתית, הרבנים והעובדים, להושיט לי ידם להצלחתי בתפקיד. כן פונה אני אל ראשי משרד הדתות ועיריית ירושלים, שיעמדו לרשותנו את כל הכלים לביצוע האתגרים שנטלנו על עצמנו. מודה אני לחברי מפלגתי - המפד"ל, על שבחרו בי לייצגם בתפקיד זה, מודה אני לחברי המועצה על הבחירה, ותודה מיוחדת לאורחים היקרים שכיבדוני בנוכחותם הערב. לכולם, איחולי בריאות, שלום ובטחון.

"ראו בטוב ירושלים!"

ב"ה ג' מנ"א תשל"ט (27/7/79)

תזכיר למנהיגי היהדות הדתית

פונה אני אליכם בעניין הנראה לי כחיוני ביותר ואשר הייתי מגדירו, ללא כחל ושרק - כ"קובע את נפש האומה". כוונתי, למתן השירותים הדתיים במדינת ישראל.

אני חושב כי בצדק טוענות המפלגות הדתיות ובעיקר - המפד"ל, כי "הקמת המועצות הדתיות" ו"הרבנות" במדינת ישראל, היא ההישג המרכזי הגדול ביותר של היהדות הדתית בדורנו.

את ההישג הזה השיגו מנהיגי המפד"ל ברשויות המרכזיות והמקומיות וראשי היהדות הדתית. הישגם זה בא, תודות למאבקם הבלתי נלאה, בכל המישורים, להבטחת השירותים הדתיים, להרחבת והעמקת החינוך הדתי בקרב האוכלוסייה.

כתוצאה ממאבקים אלה, קיימות כיום קרוב ל-200 מועצות דתיות, מאות רבנים כ"י מנהיגים את הציבור בערים, בשכונות ובתי הכנסת. אלפי בתי ספר מהזרם הממ"ד והחינוך העצמאי זרועים ברחבי הארץ, בהם מתחנכים ילדי ישראל ברוח המסורת ואלפי ישיבות וכוללים קיימים בארץ, בהם לומדים תופסי התורה הממלאים כריסם בש"ס ופוסקים ולנים בעומקה של הלכה.

זהו, בלי ספק, יבול מבורך שכולנו יכולים להתברך. אלא דא עקא, שכיום, קיימת סכנה רצינית שיבול זה ילך ויתכרסם ילך ויתמעט.

מנהיגנו בממשלה, בכנסת, וברשויות המקומיות, משקיעים את מרצם וזמנם יותר ויותר במישורים: מדיניים, פוליטיים, בטחוניים וכלכליים וזונחים כמעט לחלוטין את המישורים הדתיים והחברתיים. משום מה נדמה להם כי עתיד האומה והמדינה יקבע בתחומים ההם, יותר מאשר בתחומי הרוח, הדת, המוסר והאיכות הסגולית היונקים מתורת ישראל, נביאיו וחכמיו. אין אני, חלילה, מזלזל במשהו, בחשיבות התחומים ההם. אולם יש לזכור ולהזכיר כי היהדות הדתית לא תוכל לצפות וגם לא מצפה שהמנהיגים החילוניים יטפלו בשירותי הדת. זאת היא דורשת מהמנהיגים הדתיים שנבחרו על ידה, בעיקר לצורך זה.

כפי שציינתי, קיימת סכנה גדולה להתפוררות השירותים הדתיים. חוק השירותים הדתיים, על פיו פועלות המועצות הדתיות כיום, אינו מעניק שום אוטונומיה למועצה הדתית. החוק מאלץ אותה להיות סמוכה עלשולחנה של

הרשות המקומית, תקציבית ומשפטית. דבר זה גורם למקח וממכר פוליטי בין עסקני המפלגות, ומוסרת, למעשה, בידי ראשי הרשות המקומית את גורלה של המועצה הדתית לשבט או לחסד.

מה שיכולה אגודה עותומאנית לעשות היינו: רכישת נכסים, קבלת הלוואות וגיוס כספים, אינה רשאית המועצה הדתית לעשות. כל זאת מוטל על ראש הרשות המקומית. נקל לתאר מה קורה כשראש הרשות אינו חי בשלום עם ראש המועצה הדתית, או חלילה עוין את שירותי הדת!

כיום, כשהמצב הכספי ברשויות המקומיות קשה ביותר, עומדת לעיתים המועצה הדתית כ"עני בפתח" כדי לקבל כמה פירוורים מקופת הרשות המקומית, ועדים אנו לצערנו הרב, למפולת רצינית במספר רב של מועצות דתיות.

אולם, הצער הגדול ביותר האופף אותנו כיום, הוא חוסר בניית בתי כנסת ומקוואות בארץ!

הזעקות המרות, התסכול והזעם מצד תושבי השכונות, ברובם עולים חדשים מארצות מצוקה ומעבר למסך הברזל, שקיימו שם בחירוף נפש ובמסירות של סכנות נפש ממש, אורח חיים דתי: חינוך דתי, טהרת משפחה, כשרות וחיי חברה מוסריים - עולים השמימה!

איך יכולים מנהיגנו לנוח ולשקוט כשעדין קיים מצב לאחר שלשים שנות מדינת היהודים שיוקמו שכונות חדשות, הקולטות עולים חדשים וזוגות צעירים ובהם חלק ניכר שומרי מסורת, שלא יועמדו לרשותם לפחות שני בתי כנסת מרכזיים (אחד לספרדים ואחד לאשכנזים) ומקווה טהרה?

מדוע מובן לכל, שעם אכלוס השכונה צריכים לעמוד הכן: בתי ספר, גני ילדים, סופרמרקט, דואר, מועדונים ועוד שירותים בסיסיים, ואילו מבני דת הס מלהזכיר. המתפללים ישוכנו במקרה הטוב, במקלטים, במרתפים, חדרי מדרגות, דירות צרות, צריפים עלובים או באחת מכיתות בית הספר. מקווה טהרה כלל לא קיים!

התבטא לא מזמן רבה של ירושלים, בעת ביקורו בשכונות ובראותו את הבתים רבי הקומות - מחד, ואת בתי הכנסת המשוכנים במרתפים ובמקלטים - מאידך, כי התקיים הפסוק: "בראותי כל עיר על תילה בנויה ועיר האלקים מושפלת עד שאול תחתיה".

שרי הדתות שכיהנו עד כה ניסו להשפיע על שרי השיכון הקודמים לבנות בשכונות החדשות שני בתי כנסת, ועד היום לא עוגן הדבר בתקנות מחייבות. הרשויות המקומיות על פי רוב אינן מפשירות די הצורך מגרשים למבני דת וכך

יוצא שהמועצה הדתית צריכה להיאבק על כל מגרש ומגרש ואין הישגה מדביק את הצרכים.

הציבור הדתי מתחנן על נפשו ומבקש מקווה טהרה, מקום תפילה ראוי לשמו, שעורי תורה למבוגרים ולנוער, תשמישי קדושה, סיוע בשיפוצים במבני דת ואין בידנו להושיע. גם תקציב הפתוח הוא אפסי ומגוחך לנוכח הצרכים.

הרי כולם מסכימים כי על המועצות הדתיות הוטלה משימה כבדה מנשוא: להעמיד כלים, שיחזקו את הדת בקרב האוכלוסייה כדי שתשמש תריס ובלם להידרדרות המוסרית, להתרופפות המסורת ולעצירת המתירנות, הגואה והולכת, הורסת את אושיות חברתנו ומערערת את זכות קיומנו כעם סגולה וכמחנה קדוש! הרבנות והמועצה הדתית צריכות להיות המוקד סביבו יתרחשו חיי הדת בכל התחומים וממנו תצא ההוראה וההקרנה לשלמות המשפחה, קיום השולחן הטהור, שמירת השבת, חיזוק החינוך הדתי, הפצת התורה וההסברה הדתית, טהרת המשפחה והקמת בתי כנסת ומקוואות וכו'.

כדי לעמוד במשימות אלו דרוש היה שמנהיגי היהדות הדתית והנציגים הדתיים בכל אתר ואתר יבטיחו את הכלים והאמצעים הדרושים על ידי מעורבות יומיומית והתעניינות מאסיבית בכל הקורה במועצות הדתיות וברבנויות המקומיות, יאבקו וילחמו בממשלה בכנסת וברשויות המקומיות, להבטחת פעולתן התקינה והקונסטרוקטיבית.

לצערנו הרב, המציאות היא עגומה למדי. נציגנו משקיעים את כל מרצם ואונם בתחומים אחרים וזונחים את העיקר. אני חושש מאד שתופעה זו עלולה להיות בכייה לדורות והפסד כל מה שנבנה בשלושים שנות המדינה.

לפני שנאחר חלילה את המועד, אני פונה אל מנהיגינו ונציגינו בממשלה, בכנסת וברשויות המקומיות להתגייס ולהתייחס למשימות הדת כאל האתגר המרכזי של הווייתנו הלאומית במדינת ישראל ולנצל את שעת הכושר שהועמדה בפניהם כדי להגיע להישגים גדולים ונכבדים עבור צרכי הדור.

קיים כיום צימאון גדול לדת ולמסורת, וישנה תנועה גדולה של חוזרים בתשובה. תושבי המדינה בכל שכונה ושכונה רוצים באורח חיים מסורתי ובחינוך לערכי ישראל סבא. אם לא נקים להם בתי כנסת מרשימים שישמשו גם כמרכזים קהילתיים לתורה ולמצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו ואם לא נבנה להם מקוואות מרשימים ואסתטיים, שימשכו נשים מכל רובדי האוכלוסייה, אם לא נמשוך את הנוער לאווירה דתית ונשפיע עליהם מאורה של תורה ויראה - מי יודע אם לא נחטא להם כל הימים ולא נוכל לומר כי: "ידינו לא שפכו את הדם הזה". זהו צו האומה וזו צוואת הדור!!!

אני פונה אל מנהיגינו לפעול בדחיפות ובאופן נמרץ בכנסת ובממשלה, לחקיקת חוק מיוחד או להתקנת תקנות בדבר בניית שני בתי כנסת בהיקף מאתיים וחמישים מתפללים כל אחד (לספרדים ולאשכנזים) ומקווה טהרה בכל שכונה חדשה שתיבנה על ידי משרד השיכון במדינת ישראל. כך שעם אכלוס השכונה כבר יעמדו לרשות האוכלוסייה, מקום תפילה ושעורי תורה למבוגרים ולנוער, ומקווה טהרה לנשים, לשם קיום טהרת המשפחה וקיום הבית היהודי. ממילא בא התקציב מהאוצר, ומדוע שתהליך המימון ימשך שנים רבות ויעבור דרך משרדי הממשלה, הרשות המקומית והמועצה הדתית, דבר המאריך את הזמן, מייקר את הבניה עשרת מונים ומקומם את האוכלוסייה!

אני כולי תקווה כי תאמצו את הצעתי זו ותפעלו לקבלתה בהקדם, כי בנפשנו הדבר. אני משוכנע כי משרדי הפנים והדתות יתאמו עניין זה עם משרד השיכון והבנוי ועם האוצר.

בכבוד רב ובברכה,

גדליה שרייבר

ראש המועצה הדתית

הערה: אודה לכם על הערותיכם למכתבי זה.

שיחה לקראת פסח

דברים שנאמרו בהתוועדות רבנים ואישי ציבור, בבית הרב גמליאל בירושלים, ז' ניסן תש"מ

כבוד הרבנים, בעל האכסניה הרב גמליאל שליט"א, ידידי וחברי הטוב דוד ברגמן, מזכירי סניף המפד"ל בירושלים, רבה של גדרה ידידי הרב ישעיה סיאני, קהל קדוש ויקר!

מדי שנה אנו נפגשים שנית, אם זה לקראת חג הפסח, ואם זה בחודש אלול לקראת הימים הנוראים. וכל מפגש כזה הוא לשם שמים, וודאי שצריך להתקיים.

השאלה היא, מה אנו מחדשים מדי שנה? האם אנחנו חוזרים על עצמנו, או שאנחנו לומדים ומחדשים?

כבר אמרו, "איזהו חכם הרואה את הנולד". והפשט של "הרואה את הנולד" הוא, אדם היכול לצפות ולחזות מה שיהיה בעתיד. אבל עוד אמרו רבותינו שלאחר חורבן בית המקדש, נתנה הנבואה לשוטים. אם כן, איך אפשר לומר איזהו חכם הרואה את הנולד? אם הוא רואה את הנולד, אז הוא אינו חכם אלא נביא, והרי אמרנו שלאחר החורבן נתנה הנבואה לשוטים?

אלא שצריך לדייק. רבותינו אמרו הרואה את "הנולד", לא מדובר על הרואה מה שיהיה בעתיד, כי אם זאת הייתה הכוונה, היה צריך להיות כתוב: "הרואה את אשר יולד" ולא "את הנולד", כיון שהמילה "נולד" מורה על העבר.

אלא הכוונה היא, איזהו חכם? הלומד מן העבר. הלומד לקחים מן העבר לעתיד. כלומר, אדם העושה חשבון הנפש. עושה בדק בית ולומד ממעשיו המקולקלים, כדי לתקנם בעתיד ולא לחזור עליהם.

השאלה היא, מה אנחנו למדנו במשך השנה האחרונה?

מורי ורבתי! למדנו הרבה. הרבה מאד למדנו. למדנו שאנחנו צריכים להקדיש את כל כוחנו ומרצנו לשני יעדים מרכזיים, שהמדינה כיום זקוקה להם מאד, כאוויר לנשימה.

קודם כל, אהבת התורה, לימוד התורה, יגיעת התורה ביום ובלילה. התורה היא הערובה הטובה ביותר שחס וחלילה לא נרחיק לכת ולא נהיה ככל הגויים בית ישראל.

המטרה השנייה זו אהבת ישראל. אינני צריך לספר זאת לכם, אתם כולכם רבנים וכולכם ראשי ציבור. התרחקנו מאהבת ישראל. כל כלי התקשורת: הטלוויזיה, הרדיו, העיתונות, הנם ביטוי לאי אהבת ישראל. הגיע הזמן שנתחיל לאהוב איש את רעהו.

הגיע הזמן, שנראה רק את המעלות שבחברינו ולא את מומיהם ומגרעותיהם. קל לך מאד למצוא את מגרעות חברך, הלוואי וכל אחד יראה את מומיו שלו עצמו. דרושות לנו כיום הזה אהבת התורה ואהבת ישראל.

יש לנו סימוכין לדבר. בליל הסדר מסיבים לשולחן כל בני המשפחה ובתוכם ארבעת הבנים שדיברה בהם התורה. אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ושאינו יודע לשאול. לכולם יש מקום במשפחה, גם לרשע, גם לזה שהתרחק ולא יודע לשאול שום שאלות. אבל ישנו היום כבר בן חמישי. והבן החמישי הזה אינו מופיע בסדר, הוא התרחק מאיתנו, הוא התרחק מהמשפחה, ועלינו להביא אותו גם כן לסדר. הוא בכלל לא קיים, צריך לחפש אותו. הוא עזב אותנו ולכן עלינו לחפשו ולהחזירו לחיק המשפחה. כי כל עוד הוא יושב בתוך הבית, כל עוד הוא יושב ליד השולחן, ישנו סיכוי להחזירו למוטב, להחזירו אל המקורות ואל השורשים. אבל אם חלילה וחס הוא לא יבוא, אנו עלולים לאבד אותו.

פרעה מלך מצרים היה מלך חכם. הוא הכיר את נקודת התורפה של עם ישראל. וכשיצאו ישראל ממצרים ומשה רבנו אמר לו בדבר ה' "שלח את עמי ויעבדוני", מה הייתה שאלתו? "מי ומי ההולכים?" בשם מי משה ואהרן, אתם מדברים? בשם "גוש אמונים" או "שלום עכשיו"? בשם מאיר פעיל ושולמית אלוני או בשם בן מאיר וזבולון המר? בשם מי אתם מדברים? את מי אתם מייצגים? "מי ומי ההולכים?" ומשה רבנו, שהיה חכם עוד יותר גדול, ירד לעומקה של השאלה וענה תשובה נפלאה: "בנערינו ובזקנינו נלך, בבקרינו ובצאננו כי חג לה' לנו".

ברשותכם, אני הקטן אפרש פסוק זה לפני הבנתי. אם בנערינו ובזקנינו נלך, אז באמת חג לה' לנו. אם הבנים והאבות הולכים יחד, בקו אחד, בהשקפת עולם אחת, בדרך אחת, זה חג גדול לעם ישראל. אבל אם חלילה וחס כל אחד ילך בדרכו הוא, כל אחד ילך בקו שלו, בהשקפת עולם שלו, אז באמת השאלה "מי ומי ההולכים" היא שאלה רצינית מאד.

מורי ורבותי! תפקידנו בדור הזה הוא לאחד את המשפחה מחדש. כי עם ישראל בנוי על התא המשפחתי, על היסוד המשפחתי, על הבית היהודי. אם הבית היהודי לא יהיה בית יהודי כהלכה, לא יהיה גם עם יהודי כהלכה. מהו עם? עם בנוי מבתיים, ממשפחות ומיחידים. אם לא נעשה בדיקת חמץ בכל בית

שלנו, שלא ישאר חמץ אפילו במשהו, פירור אחד של חמץ שלא ישאר, שכולנו נהיה מזוקקים ומטוהרים, אז חלילה וחס מי יודע מה צפוי לנו.

אנחנו מבינים שכל אחד מחפש בביתו, בסדקים, בפניות, והאשה עובדת עד הרגע האחרון שלפני כניסת החג, מחפשת בכל פינה וסדק שלא יהיה חמץ. אך מדוע אין מחפשים חמץ מסוג אחר? אלה שהחמיצו, עזבו את התורה ועזבו את דרך האמונה.

את החמץ הזה צריך לחפש בכל ימות השנה, לא רק בערב פסח. על מי מוטלת החובה הזאת אם לא עלינו? אנחנו, הממשיכים מדור לדור את שרשרת האבות, את האמונה בתורה ובמצוות. עלינו לחפש אחר החמץ הזה. החמץ הזה הוא אצלנו, איננו רחוק מאיתנו, בואו נחפש אותו, נטהר אותו ונקדש אותו. כל ישראל ערבים זה לזה "ומבשרך לא תתעלם".

אם תהיה בנו אהבת ישראל אמיתית, נאהב איש את רעהו, נחזיר למוטב את בנינו ובנותינו, נחפש אותם, לא נחכה שהם יבואו אלינו, אני בטוח שיהיה לנו עם גדול ויהיה לנו עתיד גדול. שום אומה לא תוכל לנו אם נהיה עם אחד, מלוכד ומאוחד באהבת התורה ובאהבת ישראל. בנפשנו הדבר וביכולתנו להגשים אותו.

כאן, בבית הזה יש אהבת תורה ואהבת ישראל. מהבית הזה יש הקרנה לכל סביבות ירושלים, בתוך העיר ומחוצה לה. בבית הזה, כפי שהוא נקרא יש מקום לכל שבטי ישורון. לזכותו של ידידנו הרב גמליאל שליט"א נאמר, שהוא הצליח להכניס בבית הזה בכפיפה אחת, במחיצה אחת, את כל שבטי ישראל. לא פעם כשאני בא לכאן, אני מוצא כאן מכל השבטים ומכל המחנות. אין פה מחיצות וקירות מפרידים, יש פה אהבה, ואהבה שהיא כמו מים - נכנסת בכל הסדקים. זכות גדולה לו לרב גמליאל, שהוא משרה פה אהבה לתורה ולעם ישראל.

אני רוצה לאחל לו ולכל הנוכחים פה, שנזכה במהרה בימנו לראות שוב את כל השבטים יחד, מתחברים לעם אחד, כשהתורה היא עמוד האש, הלפיד, המחבר אותם לאורך כל הדרך. ובזכות זה נזכה בעז"ה שיבוא משיח צדקנו ויבנה את בית המקדש, בב"א.

DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM-ISRAEL

המנהל הכללי
משרד הדתות

ב"ה ט"ז אב תשמ"א
16 באוגוסט 1981

לכבוד
השר יוסף בורג
השר לענייני דתות ופנים
כאן

אישי השר,

זה כשבוע ימים מאז פגישתי הראשונה איתך בלשכת השר לענייני דתות שאינני מוצא מנוחה לבפשי עקב הזעזוע הקשה שעובר עלי.

בהחלט אני מודע לזכותך הפורמלית להחליף מנכ"ל, אולם לא תיארתי לי שתממש זכות זו לגבי, משתי סיבות:

א. בקדנציה הנוכחית לא הוחלף אף מנכ"ל במשרדי הממשלה, וגם אם הוחלף מנכ"ל, הרי זה, בדרך כלל, אם משתייך למפלגה אחרת מאשר מפלגת השר.

כידוע לך, גם שר החינוך והתרבות לא החליף את המנכ"ל שאיננו משתייך למפד"ל, וכך נהגו שרים רבים.

החלפת מנכ"ל נעשית, בדרך כלל, אם איננו מצליח בתפקידו, או אם יש ביניהם חיכוכים במישורים שונים.

ב. אנו מכירים זה את זה כבר 35 שנה ומעולם לא היו בינינו חילוקי דעות אישיים או פוליטיים. בנוסף על כך, היתה בינינו אף ידידות עמוקה שהתבטאה במערכת יחסים טובה ונעימה.

מעבר לזה, ראיתי כך מנהיג של תנועה שצמחתי בה וגדלתי בה כשאת ערכיה אני מאמץ לליבי, ובדרך זו חניכתי גם את בני ביתי.

הייתי נאמן למפד"ל מאז עמדתי על דעתי, והקרבתי את כל אשר לי למען כלל ישראל ודת ישראל. אם זה בתחומי החינוך והתורה ואם זה במישורים הציבוריים.

המפלה הנוראה שקרתה למפד"ל בבחירות האחרונות בהפסידה מחצית מכוחה בכנסת, היא ביטוי למפולת קודמת שהיתה בתוך התנועה: אבדו לה החזון, הקו והדרך, ובעיקר, המנהיגות הרוחנית שממנה ינקנו ושאבנו במשך כשני דורות.

אותך ראיתי כמנהיג אולי האחרון של המפד"ל שעדין שייך לדור הקודם. הן כתלמיד חכם וכבעל השכלה מקיפה, והן כאדם שצמח וגדל בכל שלבי העסקנות בתנועה עד שהגיע למרום הפסגה.

ראיתי אותך כמגשים החזון והדרך שהיתוו לנו מנהיגנו הדגולים, והנה בא הרגע המר והנמהר בו התנפץ הכל לאשליה אחת גדולה.

אני כותב לך דברים אלה תוך כאב עמוק וכמי שנגרמה לו אכזבה עמוקה בכל מה שהאמין בתנועה הזו.

הדבר התחיל בפרשת השר אבוחצירא שחרגה מהמקובל עד כה ביחסים בתוך התנועה.

תמיד ובכל הזמנים, בעת משברים וחילוקי דעות קשים, היתה התנועה פותרת בעיות אלו בתוכה ובמסגרתה בלבד, ולא "מכבסת הכביסה" בראש כל חוצות. במקרה דדן, הלכו חברי התנועה בתוך משרד הדתות ובקסטל והוציאו את הסכסוך עם השר אבוחצירא לרחוב, ולא הסתפקו בכך אלא אף דאגו ליצור קשר עם המשטרה על מנת "לקבור" את השר ובני ביתו.

זוהי המפולת המוסרית הקשה ביותר שפגעה בתנועה ובחבריה עד התהום.

והנה חשבתי לתומי כפי שמקובל אחרי מפולת כפולה כזו, יקום המנהיג של התנועה ביחד עם עמיתיו להנהיגה ויערכו חשבון הנפש ובדק בית יסודי כדי לבדוק את הסיבות והמניעים שגרמו למפולת הזו.

והנה, לא רק שלא נעשה הדבר, אלא יש המשך ישיר לזריעת הזרעים של חורבן והרס עצמי, ולו רק כדי להשיג מטרות סיעתיות קטנוניות וכדי לכבוש עמדות ומוקדי כח.

הרצועה הותר ומותר לפגוע ולהלבין פני חבר, לערוף ראשים ולמוטט אנשים ומשפחותיהם כי המטרה מקדשת את האמצעים.

משוכנע אני שאתה אינך בדעה כזו שצריך להחליפני, אלא אתה נלחץ ע"י ראשי סיעתך שאצלם האדם הוא לא יותר מאשר אבק פורת, כי אין לי ספק, שאין בך אותה מידת אכזריות לפגוע בנ אדם שנתן כמעט את כל חייו למען כלל ישראל ולמען התנועה.

מעולם לא ביקשתי שררה ולא תמורה עבור שירותי אלה, והראיה שאין אני חבר במוסדות הנבחרים של המפלגה בסניף ירושלים, ואף לא במישור הארצי (הנני חבר בוועד הפועל המצומצם שאף פעם לא התכנס).

תמיד הייתי שליח נאמן ולא ביקשתי "כיבודים" כי כל רצוני היה לתרום ולתת, ובי"ה, לא ביישתי את עצמי ולא את התנועה בכל המסגרות והתפקידים בהם פעלתי, הן בשדה החינוך, במועצה הדתית, ובאחרונה, במשרד הדתות.

למשרד הדתות באתי על פי קריאתה של התנועה ומנהיגיה, ובמיוחד עפ"י קריאתו של השר אבוחצירא.

היה זה בעיתות משבר שהמפלגה לא ראתה כמותן, בעבר, ושנראה היה כי בעקבותיהן עלול המשרד להתפורר, ואף פגע קשות במוסדות התורה והשירותים הדתיים, וכך גם בתנועה.

שום אדם בר דעת לא היה נכנס בימים קשים אלה לגוב האריות כאשר הוא עלול לשבור ראשו ולצאת מן העניין בשן ועין.

אני לא הסתכלתי על טובתי האישית, ונחלצתי לעזרת המשרד והתנועה, כאותו חייל היוצא לחזית ואיננו יודע אם וכיצד יחזור ממנה.

האם עבור כל זה מגיע לי העונש הכבד הזה, שאתה מאלץ אותי לנטוש את כהונתי?

האם זוהי התפישה של המפד"ל וכוונותיה שיש להעניש אדם שאיננו הולך בתלם הסיעתי הצר, ומבכר את טובת התנועה והמדינה?

האם זוהי התורה שאתם רוצים לתת לדור הצעיר, זוהי הדוגמא שאתם נותנים לו? צר לי, צר לי שעד כדי כך ירדנו והושפלנו.

אני פונה אליך בשעה 12.00, מתוך שאני עדין מאמין שיש לך לב שכל ותבונה להנהיג את התנועה מדרגתה הנוכחית לפסגות ולשיאים, ובמידה ותתעלה מעל קטנות, תברח ממוסכמות ותפלוס דרך שתהיה סמל ודוגמא לחברי התנועה ולנוהים אחריה, כדי ששוב יתלכדו השורות וישבו הבנים לגבולם.

אולי זהו המבחן האחרון לתנועה כדי שתוכל להנצל מחיסולה הפוליטי והציבורי בעם ובמדינה.

אמונתי העמוקה בקב"ה ובישועתו כהרף עין אשר ליוו אותי עד כה ימשיכו ללוותני גם בעתיד.

אין אני מצפה שבני אדם יקבעו את פרנסתי אולם רצוני העז להמשיך במשימה הקדושה שנטלתי על עצמי, מביאה אותי לפנות אליך ולבקש ממך לחזור בך מכוונתך לפגוע בי, ויחד עם זה מבטיחך אני כי אסייע לך בכל ליבי במדיניות שתקבע במשרד.

אהיה לך לעזר בכל אשר אדרש ואני משוכנע כי יחד נוכל להרים את המשימה הקשה של הרמת שירותי הדת במדינת ישראל.

בברכה,

גדליה שרייבר

המנהל הכללי

DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM ISRAEL

המנהל הכללי
משרד הדתות

ב"ה ז' תשרי תשמ"ב (5 באוקטובר 1981)

סקירה כללית

מבנה המשרד לענייני דתות ויעדיו

מבוא

עם כניסתי, לפני כשנה לתפקיד מנכ"ל המשרד בדקתי ביסודיות את מערכת התפקוד של המשרד, על מחלקותיו ומדוריו.

בבדיקה זו נתקלתי במצב שקיימות במשרד מחלקות שאינן מתפקדות כלל, ולעניות דעתי, מיותרות לחלוטין.

כמו כן, קיימת כפילות בין כמה מחלקות והדבר מביא לאבסורדים אשר לא אחת מביישים את המשרד כלפי חוץ.

מחלקות אחדות מופעלות על ידי אדם אחד או שניים, ואינן מתפקדות ביעילות וקיים סימן שאלה גדול לזכות קיומן.

לעומת זאת, קיימות מחלקות שהעומס בהן הוא גדול ללא כל פרופורציה למחלקות אחרות ואשר עקב המחסור החמור בכח אדם ובתקנים אינן מסוגלות למצות את תפקידיהן.

לעניות דעתי, בנויה המערכת התפקודית של המשרד על תפיסה מוטעית בסולם העדיפויות ובחלוקת המשאבים בכח אדם ובכספים.

חלק ניכר מהמחלקות נבנו אירגונית ותקציבית לא על יסוד שיקול של טובת המשרד, הציבור וצרכיו האמיתיים, אלא על סידורים בעבודה לכל מיני אנשים, במילים אחרות: המחלקות "נתפרו" לאנשים ולא להיפך.

נוסף על כך, שמתי לב כי במשך שנים רבות לא נערך במשרד בדק-בית רציני ולא ניתנה מחשבה מעמיקה לבדיקת המערכת על כל שלוחותיה למבחן מחודש של צרכי הציבור במדינה, ושל אופי השירותים שהמשרד נותן לציבור זה.

רוב הדברים נעשים מכוח האנרציה ו"כמצוות אנשים מלומדה".

לא ניתנה שימת לב מינימלית למערכת השתלמויות לכל עובדי המשרד והעבודה נעשתה ללא כל בדיקה מדעית ומקצועית.

לכן, הגיע המשרד למצב כפי שהוא נתון בו עכשיו:

עובדים רבים אינם מתפקדים כלל ומחוץ להתעסקות בפוליטיקה ובשאר הנושאים השליילים של החברה אינם עושים מאומה במשרד.

ישנם עובדים שמלבד שיחות בטלפון ואכילה במזנון לא ניכרת עבודתם במשרד.

ישנם עובדים בדרגות בכירות שאינם חשים ואף לא מרגישים ששיבתם במשרד לא רק שאינה תורמת מאומה, אלא מפריעה לעובדים אחרים ומאכזבת קשות את הציבור הנזקק לשירותי המשרד.

בבדיקה שערכתי במחלקות השונות מצאתי כי יש ניתוק וניכור בין הציבור לבין מנהלי המחלקות ולעתים זה מקבל אופי של התנשאות העובד כלפי מקבל השירות יותר לא.

לצערי, עלי לציין כי נציבות שירות המדינה, איננה מאפשרת למשרד להתארגן ולהתייעל בכח אדם והיא שומרת על אותן גורמות שאולי היו טובות לפני שלשים שנה אך בהחלט אינן מתאימות לעידן שנות ה-80.

הנציבות לא רק מקפיאה תקנים אלא גורמת בעקיפין (בוודאי ללא כוונות רעות) לקפאות מוחלט בתפקוד המשרד וזאת משום שלא ניתן כיום להמריץ עובדים מוכשרים ובעלי נסיון על ידי הענקת חיזוקים ותמריצים (פרמיות) מחד, ואינה מאפשרת להפטר מעובדים שכפי שציינתי הורסים את המשרד בעצם נוכחותם מכל ההיבטים והבחינות, מאידך.

אין גם התייחסות ובדיקה לעומק של צרכי המשרד לשם שיפור רמת השירות ותיפקוד יעיל וסביר, משום שמחלקות רבות כפי שציינתי, רק משמשות כ"עלה תאנה" כלפי הציבור, החושב כי יוכלו להביא לו מענה לצרכיו.

גם בעיות המשמעת במשרד שכבר מזמן חרגו מעבר למותר ולסביר, אינן מקבלות את המענה המיידית והסמכותי, וההרגשה במשרד היא ש"איש הישר בעיניו יעשה", ואף פעם לא יענש על כך.

כדי לשנות את המצב מיסודו יש לבנות את כל המערכת מחדש וליצור תשתית בריאה של כח אדם ותקציב שתוכל לתת מענה לצרכי הציבור המשתנים מידי פעם. וזאת כמובן על ידי בדיקה מעמיקה בשטח, על ידי סקרים, מחקרים מפגישות פנים אל פנים עם ציבור זה.

- * כיום בנוי התקציב על ארבעה מרכיבים עיקריים שצורכים כ-92% מהתקציב:
- א. הישיבות - התקציב המשוריין להם הוא בסך 220 מליון שקלים.
  - ב. המועצות הדתיות והישובים - 124 מליון שקל.
  - ג. בתי הדין - 42.5 מליון שקלים.
  - ד. כח אדם - 2.1 מליון שקלים.

שאר הסעיפים בתקציב הם בעיקר: התמיכות, המענקים, ההסברה, העדות הלא-יהודיות, סך של 36.5 מליון שקלים (8.2%).

* הישיבות והמועצות הדתיות מעוגנות תקציבית בצורה כזו שבייעול נכון של המערכת האירגונית שבמשרד ניתן לחסוך בכח אדם ובזמן ההפעלה, בעיקר כשמדובר על מערכת ממוכנת. וזאת, למעשה עשינו בשנה החולפת וממשיכים בכך גם בתקופה זו.

יש כמובן צורך להעלות גם את המערכת של בתי הדין על מחשבים, וכן נושא הפיתוח של מבני הדת.

כל זה יביא לחסכון רב בכח אדם ובתקציב, ויגרום להתייעלות ולשיפור השירות.

למרות שנושאים אלו תופסים 92% מהתקציב, הרי כח האדם בהם תופס רק 10% מכח האדם הקיים במשרד, כל שאר המחלקות כגון: הווי דתי, יהדות לעם, תפוצות, הדרכה לעולים, רבנות, בתי כנסת, מקוואות ועירובין, קבורה, פס"ח, תש"ק, עדות לא-יהודיות, משק וכו' שכאמור פועלות רק ב-8% מהתקציב ויש להן 80% מכח האדם במשרד, זהו למעשה אחד האבסורדים כפי שציינתי לעיל.

* עם בואי למשרד מצאתי תופעה חמורה שעד היום איני מבין איך היה המשרד לפעול בצורה כזו:

הכוונה היא לעשרות התחייבויות של עובדים בכירים במשרד שהתחייבו על תשלומים ומענקים שנתיים קבועים משמעותיים מאד למוסדות שונים, מבלי שהיתה להם הסמכות לכך, ומבלי שנערכו הסכמים בכתב שקיבלו אישור מהיועץ המשפטי שלנו.

זו גם תופעה שמצריכה ליבון יסודי והסקת מסקנות לגבי האסור והמותר לעובדים בכירים.

* בשנה האחרונה אימצתי את כל ההתחייבויות ודאגתי שכל ההתחייבויות שנשארו עדין יעוגנו בהסכמים ובחוזים כתובים וחתומים על ידי שני הצדדים לאחר בקורת היועץ המשפטי. נתתי הוראות לכל מנהלי המחלקות והסמנכליים

שכל החוזרים שיש להם השלכות כספיות המחייבים את המשרד יבדקו קודם לכן על ידי היועץ המשפטי ורק לאחר אישורו יופצו ברבים.

א. בתי הדין

שסבלו מחוסר מבנים והעדר כח אדם ובפרט דיינים, נעשו שינויים מפליגים: דאגנו לתוספת של 14 דיינים ובכך אפשרנו הוספת הרכבים בערים נוספות בארץ, השלמנו ההרכבים בביה"ד העליון לערעורים, הפשרנו הקפאה של כח אדם כדי למלא את החסר בעבודת בתי הדין, ואף טיפלנו נמרצות ברכישת מבנים לבתי הדין החדשים והקיימים.

יש לציין שלמרות הקשיים העצומים בכח אדם ובתקציב, עובדים בתי הדין במלוא תפוקתם וזה הודות למסירות הרבה שמגלים העובדים ובמיוחד הצוות המשרדי בראשותו של הרב שמחה מירון.

ב. עדות לא יהודיות

נושא העדות הוא אחד החשובים ביותר לתדמית המשרד ואכן ניתנה שימת לב מירבית לטיפול קשרים אמיצים עם כל ראשי העדות בארץ ואישור תקציבים נאותים למשרתים בקודש ולשיפוץ מבני דת.

מערכת היחסים הקיימת כיום בין המשרד ונציגיו לבין העדות הלא יהודיות היא הדוקה ביותר וגורמת נחת לשני הצדדים.

יש לציין את המחלקות ועובדיהן על המסירות והיעילות שבהן ניחנים, ושבימדה רבה בזכותם קיימים יחסים טובים אלה.

ג. ישיבות

אין זה סוד כי עולם הישיבות תופס במשרד הדתות את אחד המרכיבים החשובים ביותר שבשירותיו זכינו להגיע למצב שקרוב ל-50,000 תלמידים נהנים משירותי המשרד ותקציביו.

לאור הבעיות והצרות הקשות שעברו על המשרד בנושא זה, פעלנו בשנה החולפת בצורה הנמרצת ביותר לארגן מחדש הטיפול בישיבות ובכוללים, בנינו מערכת חדשה של קריטריונים ונהלים המחייבים את כל הישיבות ללא יוצא מהכלל.

כל המוסדות התורניים נתבקשו להגיש כל שנה מאזנים מבוקרים ומאושרים, רשימה מעודכנת של תלמידים, כתובותיהם ות.ז. או דרכונים ודיווח על שינויים.

ומאידך התארגן המשרד באמצעות המיכון והטיפול המהיר והשוטף שאיפשר לבדוק את כל הדיווחים והמאזנים והעברת הכספים בצורה מסודרת מידי חודש.

כמו כן, נשלחו מבקרים מטעם המשרד שערכו בדיקות במוסדות אלו. כן הוקמה ועדה מיוחדת בראשות המנכ"ל ובהשתתפות חשב המשרד, קצין תקציבים, ומנהל המחלקה שישבה לעתים מזומנות כדי לאשר מוסדות תורניים ולעקוב אחר פעילות המערכת.

ועדה זו גם אשרה תקציבי הקבלה (מציינג), עזבונות, פיס, מענקי פיתוח, שיעורי תורה, מילגות והשתתפות בהוצאות ספרים תורניים, תמיכה במכונים ובת"ת. כל זאת, על יסוד מילוי שאלונים וטפסים וביקורת המשרד.

סוכם עם האוצר בערב הכנת התקציב שהחל משנה זו יתחשבן משרד האוצר עם הישיבות באמצעות המשרד פעמיים בשנה, היינו רשימת התלמידים תינתן על ידי הישיבות בחודש אדר ובחודשים אלול-תשרי, זאת על יסוד הטענה כי בחודשים אלו מתווספים תלמידים חדשים.

לסיכום ניתן להאמר שלמרות כח האדם המוגבל במחלקה לישיבות, הצליחו אנשי הצוות בהנהגתו של הרב שאול מנהל המחלקה, להתגבר על כל המכשולים ולעמוד בכל המשימות בכבוד רב.

ד. מועצות דתיות

מאחר ותקציביהן של המועצות הדתיות מאושרים על ידי הרשויות המקומיות וגורחים את ה- 1/3 הניתן על ידי משרדנו ללא כל מתן אפשרות לכוון ולהשפיע על תקציבים אלה, נוצר מצב שהאוצר לא העביר בזמן את חלקו של המשרד בתקציבים אלה. וכך נוצר פיגור של שנים רבות בהעברת הכספים של המשרד למועצות הדתיות.

במשך כל השנים הביאו פיגורים משמעותיים אלה לתרעומת רבה בקרב ראשי המועצ"ד וכמעט לא היה כנס או מפגש שבין המשרד ובין יו"ר המועצ"ד שלא הזכר העוול הזה.

תופעה זו גם גרמה לדימוי שלילי כלפי המשרד ולניכור בין שני הצדדים.

כשנכנסתי למשרד הדתות ראיתי לנכון להתמודד עם תופעה שלילית זו ולמצוא את הדרך לתקון המעוות.

בפגישותי הרבות עם נציגי האוצר יחד עם קצין התקציבים והחשב במשרדנו, פתרנו הבעיה לשביעות רצון כל הצדדים, וכיום, חוסלו הפיגורים והמועצות הדתיות מקבלות מידי חודש את חלקו של המשרד /12/1 מהתקציב שהמשרד אישר להן.

כתוצאה מכך נוצר מחדש האימון שבין המועצ"ד למשרד והוקלה במידה רבה המעמסה הכספית שרבעה עליהן.

גם כאן יש לציין בסיפוק שלמרות שחסרים באגף זה כמה תקנים בדרגות בכירות, ומאידך, קיים עומס עצום של 192 מועצ"ד המתחשבות עם המשרד, בכל זאת הצליח צוות האגף בראשותו של מנהלו, מר קלמנוביץ להתגבר על כל הצרכים והודות למסירות ולתושיה ניתן השירות ללא עיכובים.

ה. בתי כנסת ומקוואות

הם אחד התחומים החשובים עליהם מופקד המשרד. והנזקקים לסיוע המשרד. בלי ספק שהסכום שהועמד לרשות הועדה הבינמשרדית של דתות ופנים לצורך זה אינו מגיע למינימום הדרוש לצורך בנייה ושיפוץ בתי הכנסת והמקוואות.

המשרד מוצף באלפי בקשות מכל פינות הארץ להקים בתי כנסת ומקוואות שיוכלו לשרת את התושבים בצורה מכובדת וסבירה.

לצערנו, אין בידי משרדי הדתות והפנים הכספים הדרושים כדי להקים בתי כנסת שיהיו גם מרכזים קהילתיים כפי שמקובל בחו"ל, בעיקר בארה"ב, ויהפכו למוקדים לפעילות תורנית וחברתית.

עד כה המשרד פעל תחת לחצים, אילוצים והפגנות, ולא הכין תשתית לבניית מבני הדת שיענה על משאלות לב אלו.

לכן צצו בתי כנסת קטנים שבקושי מסוגלים לקלוט המתפללים וע"פ רוב ללא חדרי ספח לשיעורים תורניים וחוגים לנוער והם בהחלט אינם הולמים את המטרה הקדושה שלשמה הם קמו.

מאידך, קיימת בעיה שלא כל מי שפונה חייבים להעתר לבקשתו משום שבסמוך לו קיימים בתי כנסת שונים.

לצערנו, טרם הגענו למצב בו ניתן יהיה להקים בתי כנסת גדולים שיאחדו בתוכם את העדות השונות ויתפללו בנוסח אחיד.

עדין קיים מצב שכל עדה או תת-עדה מבקשת להקים לעצמה בית כנסת למרות שציבור המתפללים בו מועט ושכסביבתו קיימים בתי כנסת מעדות שאינן רחוקות מעדה זו.

לאור פניית מבקר המדינה, והבקורת שהוא ערך בנושא זה, פנה משרד הדתות לאדריכל ד"ר פישר, שעורך עבורנו סקר מקיף ויסודי על בתי הכנסת הקיימים בכל הארץ.

בסקר זה יובאו גם פרטים על העדה המתפללת, על מספר המתפללים, מיפוי השטח, מספר בתי הכנסת הקיימים באיזור וכו'.

סקר זה יתן לנו אינדיקציות להערכת המצב ולאפשרות בניית מבני הדת על פי אמות מידה ממלכתיות ורציניות. ולא ע"פ לחצים מקומיים.

בלי ספק, שיש להערך מחדש בנושא זה ולהקים תשתית תקציבית ואירגונית כדי לעמוד בכל הדרישות והצרכים המקובלים על משרד הדתות והמהווים סם חיים לדור אמונה השומר ומקיים מצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

בהזדמנות זו, אני מחדש הצעתי לשרים הקודמים כי יוטל על משרד השיכון להקים בכל שכונה שהוא בונה שני בתי כנסת מרכזיים (ספרדי ואשכנזי) ומקווה טהרה. לא יעלה על הדעת שתוקם שכונה חדשה בכל מקום בארץ שיתיישבו בה יהודים ללא בתי כנסת ומקווה טהרה.

אלה הם אבני היסוד שעליהם קיימת האומה ולא מצרך לוקסוס שאפשר לוותר עליו.

לעניות דעתי, אסור לאכלס שכונה יהודית ללא מבני דת אלה, ולכן יש לפעול בכל הדרכים והאמצעים כדי להעמיד לרשות משרד השיכון את האמצעים הכספיים לבניית מבני דת אלה יחד עם הקמת שיכונים. כך שברגע שתדרוך כף רגלו של היהודי הראשון, כבר ימצא בה מקום לתפילה ולטהרת המשפחה.

לעניות דעתי, על השר לענייני דתות לאמץ הצעה זו ולהביאה לידי ממוש בהקדם האפשרי.

יש לציין שבשנים האחרונות חל שיפור רב בעבודת המחלקה ונעשו פעולות גדולות וחשובות לבניית מבני דת ושיפוצם, כמובן כפוף לאפשרויות הכספיות.

1. ביקורת

כידוע היה נושא הביקורת עקב אכילס של המשרד. טענת המבקר הפנימי היתה שלא עמדו לרשותו המשאבים הדרושים כדי שיוכל למלא תפקידו ביצילות. מיד עם כניסתי הוספתי לו פקידת עזר, עוזר אישי, טלפון ישיר, וכן העמדתי לרשותו את רכב המשרד. כמו כן אישרתי לו שעות נוספות והוצאות אש"ל.

לצערי הרב, לא מצאתי במבקר הפנימי את האיש המתאים והראוי לשאת איצטלא זו. למרות שמיד עם כניסתי אישרתי לו תכנית עבודה שכללה ביקורת המחלה הדרונית, במחסן ובמשק, וחלפה שנה מאז, לא קיבלתי עד עצם היום הזה את ממצאי הביקורת, זאת למרות שהוא משתמש ברכב המשרד, קיבל שעות נוספות והוצאות אש"ל.

לעניות דעתי, ניתן היה למצות ביקורת זו תוך חודשיים, אבל לאור הרגישות המיוחדת שהיתה כלפי בעית הביקורת וכלפי המבקר עצמו, לא הפעלתי את סמכותי והשארתי את המצב עד לפרישתו של הנ"ל לגמלאות מן המשרד.

מיד לאחר פרישתו מינה שר הדתות הקודם מבקר חדש המנוסה ובקי בכל רזי הבקורת ויש לקוות שהוא יצליח למלא את שליחותו בכבוד וביעילות כפי שמילא את תפקידו הקודם כמנהל המחלקה לבקורת של המועצות הדתיות.

כמו כן, ראוי להזכיר שמיד עם כניסתי, מיניתי בין יתר הועדות גם ועדה מיוחדת לבדיקת ממצאי הביקורת.

ועדה זו ישבה מספר פעמים ודנה במימצאים שחייבו התערבות מגבוה והסקת מסקנות.

קיימת מטעם המשרד ביקורת מתמדת במועצות הדתיות, וכן קיים מעקב אחר תיקון הליקויים במימצאי הביקורת.

ז. תפוצות

אנו רואים במחלקה זו חוליה חשובה שתקשר בין המשרד לבין הקהילות היהודיות בתפוצות באמצעות הרבנים והמשרתים בקודש.

מחלקה זו טרם קיבלה את התקציבים וכח אדם הדרוש לה כדי שתוכל ליצור הקשר הארגוני עם הקהילות בתפוצות, ולעניות דעתי, יש להעמיד לרשותה את כל המשאבים כדי שאכן תוכל למלא את היעדים שנקבעו לה בראשית דרכה.

אולם, גם בקומץ הזה נעשו פעולות חשובות נקשרו קשרים הדוקים עם הרבנים הראשיים בתפוצות, אם זה באמצעות עלונים וחברות שנשלחים מהכא להתם, ואם זה באמצעות אירגון ימי עיון, וכנסים בארץ.

ח. רבנות

מחלקה זו עוסקת בשני מישורים:

האחד עוסק בבחירת רבנים מקומיים, רבני שכונות, והטיפול בהם. כמו כן, בכל התהליך הפרוצדוראלי שבבחירות אלו.

המישור השני עוסק בהדרכת רושמי הנישואין בכל המועצות הדתיות בארץ, בקבלת העתקי תעודות הנישואין, ובקבלת רשימת פסולי החיתון שנישאו מאז 1930.

המחלקה העלתה את כל תעודות הנישואין שבכל שנות המדינה, ואף לפני הקמתה, על מיקרופילי, והיום ניתן תוך שניות לאתר זוגות שנישאו מאז 1930.

ט. קמט"ים

קיימים שלשה קמט"ים של משרד הדתות המכהנים מרמת הגולן בצפון דרך

יו"ש ועד עזה והדרום, ומטפלים בכל צרכי הדת של המיעוטים, וכן בישובים יהודיים בשטחים שמעבר לקו הירוק.

י. ישובים

קיימת מחלה לישובים המטפלת בכל צרכי הדת במקומות אלה ומעבירה הקצבות עבור המשרתים בקודש (רבנים, שוחטים ובלניות).

יא. מקומות קדושים

קיימת מחלקה מיוחדת למקומות קדושים המטפלת בטיפוחם, הכשרתם וקבלת קהל הנוהר אליהם במשך כל ימות השנה.

בנושא זה יש להבליט במיוחד את קבר הרשב"י במירון שבמשך השנים שופץ ללא היכר וכיום מסוגל לקלוט בל"ג בעומר כ-150,000 איש, ללא הפרעות ונזקים כלשהם. מערת אליהו - המושך אליו קהל גדול.

יב. הכותל

אחד הנכסים החשובים ביותר שמשרד הדתות יכול להתברך בו הוא הכותל המערבי שכידוע משרדנו מופקד עליו.

לשמחתנו הרבה יצאו באחרונה תקנות למקומות הקדושים המפארות פיקוח יעיל והפעלת סמכות ענישה באמצעות בית המשפט. תקנות אלו מאפשרות לנו להשליט סדר בכותל המערבי מכל הקבצנים העטים על המתפללים והמבקרים בכותל והמביאים בושות למשרד ולמדינה.

הסדרנים והעובדים ברחבת הכותל עושים עבודה חשובה מאד כדי להתגבר על כל הבעיות המתעוררות לעתים תכופות בארגון טכס הבר מצוה בימי שני וחמישי. כמו כן, דואגים הסדרנים לאספקת תשמישי קדושה לכל המתפללים ומפעילים את השירותים השונים במקום.

בראש כל אלה ניצב ועומד הרב יהודה גץ, הממונה מטעם המשרד כרב הכותל, שהוא למעשה האחראי לכל הנעשה ומתרחש ברחבת הכותל.

שמו יצא לתהילה כמי שמסירותו דאגתו ופעולתו למען הכותל ולמען כל אלה הבאים להתרפק על אבניו סייעו לטיפול החם.

בנוסף, משמש הוא כתובת למוכי גורל הבאים לקבל את ברכתו.

בזכותו ובזכות צוות עוזריו המסורים מצליח המשרד לבצע את שירותיו במקום הזה לשביעות רצונם של כל הציבור.

כידוע, טרם סוכם על שיפוץ רחבת הכותל ועד היום הזה לא הוחלט על מי להטיל את תיכנון שיפוץ הרחבה.

לדעתי, זה בעוכרינו ועל המשרד להתגייס במלוא כוחו כדי לגשת מיידית לביצוע תכנון הרחבה שיהיה מקובל על רוב עם ישראל ויביא כבוד לשריד מחמדנו.

יג. קבורה

קיימת מחלוקת קבור העומדת בקשרים על כל הערים בארץ לשם איתור שטחים לבית העלמין והפעלתם עפ"י ההלכה. וכן דואגת לסיוע כספי לשיפוץ מקומות אלה.

יד. הסברה

לצערי הרב, אין לנו כל נחת מההסברה הקיימת במשרד.

קיימות כמה מחלקות המטפלות כביכול, בהסברה: המחלקה להווי דתי, המחלקה ליהדות לעם והמחלקה להדרכת עולים.

בנוסף עליהן קיימת ועדת הסברה בראשותו של דובר המשרד.

כל אלו יחד אינן עושות הסברה אלא מתבשלות במיץ של עצמן.

מה שהצליחו לעשות עד כה הן הקצבות הניתנות למספר מוסדות, והדבר חוזר על עצמו מידי שנה.

הקצבות אלו ניתן להחליט עליהן בחודש מרץ מידי שנה ולפני אישור התקציב, ולא צריך לשם כך להחזיק 3 מחלקות על צוותיהן.

מיד עם כניסתי למשרד הצעתי לסמנכ"ל המופקד על מחלקות אלו, תוכנית הסברה שהמשרד יפעיל אותה ישירות ובאמצעים גופים קיימים.

תוכנית זו למעשה לא בוצעה מעולם וגם נראה לי שלא תבוצע לעולם עקב נורמות העשייה שהשתלטו על מחלקות אלו.

טו. קצין תקציבים

מן הראוי לציין כי את התקציב של השנה הנוכחית בנינו יחד עם משרד האוצר בהסכמה גמורה ובהבנה מוחלטת.

קדם להכנת התקציב יום עיון שאורגן על ידי ביער ירושלים בהשתתפות מנהלי המחלקות ומעלה ששותפו בכל שלבי ההכנה.

ניתנה הזדמנות לכל מנהלי המחלקות ולסמנכ"לים לבטא את השגותיהם על יסוד תכניות שהגישו לי, על פי בקשתי.

יום עיון זה תרם רבות לשותפות של כל מנהלי המחלקות בתקציב זה, וזו הפעם הראשונה במשרד הדתות שהתקציב נוצר מלמטה למעלה ולא להיפך.

בראש מלאכת ההכנה וטיפול יום יומי של הפעלת התקציב עומד מר אלי ברייטברד שכישוריו ונסיונו העשיר וכן קשריו ההדוקים עם נציגי האוצר, סייעו רבות לאישור התקציב במשרד האוצר.

טז. החשב

אוכל לציין במלוא הענווה כי הנכס החשוב ביותר שיש למשרד הדתות כיום הוא החשב שלנו מר יהושע קלצ'ין שכשרונותיו, נסיונו העצום, וכישוריו הברוכים הביאו את המשרד למצב שיוכל לתת את שירותיו בצורה המכובדת ביותר. עקב מסירותו ודבקותו הרבה לתפקיד יכולנו לעמוד בכל המשימות הכספיות ולבצע את התקציב בזמן הדרוש ובהיקף הסביר.

מר קלצ'ין וצוות עוזריו המסורים אירגנו את המחלקה בצורה כזו שגם בעיתות משבר החמורות ביותר שפקדו את המשרד בשנה האחרונה, לא נותר שום מוסד ציבורי, ישיבה, או מועצה דתית שלא קיבל את הכספים המגיעים לו בצורה המכובדת ביותר.

גישתו הנבונה לכל ענין כספי נסכה במשרד בטחון רב ואיפשרה לו גם בימיו הקשים לעמוד על רגליו ולמלא שליחותו כיאות.

מצאתי בו שותף נאמן לכל צרכי המשרד והשדה, וראיתי בו שליח נאמן של היהדות הדתית על כל גווניה וזרמיה.

יז. לשכת המנכ"ל

אמנם אין אדם נוהג לשבח עצמו, אך בקרטוב של ענווה ניתן לומר שלשכת המנכ"ל התמודדה והתגברה על אלפי בעיות, עם כח אדם אפסי, וזה תודות לעוזרת המנכ"ל, גבי צפורה אבן חיים, שבאה למשרד ע"פ הזמנתי ועשתה גדולות ונצורות בארגון הלשכה ובהכשרתה להענות לכל צרכי המשרד והציבור.

יחד עם שתי המזכירות הצליחו לארגן את הלשכה בצורה שהביאה כבוד לכל הפונים אליה, והן ראויות לכל הברכות והתשבחות.

סיכום

כל האמור לעיל נכתב על ידי על "קצה המזלג" כי יש עוד דברים רבים הטעונים שיפור והתייחסות אולם קצר המצע מהשתרע ואסתפק בתסקיר קצר זה לסיכום השנה החולפת.

אני תקוה שתוכל להתפנות בזמן הקרוב כדי שנוכל לשוחח על תוכנו של תסקיר זה, לפעול במשותף להבראת המצב ולהכנת תשתית של אירגון מחדש של המשרד והכנת תקציב לשנת הכספים החדשה, שיענו על הצרכים לפי סדרי עדיפויות וקדימויות.

משוכנע אני כי תחת הנהגתך הברוכה נוכל יחד עם צוות עוזרי לארגן את המשרד בצורה היעילה ביותר כדי שיהיה מקובל ורצוי לציבור כולו. הדבר מותנה כמובן במידת ההתייחסות, הגיבוי, והסמכות שתיתן לי ולעובדי.

להלן מספר עניינים הדורשים התערבותך האישית לפתרון מייד:

1. אישור הצעת החוק לשירותים הדתיים המונח על שולחן הכנסת.
2. מבנה חדש למשרד הדתות.
3. ביצוע ההסכם הקואליציוני במיוחד לגבי שינוי התעריפים לבני הישיבות והכוללים וסמכויות בתי הדין הרבניים.
4. מינוי דיינים בהרכבים החסרים.
5. מינוי חברים לוועדת המינויים לדיינים, לצורך מינוי דיינים חדשים ואישור פרישתם של דיינים לגמלאות.
6. מינוי קאדים לעדות הדרוזיות והמוסלמיות.
7. הכנת התקציב לשנת הכספים הבאה.
8. אישור תכנית שיפוץ הכותל.
9. ארגון מחדש של מבנה המשרד והקמת ועדת ייעול משותפת של נש"מ ומשרד הדתות.

בברכה,

גדליה שרייבר

המנהל הכללי

ב"ה ירושלים כ"ט אדר התשמ"ג (14.3.83)

לכבוד

מרון הראשון לציון

הרב הראשי לישראל

הרב עובדיה יוסף שליט"א

רח' ז'בוטינסקי

ירושלים תובב"א

מורי ורבי הדגול!

מאז שהכנסת החליטה שלא להענות לבקשת הרבנות הראשית לתקן את חוק הרבנות ולאפשר לרבנים הראשיים להתמודד על מועמדותם לבחירה חדשה, נמצא אני בהלם בבחינת "וידום אהרון".

כל מילה שאומר וכל ביטוי שאשנן לא ימצו את עומק הצער ודאבון הלב על מה שעוללו לנו הפוליטיקאים למיניהם, שהמירו חיי נצח בחיי שעה.

אין לי ספק שזו גזירה מן השמים כלפי עם ישראל, שהוכיח שאינו ראוי למנהיגותו האדירה של כת"ר.

צריכים אנו כולנו לפשפש במעשינו ולחזור בתשובה שלימה, ולתקן את המידות והמוסר, כדי שנהיה ראויים לקבל מחדש את מנהיגותו הרשמית של כת"ר.

אשר לי אישית ולעוד רבבות כמוני, נשאר כת"ר מנהיגנו הדגול ומורנו הנערץ, ואמשיך בס"ד לשתות בצמא ממעיינו המפכה מים זכים וטהורים.

שום פוליטיקאי לא יוכל ליצור מחיצות בין חסידיו הרבים לבינו. מובטחני בעז"ה שימשיך להקרין מאורו העצום על כל סביבותיו, וימשיך לרעות את צאנו במיטב יכולתו הפיזית והנפשית.

מברך אני את כת"ר בברכת "ויהי נעם ה'" עליו ועלינו, תשרה השמחה במעונו, ויראה נחת מבניו ומצאצאיו, ויראה בטוב ירושלים כל ימי חייו.

בהוקרה ובהערצה עד אין קץ

ובברכת חג כשר ושמח

אני הקטן,

גדליה שרייבר

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' חמ"ג 5 רוממה ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

ב"ה ירושלים י"ד תשרי תשמ"ד (21/9/83)

לכבוד

מר מנחם בגין

ראש ממשלת ישראל

בית ראש הממשלה

ירושלים

ראש הממשלה הדגול והנערץ!

אמש לא יכולתי לעצום את עיני וחשתי כי חייב אני לעשות משהו טוב כדי להכנס לחג בשמחה.

כשקמתי הבוקר ידעתי בבירור שהמעשה שעלי לעשות הוא לך לכתוב לך כמה שורות של עידוד, לו אתה זקוק כל כך.

חג הסוכות הוא החג היחידי עליו נאמר בתורה "והיית אך שמח". מגיע לך בהחלט שתכנס לחג זה בשמחה, וזאת מכמה סיבות:

העם רובו ככולו אוהב אותך אהבה אמיתית ללא תנאי וללא מעצור.

מעשיך הגדולים למען עם ישראל ומדינת ישראל כבר רשומים בדפי ההסטוריה, ואין איש בעולם שיכול לקחת מהם משהו.

דמותך בקרב העם והמדינה מהווה נכס לאומי ממדרגה ראשונה שביכולתו לקרב ולחמם את הלבבות, לזקוף קומה ולהאמין בעתיד גדול.

הצלחת במשך תקופת הנהגתך מלאת הפאה והתהילה להקרין בטחון בקב"ה ובאדם, ולחזק את השורשים של עמנו באמצעות התנחלות ברחבי הארץ, השלום עם מצרים, וגרוש המחבלים משטח לבנון והריסת תשתיתם המאיימת על צפון הארץ.

יצרת כימיה בין העם לבינך, ואינני זוכר אף ראש ממשלה או מנהיג שהעם כה אוהב אותו ונותן לו אמון והערצה. גם אם פה ושם קיימים צללים בעם, וקיימת תופעה של הלקאה עצמית ורצון לוותר על כל מה שהושג, אין הם מבטאים לא את העם ולא את רוחו. אין זה חדש בהסטוריה שהעם מלקה את מנהיגיו. כבר עברו את זה משה רבינו - מנהיג האומה שהוציא את ישראל ממצרים והפך עם

עבדים לעם בני חורין - ועברו את זה כל המנהיגים שבאו אחריו. כנראה זה גורלו של מנהיג גדול שחייב גם לעבור את כור הייסורים.

אולם לעומת ייסורים אלה עומדת לך אהבה גדולה של רוב רובה של האוכלוסיה בישראל המוקירה את מסירותך למען העם, המדינה והפרט.

מעטים המנהיגים בהסטוריה שזכו לקבל כל כך הערצה ותהילה, כפי שניתן לך בשפע רב.

אנו גאים מאד שהננו יכולים להקדיש את מרכז תקוותנו בקרית שמונה על שמה של רעייתך הדגולה עליזה ע"ה, ולתת בכך ביטוי נאמן של הערצתנו את הרעייה הנאמנה שליוותה אותך בכל התחנות בהן פעלת יחד עמה.

יהי זכרה ברוך לנצח ותהיה מליצת יושר עליך ועל בני משפחתך היקרים.

בטוחני שגם היא מצטרפת להמוני העם המתפללים לשלומך ולשלום בני המשפחה ולהחלמתם המלאה, ולהפיכת העצב והיגון לשמחה ולששון.

הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת ובמהרה בימינו נזכה לגאולה שלימה, לתחיית המתים ולבנין בית הבחירה.

בברכת חג שמח

חתימה טובה ושנה טובה,

גדליה שרייבר

מנהל כללי

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – Keren Yaldenu Tikvatenu Centers

המשרד הראשי: רח' המ"ג 5 רוממה ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

בס"ד ט"ז מרחשון תש"ן

14 בנובמב' 1989

אל: מנהלי מרכזי תקותנו

מאת: המנכ"ל

שלום רב.

עם פתיחת שנת הלימודים ולאחר הפגישות שהיו בינינו בנדון, ברצוני לציין ולהדגיש מספר נקודות חשובות להפעלת מערכת השרותים, שיש בהן לקבוע את הצלחת העבודה בכל מרכז ומרכז.

אין זה סוד כי אנו צועדים לקראת עידן שעלול לשנות כליל את אופי הפעילות בחנוך הבלתי פורמאלי. הדבר מתבטא:

א. בהערכות של משרד החינוך והתרבות והרשויות המקומיות לקראת הנהגת יום חינוך ארוך בכל בתי הספר בארץ.

ב. בחנוך האפור שכבר פועל מספר שנים.

ג. במספר הרב של המתנסים ובתי הנוער הקיימים כמעט בכל שכונה ועוסקים באותם התחומים שמרכז תקותנו מקיים ומפעיל.

ד. בשינויי הצריכה והציפיות של הילדים, הנוער ואוכלוסיית המבוגרים בקהילה.

מאידך, תחומי ההתעניינות שהיו בעבר הכח המניע של קרן ילדנו ומרכזי תקותנו, הולכים ומאבדים מכוחם ועוצמתם, כגון: המחשבים, האלקטרוניקה, חוגי המדע (כימיה ופיסיקה), פעולות החברה והיהדות, השתתפות הנוער בחוגים ובפעולות החברה והיהדות.

יש גם לציין ולהדגיש כי השפע הגדול המתבטא במתירנות ובבילויים בשעות הפנאי, מסיט את הילדים והנוער לשנויים במוטיבציה ללכת למרכזים הקהילתיים ובתי הנוער, ולהתמקד יותר בהשגים המיידיים הקרובים לבית ואינם מחייבים התמסרות וקבלת עול לטווח ארוך.

נוסיף לכך את המצב הקשה הפוקד את ההורים שאינם יכולים לממן את עלות החוגים בפרט כשמדובר במשפחות ברוכות ילדים.

אם נסכם את כל מה שנאמר לעיל, ברור ומוכן לכל כי על מרכזי תקוותנו וקרן ילדנו להעריך מחדש, לבדוק היטב היטב את הציפיות ונתוני הצריכה של האוכלוסיה על כל גילאיה, ולמצוא את הסינטזה בין מה שאנו רוצים להעניק לילדים ולנוער לבין מה שהם רוצים ומעוניינים לקבל מאתנו.

ודאי וודאי שלא נוכל לרדת לרמה שלא תבטיח לנו את מילוי הציפיות שלנו בחנוך הילדים והנוער ובהעמקת השורשים בקיום מסורת ישראל.

עלינו לעשות מאמץ עליון בחשיבה מתוכננת ובבדיקת השטח, כדי שמחד - לא נאבד את האוריינטציה שלנו והשקפת עולמנו, ומאידך - לא נאבד את הילדים שבלעדיהם לא נוכל להגיע למימוש מטרותינו.

המלאכה קשה ומסובכת ומחייבת את כולנו להרתם ללא פשרות לחפושי דרך, על ידי התייעצויות בלתי פוסקות עם ברי הסמכא בתחום בו אנו עוסקים, ועם גדולי אומתנו שבודאי יוכלו לסייע לנו בדבר זה.

אנו זקוקים לגיוס מלא של כל משאבינו השכליים והחומריים כדי לקבוע כיווני דרך חדשים, להשתחרר מהדברים שאבד עליהם הכלח, וליישם תחומי עשייה חדשים שירתקו את האוכלוסיה בקהילה ויביאו את ההמונים למרכזים.

לאור כל האמור לעיל, הנכם נדרשים להגיש לי תכנית עבודה שבאה להשיב על כל מה שהודגש במכתב זה, ולציין בפניי כיוונים חדשים ואתגרים שונים מהתכנית הרגילה, וזאת לאחר התייעצות שלכם עם כל הגורמים האפשריים שייסיעו לכם בקידום שירותי המרכז בקהילה.

אנא קחו ברצינות את מה שכתבתי והתמסרו בכל לב ליישום החידושים בשטח.

יחד עם זאת, אל זנזיח את הקיים ונמשיך לטפל ולטפח את הפרט והכלל בכל הכוונים האפשריים, נעלה את רמת החוגים, וכן נעמיק החנוך בקרב האוכלוסייה, על ידי הפעלת הקהילה סביב אירועים יהודיים, חברתיים ותרבותיים.

עקב מצבה הכספי הקשה של הקרן, הנכם נדרשים למקסימום התייעלות וחסכון, הגדלת ההכנסות וצמצום ההוצאות, וכן, איתור גורמים שיש בידם לסייע במימון הפעולות, חיזוק הקשר עם הרשות המקומית הרלוונטית ועם אגף הנוער שבחסותו אנו פועלים.

כן, יש להעריך להשתלמויות בתוך הצוות ולהדגיש בפניו את הצורך בקידום האישי והחברתי של הילד ובהנחלת מורשת ישראל בקרבנו.

עדין איני שבע רצון מהפעלת ההנהלה הציבורית שליד כל מרכז ואני פונה אליכם בכל לשון של בקשה ובאופן הנמרץ ביותר להפעיל את ההנהלה בצורה

מתוכננת ומסודרת, כי אני רואה בה שותפה חיונית לקיום המרכז.

אני שוב פונה אליכם לשמור על קשר הדוק ורצוף עם המשרד הראשי, במיוחד איתי ועם אבי גיספאן ונתן בירנשטוק, כדי שנוכל ביחד להפעיל את המערכת במקסימום של שיתוף פעולה ויעילות, ובמינימום חריקות.

דוקא לאור המצב הכספי הקשה אליו נקלענו, יש צורך בקשר תמידי בין השדה והמשרד הראשי.

גדליה שרייבר

מנכ"ל

העתקים:

יו"ר ההנלה מר י. סקלן

חברי ההנלה

כ' בסיון תש"ן

13 ביוני 1990

בס"ד

לכבוד

גאון ישראל ותפארת עמו

הרב עובדיה יוסף שליט"א

השלום והברכה.

הצטערתי צער עמוק, כשחזרתי לביתי לאחר הפגישה עם מעלת כת"ר, כשמצאתי אותו ואת הרבנית במצב רוח קודר.

כולנו למודי נסיון בחיינו הקצרים ויודעים אל נכון, כי הקב"ה שולח לנו נסיונות קשים כדי להתמודד איתם, והוא בוחן אותנו בכל רגע ורגע, כיצד אנו מגיבים, ואם חלילה מאבדים את הבטחון בה'.

מי אני הקטן, תולעת ולא איש, שאבוא לאמר לכבוד הרב הדגול מה עליו לעשות ברגעים קשים אלה. אולם, לאור הנסיונות הקשים שאני ומשפחתי עוברים יום ויום ושעה שעה, מותר לי לאמר לכת"ר, כי, רק הבטחון המלא והמוצק בקב"ה וקבלת כל הגזירות באהבה ובשמחה, מתוך ידיעה ברורה כי כל מעשיו וגזירותיו הם למענינו ולטובתנו - מאפשרים לנו להמשיך ולמלא את שליחותנו האישית והציבורית ברוח של תקוה ובטחון.

אני משוכנע שבעז"הי"ת, "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", וכל מי שמנסה להתנכל לבית הרב ולשליחיו יקצור רוח, וכי בסופו של חשבון, ידו של כב' הרב תהיה על העליונה, ובחסדי ה' יראה אור גדול במנהרה החשוכה.

אני מאחל לכב' הרב, לבני ביתו ולצאן מרעיתו, אושר ושמחה, יצירה ועשיה בכל מכמני התורה, סיפוק ונחת בעבודה הציבורית, והשגת כל המטרות הקדושות, חרף כל היסורים.

משוכנע אני בעז"ה כי כקברניט דגול ומנוסה, יוביל את ספינת השלום הבטחון והאמונה לחוף מבטחים ולנצח נצחים.

תשרה השכינה והשמחה במעונו ובמעשי ידיו, ויראה בטוב ירושלים כל ימי חייו.

בהוקרה ובהערצה,

גדליה שרייבר

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' המ"ג 5 רוממה ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

בס"ד, י"ג באדר ב' תשנ"ב

18 במרס 1992

לכב'... ידידי היקר והאהוב,

הנדון: ...

... היקר,

לפני שאגש לנושא הנדון, ברצוני לברך אותך, ולאחל לך שתצליח להתגבר על כל הקשיים ולהגיע להשגים לטובת העיר, העם והמדינה.

עוקב אני מקרוב אחר כל מה שקורה סביבך, וליבי נחמץ בראותי את המכאובים שהינך עובר יחד עם חבריך, ואני כולי תפילה ותקוה כי בסופו של דבר השכל הטוב יגבר והקב"ה יפרוש שלומו עליכם.

כידוע לך אין אני איש פוליטי והתרחקתי מתועבה זו לפני עשר שנים כשעזבתי את תפקידי כמנכ"ל משרד הדתות. כבר אז הגעתי למסקנה כי הפוליטיקה היא אם כל חטאת ומשחיתה בני אדם. נכון אמנם שבלי זה לא ניתן לקיים חיים דמוקרטיים תקינים ללא מוסדות נבחרים שינהיגו את המדינה. אולם כל המתעסק בה נכווה ברותחין ועלול להגרר לעבירות קשות הקשורות בדברי רכילות, לשון הרע והלבנת פנים ברבים גם אם הוא חושב שהענין הוא צודק. אל נשכח כי הפוליטיקה, הכנסת והממשלה הן לא חזות הכל, ומעבר להן ניצב האדם היהודי שבבוא היום יצטרך לתת דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה על כל מעשה ומעשה שעשה.

בימים בהם הייתי פעיל במפד"ל נגרמו לי עוולות קשות, רדיפה ושנאה על לא עוול בכפי וללא שום הצדקה. חז"ל הורו לנו לוותר לזולת, לא להתעמת איתו ולסלוח לו. בעל ה"חפץ חיים" מדגיש בספרו כי אם נגרם לאדם עוול או מחלה, עליו לפשפש במעשיו ולראות במי שגרם את העוול כשליח מאת הקב"ה. לאור כל זאת, סלחתי לכל דורשי רעתי, לא התחשבנתי עמהם והושטתי להם יד לשלום, רעות ואחווה.

במבט לאחור, לא רק שאיני מצטער על כך, אלא, שאני מודה לקב"ה שנתן לי את הכח והיכולת להתגבר על רגשות הנקם ולמלא אחר הפסוק בתורה: "לא

תקום ולא תטור". את מהלכי החיים של האדם קובע רק הקב"ה. על האדם לעשות השתדלות מלמטה ולצפות לברכה מלמעלה. אבל, אם האדם לא מצליח למלא את ציפיותיו, אל לו לבוא בטענות אל הזולת כי אם אל עצמו בלבד, לעבוד על עצמו היטב היטב, לבדוק היכן הוא נכשל ביחסים שבין אדם לחבירו ומעל לכל לא לחפש את הכישלון בזולת.

מאז שעזבתי את הפוליטיקה המשחיתה כל חלקה טובה, קיבלתי על עצמי לנצור את לשוני, לא לחפש מומים אצל הזולת ואם ח"ו הוא פגע בי, הרי שאני מחוייב לסלוח ולמחול ולהושיט יד של אהבה וחיבה משום שהוא נברא כמוני בצלם אלוקים.

... היקר,

כותב אני אליך שורות אלה משום שאני חש חבירות טובה וידידות אמת כלפיך ולא הייתי רוצה ח"ו שתכשל בדברים שנאמרו לעיל. אם הקב"ה רוצה לקדם אותך בהנהגה הוא בודאי ימצא את הדרך לעשות זאת, ועליך לבטוח בו ורק בו כי רק הוא בלבד ממליך מלכים ולו המלוכה.

אני מאחל לך ולב"ב ולכל העושים במלאכה פורים שמח, אושר רב ושמחה אמיתית, העשויה ללכד את העם ולהחדיר בו אהבת חינום.

...

חג פורים שמח

**ברכת אושר והצלחה עד בלי די
לך, לב"ב לסגנים ולכל שאר חברי ועובדי העיריה.**

באהבה אין קץ

גדליה שרייבר
מנהל כללי

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' חמ"ג 5 רוממה ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

בס"ד יא בניסן התשנ"ב
(14 באפר"י 92)

לכבוד
מר דני בונפיל
מזכיר ארגון עובדי עיריית ירושלים, יו"ר ועד העובדים
רח' החבצלת 12
ירושלים

ידידי ואהובי היקר,

ערב חג הפסח תשנ"ב, שלוחה אליך ברכתי החמה וברכת רעייתי לבריאות טובה, אושר ושמחה עד בלי די.

כמה שמח ומאושר אני שזכית בס"ד לעבוד שלש מערכות בחירות קשות בהצלחה כה רבה, הן בחירת חברנו הטוב - חיים כהן כיו"ר המחוז של מפלגת העבודה. הן בחירתה של סגנית ראש העירייה - דליה איציק כמועמדת ודאית לכנסת הבאה. ועתה, סוף סוף הבחירות לועד העובדים של עיריית ירושלים בהן זכית להישג אדיר.

משוכנע אני, שכל ההצלחות שהיו מנת חלקך בשלש מערכות אלו הן תוצאה של עבודה קשה, חברות טובה, חכמה ותושיה, מסירות ללא גבול למען הזולת, ומעל הכל - הקרנת אישיות חמה ואצילה.

ברצוני שתדע שאני גאה בכך, בחיים, בסימה, בשמי, בציון, ביורם, באתי, בשבתאי, בגבי וביתר החניכים התופסים עמדות חשובות במערכת היצירה והעשיה בעיריית ירושלים.

אין כל ספק שבית הנוער "בקעה" נטע בכם שורשים עמוקים של אהבת האדם באשר הוא, הנכונות לתרום ולהעניק לזולת, להתנדב ולהתמסר למען כלל ישראל, למען מדינת ישראל, ובעיקר למען החברה מקטן ועד גדול.

אולם, מעבר לכך, זכיתם להורים נפלאים, לבתים מצויינים, לחינוך טוב ולגישה בלתי אמצעית ביחסים שבין אדם לחברו. כל זה, העניק לכם חכמת חיים והחלצות לתיקונו של עולם והשתתת חברה צודקת המיטיבה עם כל אחד ואחד ומונעת אפלויות וקיפוחים.

בודאי גדלתם והתפתחתם בזכות רצונכם הכביר והשקעה רבה של עבודה קשה ומאמצים גדולים.

עבורי אישית, אין חג גדול מזה. שחניכי הטובים ממשיכים את המסורת המפוארת של בית הנוער "בקעה" - תרתי משמע.

כל הצלחה שלך ושל שאר החברים מעלה אותי עוד כמה קילוגרמים במשקל ונותנת לי סיפוק אדיר.

מה שחשוב להדגיש ולציין, זה הכלל הגדול והיסודי, שצריך להדריך אותנו בחיי היום יום והוא: לשמור על ענווה, על צניעות ועל אי נקמה והושטת יד לשלום ולידידות.

אין זה סוד כי ישנם רבים שעינם רעה בהצלחתך ואף אינם מפרגנים. התרופה לכך היא בדברי הנביא מיכה: "מה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך" (מיכה ה, ח).

ככל שנברח מפרסומת ומהתנשאות, ככל שנברח ממחלוקת וממריבות ונחיה בענווה ובשפלות רוח, כן יזכה אותנו ה' לחיים מאושרים ומצליחים.

דני היקר, אנו מאחלים לך מכל הלב שתמשיך לעשות חיל בעבודתך החשובה ובתפקידיך הציבוריים וה' הטוב יהיה עמך ותמיד תמצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם.

יחד עם רעייתך, ילדיך היקרים והוריך האהובים, תזכו לשנת גאולה וישועה, שלום ובטחון עד עולם.

חג כשר ושמח.

שלך, בהוקרה רבה,

גדליה שרייבר

מנהל כללי

הצטקים:

ח"כ יצחק רבין - יו"ר מפלגת העבודה.

מר טדי קולק - ראש העירייה.

מר עמוס מר חיים - מ"מ ראש העירייה.

גבי דליה איציק - סגנית ראש העירייה.

מר מיכאל גל - מנכ"ל העירייה.

מר יוסי טל-גן - משנה למנכ"ל העירייה.

מר חיים כהן - יו"ר מחוז ירושלים במפלגת העבודה.

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' המ"ג 5 רונמח ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

בס"ד

לכבוד

הרב הראשי לישראל

...

ירושלים

מורי ורבי היקר והאהוב,

שמוע שמעתי מידידיך הטובים כי הם מודאגים מאד מקצב עבודתך ברבנות.

הם טוענים כי הנך עובד יומם ולילה ולא חס על בריאותך!

זה הדבר שמביאני לכתוב לך כמי שאוהבך ומעריצך מאד.

לעניות דעתי ועל סמך נסיוני הצבורי הרב, יכולני לומר לך שאסור לך בתכלית האיסור לפעול בדרך זו. בודאי לא נעלמת ממך פרשת יתרו הגוי, שידע להחכים את משה רבינו במינהל תקין ובמנהיגות נבונה.

לא יתכן שאדם אחד גם אם יהיו בו כשרונות גאוניים - יוכל להפעיל מערכות ממלכתיות לבדו. לשם כך הוא זקוק לצוות מעולה על ידו, שיוכל להפעיל ולבצע את המדיניות והיעדים ולהדביק את כל הגורמים במטרה זו תוך כדי פקוח ומעקב.

יש להעניק ולפזר סמכויות לאנשים שניתן לסמוך עליהם, על אמינותם וכישוריהם, ולהטיל עליהם מירב העבודה השוטפת וכן קבלת קהל ותשובות למכתבים הרבים שבודאי מגיעים ללשכה.

כדאי ורצוי מאד להתמודד עם בעיות יסוד של קיום האומה! לשם כך יש להשתחרר מהמצוקות היומיומיות הנוטלות את כל הזמן, המרץ והבריאות, ושוחקות את המנהיג עד דק!

כדאי לקבוע מראש שיומיים בשבוע הרב מתפנה לחשיבה מעמיקה, להנחת יסודות לתורה שבכתב ושבעל פה בעבודת הרבנות לשנות העשור הקרובות.

הרב הראשי חייב להיות פרוץ'קטור ענק המאיר למרחקים, ולא להתבזז לנרות

קטנים המפיצים אור רק לסביבה הקרובה.

העם והמדינה זקוקים למורה נבוכים חדש שיתן תשובה לדור תועה ותוהה, ספקן ומסובך, המחפש את דרכו בתוך מבוכ החיים, ומצפה לקברניט שיוביל אותו לחוף מבטחים.

אני שוב חוזר ואומר: כי הנך איש המורם מעם שיוכל לעשות רבות ונצורות לקירוב הלבבות ולהחזרת העם לשורשיו ולמורשתו. זאת ניתן להשיג קודם על ידי דוגמה אישית. אם הצוות הקרוב לרב יהיה מכובד, אמין ומוכשר בודאי ישפיע הדבר כל מי שבא במגע עם לשכת הרב.

כראש המועצה הדתית טענתי וחזרתי וטענתי בפני כל הרבנים והעובדים, כי השירותים הדתיים מתחלקים לשנים. סוג שירותים הניתן לאזרח לא תמיד ברצונו החופשי כגון: נישואין וגירושין - כשרות - מקוה - קבורה. לעומת זאת, ניתן לקיים שורה ארוכה של שירותים המביאים: חיזוק, עידוד, תמיכה והענקת אושר לאדם החלש הסובל והכואב. אם זה עקב משבר נפשי או פיזי ואם זה כתוצאה ממתחים אישיים, משפחתיים או חברתיים. השאיפה להשגות, למתירנות, למעמד גבוה בסולם החברתי, לביסוס כלכלי, לשלטון ולכוחניות, הביאה את האדם למצב של שעבוד לתאוותיו ולעבדות כמעט מוחלטת לעגל הזהב! ריצת אמוק זו נוטלת ממנו את השלוה, הרגיעה והמנוחה, והוא נתון כל היום במתחים ובסערת החיים. כל זה גורם לו להתמוטטות ולהרס החישוקים האנושיים, התרבותיים, החברתיים והמשפחתיים.

במצב זה שואף האדם לחיזוק ולתמיכה ומצפה שיראו לו את הדרך הנכונה שיילך בה. מי אם כן יכול לעשות זאת אם לא אלה הממונים על חיזוק הרוח והנפש. הלא הם הרבנים הדגולים, תלמידי חכמים שרצון ה' הוא צו ליבם ומצפונם, ותורת משה היא המצפן והמצפון בהליכותיהם. במקום לנדוד ולקנות את תורת ה"גורים" למיניהם ולחפש אלילים וקסמים, ניתן וצריך להשפיע עליהם כאן במדינת ישראל, ולהראות להם שאושרם טמון בחיקם ובנפשם, אלא שהוא מוסתר בשכבה עבה של אבק דרכים ומצוקות חיים.

הרב ... היקר!

אתה זכית לכהונה הרמה והגבוהה ביותר בהירארכיה הרבנית לא כדי שתפתור את כל בעיות עם ישראל ומדינת ישראל. זה נשאר למשיח צדקנו! אתה נבחרת לתפקיד זה כדי שתנצל את מה שהי העניק לך ורק לך ואין דומה לך בתחום זה.

התחום שהי העשיר אותך הוא כח ההסברה בכתב ובעל פה. עליך להופיע בתקשורת על כל גווניה להסביר ולהאיר את המאור שבתורה את היופי והאסתטי

שבדברי חז"ל ומאורי הדורות. את השמירה על לשון נקיה, על כיבוד הזולת, אהבת האדם לאדם כיציר ה'.

משוכנע אני כי ספרון כיס שיתייחס לבעיות יסוד של קיום האומה לאהבת עם ישראל ארץ ישראל ותורת ישראל, תשיב לאדם את אמונתו בתורת ה' ותחזיר אותו למימד האנושי, התרבותי והחברתי. אין זה קל, אבל רק רצון חזק וידיעה ברורה כי זה צו החיים והציפיה של הדור למנהיגות חזקה, ברורה ומדליקה - יכולים להביא לישועה לה אנו מצפים בימים קשים אלה.

אבקש סליחתך על שאני הקטן והשפל מרשה לעצמי לעוץ לך עצות, אבל סהדי במרומים שכל מה שביקשה נפשי זה לראותך עומד על פסגת ההר ומאיר מאישיותך, מכישוריך המבורכים ומלבך החם, ומגרש את החושך והערפל שמסביבנו ובתוכינו.

יהי רצון שה' הטוב יחזק אותך ואת בריאותך, ויעניק לך מחשבה טובה ודרך נכונה להנהיג את העם והמדינה לאושר, לשלום לבטחון בצור ישראל ובגאולת ישראל.

אני הקטן תמיד אעמוד בלנ"ד לרשותך, ואסייע בכל שאדרש לקידום הרעיונות. אני מציע שתקים צוות חשיבה מצומצם שיסייע בידך להתוות תכניות בנושאים אלה.

בברכת התורה,

אוהבך ומעריצך כתמיד
גדליה שרייבר

דברים בטקס חנוכת אמבולנס ביישוב אלון מורה

כבוד המרא דאתרא מורנו הרב לבנון שליט"א. חברי הכנסת אריק שרון וזבולון המר. מזכ"ל מועצת יש"ע אורי אריאל. סגן ראש עיריית ירושלים שמואל מאיר. תושבי אלון מורה ואורחים יקרים.

זכות גדולה נפלה בחלקנו, לתרום אמבולנס לטיפול נמרץ שישרת אי"ה את תושבי אלון מורה והסביבה, ואנו מתפללים שיסיע אך ורק יולדות!

אמבולנס זה שכבר נכנס לשירות, נושא את שמה של בתנו הבלתי נשכחת - חיה מלכה פריידא שנפטרה בדמי ימיה לאחר מחלה קשה וייסורים רבים. בעלה אפרים ובנה אמיתי הנמצאים עמנו בטכס זה, אף הם חברו יחדיו כדי להעניק לאלון מורה אמבולנס זה. במיוחד ברצוני להודות לסגן ראש עיריית ירושלים חברי שמואל מאיר העומד בראש הקרן ע"ש בתנו, שטרח יחד עם אורי אריאל להביא לידי גמר את הנחתת האמבולנס באלון מורה.

שותפים נאמנים ליזומה זו הם בתנו טובה ובעלה אליעזר ויינשטיין שהם מתושביו הותיקים של אלון מורה, שדירבנו אותנו להנציח את בתנו המנוחה על עזרת הנשים שבבית הכנסת ע"ש הקדושים תרצה פורת ורמי חבה הי' יקום דמם!! והקדשת אמבולנס על שמה.

זוכר אני את המאורע הגדול עת זכה מנחם בגין בשנת 1977 לרוב בכנסת, ונבחר לראש הממשלה. ימים אחדים לפני בחירתו התארח באלון מורה בטכס הכנסת ספר תורה ובו הצהיר כי עוד יהיו הרבה אלוני מורה.

ב"ה התקיימה הנבואה ואנו עדים לעשרות יישובים פורחים בשומרון המאכלסים את מיטב הבנים והבנות של עם ישראל.

עוברים עלינו ימים קשים, אולם מי שמתמצא בכתבי הקודש יודע כי הקב"ה מנסה אותנו בנסיונות קשים העלולים להביא חס וחלילה ליאוש ולאובדן תקוה. עלינו, מורי ורבותי, ללמוד מאבות האומה ומלקח הדורות, שרק האמונה החזקה והבטחון הגמור בבורא עולם נתן להם את הכח להמשיך ולעבור את המשברים בגבורה, במסירות נפש, בנחישות ובגיוס כל הכוחות הפיזיים ועוצמות הנפש שבתוכנו.

אני מאמין באמונה שלימה שכשם שהקב"ה הוציאנו ממצרים, נתן לנו את התורה והכניסנו לארץ ישראל, כן ימשיך להגן עלינו מפני כל צר ומסטיין ויוליכנו לקוממיות.

עלינו לקיים עתה את הצו של הקב"ה ליעקב אבינו "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך". עלינו לשכב על הארץ ולהיצמד אליה, ואז שום אומה לא תוכל לנו.

יהיו הנסיונות שעברו על אבותינו הקדושים דלק המניע את מעשינו, ואי"ה נזכה לראות בניסים גלויים כנאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

תושבי אלון מורה היקרים, יהי ה' עמכם. תחזקנה ידיכם. יחד עמכם נזכה כולנו שיקויים בנו הפסוק "ויהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור" "וישבתם לבטח בארצכם ושכבתם ואין מחריד" אמן.

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' המ"ג 5 רונמח ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – 02 פקס. 371637 – 02

בס"ד כ"א באב תשנ"ד

29 ביולי 1994

לכבוד

הועד המארגן

וחברי מזכירות הישוב אלון מורה

שומרון

ד.נ. לב השומרון

מיקוד 44833

ידידי היקרים,

מקבל אני מכם את העלון השבועי הקרוי "קשר אמיץ" ואני אסיר תודה לכם על שהנכם דואגים לשלוח לי עלון זה מידי שבוע.

בדרך כלל אני מאד נהנה לקרוא את מה שקורה ומתרחש בתוכם ובישובכם, ואני מלא גאווה על איכות החיים המתפתחת אצלכם, על העזרה ההדדית וגמילות החסד שבין איש לרעהו, על לימוד התורה ועל אורח החיים השואב ממקורות הנצח של תורתנו ואומתנו.

אולם בפעם הזאת אני מתייחס לדף הקשר של פרשת ואתחנן שהואלתם לשלוח אלי ובו בעמ' מס' 5 תחת הכותרת הודעה חשובה מאד אני קורא על התארגנות קבוצה גדולה של לומדי תורה, המתקוממת נגד הרב עובדיה יוסף שליט"א התומך בממשלת רבין, ועל כוונתה של ש"ס לשוב לקואליציה, קבוצה זו רוצה להחזיר את ספריו התורניים הנודעים של הרב עובדיה יוסף שליט"א בטענה שלא ראוי ללמוד פסקי הלכה של רב זה.

הרשו נא לי לומר לכם כידיד אמת, שהדברים גרמו לי לצער רב ולכאב נוראי. האם זו הדרך לנקוט בה כנגד שר התורה ועמוד ההלכה? האם שכחתם מה שנאמר "הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו!"

גם אם יש לכם ביקורת כלפי הרב עובדיה יוסף שליט"א, איזה קשר יש בין ספרי ההלכה המאירים את עיני כל בית ישראל בכל אתר ואתר, לבין גישתו הפוליטית של הרב.

אין זה חידוש שיש חילוקי דעות קשים בעם על שבטיו ומנהיגיו, החוצים מפלגות ומחנות, דתיים וחילוניים, ועדיין איש אינו יודע איך יגמר העניין המדיני והפוליטי. אבל מכאן ועד פגיעה בכבוד הרב שהוא המנהיג הרוחני של עם ישראל, גאון אדיר בתורה ובהלכה, העושה ימים ולילות לחיזוק הבנים בתורה ובמצוות, ובזקיפת קומתם הרוחנית והתורנית של בני עדות המזרח שבמשך שנות דור סטו מדרך אבותיהם, להחזיר להם צלם אנוש, ולהצילם מציפורני המתירנות ואובדן הדרך, וכשאלפים רבים של בני תורה שותים בצמא את פסקיו ואת דבריו!

אני משוכנע שלא שקלתם די הצורך את צעדכם זה, ואני מציע לכם כידיד נאמן שתסתלקו מהר ככל האפשר מדרך מסוכנת זו. דרך זו היא פסולה מעיקרה וטומנת בחובה אסון נוראי.

אני פונה אליכם בלב נרגש, אנא, הרפו ידיכם ממחשבה פסולה זו ותפעלו בכל דרך, חכמה ונבונה, צודקת ומכובדת, מבלי לפגוע באדם ובצלמו.

ישנן עוד דרכים רבות שניתן בהם להביע את הכאב והצער שבמסירת שטחים. המילים "צדק צדק תרדוף" מבטאות ואומרות שגם את הצדק צריך ללוות בצדק!

הנני מסיים בתפילה ובתקווה כי ה' יפר עצת אויבים שלא מבני עמנו וגם של בני עמנו, ולא יתן למשחית לבצע את מלאכתו.

נתלכד כולנו בחיזוק התורה, העמקת השורשים, טיפוח המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו, גילוי מסירות נפש למען עמנו, ארצנו ותורתנו, ונשאר לקב"ה חשבוניותיו.

בברכת חבר וידיד,

גדליה שרייבר

העתק: הרב אליקים לבנון - מרא דאתרא

בס"ד, כט תשרי תשנ"ה
4 באוק' 1994

לכבוד

ידידי ואהובי היקר

אדיר זיק

רח' מדבר סיני 41

רמת אשכל

ירושלים.

בהחלט הגיע הזמן שאומר לך את אשר עם ליבי.

בכל פעם שאני שומע אותך בערוץ 7, ליבי מלא גאווה שעם ישראל זכה לבן יקיר ויקר כמוך.

דברך, הנאמרים מעומקא דליבא ובכשרון הביטוי, בעומק העניין וברוח האקטואליה, אכן משקפים את הטרגדיה בה אנו נמצאים.

משפחתנו עלתה מברלין לארץ ישראל בשנת 1934 לאחר שהצעדים הראשונים של הנאצים כבר הורגשו בסמטאותיה. ת"ל הצלחנו להגיע לישראל כשאנו משאירים מאחרינו חלק ניכר מבני משפחתנו שלא הלכו עמנו, ונספו שם בתוך ששת המליונים שהובלו לכבשני האש.

חשבנו שהנה סוף סוף מצאנו מנוחה ונחלה ושוב לא ירדפו אותנו האויבים וניחו לנופשונו. אך לא כך קרה. לא חלף יום שלא היו בו אירועים כואבים של פיגועים, התנפלויות, רציחות וכו'.

האויב הערבי מעולם לא קיבל ולא השלים עם קיומנו כאן. מיד שהוכרז על חלוקה על ידי האו"ם, ושבעקבותיו קמה המדינה, פתחו מדינות ערב במלחמה נוראה, והמשיכו במלחמות נוספות שגרמו לאלפי קרבנות יהודיים.

הטבח בחברון תרפ"ט הוכיח קבל עם ועולם, שהערבים לא יניחו לנו יום אחד, וישתמשו בכל האמצעים הקטלניים כדי לסלק אותנו מכאן.

כבר למעלה ממאה שנה מאז בואם של הבילויים, ידענו מלחמות קטנות וגדולות והיינו נאלצים להחזיק בנשק כדי להתגונן על חיינו וארצנו. לשם כך הוקם בזמנו השומר ואחר כך הפלמ"ח והמחתרות, עד להקמת צבא ההגנה לישראל.

תמיד ידענו שהיאחזות בארץ זאת גובה מחיר כבד, באובדן חיים צעירים, בנזקים חמורים בהתיישבות ובהתנחלות, בכלכלה ובמשק. השלוח שכל אדם

שואף אליה היתה ממנו והלאה. אלא, שדור הביילויים, הפלמ"ח והמחתרות ידע, שבלי מאבק, עקשנות ודבקות במטרה לא נוכל להמשיך ולחיות כאן.

מיטב הנוצר שלנו מכל חלקי העם היה והנו מוכן להקריב את כל היקר לו כדי לדבוק באדמה זו ובמולדתו.

היה פעם חזון ומטרה לעם ישראל. ובאין חזון ייפרע עם, כפי שאומר הנביא.

לצערנו, חלה התרופפות נוראה בקרב מנהיגי ישראל הנוכחיים ובקרב חלק ניכר מעם ישראל. המלחמות הרבות ותוצאותיהן הנוראות, החלישו את כושר עמידתם וגרמו להתעייפותם. מצבים אלה הביאו גם לתוצאות המתבקשות שהן העלאת ספקות בזכות קיומנו כאן, כאילו על חשבון הערבים.

כשעם עייף עוד ניתן להבין, אבל כשהמנהיגות מגלה חולשה והתרופפות בפני העתיד, ומוכנה לשם כך להשלים עם האויב האכזרי במכירה כללית, מכירת חיסול של חלקים ניכרים מארצנו, מה שמסכן את בטחוננו באופן חמור ומחליש את אחיזתנו כאן, זה מסוכן וגורלי.

כל הדגלים שהנפנו במשך הדורות האחרונים כגון: התנחלות בכל חלקי הארץ והקמת יישובים חדשים וגיבויים, שמירה על בטחוננו בכל מחיר, חקלאות מפותחת, חנוך לערכים וזיקה למורשת ישראל, כל אלה הורדו לחצי התורן המסמלים אות אצל.

הרצון למכור את כל הנכסים עליהם לחמנו, וממש בחינם, ובמהירות מטורפת, מדיר שינה מהמוני בית ישראל המלאים חרדות ופחדים. כל אלה בודאי רוצים להתבטא ולזעוק, אך הדבר נמנע מהם.

כמה טוב שיש ערוץ 7, ועוד יותר טוב שיש אדיר זיק שכשמו כן הוא: אדיר שבאדירים, המפיה זיק בקרב העם ומשמש לו שליח ציבור נאמן, והיודע לומר את הדברים שכל אחד רוצה להגיד ולשמוע ולהגיב על ההתרחשויות בדרך מבריקה וקולעת.

קבל נא את תודתי ותודת העם על שליחות זאת שאתה נושא בגאון, ותהי משכורתך מן השמים בבריאות טובה, באושר ובשמחה כל הימים יחד עם רעייתך היקרה ובני ביתך הנפלאים.

באהבה ובהוקרה,

גדליה שרייבר

בס"ד, ה' בטבת תשנ"ה
8 בדצמ' 1994

לידידי היקר והאהוב
ר' שמואל מאיר
סגן ראש העיר
ככר ספרא
ירושלים

שמעתידך אמש בתכנית הטלוויזיה על ירושלים ועתידה, והייתי גאה בכך, על דבריך שנאמרו בצורה ברורה, חזקה ואמיצה, כיאה ליהודי זקוף קומה המוכיח בדבריו ובמעשיו שהוא קשור בטבורו לעיר הנצח, ואיננו מוכן להתפשר על זכות עם ישראל וריבונותו עליה.

אשרי העם שאלה הם בניו ואשרי העיר שאלה הם מנהיגיה.

חייב אני גם תודה וברכה לראש העיר ח"כ אהוד אולמרט, על עמידתו האיתנה והתקיפה על ירושלים, ועל דבריו האמיצים הנאמרים בכל עת כנגד נסיון הנפל לחלק את העיר לערבים וליהודים.

אני משוכנע כי הנכם יודעים שאתם מייצגים את הקונצנזוס בעם ובמדינה, וכי כולנו עומדים מאחריכם, למעט כמה יהודונים המוכנים לחלק את ירושלים.

השם ירושלים, כידוע, מורכב משני שמות: ירו - שפירושו יראה, שלם - שכוונתו שלם. כדי להלחם על ירושלים צריך לזכות ביראת שמים ולשאוף לשלמותה תחת רבונות ישראל.

אני משוכנע שהקב"ה הקדים רפואה למכה וסייע לנו לבצע את המהלך הפוליטי, כדי שמגיני ירושלים ואוהביה יתפסו את המנהיגות ויעמדו כחומה בצורה על הגנתה של עיר הנצח.

לכו מחיל אל חיל ויהי ה' עמכם.

בברכת ירושלים

גדליה שרייבר

קרן ילדנו מרכזי תקותנו – *Keren Yaldenu Tikvatenu Centers*

המשרד הראשי: רח' המ"ג 5 רונמח ת.ד. 819 ירושלים 91007 טל. 373825, 372429, 371728 – פקס. 02 – 371637

בס"ד, כ"ו בניסן תשנ"ה

26 באפר' 1995

לכבוד

הרב מוטי אלון

ראש ישיבת "חורב" סנהדריה

ירושלים

מורי ורבי הנערץ והדגול,

הרשה נא לי ולרעייתי להודות לך, על החוויה הגדולה שחווינו במחיצתך בכל מי הפסח השתא במלון חוף דקלים בגוש קטיף.

תרומתך האישית בדברי התורה שהרעפת עלינו בשפע רב, ואישיותך המקרינה, העלו את כולנו למרום הפסגה הרוחנית ועשתה את שהותנו באכסניה לימים של אושר וספוק רב.

זכית, מוטי היקר, למתנת קל והנך מתחלק עמה עם כל מעריציך ואוהביך. להיות במחיצתך שבוע שלם עשה לנו את החג וגרם לנו להתלהבות אדירה.

הרשה נא לנו לאחל לך ולב"ב בריאות טובה, מלוא חופניים נחת מזוגתך היקרה והילדים החמודים, ולא פחות מכך מהחם והחמות שאותם אנו אוהבים בכל נפש וכמובן מההורים הנפלאים שגם אליהם אנו קשורים בעבותות אהבה.

יהי רצון שתמשיך להעניק ולהקרין על עם ישראל ותורת ישראל ותחזק את כולם ברוח של אהבה, חיבה ורעות, קירוב לבבות וליכוד מחנה לומדי התורה ואוהביה.

באהבה גדולה,

גדליה שרייבר

נ.ב. תודה על מכתבך שהגיע אלי לאחר החג.

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
DIRECTOR GENERAL

הרבנות הראשית לישראל
מנהל הכללי

בס"ד כ"א כסלו תשנ"ו
14 בדצמבר 1995

לכבוד
הרבנית רחל נריה
ובני המשפחה היקרים

יחד עם המשפחה וכל בית ישראל אני כואב את הסתלקותו של ראש המשפחה ואבי דור הכיפות הסרוגות, הרב משה צבי נריה זצ"ל.

כמו רבבות תלמידיו, גם אני זכיתי להצטופף באהלו ולדלות ממנו תורה, מעשים טובים ומצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

הוא היה עבורי אבא רוחני שעיצב את דמותי והעניק לי את פך השמן שממנו שאבתי את האור הגדול באהבת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל.

עמדה לי זכות מיוחדת להדבק בו, בתורתו ובמידותיו הנעלות ובכל מקום שהלכתי ושאני הולך עד עצם היום הזה, עומדת ומזדקרת דמותו הענקית כמצביא וכקברניט המוביל את ספינת התורה והיהדות גם בגלים סוערים ובמשברים קשים.

זוכר אני עת ישבנו על הדשא ושמענוהו קורא מכתבים מהמחנות שבקפריסין שקלטו את שרידי המחנות באירופה, בשואה הנוראה, ושגורשו מחופי הארץ על ידי הבריטים, ומהרב ברויאר שנשלח על ידי הרב נריה זצ"ל כדי לעודד ולחזק את רוחם של השרידים שנותרו לאחר המלחמה האכזרית של הנאצים ימ"ש ביהודים.

היתה זו עבורנו חויה אנושית שלא תשכח.

זוכר אני שמיד עם תום מבצע חירם בשחרור הגליל, שארחנו את הרב נריה בחטיבה 7, גדוד 79, שהיה בין כובשי הגליל ומשחררי מירון, וכיצד ביחד נכתב השיר: "צהלי ורוני חטיבה שבע, הנודעת מן ועד באר שבע, צור ישראל נצחון לך הנחיל, חיל שריונך שחרר הגליל".

שיר זה הושר בפי כל חיילי צה"ל ומפקדיו ובפי כל עם ישראל. זה היה המנון שלאורו הלכו אחר כך רבים רבים בכל אתר ואתר.

זוכר אני היטב היטב את הסכמתו וברכתו שאצא בזמן הלימודים בישיבה לקורס

מפקדים של "ההגנה", ואחר כך בשליחותו לאמן את תושבי כפר הרואה והנוער בידע צבאי.

בשליחותו שמרנו בלילות על גשר מעברות, אולם השיא היה כשגרמתי לו נחת רוח עת התגייסתי לצבא במלחמת השחרור במאי 1948. ובעצם הייתי היחיד מתוך כל חבריי בשיעור של הרב כלאב זצ"ל שעברו ללמוד בישיבת מרכז הרב בירושלים.

הוא היה גאה בי מאד שהגשמתי את חלומי ומשנתו והתגייסתי לצה"ל ברגע הקיומי הקשה ביותר למדינת ישראל, והייתי עבורו סמל ודוגמה להתגשמות חזונו.

הוא ביקש ממני לבוא בחופשות הקצרות לשיבה ולספר לתלמידים את החוויות שבמלחמות הקשות בהן השתתפתי בלטרון ובגליל, ואכן נעניתי לבקשתו, ובמקום לבוא הביתה, באתי לביתי הרוחני בישיבה וזכיתי לרתק את התלמידים בחוויות של בן ישיבה ציונית דתית לאומית המנסה לגשר בין צרכי המלחמה, לבין דמותו של אדם דתי החייב לקיים מצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו ובעיקר בין אדם למדינתו.

בשליחותי זאת, חשתי כי אני מממש את המטרות והערכים הנעלים שהטיף מוריני ורבינו הדגול, הרב משה צבי נריה זצ"ל, כדי שיוכל להתגאות בי וברבבות תלמידיו שגם הם הגשימו את חזונו. קריאותיו הבלתי פוסקות לכל תלמיד ותלמיד מתלמידיו שיגשימו בגופם, בנפשם וברוחם את אהבת ארץ ישראל וימלאו תפקידים מרכזיים בכל תחומי החיים הבטחוניים, הכלכליים והחברתיים נענו בנפש חפיצה. וכיום אתה יכול למצוא בכל קהילה בארץ בכל מערכות החיים את מיטב הנוער הדתי שהתחנך על ברכיו של הרב משה צבי נריה זצ"ל המגשים את משנתו הלכה למעשה בגבורה, בגאווה ובנחישות.

יהי רצון שבגנזי מרומים לשם עלה המנוח יעורר רחמים גדולים על עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל, ושם בפמליה של מעלה יבקש את בואו של משיח צדקנו שיבשר את הגאולה במהרה בימינו אמן.

לך הרבנית היקרה, שהיית עזר כנגדו, ובמסירות ללא גבול סעדת אותו בכל הליכותיו, ולבני המשפחה היקרים, אני שולח רגשי תנחומים, וכולי תקווה כי תצאו מן המשבר ותמשיכו לשאת בגאווה את הדגל אותו נשא הבעל והאב הנפלא והמסור ותפיצו את אורו בכל פינה בארץ.

הכותב בדמע, תלמידו ואוהבו בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו של הרב משה צבי נריה זצ"ל.

בברכה,

גדליה שרייבר

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל

ב"ה כא טבת תשנ"ח (19/1/98)

למשפחתי האהובה לי מכל,

שמח אני להתארח במסיבת הגיבוש המשפחתי לרגל מלאת לי שבעים שנה עמו"ש. תודה לכם על היוזמה לאחד את המשפחה בשבת זו בבית האירוח שבקיבוץ "עלומים".

חשוב לנו מכל להקדיש לפחות שבת אחת למפגש משפחתי וחברתי בו יוכלו כל המשתתפים ליטול חלק בגיבוש באמצעות שיחות נפש, דבר שיביא לקירוב לבבות וחיזוק החוליות בתא המשפחתי.

אני מודה לקל עליון שזכינו להגיע עד הלום ולהעניק לי אושר ושמחה עד בלי די!

חייבים אנו כולנו תודה עמוקה לאמא היקרה והנפלאה שגידלה את צאצאינו במסירות, באהבה גדולה, בכשרון חינוכי רב, באצילות ובסובלנות. כל מה שיש לי שייך לה, אשריכם שזכיתם לאמא שכזו והלוואי ותזכו גם אתם ללכת בעקבותיה ולהמשיך במעשיה.

אמא ואני זכינו לבנים ולבנות, לנכדים ולנכדות המביאים לנו המון נחת וסיפוק. אנו גאים בכם ומתקנאים בחלוציות שלכם, בהקרבה שלכם, במסירות ובהתמדה שלכם. הבאתם לנו הרבה אורה ושמחה והלוואי ונזכה למשוך את האור לימים רבים מתוך מנוחת הנפש.

דורנו הוא דור התקומה והגאולה, אין בכך שום ספק.

לאחר שנשמד שלישי מעמנו על ידי הצורר הארור ימ"ש, קם עם ישראל התנער מאפרו והקים בס"ד מדינה משלו.

ב"ה התקבצו ובאו האחים והאחיות שרידי המחנות, כאן שיקמו עצמם ובנו ביתם מחדש. גם משפחתנו זכתה לצאת מן הגולה בשעה הנכונה ולהנצל מהתופת אלא שלמגינת לבנו ללא אמא שלי ע"ה הקבורה עד היום הזה במזרח ברלין, וללא אבא של אמא שנפטר בייסורים קשים בניכר.

שילמנו מחיר כבד בעד עצמאותנו.

עברו עלי במשך השנים משברים רבים שבאופן טבעי היו יכולים לשבור אדם ולהביאו לידי יאוש מוחלט.

עברתי כמעט את כל מלחמות ישראל בהן זכיתי להשתתף באופן פעיל, ולא פעם ראיתי את המוות משקיף לנגד עיני.

רבים וטובים מחברי נהרגו ונפצעו, הפכו לנכים לכל ימי חייהם, במלחמות קשות אלו, אלא שהם נפלו ונפצעו על אדמת הקודש בארץ אבותינו, ולא בגלות על אדמת הגויים.

הם הקריבו חייהם וכל אשר להם למען הצל את העם מהשמדה פיזית, עתה יש להלחם ולהקריב למען לא תהיה, חלילה, השמדה רוחנית.

המדינה עברה חמישים שנות מאבקים ומלחמות כדי להשרד ולהמשיך בבניין הארץ והעם. מצד אחד היא מתפתחת בכל התחומים: מדע, חינוך, כלכלה ומשק יצרני, אומנות, חברה פתוחה ופלורליסטית, בטחון והתיישבות. ממש תפארת לבונים ולעושים במלאכה, כמובן שהכל בסיעתא דשמיא, ומאידך רבים בה הצללים.

עתה, בפתח חמישים השנים הבאות אנו צריכים לתת צביון רוחני למדינה, לשרש מאיתנו את כל החוליים והנגעים הפוגעים בריקמת חיינו, ולפתח זן של יהודי השלם ברוחו ובנפשו, הממשיך את מסורת אבותינו מדור דור.

אין הדבר קל, זה דורש לא פחות הקרבה מהמלחמות הפיזיות. "באין חזון יפרע עם!" ללא שורשים וערכי הנצח לא יוכל להתמודד עם הבעיות הקיומיות המכישות אותו ומכרסמות בעמידתו למול כל המשברים.

זכיתי לתרום את חלקי בחיזוק הדור עד כמה שהקב"ה איפשר לי, זכיתי למאות רבות של חניכים שהיו לבני ואישרוני אושר גדול, אף זכיתי לתפקד במערכות חשובות, בצמתים מרכזיים של המדינה וב"ה הצלחתי לעשות הרבה בזכות האמונה הבלתי מעורערת בצדקת דרכי, כל פעולה נבעה ממצפון טהור ללא מניעים ואמביציות אישיות.

כל הגיגי ושרעפי נתונים לכלל, ללא אפליות ומשוא פנים, ללא פגיעות בזולת וללא התנשאות וגאווה או העלבה.

בכל עבודה ראיתי שליחות מאת הבורא, ושאפתי לקיים את הצו: "וחי אחיך עמך", תמיד האמנתי וגם מאמין כי אדם צריך לשרת את הציבור, ולא שהציבור ישרת אותו או את הקפריזות שלו.

תפקיד המנהיג או המנהל הוא קשה ולעתים כפוי טובה. עליך לעיתים להחליט החלטות קשות ואף אכזריות, אלא שאם אתה עושה זאת במינימום זעזועים ובמכסימום הרגישות, הרי שאתה יכול להתגבר על המפגעים הנפשיים ולהמשיך להמריא.

ת"ל זכיתי לאהוב כל דבר שעשיתי, והעיקר, להביא לשיתוף והסכמה מירבית, וזאת משום שאני מאמין באנשים, אוהב אותם ומפרגן להם.

אתם אהובי, הולכים ב"ה באותה דרך. רובכם אנשי חינוך מובהקים, סמל, דוגמא ומופת לכל, חיים באמונה ובטחון בה', מקרינים ומאצילים לצאצאיכם ואין לי כל ספק שהם ימשיכו את המסורת המשפחתית המפוארת.

"עולם חסד יבנה", מה שמציל אותנו מכל האיומים בפיגועים ובנסיון השמדה הוא עשיית החסד, הרדיפה אחרי השלום בין אדם לחברו, לימוד זכות על כל איש ואיש, קיום הצו: "ואהבת לרעך כמוך", וכמובן, שמירת הלשון וקיום המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו, הקדמת שלום בין איש לרעהו, הנכונות לתמוך, לסייע, לחזק, לחייך ולאהוב - כל אלו הם נכסים חשובים שאינם עולים בכסף ואפשר להשתמש בהם יום ויום ובכך להפיל מחיצות, לקרב לבבות ולתרום לגיבוש העם היהודי סביב ארצו ותורתו.

הבה, בני ונכדי היקרים, נרים כוסית לחיי משפחתנו, לחיי עמנו וארצנו, ולחיי כל בית ישראל בארץ ובתפוצות עד עולם אמן ואמן.

אני מאחל לאמא היקרה, לכם ולמשפחותיכם הרבה אושר ושמחה, הרבה נחת וסיפוק נפש, הרבה תקווה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

נזכה כולנו לברכה: "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

שבת שלום!

באהבה אין קץ

ובאיחולים לבריאות, שלום ובטחון

אבא - סבא

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
DIRECTOR GENERAL

הרבנות הראשית לישראל
המנהל הכללי

ב"ה יא חשון, תשנ"ח
(11 נובמבר 1997)

לכבוד

**הרבנים הראשיים לישראל
מרן הרב ישראל מאיר לאו שליט"א
מרן הרב אליהו בקשי דורון שליט"א**

שלומכם ישגה מאד,

הריני מתכבר בזאת להמציא לכם דו"ח מסכם על פעולות הרבנות הראשית לישראל תשנ"ז (1997).

שנתיים חלפו מאז כניסתי לתפקידי כמנכ"ל הרבנות הראשית כשבאמתחתי תוכניות רבות לקידומה של הרבנות הראשית לישראל בכל תחומי העשייה.

למרות שנשארו עוד מספר בעיות קרדנליות שלא הגיעו לפתרון הרצוי, הרי ככלל ניתן לומר שחלק גדול מהתוכניות התממשו ובשנה זו בוצעו כמה מהלכים שקידמו את הרבנות הראשית בצורה מרשימה.

המעבר למשכן החדש

הצעד הגדול והבולט שבוצע הוא העברת הרבנות הראשית לישראל למשכנה החדש בחודש סיון (מאי) ברח' ירמיהו 80 בבית "יהב".

מעבר זה היה כורח המציאות עקב העדר כל אפשרות לתפקד כהלכה בהיכל שלמה, שם עמדו לרשותנו 16 חדרים בלבד שחלק מהם כוכים קטנים.

המעלית לא פעלה ונעצרה לעיתים קרובות, החשמל נותק לעיתים קרובות עקב העדר תשתית שתהלוך את הצרכים ועוד תקלות רבות שהביאו לשרות לקוי שאינו הולם את סוף המאה ה-20.

למרות כל הפצרותי בכתב ובע"פ לעמותת "היכל שלמה" לשנות את המצב, לא מצאתי כל תגובה חיובית מצידה.

המבנה החדש המרשים ביופיו מבחוץ ומבפנים מכיל 62 חדרים מרווחים ונוחים לעבודה, ממוזגים דרך התקרה, שטיחים מקיר אל קיר, ריהוט נאה וקומפקטי,

מצוייד במחשבים ובמדפסות, בפקסים ובטלפונים חדישים ומעל כל אלה אולם יפהפה המכיל כ 300 מקומות ישיבה וע"פ התכנית הקרובה נוסף עוד 50 מקומות ישיבה.

במיוחד יש לציין את שתי הלשכות המרווחות והמרשימות של הרבנים הראשיים והחדרים הנלווים עבור העוזרים ועובדי הלשכות.

כל מי שבא לקבל את השרות, פיו מלא הערכה והוקרה על השינוי הגדול שהביא לקידום השרות ולרווחת העובד ומקבל השרות.

כאן יש להודות מקרב לב להנהלת הדיור הממשלתי שבמשרד האוצר ולכל אלה שטרחו ועמלו להעניק לרבנות הראשית לישראל מבנה מודרני כיאה למעמדה.

מימוש יחידת סמך עצמאית מתוגברת

בשנה החולפת התקדמנו בצעדים ענקיים כדי לממש את אפשרויות הפעולה שיחידת הסמך מעניקה לרבנות.

כמעט בכל התחומים הרבנות ניתקה עצמה ממשרד הדתות והיא פועלת באורח עצמאי, מקיימת ישיבות ומבצעת החלטות בכל המישורים והתחומים.

תחומים אלה כוללים ועדת מכרזים ורכישות, חתימה על הזמנות לספקים ולגופים, ביצוע התקציב השנתי, קשר ישיר עם נציבות שרות המדינה לגבי כוח אדם וכן גם עם משרד האוצר.

לצערנו הרב, נשאר עוד קטע חשוב בידי משרד הדתות וזה ביצוע התשלומים לספקים ולגופים שונים שהרבנות קשורה עמיהם בהסכמים, דבר זה מתנהל בעצלתיים וגורם לרבנות הרבה בושות עקב הסחבת הרבה במועדי התשלום. לפי החלטת החשב הכללי לא ניתן לקבל חשב עצמאי וניהול החשבונות בתוך משרדי הרבנות, וכך אנו נאלצים להיות כפופים לצורת העבודה של עובדי החשבונות שלצערי הרב לא התקדמה במשך השנים האחרונות לרמת הביצוע הנדרשת בסוף המאה ה 20. אולם בכל יתר השטחים, כפי שכבר ציינתי, התקדמנו רבות והיום מתנהלת הרבנות הראשית באורח עצמאי כפוף ללשכת המנכ"ל הכפופה למרות הרבנים הראשיים לישראל.

ועדות

כיום פועלות כמה ועדות בסמכות הרבנות הראשית לישראל.

ועדת הכשרות: דנה בכל עניני הכשרות העולים על הפרק שהם בדרך כלל עקרוניים המחייבים פתרונות ברמה הגבוהה ביותר. בראש הועדה עומד הרב

יוסף גליקסברג וחברים בה הרב יצחק רלב"ג, הרב שמחה הכהן קוק, הרב רצון ערוסי והרב יוסף שרביט.

באחרונה פועלת ועדה זו במלוא המרץ ואף מגיעה לפתרון בעיות מקומיות, לצורך זה היא יורדת לשטח.

ועדת מכרזים ורכישות: ועדה זו מחליטה על התקשרויות עם גופים שונים וכך רכישת ציוד, ריהוט ושיפוצים.

ועדת נסיעות: קיימת ועדת נסיעות הדנה בשליחת מפקחי כשרות לחו"ל.

ועדת בריתות: בהשתתפות הרב שרעבי, נציג הרבנות הראשית, מנהל מחלקת בריתות, 3 רופאים כירורגיים, 3 מוהלים מוסמכים בראשות ד"ר שוסהיים. הועדה יושבת מידי כמה חודשים ודנה בבעיות המתעוררות בשטח ובתלונות המגיעות מידי פעם על פעילותם של מוהלים וכן מאשרת מוהלים העוברים בחינה מדוקדקת ע"י הועדה.

ועדת ערר: הוקמה ועדת ערר שמתפקדה להתייחס לתלונות של משגיחים ושוחטים על פסילתם לכהן בתפקידם בחו"ל עקב תלונות רבות הבאות מצוותי השחיטה. ניתנת הזדמנות לעובדים אלה להשמיע טענותיהם בפני הועדה.

ועדה זו מורכבת מנציג ועדת הכשרות, היועץ המשפטי, סגן מנהל אגף הכשרות, מנהל המחלקה לשחיטת חו"ל והמנכ"ל.

ועדה זו כבר ישבה מספר ישיבות והוציאה החלטות מחייבות.

ועדת בירור לסכסוכים במועצות דתיות: הוקמה ועדה מיוחדת בראשות עו"ד ינובסקי לדון בסכסוכים שבין המועצה הדתית לרבנות המקומית.

ועדה זו מורכבת מעו"ד ינובסקי, י"ר הועדה, הרב אלי ליפשיץ, נציג המחלקה המשפטית במשרד הדתות, מר דב דומברוביץ, המזכיר הכללי של חבר המועצות הדתיות, הרב שלמה בן עזרא, נציג משרד הדתות, הרב רפאל פראנק, עוזר הרב הראשי והרב רפאל דיון, עוזר הראשון לציין.

ועדה זו יושבת לעיתים מזומנות ומביאה את שני הצדדים לברור ענייני מתוך מגמה להביא לפשרה ולהסכמה.

בית דין משמעת: הוקם ע"י מועצת הרבנות הראשית בית דין מיוחד למשמעת. בית דין זה דן עתה בקובלנה שהגיש סגן שר הדתות נגד רב של עיר חשובה בישראל, בית דין זה עומד להוציא בימים אלה החלטות שתחייבנה ע"פ החוק את הנקבל.

תקציב

לצערנו הרב, כל פניותינו ותחנונינו אל שר האוצר ואנשי משרדו להכין את הצרכים האמיתיים של הרבנות הראשית לישראל לאור המטלות שהוטלו עליה ע"י הכנסת לא הביאו שום תועלת.

גם לשנת הכספים 1998 אישר משרד האוצר תקציב שנתי שהוא "מיטת סדום" לרבנות הראשית לישראל שלא תוכל למלא את שליחותה אף במינימום ההכרחי.

די להזכיר כי האגף לכשרות על כל מחלוקתיו יקבל בתקציב זה נתח של 1,650,000 ש"ח בסה"כ. סכום זה אינו מאפשר פעילות המתחייבת מהשליחות והצרכים האמיתיים בשטח וכובל את ידיה של הרבנות בצורה קשה ומכאיבה.

אנו עושים מאמצים גדולים להשפיע על שר האוצר לשנות את הגזירה ואולי בעז"ה תצמח תועלת ממאמצים אלה.

אגף הכשרות

לאגף הכשרות מוצמדות כמה מחלקות הפועלות במסגרת האגף.

מחלקת יבוא מזון: במחלקה זו עובדים שני רבנים ולרשותם שתי פקידות.

מחלקה זו מפקחת על מוצרי היבוא מחו"ל ועומדת בקשר הדוק עם כל יבואני המזון ואף שולחת מידי פעם משגיחים למפעלים בחו"ל.

לרשות המחלקה רב פוסק הבודק מבחינה הלכתית את כשרותם של המוצרים,

מחלקת שחיטת חו"ל: במחלקת זו עובד מנהל המחלקה כשלהשגתו מזכירה ושני רבנים פוסקי הלכה. מחלקה זו שולחת לפי בקשת יבואני הבשר צוותי שחיטה לכמה ארצות בעולם לאחר בדיקה יסודית של המפעל בחו"ל, של אמינות היבואן ושל כושרם של האנשים המאיישים את צוותי השחיטה.

בשנה החולפת נשלחו בין 400 ל 500 שוחטים ומשגיחים.

קיימים עוד שלושה רבנים העוסקים בפיקוח על משחטות בארץ

מחלקת חרושת ותעשייה: במערכת זו פועל מכון התורה והארץ שעזמו יש לנו חוזה התקשרות. מטעם הרבנות פועל בשטח זה רב מפקח כשלצידו עוד שני עובדים מטעם המכון.

לרשות מחלקה זו עומדים שני רבנים פוסקים מטעם המכון.

מחלקת זרעים: במחלקה זו פועלים מנהל המחלקה, שלושה אגרונומים, מפקח על בתי אריזה ועוד שני עובדים במסגרת ההסכם שיש לרבנות עם המכון לחקר החלקאות ע"פ התורה. בראש מחלקה זו עומד הרב יוסף אפרתי שליט"א הפוסק בכל עניני ההלכה.

אנשי המחלקה נמצאים כל הזמן בשטח ומכסים את כל שטחי החקלאות כדי לבדוק את נושא הערלה ותרומות ומעשרות. ורק ע"פ אישורם ניתן לשווק סחורה זו.

המחלקה לפקוח על מוסדות רפואיים: בנושא זה עומד בראש המחלקה הרב מיכאל בן דוד העושה ימים ולילות למען חיזוק הכשרות בבתי החולים ובמוסדות רפואיים.

המחלקה לפקוח על מסעדות, בתי מלון ורשתות שיווק:

סגן ממונה על אגף הכשרות הוא הרב יעקב סבג, שהוא גם ממונה על פיקוח הכשרות במסעדות, בתי מלון, רשתות שיווק וקיסרינגים. לרשותו עומד מפקח כשרות.

בהזדמנות זו כדאי לציין שאגף הכשרות קיבל רכב נוסף לצרכי עבודה וכיום יש לרשותו שני רכבים, דבר המאפשר הסעת מפקחי כשרות למקומות ההשגחה בארץ.

כל הנושאים הדורשים הכרעות הלכתיות מובאים לועדת הכשרות.

המחלקה לאכיפת חוק הונאה בכשרות: לצערנו הרב, עקב מגבלות התקציב נאלצנו להפסיק את ההתקשרות עם חברת "ענדן", שהצליחה בשנה החולפת לקיים כ- 4,500 בקורות בארץ ולרשום דוחות לרבים מהמבוקרים.

בעקבות בדיקות אלו חזרו כשליש מהם למוטב והחליפו תעודות מזוייפות בתעודות כשרות כשירות שהנפיקה המועצה הדתית.

יתר המבוקרים העדיפו להשפט בבית המשפט. דא עקא שענין זה קשור בהליכים ארוכים וממושכים ואין הפרקליטות יכולה להתמודד עם נושא זה.

על כל פנים, מאז הניתוק מחברת "ענדן", הבאנו לכאן אדם מיוחד שהוא מרכז היחידה לאכיפת חוק הונאה בכשרות והוא מרכז מכאן את כל הפעילות בשטח באמצעות המועצות הדתיות.

אין אנו מתכוונים, חלילה, להפסיק אפילו לרגע את המשך הפעילות ותקותי שלשנת התקציב החדשה נוכל להוסיף עוד שני עובדים ליחידה זו שיעסקו כל השבוע בשטח.

פיקוח על הנמלים: אין זה סוד כי כל הפיקוח של הרבנות הראשית על כשרותם של מוצרי המזון הנכנסים ארצה לוקה בחסר עקב אי הצבת מפקחי כשרות בנמלים.

כל הנסיונות בעבר לשכנע את המכס ואת משרד האוצר לאפשר למפקחי כשרות של הרבנות הראשית לבדוק בנמלים את הסחורה המיובאת ארצה עלו בתוהו, עקב עקשנותם הבלתי מובנת של אנשי המכס והאוצר.

אולם הישועה באה בימים אלה דווקא ע"י משרד התחבורה בראשותו של שר התחבורה, שלפי בקשתי כינס את אנשי המכס והאוצר והיועצים המשפטיים וכן את רשות הנמלים ואנשי הרבנות הראשית, לבדוק מה ניתן בכל זאת לעשות למען הידוק הפיקוח על הבאת מוצרי המזון דרך הנמלים. ההחלטה על דעת כל המשתתפים היתה כי ברמה העקרונית יש לאפשר הצבת מפקחי כשרות של הרבנות הראשית לישראל בנמלים ולבדוק את צורת ההפעלה בנסיון של חודש וחצי ולאחר מכן לשוב ולדון בדבר.

זהו הישג הסטורי לרבנות הראשית שבמשך כל השנים ניסתה וניסתה לשבור את הטאבו של המכס ובי"ה בעזרת שר התחבורה, הרב יצחק לוי, הצליחה הרבנות להתקבל בנמלים בצורה מכובדת.

לפי עניות דעתי, יביא דבר זה למהפך בפיקוח על כשרות המזון המיובא ויאפשר להדק את הפיקוח על המזון הנכנס כבר מרגע הגעתו לנמלים.

מחלקת בנא"מ: יש לציין בסיפוק את פעולות מחלקת בנא"מ שהצליחה להעביר את הרבנות הראשית לישראל למשכנה החדש ללא כל זעזועים במערכת וציידה את משרדי הרבנות במיטב הריהוט והציוד הדרושים.

כל המגעים עם בעלי המבנה ועם ועדת הדיור הממשלתי נעשו בצורה מכובדת ואמינה והוסיפו כבוד רב ליוקרתה של הרבנות הראשית.

מחלקה זו גם מטפלת בכל התשלומים לספקים ולגופים השונים הקשורים עם הרבנות ואף דואגת לספק את כל הצרכים המשרדיים של לשכות הרבנים הראשיים והמחלקות, היא גם אחראית על הנקיון, החניון המרשים, המזנון, הציוד, הריהוט והרכבים.

לרשות מנהל המחלקה פקידה בחצי משרה.

במסגרת מחלקה זו קיים גם ארכיב שאליו צמוד עובד אחד.

מחלקת בחינות והסמכה: לרשות מחלקה זו עומד מנהל המחלקה ולידו שתי מזכירות.

מחלקה זו הצליחה בשנה החולפת לקיים בחינות לדיינות ולרבנות ללמעלה מ

3000 תלמידי ישיבות ואברכים, דבר המעיד כמאה עדים על האמון הרב שיש לנבחנים במערכת של הרבנות הראשית לישראל.

יש לציין בסיפוק רב כי התוצאות למבחנים אלה מגיעות אל הנבחנים תוך חודשיים עד שלושה חודשים.

מחלקת בריתות: בשנה החולפת בוצעו 1830 בריתות בבתי החולים המאושרים ע"י הרבנות הראשית ומשרד הדתות במכרז.

הבריתות מתבצעות בתוך בתי החולים בפיקוח רופא ובביצוע מוהלים מוסמכים שקיבלו את אישור הועדה לעניני בריתות.

במחלקה זו פועל מנהל המחלקה ומזכירה.

יעוץ משפטי: יש לציין בסיפוק רב את עבודתו המקצועית המובהקת של עו"ד מנחם ינובסקי שהוא יועצם של הרבנים הראשיים לישראל והרבנות הפועל באופן נמרץ בכל הסוגיות המשפטיות המתעוררות במחלקות השונות.

לצורך זה הוא קשור קשר ישיר עם הפרקליטות ומשרד המשפטים וכן עם המחלקה המשפטית של המשרד לעניני דתות.

מחלקות דוברות ויחסי ציבור: במחלקה זו פועל הדובר ועל ידו עוזרת הדובר המטפלים בכל עניני התקשורת וההסברה וכן בפעולות הרבנים הראשיים לישראל המחייבים דיווח תקשורתי.

הדובר קשור לצורך עבודתו לאמצעי התקשורת בכתב ובע"פ.

הדובר אף מוציא מידי פעם חומר הסברה לציבור הרחב.

מועצת הרבנות הראשית לישראל

מועצת הרבנות הראשית מקיימת מידי כמה שבועות ישיבות בהשתתפות רוב הרבנים חברי המועצה.

מועצה זו בראשות הרבנים הראשיים לישראל מאשרת תוצאות בחינות לנבחנים בדיונות ורבנות ודנה בכל התחומים המחייבים מעורבותה ובעיקר בנושאים העומדים ברומו של עולם והקשורים לקיומם של עם ישראל ומדינת ישראל מבחינת ההלכה היהודית והמסורת.

חברי המועצה אף משתתפים בוועדות שליד המועצה ופעילים בתחומים שונים שהמועצה נדרשת להם.

לשכות הרבנים הראשיים לישראל

לשכות הרבנים מאוישות בדרך כלל מעוזר אישי, מנהל לשכה ועובדי הלשכה. בלשכות אלה מתקבלות מאות רבות של פניות מיחידיים ומציבורים שונים בעניני הלכה, מריבות וסכסוכים מקומיים, ראיונות ופגישות עם הרבנים הראשיים, קשר הדוק עם התקשורת, עם ראשי העם והמדינה, ובעיקר הופעות של הרבנים הראשיים מעל כל במה ציבורית, ביקור בבתי חולים אצל פצועי צה"ל וחולים, בקורי תנחומין והשתתפות בעצרות עם וכן קבלת אורחים רמי מעלה מחו"ל, נסיעות לחו"ל והופעה בכל מיני ועידות.

יש לציין כי הרבנים הראשיים לישראל עסוקים יומם ולילה בעבודתם הקשה והמפרכת וזאת כדי להענות לכל הפניות האישיות והציבוריות וחלילה לא לקפח שום בריה.

כמובן שכל הפעילות הנעשית ברבנות הראשית יונקת מסמכותם וקבלת מרותם של הרבנים הראשיים לישראל.

לשכת המנכ"ל

המנכ"ל פועל כשלצידו מנהלת לשכה ומזכירה.

לשכת המנכ"ל מפעילה את כל מערכת העשייה במחלקות ובמשרדים והיא פועלת בתאום מלא עם הרבנים הראשיים לישראל, עם מועצת הרבנות הראשית, עם הועדות למיניהן ועם הרבנים הפוסקים.

כל נושאי ההצטיידות והקשרים עם הספקים והגופים הקשורים עם הרבנות בחוזה מתנקזים בלשכת המנכ"ל, גם היועצים למיניהם פועלים במסגרת הלשכה.

אישור התקציב וביצועו, הפעלת כח האדם וההתקשרויות עם גורמי חוץ כל אלה נעשים במסגרת לשכת המנכ"ל.

האמרכלות ונושא משאבי אנוש אף הם כפופים ללשכת מנכ"ל.

במחלקת האמרכלות פועלת מנהלת המחלקה ולצידה מזכירה.

מחשוב

לשכת המנכ"ל מפעילה את נושא המחשוב של הרבנות הראשית. יש לציין בסיפוק רב שבשנתיים החולפות התקדמנו בנושאי המחשוב בצעדי ענק וכיום הרבנות הראשית נחשבת לאחת המובילות בנושא.

ההתקשרות עם חברת "אופטינט" הביאה ברכה גדולה וגרמה למהפך בנושא.

כמעט כל המחלקות צויידו בתוכנות מיוחדות וניתן בידיהם הציוד החדש ביותר כדי לתרגם הלכה למעשה הפעלת תוכנות אלו.

כח אדם

הצלחנו בשנה החולפת להעביר כמעט את כל העובדים במערכת למסגרת נציבות שרות המדינה כך שרוב העובדים הם עובדי הנציבות ועתידם מובטח כעובדים מן המניין של המדינה.

הוספנו כח אדם בעיקר באגף הכשרות כדי לכסות את כל הצרכים המתחייבים ממתן ההכשר למפעלים וליבואנים.

לצערנו אין במסגרות כח האדם שאושרו לנו ע"י משרד האוצר מספיק משרות. כל פניוטי למשרד האוצר להוסיף תקנים נענו עד כה בשלילה.

סך כל העובדים המועסקים במערכת הרבנות הראשית:

13 1/2 עובדים בתקן

24 עובדים במסגרת חודשי עבודה

13 עובדים מטעם חברת כח אדם

2 יועצים

4 עובדים מטעם המכונים

6 רבנים פוסקים

סה"כ 62 1/2 עובדים במערכת הרבנות הראשית

תכניות לשנה הקרובה

1. **כח אדם:** יש להוסיף עוד שבעה עובדים למערכת לפי הפרוט הבא:

3 מפקחים בנמלים

2 עובדים ביחידה לאכיפת חוק הונאה בכשרות

1 עובד במדור זרעים

1 רב פוסק במחלקה לפיקוח על מסעדות ובתי מלון

2. **תקציב:** יש להוסיף לפחות עוד שלושה מליון ש"ח לאגף הכשרות.

3. **אולם הרבנות הראשית:** יש להגדיל את האולם הגדול בעוד חמישים מקומות ישיבה.

4. **רכבים:** להוסיף שני רבנים צמודים לעובדי השטח.

סיכום

הנה כי כן יש לרבנות הראשית במה להשתבח על כל מה שהשיגה בשנה החולפת ואי"ה למרות מגבלותיה החמורות בתקציב ובכח אדם עוד תהיה ידה נטויה להשיג כהנה וכהנה.

עלי לציין בסיפוק רב את כל עובדי הרבנות הראשית הן במשרדים והן בשטח העושים כמיטב יכולתם כדי לעמוד במשימות ולהגיע לתפקוד מקסימלי וליעול מירבי בעבודתם.

אנו מצידנו נותנים להם את כל המשאבים והכלים הדרושים לצורך פעילותם וקיימת הרמוניה שלמה בין הנהלת המשרד לבין העובדים בתפיסה על מרכזיותה של הרבנות הראשית לישראל במדינת ישראל ובצרכים המתבקשים מעצם קיומה של הרבנות הראשית.

אנו מקפידים מאד שכל העובדים בשטח ידווחו מידי חודש על עבודתם ואף גישו את התכניות הדרושות מידי חודש, ב%90 של המקרים העובדים ממלאים אחר הציפיות ומדווחים בצורה שוטפת ואמינה על פעילותם ועל הבעיות הנוצרות עקב הפיקוח.

הם מרגישים שיש להם גב ושיש מאחריהם מערכת הדואגת להבטיח את ההצלחה בעבודתם וזה כמובן משפר את המוטיבציה ואת הרצון להגיע להישגים.

הקשר היומיומי בין כל חלקי המשרד מבטיח זרימת אינפורמציה מהירה והיענות לפתרון בעיות נקודתיות.

השרות לאזרח אף הוא התקדם לאין שיעור הן עקב התנאים הפיזיים במבנה החדש והן עקב המוטיבציה הגבוהה אצל העובדים לתת את השרות הטוב ביותר, היעיל ביותר והמהיר ביותר.

רוב האורחים המגיעים לכאן מביעים את סיפוקם המלא מהיחס והשרות הטוב החל מדרגת המנכ"ל ועד אחרון העובדים, הנהגנו מידה יפה של הרמת כוסית לכל העובדים בערב פסח ובערב ראש השנה ומידי פעם אנו אף מקיימים ימי השתלמות ונופש יחד עם עובדי משרד הדתות.

קבלות הפנים המאורגנות ע"י משרד הדתות והרבנות הראשית בכותל המערבי בפסח ובסוכות במעמד הרבנים הראשיים לישראל אף הן מוסיפות כבוד ויוקרה לרבנות הראשית.

זכינו בשנתיים האחרונות להענקת פרס העובד המצטיין לרב יעקב סבג, סגן ממונה על אגף הכשרות, ולרב מיכאל בן דוד, הממונה על המוסדות הרפואיים.

יש גם לציין בסיפוק את הקשר ההדוק שיש לנו עם מבקרת המדינה, עם היועץ המשפטי לממשלה ועם הפרקליטות, כל פניה שלהם אלינו מקבלת מענה מיידית ללא התחמקויות וסחבת. הם מאד מעריכים גישה זו ואף מבטאים את הדבר בכתב.

זו הזדמנות להודות לנציב שרות המדינה ולחבר עוזריו על היחס החם כלפינו ועל ההענות החיובית לפנייתנו, כמוכן במידת האפשר.

חשוב מאד בימים אלה להוריד את המתחים החברתיים ולהביא לקרוב לבבות בין אחינו בני ישראל.

לרבנות הראשית לישראל ולרבנים הראשיים יש תפקיד מיוחד במישור זה להוות כתובת מרכזית לנבוכי הדור.

תפקודם של כל עובדי המערכת ברבנות הראשית לישראל והקרנתם האישית של הרבנים הראשיים לישראל בלי ספק מביאים ואף יביאו לשיפור מצב רוחם של האזרחים ולהתקרבותם למסורת ישראל, אם זה בשמירה על הכשרות ואם זה בקיום הבית היהודי ע"פ המסורת ואם זה ע"י חזרה בתשובה אל השורשים.

זו הזדמנות לברך את הרבנים הראשיים לישראל בברכת בריות גופא ונהורא מעליא בהצלחה בכל מישורי העשייה ובחיזוק הקשר עם כל חלקי העם למשפחותיו.

זו גם ההזדמנות לברך את כל עובדי הרבנות הראשית לישראל שתמיד תשרה השמחה במעונם ושהקב"ה יפרוס סוכת שלומו עליהם ועל ביתם וישלח גאולתו לעם ישראל בב"א.

בברכה ובהוקרה רבה

גדליה שרייבר

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל

העתק: מר שמואל הולנדר, נציב שרות המדינה.

ב"ה, כ"ט שבט תשנ"ט
15 פברואר, 1999

משנכנס אדר מרבנים בשמחה

לכבוד

הרב הראשי לישראל

ונשיא בית הדין הגדול

הגאון מרן הרב ישראל מאיר לאו שליט"א

מורי ורבי הדגול,

בשם מקהלת החזנים הירושלמית ובשמי אני, ברצוני להודות לך על דבריך החמים והנרגשים שהשמעת בקונצרט החזנות שהתקיים אמש בבית העם בירושלים.

דברים אלה, שיצאו מליבך החם, הרשימו את כל הנוכחים שהשתתפו בקונצרט זה.

מיד עם תום הקונצרט, כשחזרתי הביתה ופתחתי את החדשות בטלוויזיה, ראיתיך יושב בלשכתך, מתראיין אצל בני ליס ומזיל דמעות על השבר הגדול שאחז את החברה הישראלית שחלילה, עלול להביא לפילוג העם.

ראיתיך בוכה ובקושי מסוגל לומר כמה מילים, כי הדמעות חנקו את גרונוך וכל בית ישראל שצפה בך בודאי הזדהה עם גודל הצער ועומק החרדה ממה שעלול לקרות לנו בדור זה.

דמעותי באותם רגעים נמהלו בדמעותיך, כי גם אני עברתי כל כך הרבה בימי חיי וניסיתי בכל כוחי לתרום את עצמי לחברה ולהשקיע הרבה מאמצים כדי לקרב רחוקים ולבבות, להפיל את כל המחיצות שבינינו ולהציב גשר איתן לאחדות עם ישראל וליכוד כל הכוחות הבונים והיוצרים, כדי לתת אופי של שותפות גורל ושותפות בנין למדינתנו. והנה הגיע הרגע הקשה ביותר שכל השנים ניסינו לברוח ממנו, והוא ההתנגשות בין ההלכה למשפט החילוני.

מנהיגי ישראל במשך חמישים שנות קיומה של המדינה הבינו את המחיר שעם ישראל עלול לשלם, באם תפתח חזית של מלחמת תרבות היכולה לקרוע את העם ולפלג אותו.

איש לא העלה בדעתו שהמאבק יעבור מהשדה הפוליטי לזירת בית המשפט, שהמילה האחרונה בו נתונה לשופטים שהם כביכול, מעל לעם ומעל לחילוקי הדעות שבתוך העם.

אולם, כבי הרב הראשי הוכיח כי מה שאמר בקונצרט החזנות "משנכנס אדר מרבים בשמחה", למרות הגזרות הקשות של המן, הוא יכול לשמוח ולשמח את הדור הזה בבטחון העצום שיש לו בקב"ה ובעתיד האומה.

איני מאמין כי כל מה שהרב הראשי טרח במשך ארבעים שנה ילך לאיבוד. בסופו של חשבון, יקומו ויתנערו כל אלה שעליהם נאמר "ארבעים שנה אקוט בדור ואומר עם תועי לבב הם והם לא ידעו דרכי" ויצטרפו למחנה שלנו בלהט ובגבורה ויכירו כי אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, שבידיו המפתחות לעשות לנו את כל הניסים שהתרחשו בצאתנו ממצרים ובעמידתנו מול גזרות המן הרשע ותלמידיו שבכל דור ודור.

המשימה הכי גדולה שצריכה לעמוד בפני הרבנות הראשית ובפני הרבנים הראשיים לישראל היא יציאה אל העם בכל כלי ההסברה והתקשורת, ולשדר את התפילה והשאיפה לאיחוד העם על כל פלגיו ושבטיו סביב מורשת ישראל וערכי ישראל סבא.

אין לי כל ספק כי בוא יבוא היום כפי שכתוב בנביאים ובכתובים, שעם ישראל יתאחד ויתנשא כארי לעמוד מול כל צר ואויב מבחוץ, ויהיה ראוי לתואר עם סגולה.

מאמין אני באמונה שלימה, כי החיים שניתנו לרב הראשי במתנה בתוך השואה הנוראה, והזכות לשרוד מתוך מחנה ההשמדה ולהגיע עד כס הרב הראשי לישראל, מתנה זו תמשיך לפעום בליבו ולאפשר לו להתגבר על כל הקשיים והמשברים הנוראים המשסעים את החברה הישראלית.

בזכות כשרונותיו המזהירים ויכולת הביטוי הנפלאה שלו הוא בודאי יזכה להמשיך לקרב רחוקים ולגשר על פני כל הפערים בעם, עד שנזכה לראות את עם ישראל מאוחד ומלוכד השומר על מורשתו הרוחנית וצופה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

חזק חזק ונתחזק למען ציון וירושלים אמן!

אני מאחל לכבי הרב הראשי שיחד עם בני ביתו יזכו לבריאות טובה, לאושר ולשמחה כל הימים.

בברכה, בהוקרה ובהערצה

גדליה שרייבר

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל

THE DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM ISRAEL

המנהל הכללי
משרד לענייני דתות

בס"ד יז' באלול התשנ"ט (29 באוגוסט 1999)

לכבוד חברי, עובדי המשרד לענייני דתות

השלום והברכה לכם,

עם כניסתי לתפקידי כמנכ"ל משרד הדתות ברצוני לברך כל אחד מכם בברכת שנה טובה ומבורכת, שנת שגשוג ופריחה לכל העובדים ובני ביתם. יהי רצון שתשרה הברכה במעונכם וימלא ה' משאלות לבכם לטובה.

נעניתי בשמחה ובתודה לפנייתו של שר הדתות ידידנו הרב יצחק כהן לקבל עלי תפקיד זה מתוך הכרה כי אכן נועדה למשרד שליחות חשובה בהפעלת השירותים הדתיים במדינה.

אני מאמין שבכוחות משותפים ובעבודה מאומצת ניתן לעמוד באתגרים ולספק שירותים ברמה ממלכתית הטובה ביותר; הדבר תלוי אך ורק בנו.

בלי כל ספק שבהשראת השר ובברכתו החמה נזכה כולנו להמריא ולהביא כבוד ויקר למשרדנו.

אם כל אחד ואחד מכם ידע את שליחותו ומה מצפים ממנו וישקיע את כל מרצו ואונו בעבודתו במהרה נוכל לראות שינויים מפליגים שהציבור יכיר בהם.

קודם כל עלינו לדעת, להבין ולהשכיל כי אנו משרתים את הציבור ועלינו לעשות כל מאמץ כדי להצדיק את קיומנו כאן ואת נכונותנו להגיש את השירות ברוח טובה, בשמחה רבה וביעילות רבה רק כך נוכל לקנות לעצמנו שם טוב ואף לשנות את תדמיתנו לטובה.

בלי כל ספק עומדים בפנינו קשיים מרובים, הן תקציביים והן ארגוניים ולא כל מה שאנו רוצים יוכל להעשות עקב העדר משאבים.

אולם, קיים משאב אחד שאינו עולה בכסף והוא: החיוך, המילה הטובה, פרגון הדדי והעזרה לזולת.

כדי ליצור איכות סביבה ואיכות חיים עלינו לדאוג קודם כל לנקיון ולאסטטיקה של המשרדים. חייבים לשמור על רמת נקיון שכל הבא בשערינו יגיד מה נאה משרד זה.

אף ההגעה למשרד והיציאה ממנו צריכות להיות עפ"י הזמנים שנקבעו בתקשי"ר. אין לנו כל עניין להעמיד שומרים שיעקבו אחר כל עובד ועובדת, הרי כל אחד יודע שמקום עבודה הוא לא רק פרנסה אלא גם קיום בכבוד.

אשר על כן, פונה אני אליכם בכל לשון של בקשה, כי תעשו מאמץ עליון, לשמור בקפדנות על נקיון ומשמעת העבודה, ותהיה לכם זכות גדולה בכך לעצמכם ולנזקקים לשירותכם.

אני מצידי אגייס את כל כוחותיי הנפשיים והפיזיים כדי לעמוד לימינכם ולסייע לכם בעבודתכם החשובה.

דלתי תהיה פתוחה בפניכם ותמיד אשתדל להיות עזר ואחיסמך.

יחד עמכם אני תפילה לקל עליון שיערה רוח ממרום ויזכה אותנו לפעול בשמחה ובטוב לבב, בבריאות, באחוה ורעות.

בברכה,

גדליה שרייבר

מנכ"ל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
DIRECTOR GENERAL

הרבנות הראשית לישראל
המנהל הכללי

ב"ה

לכבוד

עו"ד שמואל הולנדר

נציב שירות המדינה

הקריה

ירושלים

ידידי היקר והדגול,

הרשה נא לי הפעם להיות אישי ולכתוב לך אשר על ליבי.

כפי שהבנתי מתוכן מכתבך אשר נכתב לשר הדתות ולרבנים הראשיים, עלי לסיים את תפקידי בסוף יוני 2000.

אני עוזב תפקידי זה בסיפוק נפש ובהרגשת שליחות שנסתיימה.

אין הנחתום מעיד על עיסתו ובודאי לא אכתוב על ההישגים הנפלאים שהושגו בחמש שנות כהונתי, כיוון שיש לשמור על צניעות וענווה.

אני מודה לקב"ה שנתן לי את הכוח והעוז לבנות מערכת חדשה ברבנות שהניעה את גלגלי העשייה והרימה את קרנה של הרבנות לפסגות.

חייב אני תודה מעומקא דליבא לך אישית ולכל אנשי הנציבות, על היחס החם והמפרגן שהענקתם לי, הייתם שותפים נאמנים לאורך כל הדרך, עודדתם אותי וחזקתם את המוטיבציה לעשות ולקדם. עבדנו במשותף במלוא ההערכה וההוקרה, וגרמתם לי להצליח בתפקידי, ישלם לכם ה' פועלכם על כל מה שעשיתם לי ולרבנות הראשית.

אולם צר לי מאד שפרישתי מהולה בעצב גדול, לא כך תיארתי לי את סיום כהונתי...

תמיד האמנתי כי בתפקידי כמנכ"ל במשרד ממשלתי עלי לבער את השחיתות, לשמור על מנהל תקין, על נורמות ציבוריות ומוסר עבודה, ולפעול כנגד אלה העוברים על המשמעת במזיד ופוגמים בשמו הטוב של המוסד בו הם עובדים.

זו הזדמנות להודות מקרב לב לעו"ד יגאל חיות ואנשי צוותו על הסיוע הרב שנתנו לי בטיפול הקשה בעברייני משמעת ושחיתות. עזרתם סייעה לנקות את הרבנות מחוליית רעים.

ברור היה ומובן מאליו שניהול חקירה על יסוד תלונה שהגשתי, תביא לנקמה ושיבוש הליכים, אלא ציפיתי כי אקבל הגנה מהנציבות שלא תפקיר אותי חלילה בידי אלה המנסים לחבל בחקירה.

לצערי התאכזבתי מאד, כי למעשה אני משלם את מחיר אימוץ הפסוק: "והיה מחניך קדוש". והעמידה על טוהר המידות.

עד כה כל אלה שעמדו לחקירה הודו במעשה והלכו מרצונם כשהנציבות עומדת מאחורי ומוקירה את עמידתי האמיצה. רק במקרה זה אני חש כי נעזבתי לנפשי וחבל חבל על סיום תפקידי בנסיבות אלו.

אפילו את ההגנה שכל עובד מדינה מקבל במקרה דומה לא קבלתי.

קל הרבה יותר להתעלם מהנעשה במערכת ולא להתייחס למעשי שחיתות, כפי שכתוב בתפילת ההלל: "פה להם ולא ידברו, עיניים להם ולא יראו אוזניים להם ולא ישמעו", כי אז הייתי אהוב ובוודאי הייתי ממשיך את כהונתי בעוד מספר שנים.

אולם ידידי היקר והאהוב שמואל, אין אני מצטער לרגע על עמידתי בשער לבלום מעשי שחיתות, גם אם אצטרך לשלם על כך מחיר יקר, ובלבד שמצפוני יהא שלם ונקי, ואוכל להישיר מבטי כלפי מעלה וכלפי מטה.

ברצוני לאחל לך עוד שנים רבות של עשייה למען עובדי המדינה ושמירה על טוהר המידות, כדי שתהיה לנו מדינה נקיה שעליה ניתן לומר "והיה מחניך קדוש".

בברכה ובהוקרה

גדליה שרייבר

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
DIRECTOR GENERAL

הרבנות הראשית לישראל
המנהל הכללי

ב"ה, ט"ו סיון תש"ס
18 יוני, 2000

אל: רבני ועובדי הרבנות הראשית לישראל
מאת: המנכ"ל

שלומכם ישגה מאד,

עומד אני לסיים את תפקידי כמנכ"ל הרבנות הראשית לישראל בסוף חודש זה. נפרד אני מכם בצער ובשמחה.

בצער, כי אני עוזב ידידים טובים ועובדים מסורים, שגרמו לי לחוות חוויות גדולות בתקופת כהונתי.

חמש שנים של עשייה בלתי נלאית, בשיתוף כל הכוחות הבונים במערכת הרבנות הראשית לישראל הביאו להישגים מרשימים ביותר.

קודם כל יש לציין את מערכת הכשרות שבראשה עומד אהובינו היקר, הרב יעקב סבג שליט"א, וראשי המחלקות, המפקחים והעובדים, שכזוות מגובש הצליח לשנות מן הקצה אל הקצה את כל מערך הכשרות בארץ, תוך שיתוף פעולה הדוק עם הרבנים המקומיים, ראשי המועצות הדתיות ומנהלי מחלקות הכשרות.

גם כל שאר המחלקות הביאו למהפך בתפקוד היומיומי ובתפעול המחלקות, וכיום אנו עדים לרמת השרות הטובה והיעילה שקיימת ברבנות הראשית.

זהו שיר תהילה לכל הרבנים והעובדים, והריני מצטער צער רב שעלי לעזוב מערכת כה טובה וכה מבטיחה לעתיד, וכן את העובדים המסורים שקשרתי איתם קשר נפשי עמוק.

אולם על צער זה באה השמחה, שסוף סוף אני עוזב רבנות הראשית מפוארת, שקנתה לה שם עולם בעבודתה עם הציבור ובשמירתה על כללי עבודה נאותים, שרבים רבים במדינה מקנאים בה.

אין תחום שבו לא הושגו הישגים בהתקדמות ענקית, אם זה במחלקת הבחינות,

שהצליחה להתחבב על כל הנבחנים עקב יעילותה הארגונית, אם זה במחלקה למצוות התלויות בארץ, שאף היא עשתה צעדים מרשימים קדימה, אם זה במחלקת הבריתות שיצרה דפוסי עבודה מצויינים, אם זה במחלקת בנא"מ שהצליחה ליישר קו עם הצרכים המתחדשים בה והמשתנים מרגע לרגע, לחסל חובות של שנים ולרכוש את הציוד הדרוש כולל המיחשוב המודרני, המאפשר להעניק שרות לכל המחלקות ללא זעזועים מיותרים, תשלומים לכל הספקים במועד הדרוש, אחזקת הבית, נקיון ושמירה והפעלת המיחשוב, אם זה במחלקות לשחיטת חו"ל וביבוא מזון, המפעילות מערכת קשה ומסובכת בצורה היפה ביותר, אם זה במחלקת השמיטה שהתחילה בתאוצה ובתנופה כדי להבטיח ששנת השמיטה תעבור בהצלחה מרובה, אם זה במחלקה למשאבי אנוש שדאגה לכל עובדי הרבנות הראשית עד כמה שהנציבות והאוצר איפשרו, והבטחת כח האדם הדרוש לרבנות בכל המחלקות, אם זה במחלקת חרושת ותעשייה והפעלת הכשרות במגזר הערבי, אם זה במחלקה לבתי מלון, האולמות והקייטרינג, המסעדות ורשתות השיווק, אם זה במחלקה לפיקוח על כשרותם של בתי החולים והמוסדות הרפואיים. ניתן לומר שגולת הכותרת היא היחידה לאכיפת חוק ההונאה בכשרות שיצרה יש מאין, מערכת פיקוח מהטובות שיש לנו במדינה.

ואהרון אחרון, שתי לשכות הרבנים הראשיים ולשכת המנכ"ל שסייעו לרבנים הראשיים ולמנכ"ל למלא שליחותם.

תודה לאל שזכיכו ליועץ משפטי קבוע בתוך המערכת, העושה עבודה חשובה ביותר לשמור על האינטרסים המשפטיים והארגוניים של הרבנות הראשית לישראל.

לכל ראשי ועובדי מחלקות ולשכות אלו, חייב אני תודה אישית לכל אחד ואחד על תרומתו לסך כל ההישגים שהושגו בשנים אלו.

המעבר מבית "היכל שלמה" על עשרת החדרים בהם היתה משוכנת הרבנות הראשית, שהיה מיושן והמקום בו היה צר מלהכיל את כל העובדים וקהל הצרכנים, ל"בית יהב" על 63 חדריו, אולם הכנסים ובית הכנסת איפשר הרחבה ניכרת במתן השרותים ותנאי עבודה משופרים שאיפשרו תיפקוד מעולה.

על כל אלה חב אני תודה עמוקה לרבנים הראשיים לישראל, לשר הדתות, למנכ"ל, לחשב המשרד ולראשי המחלקות, לאנשי האוצר ונציבות שרות המדינה, ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליטות, שאיפשרו לי לעשות את המהפך הדרוש ולהביא את הרבנות הראשית לישראל לעידן שנות האלפיים.

מודה אני לקב"ה שנתן לי את כוחות הנפש להתמודד עם כל הבעיות האינסופיות,

ולהוביל את ספינת הרבנות הראשית לישראל לחוף מבטחים.

כן ברצוני להודות לרעייתי ולבני המשפחה שעודדוני וחזקוני לעמוד באתגרים הגדולים שבכל שנות חיי.

ידידי היקרים והאהובים,

מסיים אני את תפקידי בתחושה של סיפוק והנאה מכל רגע ורגע שעמלתי יחד עםכם, למען הרמת קרנה של הרבנות הראשית לישראל,

בזאת הנני מסיים מעגל חיים של עבודה ציבורית וחינוכית במשך למעלה מ 48 שנים, עת פשטתי את מדי צה"ל לאחר ארבע שנות פעילות כמפקד מרגמות במלחמת לטרון ובמבצע חירם ב 1948.

לפני שהתגייסתי לצה"ל זכיתי לסיים את ישיבת "בני עקיבא" בכפר הרא"ה תחת הנהגתו הברוכה של מורי ורבי הבלתי נשכח, הרב משה צבי נריה זצ"ל, שחינך את תלמידי להקריב את כל מה שיש למען עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל, שם שימשתי כמפקד ההגנה ואימנתי את תושבי הכפר בתרגילים צבאיים.

התחנה השניה היתה ב 1952, מוניתי למנהל המרכז הקהילתי הראשון בארץ, בירושלים בשכונת בקעה, שם זכיתי להקים דור של חניכים תושבי מעברות יוצאי צפון אפריקה שמשך 21 שנים הייתי עימהם, חייתי איתם בימים של שמחה ובימים של עצב, וזכיתי לראות דור שני שצמח וגדל לתפארת מדינת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל.

התחנה הבאה היתה מינויי לתפקיד ראש המועצה הדתית בירושלים, שם כיהנתי כשבע וחצי שנים וזכיתי להביא למהפך גדול בהקמת מקוואות ובתי כנסת ובראש כל אלה, בחירת שני הרבנים הראשיים לירושלים גאוני הדור, הרה"ג בצלאל זיולטי זצ"ל והרה"ג שלום משאש יבל"א וכן מינוי 24 רבני שכונות.

משם נלקחתי לכהן כמנכ"ל משרד הדתות תחת הנהגתו של השר אהרן אבוחצירא.

כעבור שנתיים וחצי, עם חילופי גברא של השרים במשרד הדתות, עברתי לכהן כמנכ"ל קרן ילדנו ומרכזי תקותינו. 14 מרכזים קהילתיים שהיו פרוסים על פני הארץ פעלו בקרב הנוער והקהילה ועשו רבות כדי לקרב לבבות, להפיל מחיצות וליצור עם אחד האמון על האמונה, המסורת והאזרחות הטובה.

לאחר 13 שנות פעילות מבורכת וחינוך הנוער והקהילה, זכיתי לעבור לרבנות הראשית לישראל לפי קריאתם של הרבנים הראשיים לישראל שיחיו ובסוף

חודש זה אני חוזר לביתי מלא סיפוק וגאווה על העבר והכנה לעתיד שעוד נשאר לי.

היו ברוכים בשם ה', תשרה השמחה במעונכם ותוסיפו דעת ומעש למען כלל ישראל ולמען בית ישראל.

שלכם באהבה גדולה,

גדליה שרייבר

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל

העתק:

הרבנים הראשיים לישראל

הרב יצחק כהן, השר לעניני דתות

עו"ד שמואל הולנדר, נציב שרות המדינה

מר מאיר אזרד, מנכ"ל המשרד לעניני דתות

מר שמואל זיסקינד, סגן נציב שרות המדינה

גב' הניה מרקוביץ, ממונה (יחידת השרות למשרדים)

גב' לבנה בן אבו, מרכזת בכירה (יחידת השרות למשרדים)

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL
DIRECTOR GENERAL

הרבנות הראשית לישראל
מנהל הכללי

ב"ה, כ"ז סיון תש"ס
30 ביוני 2000

לכבוד

מר ציון דהאן

יו"ר ארגון העובדים עיריית ירושלים

עיריית ירושלים

כיכר ספרא בנין 4

ירושלים

ידידי היקר וחברי הטוב,

כמו רבים רבים גם אני שמחתי על בחירתך לתפקיד כה נכבד וכה חשוב, וכפי שכתבתי לך בעבר הרני רואה אותך מנהיג בתפקיד בלתי מעורער של עובדי העירייה, שבודאי שבכשרונותיו הברוכים ויחסו החם לכל אחד ואחת יצליח לבנות מערכת יחסים שבין אדם לחברו, וישקוד על שיתוף פעולה עם הנהלת העירייה שבודאי יצמיח הישגים רבים לכל עובדי העירייה.

הינך מחליף אדם יקר מאד שעשה כה רבות למען עובדי העירייה במשך שנים רבות, הלא הוא ידידנו היקר והבלתי נשכה, דני בונפיל, ומשוכנע אני כי תדע למצות את כל הטוב והיפה שדני עשה בתקופת כהונתו, ותמשיך את המסורת המפוארת של כל יושבי הראש הקודמים, שפעלו ולחמו למען רווחתם של העובדים, אלא שלכל יו"ר יש אישיות משלו, אופי משלו, אצילות משלו והקרנה משלו.

אין לי כל ספק כי באישיותך החמה והמקרינה אתה תוכל להוסיף כהנה וכהנה למען רווחתם של העובדים תוך שיתוף כל הכוחות היוצרים והבונים בעיר הזאת. קבל נא ממני ברכת הדרך והקב"ה יצליח מעשיך ותמצא חן בעיני אלקים ואדם. תשרה השמחה במעונך ויחד עם רעייתך הנפלאה וצאצאצריך תזכו לשלום, אהבה, אחוה ורעות.

בברכה ובהוקרה רבה

אוהבך ללא גבול,

גדליה שרייבר

מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל

בס"ד, כ"ד מנחם אב תשס"א

לרחל שכטר
ממונה על המנגנון
משרד הדתות
כאן

גברתי הנכבדה מאד.

כשפרשתי מכהונתי כמנכ"ל הרבנות הראשית לפני כשנה, נפרדתי מידידי במשרד הרבנות הראשית ובמשרד הדתות, וכן ביתר משרדי הממשלה עמהם הייתי קשור בעבודתי.

תוך כדי עיון במסמכים שמת לי לב, כי שכחתי את העובדת הכי טובה ומצטיינת במשרד, וזו רחל שכטר. ככה זה, תמיד שוכחים את הבן או הבת הכי טובים!

אלא שכל דבר ניתן לתיקון, ועל כן אני משגר לך מכתבי זה, אם כי באיחור רב, כדי לקיים את הכרת הטוב.

לא אשכח את טוב ליבך ונכונותך לסייע לי בארגון משרד הרבנות הראשית, הן בכח אדם, הן בתקציב, בכל פניה שלי אליך מצאתי אוזן קשבת ונכונות להסדיר את הבעיות בנציבות שירות המדינה וביתר המשרדים.

כשכהנתי כמנכ"ל משרד הדתות, קבלתי ממך שירות מצויין, ועובדה היא כי העובדים קבלו התייחסות רצינית לבעיותיהם. כל זאת עשית לא כמצוות אנשים מלומדה, אלא כאדם הרואה את תפקידו להעניק שירות אנושי וערכי.

אני מאחל לך שתמשיכי להיות מה שאת, ושהקב"ה יצליח דרכך בכל אשר תעשי.

יהי רצון שתתבשרי בבשורות טובות ותירווי אושר ושמחה יחד עם בני ביתך.

בהוקרה,

גדליה שרייבר

לשעבר מנכ"ל משרד הדתות והרבנות הראשית

אייר תשס"א

לאחי ורעי היקרים והאהובים, חברי הועדה המכינה את מפגש הדורות של חניכי בית הנוער "בקעה",

לקראת הפיניש הגדול של ההכנות ההולכות וגדלות לקיום המפגש, ברצוני לברך כל אחד ואחת מכם על היוזמה, הנחישות והמסירות שאין כמותן, כדי שאכן המפגש יצליח והאירוע יחלחל לתוך כל אחד ואחת מהמשתתפים ויזכר לשנים רבות.

הפעילות שלכם מזכירה לי את הימים הנפלאים שחווינו יחד בבית הנוער "בקעה". שם גדלנו וצמחנו והיכינו שורש, שממנו יצאו חניכים גזעיים שחוללו נפלאות והפכו לשם נרדף, להצלחה, לשגשוג, להגשמה ולנצחון.

ראויים החניכים שלנו בכל הדורות לכל ציון על רצונות ומאוויים, שמתוך מאבק פנימי עיקש התגברו על הקשיים והייסורים, ופרצו קדימה בביטחון ובעוז עד שעמדו על רגליהם ופסעו בבטחה לעבר המצליחות והמצויינות.

בחורינו הנפלאים הצליחו להשתלב בכל מערכות היצירה והעשיה ועומדים בראשי מוסדות ממלכתיים וציבוריים, ומהווים סמל ודוגמה בהתנהגותם ובהתנהלותם המביאות כבוד לעם ישראל ומדינת ישראל ובעיקר למחוז גידולם - בקעה.

זכו ההורים הנפלאים ששכנו במעברות, בפחונים ובאהלים, בקראוונים ובצריפים, עברו קיץ לוהט וחורף מקפיא, חוסר פרנסה ובטחון כלכלי, לראות דור ישרים יבורך. על אף מצבם הכלכלי והחברתי הקשה מנשוא, חסכו מפיהם וממלבושם, כדי להותיר כספים לילדיהם שילמדו ויתקדמו בחיים, ויעמדו על רגליים איתנות. הם לא קיטרו ולא הפגינו, לא מחו על מצבם הקשה, אלא אדרבה: קיבלו באהבה את הייסורים ו"אילצו" את הבנים והבנות לבוא לבית הנוער בקעה, להכין שיעורי בית ולהשתתף בחוגים הרבים, כדי לפתח את הכשרונות והכישורים שהיו מנת חלקם של החניכים.

לנוער הייתה זו חוויה להגיע לבית הנוער ולפגוש בחברים - אחים לצרה - שהמשותף בהם הוא לבנות ולהבנות חרף כל הבעיות, ולהוכיח שאין דבר העומד בפני הרצון.

ואכן, בית הנוער היה בית היוצר לחוויה בונה ויוצרת, בית חם המרעיף אהבה לכל יחיד ויחיד ונוטע אמון ביכולת וברצון. כל החוגים למיניהם, פעילות החברה, המסיבות, התפילות המשותפות, האירועים הממלכתיים והציבוריים, גרמו לחניכים להוכיח שהם מסוגלים להגיע להישגים. בכך יצרו משפחה אחת גדולה, שאיש אוהב את רעהו ולאחיו יאמר חזק...

בס"ד כב טבת תשס"ב (6/1/02)

לכבוד

ידידנו הדגול

שר הבטחון

מר בנימין בן אליעזר הי"ו!

יחד עם כל בית ישראל, עקבנו אחר הדרמה הגדולה בתפיסת האניה בים סוף ולכידת הצוות שהיה אמור להושיטה לעבר חופי עזה, כשבאמתחתה נשק קטלני המיועד להשמדה המונית בקרב עם ישראל בארצו ומולדתו.

אנו כולנו מצדיעים לך כשר הבטחון, לראש הממשלה, לרמטכ"ל ולכל ראשי זרועות הבטחון, שבפעולה נועזת הצליחו להשתלט על הספינה ולהביאה לחוף מבטחים באילת. היה זה גם מעשה גבורה מהגדולים שידעה ישראל ובמיוחד בשילוב הבינורועי.

שמעתי בקשב רב את נאום ראש הממשלה, את נאומך כשר הבטחון ודברי הרמטכ"ל. ת"ל התגאנו בכך על עוז הרוח, על הנחישות והנחרצות להתגבר על הקשיים ולהפעיל את חיילי השייטת לקראת המשימה הקדושה.

אשרי העם שאלו מפקדיו וחייליו.

ברצוני להפנות שימת לבך לנקודה כואבת במיוחד לי, כמי שהשתתף בכל הקרבות הקשים החל ממלחמת השחרור - בעיקר בקרבות "לטרון", ואחר כך במבצע "חירם" כיבוש הגליל במסגרת חטיבה 7 גדוד 79. מאז עברתי יחד עם צה"ל מלחמות רבות בהן מבצע "קדש", מלחמת "ששת הימים" ועד פעולות חשובות - כדי לסכל כל נסיון מצד האויבים להשמיד את מדינת ישראל.

מה נתן לנו את הכח לעמוד מול האויב בנתונים כל כך קשים, אם לא האמונה הבלתי מעורערת בקב"ה המלך המושיע, ובצדקת דרכנו, ובעיקר, הזכות לגאול את ארצנו ולהתיישב בה.

טבעי הדבר שאם הקב"ה זיכה את צה"ל להתגבר על האויבים מסביב, שנודה לו ונכיר בנס הגדול המלווה אותנו מאז נהיינו לעם.

על כן היה מן הראוי שהן ראש הממשלה והן שר הבטחון - האוחזים בהגה המדינה והבטחון, שתשלבנו בנאומיכם שתי מילים חשובות: בעזרת ה', יהיה זה ממש קידוש השם.

אדוני שר הבטחון. משוכנע אני שהמילים בעזרת ה' מוכרות לך וידועות לך היטב היטב. כמי שגדל וצמח בבית דתי השומר מסורת וממשיך דרכם של אבות ואמהות שמסרו נפשם על קידוש השם, בודאי לא תהיה לך שום בעיה לשלב מילים אלו בפורומים ממלכתיים וציבוריים ובכך לקנות לך שם ותהילה.

לצערי, אינני יכול לשכוח שבתום מלחמת ששת הימים שאליבא דכולי עלמא היה בה נס גלוי מן השמים, הופיעו ראש הממשלה, הרמטכ"ל וראשי זרועות הבטחון בתקשורת, וטחנו את המילים: אני, אנחנו, כלומר כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה!

הם שכחו את בעל המלחמות, את הקב"ה שהנחיל נצחון גדול לצה"ל כמו בימי מלחמת החשמונאים. ואז באה מלחמת יום הכיפורים והוכיחה שאני ואנחנו אינם מובטחים כלל ועיקר. אי אפשר לעמוד מול כל האויבים מסביב, ללא האמונה בצור ישראל וגואלו. בזאת תעשה נחת רוח ליוצרך וגם למשפחתך שבודאי יתגאו בך שלא שכחת את הבית ואת השורשים.

אני גם משוכנע שזה יעזור לך במערכות הבאות שעוד נכוננו לך ולנו.

קבל אפוא את תודתי ותודת העם, בצירוף איחולים והצלחה בכל המערכות עד לנצחון ולשלום הסופי.

בברכה רבה,

גדליה שרייבר

בס"ד, יד' באלול תשס"ה
(18.9.05)

מזל טוב ליום הנישואין ה- 45 עמו"ש

לכבוד

האיש היקר

והמחנך הדגול

רב פעלים לתורה, לחכמה ולאהבת הבריות,

מורינו ורבינו ד"ר רחמים מלמד הכהן שליט"א

קיבלתי בשמחה ובתודה החוברת "שעת רחמים", שנכתבה ונערכה בטוב טעם ודעת על ידי המראינת הצדיקה אסתר וייס תחי'.

לפני שהחלטתי לכתוב לך שורות אלו, התאמצתי לקרוא ולעיין בה דף אחר דף שורה אחר שורה, ולהתבשם עוד ועוד מהעושר הרב של הסיפורים האישיים, ושל הצלילים המלווים את העשייה המבורכת שלך רבת השנים בשדה החינוך והחברה.

במיוחד אני מתפעם מאישיותה של רעיתך הצדיקה והנפלאה, אלישבע שתחי', המלוח וסועדת אותך באהבה ובחום במסירות ובעקביות.

לא אחדש אם אומר שמלחמתך ההרואית במחלתך והמשך היצירה והעשייה בכל דרך, הם סמל ודוגמא לניצחון הרוח על החומר, והנשמה על הגוף.

מי לא רוצה להיות בקרבתו של רחמים, האדם והחבר, המלומד והמחנך, האוהב ומחבב, הזורע וקוצר, החולם והלוחם, המדריך ומתווה, המקרין אהבה ורעות, שמחה ושלמות, ומעל לכל אמונה ותקוה.

רחמים אהובי, ישלם לך ה' שכרך על כל הטוב שאתה גומל לכלל ולפרט, ויברך אותך בבריאות, באושר, בשמחת המשפחה, הרעיה האוהבת והנאהבת, הצאצאים המסורים והידידים הרבים.

קבל נא את אהבתי וברכתי לטוב לך כל הימים והלילות עד כי יבוא משיח צדקנו במהרה, אמן.

כתיבה וחתימה טובה, שנה טובה ומאושרת.

ד.ש. לרעיתך ולבני ביתך המסולאים בפז.

מעריצך,

גדליה שרייבר

בס"ד, ערב ראש השנה תשס"ו

אחי ואחיותי גיבורי התהילה תושבי כפר דרום תבנה ותכונן במהרה המתגוררים זמנית במלון פרדייז בבאר שבע המעטירה,

זכות גדולה היא להשתתף בדברי ברכה קצרים לקראת השנה החדש הבאה עלינו לטובה.

כפר דרום כבר נכתב לפני שנים רבות בדפי ההסטוריה של ההתיישבות בארץ ישראל בכל מרחביה. אולם לשיא גדולתו הגיע, מאז עלו ראשוני המתיישבים על הקרקע לפני שני עשורים ומעלה והכינו את התשתית לבואם של יתר התושבים שהמשיכו להפריח את השממה ולבנות את ביתם על יסודות של תורה ועבודה, מעשי חסד, חזוק הדור הצעיר למצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

שמו של כפר דרום יצא לתהילה בארץ ובעולם כולו עקב האחוה, האהבה והריעות שבין החברים ובעיקר עם הקמת מוסדות התורה שהתמלאו בתלמידים צעירים ובוגרים הגדלים בידיעת התורה והחכמה ועושים חייל במעשי ידיהם.

כולנו גאים בהם ובהוריהם ומקווים לראותם לוקחים את המושכות ומובילים את העם לקראת הגאולה השלימה.

כפר דרום התפרסם לא רק במובן הרוחני אלא גם בזכות החקלאות המתקדמת שהניבה תוצרת מופלאה שכבשה את שוקי העולם בהידור הכשרות שלה וברמת האיכות שבה. מי לא שמע על החסה המופלאה של כפר דרום? כל זה נעשה בשיא הצניעות והענווה ובשיא החריצות והחכמה. התושבים השקיעו את כל מרצם וחכמתם כדי להצמיח בכפר דרום את מיטב פרי האדמה שה' נתן להם וברך אותם והפיצו את יבולם המבורך לכל דורש.

שני אלה: החומר והרוח, חברו יחדיו לכדי הרמוניה נפלאה, שרק חלוצים מסורים ואוהבי ה', העם והארץ, יכלו לקיים.

לצערינו ולדאבון ליבנו החריבה ממשלת ישראל במו ידיה את היישוב יחד עם שאר יישובי גוש קטיף והגלתה את המתנחלים מחוץ לגבולות גוש קטיף, וכרתה את היצירה המופלאה של גוש קטיף בכלל וכפר דרום בפרט.

אך לנו, המאמינים בני מאמינים, ברור כסלע איתן שהרוח של כפר דרום נשארה בלב והיא תלטף את ראשי צעירי הצאן ותצמיח מחדש את האמונה והתקוה לחזור הביתה במהרה ושוב לקומם את בית חייהם והחזרת העטה ליושנה.

אין כל ספק כי האירוע הנורא של גרוש הצדיקים מגוש קטיף וכפר דרום ייהפך

במהרה להתגברות האור על החושך וירומם את האמונה בצור ישראל וגואלו ויחזק את מוסרות האהבה לארץ, לתורה ולעם, ודור חדש יקום על הריסות כפר דרום וגוש קטיף. אנו מאמינים בני מאמינים שאותה רוח חדשה תסחוף את כולנו להיחלצות לגבורה ולתושיה, לעשייה ולהתיישבות.

יהי רצון מלפני שומע קול בכיות שתשים דמעוטינו בנאדך להיות, ותצילנו מכל גזרות קשות אכזריות, כי לך לבד עינינו תלויות!

יהי רצון שהשנה החדשה הבאה עלינו לטובה תביא בכנפיה בשורות טובות, ישועות ונחמות, ואנשי כפר דרום יזכו לנחמת ציון ובנין ירושלים לעד ולנצח נצחים.

כתיבה וחתימה טובה

שנת אושר ושמחה,

שנת שלום ובטחון ושלוה

באהבה אין קץ

גדליה שרייבר

אבא של הרב אברהם יעקב שרייבר, מרא דאתרא - כפר דרום

בס"ד, כ"ח טבת תשס"ו

דברים בבר מצוה של הנכד אברהם שריה (בומי) שרייבר נ"י

בומי היקר. באנו לכאן בני המשפחה, קרובים וידידים, כדי לחבק אותך בחום ובאהבה לרגל הגיעך למצוות וחגיגת בר המצוה שלך.

מעתה הנך מצטרף לעם ישראל כשווה זכויות וחובות, ובודאי תתרום את חלקך במעשים הטובים ובדבקותך במורשת ישראל ובאוצרות הרוח של עם ישראל לדורותיו.

תודה לא-ל היה לך ממי ללמוד ובמי להדבק. קודם כל בהוריך היקרים והנפלאים, שפשוט הקדישו את כל זמנם ומרצם כדי להביאך עד הלום. וכמובן, סבתא תרז האוהבת אותך אהבת נפש ועומדת לצידך בכל רמי"ח אבריה ושס"ה גידיה.

גם אנו, סבתא חוה ואנכי, אוהבים ומחבקים אותך לליבנו.

חסרים לנו כאן הסבא רבא הגאון הגדול והצדיק הנשגב הרב אברהם קרול והסבתא הרבנית חנה שרה, שבודאי גאים בך ובמשפחה כולה ומברכים אותך מלמעלה.

הרשו נא לי מורי ורבותי לספר לכם סיפור הקשור למשה רבנו ולפרשה.

כולנו זוכרים לטובה את ברוך דובדבני ז"ל שהיה קשור בעבותות אהבה לרב קרול ולמשפחה.

כידוע, היה ברוך דובדבני, כמי שהיה מנהל מחלקת העליה בסוכנות, מכתת את רגליו ממדינה למדינה ומגולה לגולה, כדי להוציא את אחיו מהגלות ולהביאם לארץ ישראל. סיפר לי דובדבני כי מיד בתום מלחמת העולם השנייה נסע לפולין, כדי להשפיע ולדרבן את היהודים שנשארו שם ורצו להקים את ביתם מחדש, שיעזבו את פולין ויעלו לארץ ישראל.

אלא שראשי הקהילה היהודית ראו בו כמי שמפריע להם להטמע בין הגויים ולהתערות באדמת פולין הספוגה בדם יהודי.

הם עשו הכל כדי לגרשו, והשתמשו בגויים כדי לבצע זממם. לפני עזיבתו את אדמת פולין, נודע לברוך דובדבני כי ראשי הקהילה היהודית עומדים לקיים אסיפה גדולה ולדבר שם על ענייני דיומא. הוא פנה אליהם ובקשם שלפני עזיבתו ירשו לו להשתתף באסיפה זו ולומר כמה מילים.

להפתעתו נאותו המנהיגים להרשות לו לשאת את דבריו באסיפה זו.

וכה אמר להם ברוך דובדבני. בפרשת שמות כתוב על משה רבינו שחי בבית פרעה מלך מצרים את המילים הבאות: "ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו. ויפן כה וכה וירא כי אין איש, ויך את המצרי ויטמנהו בחול".

שאלתי אותם, אמר דובדבני ז"ל, מה פירוש "ויפן כה וכה", אל מי הוא פנה?

תשובתו הייתה כי קודם כל הוא פנה למערב, וחשב שמשם תבוא הישועה להציל את העברי מיד מכהו המצרי. אלא שאיש לא בא. ואז הוא פנה לצד מזרח, שמא משם יבואו להציל את העברי מיד מכהו, וגם משם לא בא אף אחד להציל את היהודי, ממש כפי שהיה בשואה הארורה שהשמידה שליש מעמנו ואיש לא בא להצילם. כפי שכותב העמק דבר כי כולם עצרת בוגדים ושונאי ישראל. או אז, ויך את המצרי ויטמנהו בחול.

מורי ורבותי. גם בימינו אנו, אין לנו לסמוך על המערב והמזרח ואף לא על האו"ם, אלא רק על אמונתנו וכוחנו. אני משוכנע כי אם היה הדבר קורה היום, היו מעמידים את משה רבינו לדין בבית המשפט הבין לאומי בהאג.

לכן, בומי היקר, תלמד מהפרשה כי רק ההסתמכות על הקב"ה, באמונה ובדבקות בו, יביאו לגאולת ישראל השלימה.

חז"ל אומרים כי הגלות הראשונה במצרים נבעה משנאת חינם של האחים ליוסף אחיהם. והגלות האחרונה בחורבן בית שני, גם היא נבעה משנאת חינם. על כן תבוא הגאולה אך ורק באהבת חינם כפי שכתב הרב קוק זצ"ל.

יהי רצון שבימינו נזכה לאהבת חינם, אהבת איש את רעהו ואחדות מלאה בעם. בידיך בומי לתרום למילוי משימה קדושה זו.

מזל טוב!

דברים במסיבת סיום מסכתות במסגרת הדף היומי בכולל הגמלאים בביהכ"נ ישרון

התורה מקדימה את פרשת סוטה לפרשת נזיר, על פי המדרש: "הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין". ואילו המשנה מקדימה את נזיר לסוטה.

המסכתות: נדרים, נזיר וסוטה, עוסקות בטהרת הבית היהודי, ובהתעלות האדם לדרגת קדושה ושמירה על הבית היהודי. אולם, אין קדושת האדם באה להוציאו ממעגל החיים, להתבודד ולהתנתק מהחברה ומהמשפחה. אין התורה רוצה בהתבודדות האדם כי אם לראותו מעורב עם הבריות. אל נשכח כי חלק גדול מחובות האדם זו התמיכה בזולת. באח הנופל, במשפחה המתפרקת, ובהשתלבות בכל מערכות ישראל - ממש בכל התחומים.

אצל אברהם אבינו כתוב שהלך להציל את סדום, והוא פונה אל הקב"ה במילים: "אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר". וכבר שואלים מה הכוונה "בתוך העיר", אלא איפה? והתשובה היא: כי אכן, בתוך הבית או בית המדרש יש הרבה צדיקים. אך העם רוצה לראות את הצדיקים שלו בתוך העיר, כשהם בשתי רגליהם בתוך העשייה היומיומית ולא בבית או מחוץ למחנה. רק מי שרגליו על הקרקע והוא מעורב עם הבריות - שחלק מהן שייך ומשתייך לא תמיד לעילית שבחברה - ועושה לקידומם הפיזי והערכי, הוא הוא הנקרא צדיק אמיתי.

בכל דור ודור שותל הקב"ה צדיקים שבגללם שורד עם ישראל ונשאר חי וקיים. כשאנו התלמידים באים ומתקבצים חמשה ימים בשבוע לבית הכנסת ישרון ולומדים כחמש שעות יום יום, ושומעים את לקחם של טובי המורים המקדישים לנו זמן וסבלנות מרובה ומטעינים אותנו מטען רוחני עצום, הרי זו מתנה גדולה וזכות גדולה. אנו הפנסיונרים שכבר עברנו כברת דרך ארוכה בחיינו, סוגרים מעגל ועוסקים בתורה, במצוות ובגמילות חסדים, ומקדישים עצמנו במסירות נפש להגדיל תורה ולהאדירה, מודים מקרב לב למורינו ורבותינו היקרים שהם גדולים בתורה בנגלה ובנסתר, באים יום יום כדי לטעת בנו תורה ואהבת תורה. כשאנו מתייצבים למול רבותינו הנפלאים, הלבבות נמסים ונפתחים. אשרינו שזכינו למרביצי תורה כאלה, שידם וכריסם מלאים בהיקף ועומק השי"ס, ראשונים ואחרונים, ובהלכה, ובמיוחד בהליכות, הכוללות ענוה וצניעות, חסד ואמת, אצילות והקרנה מוסרית כלפי כל אחד ואחד.

במיוחד ברצוני בשעה זו להיות שליח נאמן למשתתפים בשיעורים ובמיוחד בדף היומי ולהודות למו"ר הרב חנן כלאב שליט"א המרתק אותנו

בשיעוריו הנפלאים ואינו מאפשר לנו להירדם... בכוחו התורני הוא מחדיר בנו הרבה יידע והבנה וממלא את ליבנו בשמחה - שמחת התורה ואושר רוחני. אנו רוצים לאחל לו ולזוגתו ובני משפחתו שיזכו לעוד שנים רבות של אושר פנימי ושמחה משפחתית וברכת ה' הטובה תחול עליהם.

בהזדמנות זו ברצוני להודות בשם חבריי לשיעורים למלמדנו היקר והאהוב הרב דב קדרון, על שיעוריו המצויינים ועל גישתו הנפלאה לכל אחד ואחד משומעי לקחו. אנו מתפללים לקב"ה שבקרוב ממש נראהו מקים בית בישראל וריחיים על צווארו ומקים עולה של תורה.

ולכם חבריי לשיעורים ככולל ישורון אני רוצה להודות על היחס החברי ועל אהבת האדם שבכם.

ברצוני להודות גם לר' יוסף סודרי, שבמסירות נפש ממש דואג לכל פרט ופרט כדי שהלימודים יתקיימו בזמן ובטעם גן עדן. וכמובן, לר' שמעון מולר שבכל כוחותיו דואג שהדף היומי ישמע ויילמד בהדר ובשמחה.

ברכותי גם להרב מאיר פרימן מייסד הכולל שבלי השקעתו ומרצו לא היינו מגיעים עד הלום.

ואחרון אחרון חביב היא עמותת בית הכנסת המרכזי ישורון, הנהלתו ועובדיו המסורים המעמידים את האולמות לרשותנו בפירגון ובאהבה. במיוחד ברצוני להודות לר' יששכר פולק מנכ"ל העמותה, הדואג לנו כיונה השומרת על הקן.

יתן הקב"ה לכל הלומדים, המלמדים והמתעסקים, ברכת בריאות, אושר ושמחה. בזכות למודנו בסוגיית נדרים נזיר וסוטה, נזכה שעם ישראל ייטהר ויזדכך ויהא ראוי לגאולה. ונזכה כולנו לגאולה שלימה לביאת משיח צדקנו ולבנין בית המקדש בב"א.

כסלו תשס"ז

סיכום פעילות ועד הפועל בקדנציה האחרונה המסתיימת בדצמבר 2006

מאת יו"ר ועד הפועל של הסתדרות ירושון

לכל חברי הסתדרות ירושון, מתפללי בית הכנסת, חובשי בית המדרש לגימלאים, החברים והידידים בארץ ובחוץ לארץ, הרבנים הראשיים לישראל, הרב האזורי, הגבאים, חברי ועד הפועל, וצוות העובדים, לכולם השלום והברכה, ואיחולים לשלום ובטחון, בריאות טובה, אחוות אחים, ידידות ורעות, שמחה וטוב לבב.

"זה היום עשה ה' - נגילה ונשמחה בו"

מודים אנו לקב"ה שזיכנו להגיע עד הלום ולפרוש בפני הקהל הקדוש, חברי הסתדרות "ירושון" מסכת עשירה של פעולות תורניות וחברתיות המעשירות את הציבור במטען של סיפוק נפש, אושר ושמחה.

מאז הדו"ח האחרון שנשלח אליכם בסוף שנת תשס"ו נוספו כמה חידושים המחייבים התייחסות מיוחדת. זכתה הסתדרות "ירושון" לרתום שני תורמים נדיבי לב בארה"ב, שנאותו להעניק לבית המדרש לגימלאים, סכום כספי ראוי לצורך שיפוץ אולם עליאש ורכישת ריהוט חדיש, הוספת שיעורי תורה לדוברי אנגלית וכן השתתפות במימון הכולל. ראויים תורמים אלה למלוא הברכה והתודה. בתרומות משמעותיות אלו זיכו אותנו התורמים לשהות בנוחיות וברוחה בבית המדרש וליהנות מכל רגע של לימוד.

בשם הסתדרות ירושון וציבור הלומדים ברצוני להודות מקרב לב לידידינו ואהובנו הנמרץ ר' דוד בראגר, שבמסירות נפש ממש רתם את התורמים הנכבדים למטרה קדושה ונעלה זו. והוא זוכה למלוא ההוקרה וההערצה מצד עשרות תומכים למעשי החסד, הצדקה וגמילות החסרים ש"ירושון" מעניק לנצרכים במשך כל השנה. בזכותו זוכה צבור של מאות משפחות ליהנות מסיוע כספי משמעותי המאפשר להן לקיים אורח חיים מינימאלי. שותף מלא לפעילות זו הוא מנכ"ל "ירושון" ר' יששכר פולק, שבלעדיו לא היינו יכולים להשיג את ההישגים הגדולים של הסתדרות "ירושון" בכל התחומים המנהליים. שתוף הפעולה המלא וההרמוניה השוררת בין חברי ועד הפועל ועובדי "ירושון" מניבים תוצאות מצוינות ומרשימות.

כבכל שנה גם השנה הזאת אנו באים לסכם את הפעילות הענפה של חברי ועד הפועל לקידום התוכניות שלקחו על עצמם.

בית הכנסת

ת"ל זוכה בית הכנסת להשתתפות מכובדת של מתפללים הבאים יום יום לתפילת שחרית (בשני המניינים), למנחה וערבית ולשיעורים הקבועים הניתנים ע"י הרב יעקב כץ שליט"א בטוב טעם ודעת. זו הזדמנות להודות לרב שליט"א על שיעוריו הנפלאים הניתנים כבר חמישים ושלוש שנים כ"י מידי יום, והמרתקים ציבור גדול שבא ליהנות מתורתו, חכמתו, וזיו פניו. אנו מאחלים לו למשפחתו וללומדים בריאות טובה ואושר רב עד מאה ועשרים.

התפילות החגיגיות בשבתות ובחגים המתנהלות ע"י החזן הראשי שלנו, מר אשר היינבוץ הי"ו, מרתקות את קהל המתפללים ומושכות עוד ועוד מתפללים ואורחים מקרוב ומרחוק. במיוחד, התפילה החגיגית מידי "שבת מברכים", בסגנון "קרליבך" בליווי מקהלת בנבל בניצוחו של מר בנימין מונק, מושכת ומשמחת את המתפללים הבאים בהמוניהם ומכל רחבי העיר ואף מחוץ לעיר. בכל שבת מברכים מוזמן הקהל לקידושא רבא הנערך ע"י מר דוד בראגר בטוב טעם.

קונצרט חזנות

אנו שומרים בקפדנות על קיום קונצרט החזנות ב"יום העצמאות" בהשתתפות מיטב החזנים מהארץ ומחוצה לה ומקהלוח מפורסמות, בניהולו המוסיקאלי של ידידנו ריימונד גולדשטיין והממומן ע"י תורמים נדיבי לב ושוחרי חזנות.

הסעודה השלישית

קנתה לה שם בקרב המתפללים ומושכת קהל רב. בסעודה זו משתתף בכל שבת מרצה אורח, ומושמעים פרקי חזנות כבקשתך ע"י חזנים המנעימים את הסעודה ומשרים אוירה מצוינת. המנחה הקבוע הוא ידידנו האהוב, מר יוסף ויטלזון נשיא בית הכנסת "אחדות ישראל" ע"ש עולי הגרדום. עורכים את הסעודה המצוינת, מר דוד בראגר ועוזרו מיקי.

בכל בוקר, לאחר התפילה מעניק בית הכנסת כיבוד קל למתפללים באולם האירועים, וכן מתקיים שיעור תורני קבוע בשפה האנגלית, הניתן ע"י ידידנו היקר הרב חנניה וינברג שליט"א.

אחזקת הבית

הריהוט החדש, הריצוף החדש, שיפוץ בית הכנסת, אולם האירועים ושאר המקומות מוסיפים נוחיות ורווחה, ומעניקים חדות ורצון עז להתחמם לאורו של בית הכנסת.

ספריה

הספריה, מלווה ע"י ספרן מקצועי, פתוחה אחת לשבוע, עקב מיעוט הקוראים.

עולם חסד ייבנה

זוכה בית הכנסת לקיים מצוות גמילות חסד וצדקה במשך כל השנה. רבים רבים מענני ירושלים מתדפקים על דלתות "ישרון" ומשוועים לעזרה וסיוע כספי למטרות בריאות, תמיכה, רכישת מזון ותרופות וכו'. בנוסף, מקיים "ישרון" "סדר" ציבורי בליל חג הפסח בו משתתפים כמאה וחמישים איש ואשה וילדיהם, מהם: ערירים, אמהות תד-הוריות, נזקקים, ומשפחות החיות מתחת לקו העוני. כל משפחה כזו מקבלת בתום ה"סדר" ערכת מזון מבושל לסעודת חג ומצרכים לפסח.

מלבד מבצע זה מוענקים תוי שי לקנית מזון לחג לכשש מאות משפחות הן בחודש ניסן והן בחודש אלול.

את כל הלוגיסטיקה הזאת מארגנים מנכ"ל ישרון מר יששכר פולק, ומר דוד בראגר המופקד על בית הכנסת והפעילות בו, והם אף דואגים לתרומות מתורמים נדיבי לב בארץ ובחוץ לארץ, המעניקים, בנפש חפצה, מהונם ואונם לצרכים חשובים אלה.

ועדת הצדקה מארגנת את מבצעי התמיכה והסיוע לנזקקים על פי אמות המידה של רשויות הרווחה ובהתאם לחוק העמותות והנחיות רואה החשבון של הסתדרות ישרון.

מכאן אני פונה לכל החברים והידידים מבאי בית הכנסת ובית המדרש:

תרמו גם אתם למטרה נעלה זו ובכך תקיימו את המשמעות של "עולם חסד ייבנה"
ותהיו שותפים למצות גדולה זו.

כולל לגימלאים

אין אומתנו אומה אלא בתורתה, נאמר ע"י ר' סעדיה גאון זצ"ל. ואכן הסתדרות "ישרון" אימצה משפט חשוב זה והיא הקימה "כולל לגמלאים" הפועל כבר כמה שנים וכיום מקיף בקביעות כ-150 איש כ"י הלומדים יום יום מ-9:00 בבוקר עד 13:30 בצהריים. ממש לא יאומן איזה צבור נפלא משתתף בשיעורים התורניים. כבר בתחילת היום מתייצבים חובשי כולל בבית הכנסת "ישרון" ומצפים לבואם של מגידי השיעור שהם משכמם ומעלה, גדולי תורה ויראת שמים, בעלי כושר הסברה מאלף, המקדישים מאישיותם ומאצילותם, ומטענינם בלב כולם תורה וחכמה יידישקייט במלוא מובן המילה. הלומדים הקבועים יוצאים יום יום מהכולל מלאי סיפוק ובודאי מביאים זאת הביתה ומשתפים את הרעה, הילדים והנכדים בשמחה זו.

אין בפי מלים להביע את ההערכה וההוקרה למגידי השיעור החכמים והנבונים, שכל כך מתאמצים להנחיל בלבבותינו את טעמה של תורה, כיין המשובח.

לא יאומן מי ומי בלומדים. מיד עם פתיחת השיעור אתה מוצא שם זקנים, ישישים וקשישים הבאים במוניות וכן "צעירים" שזה עתה פרשו לגימלאות. כולם כולם

באים ליהנות מתורה, חברה נעימה, כיבוד טוב, ואוירה מחשמלת שכולה אהבה, אחוה ורעות. אשרי"ישראל" שככה לו.

בית מדרש יום ששי

זו הזדמנות להודות לרב מאיר פרימן שליט"א על ניהול בית המדרש בימי ששי וההוצאות הקבועות בו. בית מדרש זה מושך אליו קהל מכובד המרותק לדרשות המעניינות הניתנות בו.

חוגי נשים

ראויות לציון הנשים הרבות הבאות בקביעות לחוגים תורניים בימי ראשון ושלישי ונהנות מהשיעור המרתק. אותו מעבירה המחנכת הדגולה: גב' נחמה אדלשטיין, וכן הרב אברהם קוסמן שליט"א הנותן שיעור קבוע בכוזרי ובנושאים אקטואליים אחרים, וכן הרב לרנר.

לסיום

בודאי תסכימו עמי, מורי ורבותי, אם אציין כי כולנו יכולים להתגאות בעשייה הגדולה של "ישראל" באמצעות ועד הפועל, הסוחפת מאות אנשים הממלאים את אולמות ישראל מידי יום ועוסקים בתפילות ובלימודים תורניים.

אפשר בהחלט לציין כי "ישראל" הפך לקהילה חמה לאנשים רבים המוצאים בו מקור לא אכזב של חברות וידידות וספוק רב בכל הנעשה בו.

תודה מיוחדת לחברי ועד הפועל. המסייעים ללא לאות לקידום מטרות "ישראל" בכל המובנים והתחומים, וכן לצוות עובדי ישראל על תרומתם לניהול וחיזוק בית הכנסת ישראל.

ברכת תודה לחברי הסתדרות "ישראל" שנתנו בנו אמן.

יהי רצון שביחד נצליח להוסיף אור גדול ויקויים בנו הפסוק "ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל".

גדליה שרייבר

יו"ר ועד הפועל

דברים בשבת עיון של ארגון "בני ברית"

שוב אנו נפגשים בשבת ומקיימים: "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".
וכרגיל, כל נסיעה כזו כרוכה במתחים.

מי יסע ומי לא יסע? מי ישב במרכז האוטובוס ומי ישב בסוף? מי יסע באוטובוס מספר 1 ומי באוטובוס מספר 2? מי יקבל חדר בקומה שניה ומי בשלישית? מי יקבל את מורה הדרך הזה ומי את השני? מי יקבל את השולחן במרכז האולם ומי יודח לפינה? מי יהיה החזן בליל שבת ומי יהיה החזן בשחרית ומוסף? מי יזכה לשלישי, לששי, ומי יזכה למפטיר?

אם הנכם חושבים שמתחים אלו מתוזמנים בנסיעה עצמה הרי שהנכם טועים. כבר חודש לפני הנסיעה הנך שומע מכל עבר, כי ארגון הנסיעה לוקה בחסר, וכי יש אי אלו עוולות. מיותר להדגיש כי מיד עם העלאת הטענות נוצרים גושים של בעד ונגד כשכל צד בטוח שהצדק באמתחתו.

אלא, שתודה לא-ל, כשמגיעה השבת וכולם לבושים בבגדי חג, נושרות כל הטענות ומפנות מקומן לעונג שבת ולשמחה משפחתית. פתאום הופכים היריבים לאחים ומפרגנים זה לזה ומפרכסים זה את זה ורואים את חצי הכוס המלאה.

יעקב אבינו בדרכו לרחל, פגש ברועים שעמדו ליד הבאר. ואז הוא פנה אליהם ואמר: "אחי, מאין אתם?" הוא בודאי היה נשיא "בני ברית" ששם כולם אחים...

יש לה לשבת מלכתא אופי מאחד וצביון ייחודי. כולם נעשים למלאכי עליון המשרים אווירה קדושה המקדשת את את השבת ומטהרת את האווירה.

כולם מוחלים זה לזה ומחפשים את המאחד ולא את המפריד.

ואכן, נותנת השבת מזון רוחני לא פחות ממזון גשמי. המרצים המצויינים, השירה הבוקעת, החזנים הנפלאים, המפגשים סביב השולחנות והשיחות המרתקות בין האחים, כל אלה מרוממים את רוח החברים יחד עם השבת המענגת.

פתאום נשכחות כל הבעיות האישיות ולמי מאיתנו אין בעיה בבריאות, במשפחה, בחברה, בפרנסה, והכל הופך לשולי, למול הביחד, המשותף וקרוב הלבבות.

זכה ארגון בני ברית לא רק לקדש את האחים, אלא גם לטהר את המסגרת מכל מיני סיגים ופגמים.

זו הזדמנות להודות ליו"ר האח עצמון, לסגנו אהרון דבש, ליצחק זקס ולכל העוסקים בצוות המוביל, המשקיעים מלוא מרצם בעבודה הציבורית.

ידידי היקרים והאהובים.

נמצאים אנו באחת התקופות הקשות שידע הדור הזה.

המצב הבטחוני מזה, והמתח הכלכלי מזה, נותנים אותותיהם בחברה הישראלית. רבים רבים בחברה מאבדים את התקוה, ומתקפים ביאוש הולך וגובר. אין אמון בהנהגה, אין אמון בנבחרים, אין אמון בכלכלה וביכולתה של מדינת ישראל להתגבר על הבעיות. נוצרים בקיעים בחוסן החברתי ובעמידתה של מדינת ישראל באתגרים הלאומיים.

מה יכול להציל את המצב אם לא איחוד הכוחות הפרודוקטיביים בעמנו, הורדת המתירנות, החלצות לדאגה לחלש, יותר צניעות, יותר ענווה, יותר מסירות לזולת ויותר צדקה וגמילות חסדים.

דוקא בימים קשים אלה, יש לארגון בני ברית מה לתרום. לעניות דעתי יש להטיל על כל חברי הארגון משימות חברתיות ולאומיות המתבטאות בחיזוק החלשים, בהושטת עזרה וסעד לנזקקים, בביקור חולים, ובטיפוח הערכים המוסריים, הרוחניים והתורניים, והאמונה בצור ישראל ובגאולת ישראל בקרוב ממש.

חזקו ואמצו ויהי ה' עמכם לאורך ימים, ותהא השמחה שורה בבתיכם, אמן כן יהי רצון.

בס"ד, י"ח באייר תשס"ז

לידידי ורעי הטוב
מר ארז חלפון מנכ"ל משרד הקליטה
הקריה ירושלים

עם קבלת המנוי יועץ מתנדב ליד הועדה בראשותך, לבדיקת מערכת הגיור בישראל, מתכבד אני להמציא לך דו"ח ביניים על המצב.

יחד עם חברי הטוב - מרכז הועדה, מר יוסי אפטר, חרשנו את השטח, נפגשנו וראיינו את העוסקים בתחום זה, לרבות בתי הדין והמכונים המפעילים את מערך הגיור לקראת הופעה בבית הדין, שהוא התחנה הסופית למתגייר.

מטרת המפגשים עם כל הגורמים היתה לבדוק אחת לאחת את תהליך הגיור המתבצע כיום, ולאחר את הכשלים והחסמים המכבידים על המערכת, מאיטים את מסלול ההמראה, ועוצרים את רכבת המתגיירים להגיע למטרה הנכספת: להוסיף עוד עשרות אלפים מועמדים לגיור, שאינם מגיעים כיום לבי"ס לגיור, או נושרים באמצע הדרך, אם בגלל הקשיים הבירוקרטיים שבתהליך, ואם בגלל הפחד מן הדיינים, או מסיבות אישיות ואחרות.

מבלי להכנס כל פרטי הדיונים והראיונות, לקובלנות והטחת האשמות זה על זה, נמצאנו למדים כי המצב האומלל בו נמצא מערך הגיור כיום, נובע בעיקר מכמה וכמה סיבות שאותן אמנה להלן:

א. אין כיום מטה מרכזי שירכז וישאב לתוכו את כל המאגר והנתונים בשטח, כולל תיעוד ממוחשב.

ב. אין כיום קשר עדכני בין כל הגורמים העוסקים בנושא.

ג. אין מדיניות ברורה לגבי התנהלות בתי הדין בנוגע לאופי השאלות והבחינות.

ד. אין כיום קבלת מרות מהרב הראשי הראשון לציון לגבי ההלכות בביצוע הגיור ולא לגבי עבודת ההכנה לקראת הגיור. אין גם קבלת מרות מראש מערך הגיור וסגנו.

ה. מספר פונקציות המאוישות כיום על ידי פקידים שונים מיותרות לחלוטין ומפריעות באופן משמעותי לקידום וזירוז התהליך.

ו. אין מדיניות ברורה לגבי איתור והפעלת המשפחות המלוות.

ז. קיים סרבול בירוקרטי בשלבים הסופיים של תהליך הגיור, סמוך לגיור ולאחריו.

ח. אין הגדרות ברורות לנושאי התפקידים המרכזיים בנושא הגיור לגבי סמכויותיהם ותפקידיהם.

ט. אין גוף-על מרכזי שיבדוק ויעקוב אחר כל התהליך והמערכת, ושיוכל לפעול במהירות ובנחרצות כנגד כל תופעה של סחבת מכוונת או לא מכוונת והעמדת האנשים הפועלים בשטח על מקומם הנכון.

כל הנאמר לעיל יוצר את הפלונטרים המיותרים ומביא לצמצום ולמזעור מספר המתגיירים.

לאור כל זאת וכדי לספק את החמצן הדרוש לסוגייה סבוכה ומורכבת זו, וכדי לעמוד במשימה הלאומית של גיור עשרות אלפים נוספים המחכים לגיורם בכל עת ובכל שעה, שומה עלינו להתעשת, להחזיק את השור בקרניו ולפרוץ את חומת האדישות, ולעיתים אף העויינות הקיימת בתוך המערכת, ולסלק את המוקשים המקשים על ניהול יעיל, סביר ומהיר של התהליך.

אין אנו באים בהצעותינו לשבור את הכלים ולהרוס מסגרות שנכשלו בהשגת היעדים בזמן הנכון ובמינון הנכון.

להלן הצעותינו:

א. יש להקים גוף מרכזי במשרד הקליטה שיפקח על כל תהליך הגיור מראשיתו ועד סופו, ולהעמיד לרשותו מערך ממוחשב שיקלוט את כל הנעשה בתהליך הגיור בכל רגע נתון, ושיכלול: את התלמידים הלומדים בכל מכוני הגיור, המורים והמשפחות המלוות, מקרי הנשירה, המתחילים והמסיימים, וכמובן, המתגיירים שעברו את בית הדין וסיימו את גיורם וקבלת תעודת המרה.

ב. להכין רשימה של עולים מחבר העמים המבקשים להתגייר, וטרם החלו בצעדים המעשיים.

ג. יציאה בקמפיין הסברה רציני בכל אמצעי התקשורת, ויצירת כתובת אחת רצינית שתרכז את הפניות והבקשות לגיור.

ד. לצלם ולהעביר את המידע העדכני לקודקודים הראשיים המופקדים על הגיור ובהם: הרב הראשי לישראל, ראש מערך הגיור, מנהל בתי הדין המיוחדים, צה"ל, הסוכנות היהודית וכל הגורמים הרלוונטים.

ה. להמציא דף הסבר למתגייר שיכלול כל המידע הנדרש לתהליך הגיור, כתובת לתלונות, מפגשים אישיים עם הדיינים במסגרת כיתות הלימוד ועם נציגים של מערכת הגיור.

- ו. לשגר מתגיירים שעברו את תהליך הגיור שיספרו על נסיונם.
- ז. לסייע לתלמידים בפתיחת התיקים ולעקוב אחר התקדמותם. ולהפעיל מאגר מרכזי לאיתור משפחות מלוות.
- ח. לבטל פונקציות מיותרות מזיקות כגון שליח בית הדין, שהוא הקובע היחיד ביחס לכשירותו של התלמיד כדי להביאו לבית הדין, דבר שהוא פסול בעיקרו. די לנו שהמשפחות המלוות, המורים ומנהלי המכונים לגיור יעידו על כשירותו של התלמיד, מפני שהם מכירים אותו מראשית התייצבותו ולאורך כל שנות הלימוד, ונאמנים על ראשי מערך הגיור.
- ט. החזרת הפונקציה של מנהל בתי הדין המיוחדים לידי מנהל בית הדין הקודם אלי בן דהן, שבידיו כל הכלים והאמצעים הלוגיסטיים והנסיון הדרוש להפעיל את מערכת בתי הדין.
- י. הפעלת בתי הדין ואיוש התפקידים המנהליים, יבוצעו בתאום מלא עם הרב הראשי לישראל ועם מערך הגיור.

בס"ד, ר"ח אדר א' תשס"ח

לידידי ואהובי היקר

מר ארז חלפון

מנכ"ל משרד הקליטה, העליה, התפוצות והגירור

ירושלים - הקריה

הנדון: החלטת הממשלה בנושא הגירור

כשנכנסה ועדת הגירור ושרי הממשלה בראשות ראש הממשלה, לאולם הממשלה כדי לדון בממצאי הוועדה, ראיתי על פניך אותות דאגה מהחלטות הממשלה האמורות להתקבל בישיבה זו.

הייתי מגדיר תחושה זו כאומרת: "מעשי ידי טובעים בי!"

אולם בסופו של הדיון הורגשה הקלה רבה, וזאת משום שהליבה של החלטות ועדת הגירור בראשותך נשמרה, וניתנה להם רוח גבית, הן על ידי ראש הממשלה, מזכיר הממשלה וכל השרים והחברים שישבו בישיבה חשובה זו.

בסופו של דבר נתקבלו החזון ואף האסטרטגיה כי יש להעצים את סוגיית הטיפול בגירור הממלכתי ולהגיע למכסימום מתגיירים בשנה, כדי שבסוף התהליך נכניס תחת כנפי השכינה את רוב המועמדים לגירור שיצטרפו לעם ישראל כדת וכדין.

אתה הצלחת באמצעות הוועדה בראשותך, להביא למודעות הציבור והממשלה את הצורך הדחוף בשינוי דרסטי בטיפול בנושא רגיש זה, ועל כן יהי זה שכרך, ובכך לא היה עמלך לשוא.

אני שוב מצדיע לך על הובלת הנושא בצורה הכי דמוקרטית והיפה ובכך הוכחת את כשרונותיך ואצילותך.

חשוב לציין כי החלטת הממשלה שנתקבלה פה אחד, הן על ידי שרי ש"ס והן על ידי כל החברים המייצגים את הקשת הרחבה של עם ישראל לשבטיו, היא חשובה מאד, ותוצאה מהעמל הרב שאתה וחברי הוועדה וכן עוזריך הנאמנים והנפלאים השקעתם. לך מחיל אל חיל ויהי ה' בעזרך.

משנכנס אדר מרבין בשמחה והיית אך שמח!

גדליה שרייבר

יועץ הוועדה

נ.ב. אודה לך אם תפיץ מכתבי זה בין חברי הוועדה ועוזריך הנאמנים.

העתק:

ראש הממשלה - מר אהוד אולמרט

מזכיר הממשלה - מר עובד יחזקאל

כז' אדר א' תשס"ח

לאב"ק היקר והאהוב שלנו תחי' עמו"ש בשלום ובבריאות.

מצאתי לנכון לכתוב לך שורות אלו מתוך דחף פנימי, לאחר שהיה לי זמן לחשוב ולתהות על מצבי המיוחד והקשה אליו נקלעתי.

אמנם כתוב כי אם על האדם באים ייסורים יפשפש במעשיו ויבדוק את עצמו במה חטא!

כתוב, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא - לא כל שכן אדם פשוט כמוני.

בודאי הייסורים ממרקים ומצריכים חשבון נפש. שמא לא דקדקתי במצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו וזלזלתי בחלקים אחדים שבשולחן ערוך. שמא לא התמסרתי ללמוד תורה ביתר שאת להקדיש עצמי ולטרוח למען הציבור בעוצמה יותר גדולה.

בודאי אלו דברים שאין להם שיעור, ואף על פי שכתוב: אחד המרבה ואחד הממעיט העיקר שיכוון ליבו לאבינו שבשמים, הרי שחייב אדם להתגבר על העצלות ולפעול בכל הכח כדי להתמודד עם הבעיות הקיומיות של עם ישראל, ככתוב: "לתקן עולם במלכות ש-די".

כשאני מסתכל במבט לאחור, הרי שבודאי עשיתי רבות למען יישובו של עולם, בחינוך, בבטחון, במשפחה, בחברה וכו', השתדלתי לקדש שם שמים ברבים, ובסך הכל אני מודה לאלקים על כל אשר גמלני והיטיב עמי לאורך כל הדרך.

אין לי שום טענות כלפי מעלה ואם הקב"ה רוצה להעניש אותי יעשה זאת ברחמים גדולים ובמינימום כאב, כי איני גיבור גדול ואיני יכול לעמוד בייסורים אלה.

יש לי תחושה שאני יכול עוד לתרום למען הזולת כיחיד וכרבים, להרבות בהרבצת תורה על ידי טובי מגידי השעורים ולגרום לאנשי בית המדרש סיפוק ושמחת חיים.

אם הקב"ה הטיל עלי לקיים את בית הכנסת ישורון והכוללים שבתוכו, סימן שהוא מצפה ממני לעוד תכניות ומשימות חשובות שירבו כבוד שם שמים, יחזקו את הקשר עם הקב"ה ויובילו לאהבת ישראל ולקרוב לבבות.

דוקא בדור תועה וטועה כשלנו, יש מקום להתמסר בכל הכוחות לגאול את הנשמות האומללות שאיבדו את השורשים ואת הדרך המובילה לציון ולירושלים, הרוצים לחיות כאן ככל העמים, ולהשיר מעליהם את הדמות היהודית והמוסר האלקי.

תפקידנו בדור זה לא לעמוד מהצד אלא להחזיק בציציות ראשיהם ולהחזיר אותם הביתה, והכל בחמימות הלב ובאהבת ישראל אמיתית. הם חייבים לדעת ולהרגיש כי אנשים אחים אנחנו ויש לנו ערבות הדדית.

סוף סוף אין האוייב מבחין בין יהודי שומר מצוות לבין מי שמתרחק ממצוות, מאשכנזי לספרדי, מאיש ליכוד או איש שמאל, די לאוייב שהוא יהודי כדי לשלוח לו רקטות וקסאמים.

כל ימי חיי אהבתי כל יהודי באשר הוא יהודי. לא חילקתי בין שומר מצוות למהדרין לבין מי שמאמין בקב"ה ורואה עצמו כיהודי. הלכתי בדרכי ה' ככתוב: "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו". אימצתי את דברי שלמה המלך: את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם.

...

הקב"ה מזמין לנו אתגרים לקיום האומה ולשבת עם ישראל בארצו. אנו, דור החורבן והגאולה, נדרשים למסירות נפש גדולה למען עמידה איתנה מול נחשול המאיימים על קיומנו הפיזי והרוחני, לשם כך עלינו להתחזק בכל כוחנו בקיום חוקי ישראל, מצוותיו ומשפטיו, ובהגברת מעשי החסד והמצוות שבין אדם לחברו, ומסירות נפש להיאחזותנו בארץ הזאת לאורכה ולרוחבה.

בזכות כל זאת, נזכה אי"ה לגאולה פרטית וציבורית ליחיד ולכלל, ובניית בית המקדש הפרטי והכללי לנצח נצחים.

אבי"ק יקירי. אני אישית מודה לה' שזיכני לעשות למען משפחתי ולמען כלל ישראל. זכיתי לאשה נערצת שבנתה את ביתה והקימה שבט קדוש בעם ישראל, ההולך בדרכי ה'. זכיתי לצאצאים שומרי החומות המקדשים שם שמים בהתנהלותם, בחייהם ובמעשיהם, והממשיכים את מורשת הדורות לתורה ולתעודה. ממצב של יתומים היינו, הגענו בס"ד למשפחה ברוכת ילדים המעורים בארץ הקודש ושומרים על חומותיה.

בזכות כל זאת אנו מבקשים מהקב"ה שישמור עלינו ועל כל בית ישראל ויציל אותנו מידי האוייב הזומם להשמידנו, ויגאלנו גאולת עולמים.

תזכה לראות נחת מצאצאיך ומרעייתך וברכה בכל עמלך למען כלל ישראל.

באהבה אין קץ

אבא.

מתוך ההקדמה ואחרית דבר לספר "נהלך ברג"ש" שי"ל בשנת תשע"ד

הקדמה

זה שנים שבני משפחתי וידידי היקרים לחצו עלי להעלות על הכתב את כל אשר עברתי בימי חיי הסוערים, למען ישפיעו הדברים על דרכם. לאורך כל הדרך סירבתי להיענות להפצרות, והשתמטתי מלבצע את מבוקשם. אלא שעם הגיע לגבורות, חשתי שגלגלי הזמן שוחקים את בריאותי, וכי יכול אני להחמיץ את ההזדמנות, להשאיר אחרי קורות חיים שהיו מרתקים מראשיתם עד היום הזה.

כשתקראו ספר זה, תיווכחו לדעת, כי מאז שאחותי התאומה היקרה שושנה תחי' ואנוכי נולדנו, עברנו תחנות רבות בחיינו וטבלנו במים סוערים. החיים לא פינקו אותנו, ולולא ברכתו של הקב"ה, כפי שאנו מתפללים יום יום - "מלך עוזר ומושיע ומגן", בודאי לא היינו שורדים את קיומנו, בעולם שהוא כולו מסוכן ואכזרי. אלא שגם בחושך ובימים אפלים, זרחה השמש מידי פעם, והאור הופיע בקצה המנהרה.

לא הייתי מאחל לאף אחד להיוולד ללא אמא, שתיקח את גוזליה לחיקה ותשקה אותם חלב אם. גם לא הייתי מאחל לאף אחד, להיות בקטנותו בבית יתומים. עלינו נגזר לעבור את הטראומות הללו במלוא חריפותן. אלא שמנגד הופיע מלאך מן השמים בדמותה של אמנו החורגת, שהעניקה לנו פיצוי מלא על החסר הזה. היא גידלה אותנו כרחם אם על בנים, וטיפחה אותנו במשך שנים במלוא כוחה ומרצה. היא הייתה בעלת חסד לא מעלמא הדין, כל כולה רודפת חסד ומחפשת עם מי להיטיב. רוב הנצרכים קראו לה "הדודה בריינדל". בזכותה ובזכות אבא היקר שלנו, זכינו לעבור את הנהר הסוער ולהגיע לאן שהגענו.

אני אישית, זכיתי למורי דרך מופלאים בדמותם של הרב נריה זצ"ל, הרבי מסדיגורה זצ"ל ועוד צדיקים יראי ה', שמילאו אותי באהבת האדם, אהבת התורה והארץ, ובעיקר חתירה להקרבה ולמסירות נפש למען הזולת ולמען כלל ישראל. כל ימי השתדלתי לתרום ליחיד ולציבור, עם כל המטען הנכבד שהעניקו לי הורי ומורי.

זכיתי להשתתף כמעט בכל מלחמות ישראל ובמחזרת, ואפשר בהחלט לציין כי לא פעם ראיתי את המוות לנגד עיני. עשרות פעמים קראתי בקול רם "שמע ישראל" והתכוננתי לעבור לעולם שכולו טוב! אלא שהקב"ה החליט אחרת

והעניק לי פתיל לחיים ארוכים, כדי שאוכל להגשים את מסכת העשייה והיצירה שעוד נכוונו לי בהמשך דרכי, בעזרתו יתברך.

במהלך חיי פגשתי אנשים מסוגים שונים. הכרתי כמעט את כל האדמור"ים שגרו בתל אביב, והייתי בין החסידים שזכו לקרבתם. הם חממו את ליבי והחדירו בי אהבה לקדושת החיים.

אף זכיתי להסתופף בחצרותיהם של משוררים וסופרים, של מנהיגים וראשי עם שהיו בשבילי מודל לחיקוי.

אולם גולת הכותרת של חיי היא משפחתי, שרעייתי היקרה ואני ב"ה הבאנו לעולם. זכינו, תודה לאל, למשפחה נפלאה, שהתנחלה ברחבי הארץ והקימה בית יהודי למופת, שעליה ניתן לומר "מלח הארץ" ותפארת עם ישראל. הצאצאים ב"ה ממשיכים ללכת בדרך התורה והמסורה, ומגשימים בגופם ובנפשם את ערכי התורה והמצוות.

בתום כל הכהונות בהן פעלתי, כקצין דת ברבנות הצבאית, כמנהל המרכז השכונתי ובית הנוער בשכונת בקעה בירושלים, כראש המועצה הדתית בירושלים, כמנכ"ל משרד הדתות, כמנכ"ל קרן ילדנו - מרכזי תקוותנו, כמנכ"ל הרבנות הראשית לישראל, ולבסוף, כנשיא בית הכנסת המרכזי בישראל, חש אני כי מיציתי את שליחותי הממלכתית והציבורית, ובכך שילמתי את חובי לחברה ולמדינה.

איני יכול לדלג בהקדמה זו על האסון הכבד שאירע למשפחתנו, כשבתנו הבכורה חיה מלכה פריידא ע"ה, נלקחה מעמנו במיטב שנותיה, עקב מחלה קשה שפקדה אותה. היא הייתה לנו בת למופת, ולמרות מחלתה הקשה, סיימה בהצלחה את האוניברסיטה העברית בירושלים ואת אוניברסיטת בר אילן. היא הייתה בעלת כישרונות נעלים, והעיקר, אצילה ובעלת מידות תרומיות.

התרחקה מלשון הרע כמטחוי קשת, ואצרה בליבה ערכים של קדושה וטהרה. מותה גרם לנו לעצב רב ולצער גדול שעד היום לא נמחו.

לסיום, חב אני את כל מה שניתן לי על ידי הקב"ה, לרעייתי המסורה והנפלאה העומדת לצידי בשישים שנות נישואינו, תומכת בי ומאפשרת לי להתמודד עם כל הבעיות שהזמן מוליד. בזכותה יכולתי למלא את שליחותי בהצלחה. כמו כן, חב אני תודה לכל צאצאי העומדים לימיני כסלע איתן וכצור חלמיש.

למרות שפגשתי בימי חיי אנשים רבים, בהם צבועים ומכוערים במעשיהם, לא התאכזבתי מעולם מהחלק הבריא והיפה שבחברה הישראלית, וזה מה שנתן לי את הכוח להמשיך ולהאמין ביחיד ובחברה.

מודה אני לקב"ה על כל החסד שהעניק לי ולמשפחתי, ומתפלל שנזכה כולנו לגאולה קרובה, אמן.

גדליה שרייבר,
ירושלים ת"ו, אדר תשע"ג

אחרית דבר

... זכינו להביא פרי ביכורים בפני הקורא, ויהי רצון שנזכה לקדש שם שמים ברבים.

כולי תקווה, כי כל מה שנכתב בספר זה, יעודד אנשים לקבל עליהם תפקידי מנהיגות תורנית, חברתית ופוליטית, מתוך רצון לשרת את עם ישראל, ולקדם אותו בכל מעלות החיים הערכיים.

כוונתי בספר זה להצביע על מגוון האפשרויות שיש לאדם בימי חייו, כדי לתרום את חלקו למען בטחון המדינה, ערכיה וקדושתה. גם האדם היחידי יכול להוות תרומה גדולה למען הכלל, אם יש לו מספיק הבנה לצרכי האומה ולשאיפותיה והוא מחובר לשורשיו.

כדאי ורצוי לציין, שהמסר העיקרי בספר זה הוא, לא ליפול לייאוש, לא להתכופף מול גלי הים הסוערים, ולא לעצור את המוטיבציה לפעילות חזקה, היונקת משורשים עמוקים ומן העבר של עם ישראל לכל דורותיו.

אם יש בספרי תרומה מסוימת בכיוון זה, מודה אני לה' על כך.

דברים בערב השקת הספר "נהלך ברג"ש" ט"ו בשבט תשע"ד

ידידי ואהובי היקרים,

בראשית ברצוני להודות לכם על שנעניתם להזמנתנו, ובאתם לחלוק עמנו את האירוע הגדול בו התכנסנו כולנו לרגל השקת הספר "נהלך ברג"ש". ברוכים הבאים בשם השם.

ראשית ברצוני לקיים הכרת הטוב ולהודות לידידי ואהובי חיים כהן, שהעמיד לרשות מפגש זה את האכסניה: המרכז העולמי של מורשת יהדות צפון אפריקה שהוא עומד בראשו, וכן לרעי הטוב שמי אמסלם המנחה והעומד בראש האגף לתרבות נוער וספורט בעיריית ירושלים.

כן ברצוני להודות לחברי היקרים, דני בונפיל מזכ"ל ההסתדרות הכללית בירושלים והמרכז, וציון דהאן יו"ר ארגון עובדי עיריית ירושלים, מהמארגנים את האירוע - כולם היו בניי וחניכיי.

כן ברצוני להודות לאיש היקר חניכנו ד"ר יהודע חיים, השגריר שלנו בהודו וסין והדיפלומט המקצועי במשרד החוץ ושהיה גם שליח באו"ם ובלונדון, וייצג בכבוד רב את מדינת ישראל. וכן את חברי הצעיר יאיר ביטון, גדול הקבלנים בארץ, איש חסד ותורם גדול למוסדות סעד.

וכמובן, לאח היקר יורם לוי, לשעבר ראש המחלקה למורשת ישראל בעיריית ירושלים, ואחרון אחרון לסימה כהן הנהדרת מהחשובות של בית הנוער בקעה.

כל אלה הם קצה הקרחון של אלפי החניכים שהתחנכו בבית הנוער בקעה במשך עשרות שנים, והקימו בתים ומשפחות לתפארת מדינת ישראל. וכמובן, להורים היקרים תושבי בקעה שהפקידו את ילדיהם בידינו.

יום אני שואל את עצמי, במה זכיתי?

במה זכיתי שעד היום הזה כבר למעלה מיובל שנים, שהחניכים קשורים אלי בעבותות אהבה ונפשם קשורה בנפשי.

במה זכיתי שרעייתי האהובה חוה שעמה חגגתי לא מזמן ששים שנות נישואין מאושרים, מלווה אותי עד היום באהבה, אהוה ורעות, מעודדת אותי ותומכת בי ללא לאות. יחד עמה זכיתי לילדים, נכדים ונינים הממלאים אותי באושר רב ונותנים טעם לחיי. כל מה שיש לי שייך לה.

ברצוני במעמד זה לברך את אחותי התאומה שושנה הנמצאת אתנו ולאחל לה ולמשפחתה חיים טובים ומאושרים.

חב אני חוב גדול ותודה עמוקה לבני היקר הרב אברהם יעקב, רבו של כפר דרום בגוש קטיף וכיום רבה של ק"ק שבי דרום ליד נתיבות בנגב, שבמשך שנה שלימה כתב את הספר "נהלך ברג"ש" שאותו הקראתי לפניו, ודאג להביא אותו לעריכה סופית אצל העורך היקר הרב ישראל ברונשטיין ועוזרתו הנאמנה. הספר מגולל יריעה רחבה של עשייה בתחומי הבטחון, החינוך, החברה, העבודה הצבורית, המשפחה וההתייחסות לכל אדם ואדם.

הקב"ה העניק לי חיים ארוכים כנגד כל הסיכויים הטבעיים, ובחר בי להיות שליח ציבור נאמן הסוחר אחריו פרקי חיים סוערים ומרתקים. זכיתי לכהן בתפקידים ממלכתיים וציבוריים רבים, ובכל התחנות האלו השתדלתי לתרום מעצמי ולשתף גם את החניכים, המדריכים, ההורים, העסקנים והציבור כולו, כדי שנהיה ביחד שותפים לעשייה ולהצלחה.

למען האמת קבלתי יותר ממה שנתתי. זכיתי לגלי אהבה וחיבוק מכולם וזה בעצם מה שחזיק אותי עד היום הזה.

אם הייתי צריך למצות את כל עברי, הייתי עושה זאת בשתי מילים: **אהבה ונתינה.**

אהבתי את רעייתי, אהבתי את כל צאצאי, אהבתי את כל חניכי ומדריכי, אהבתי את ההורים והמנהיגים, את הרבנים והחסידים, את עם ישראל, ארץ ישראל ומורשת ישראל. האהבה מחלחלת ויורדת עד לתשתית. אין לה מעצורים והיא מקרבת ומדבקת, חוצה גבולות ומקרינה אור גדול בכל המנהרות, אף החשוכות ביותר.

ויחד עם זה גם נתינה. לתת לזולת את תחושת הביחד, את החברות וההתחברות ללא תנאים, את התמיכה ונתינת הכתף והרוח הגבית.

כל אלה יצרו את הכרת הטוב והקשר המדהים בין כולנו עד עצם היום הזה.

הרשו נא לי קהל קדוש ויקר, משפחה יקרה, חברים וידידים נפלאים, להודות לכם על כל הטוב שאתם מעניקים לי, ולברך אתכם בברכת ירושלים, הטוב והמטיב, "ויהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור" אמן.

ט"ו בשבט שמח!

מכתבי
הערכה

ב"ח, ג' כסלו תשי"א
(12.11.50)

דוד צבי פנקס
חבר הכנסת הראשונה

לכבוד
מר גדליה ~~פרייבר~~
שד"ל 8
תל אביב.

א.נ.ג.

קבלתי את מכתבך מיום כ'ז חשוון ש.ז. וקראתיו בענין רב. רואה אני שהנך שלא כרוכ בני גילך, אדם צעיר המעמיק לחשוב ובעל רגש יהודי עמוק ומקוה אני שכל הסגולות האלה ילוו אותך לאורך ימים ויפלוסו לך דרך אשר תהיה נאה לך ולטובת היהדות החרדית שהנך מסור לה בלב ונפש.

יודע אני שהמצב בשטחים רבים של חיינו קשה עד מאד אך אסור לבוא לידי יאוש ולהביא בחשבון שהמדינה צעירה ועוד חזון למועד תקון כל השגיאות שנעשו. אני שמעתי גם מצדדים שונים תלונות על סדרי משרד הרבנות הצבאית ועל אי פעילותה ועל חוסר כל קשר והשפעה מצדה להמוני החיילים. מבין אני שגם בזה עוד נצטרך לחקיקע הרבה עמל כדי לתקנו.

ישנם עוד קשיים רבים הנגרמים מהחוק ע"י הפיקוד העליון של הצבא אבל הדברים התלויים בנו בודאי שהיינו צריכים לתקנם ולשפרם בהקדם.

אני מקוה שבמרוצת הזמן אפשר יהיה גם בזה להשיב את המצב ואנסה להכנס לתוך פרטי הדברים ולבררם.

אתה מבקש בסוף מכתבך לשמור את הענין בסודיות גמורה. כמוכן שאעשה זאת אך מציע אני לך להסכים שאותם הקטעים במכתבך שאינם מטפלים ברבנות הצבאית כי אם נוגעים לעמדת היהדות החרדית בכלל, יתפרסמו.

אני מתכוון בעקר לא לרישא ולא לסיפא במכתבך אלא למציע/תא. ברצוני לתת קטעים אלה לפרסום ב"חזון"-בטאון של ארגון "נער המזרחי" ואני חושב שאתה מעיר הערות שרצוי שהנוער שלנו יחרהר בהם. אשמח אם אקבל על כך את תשובתך החיובית.

ככבוד רב
ובברכה נאמנה

ד.צ. פנקס

זושלו להיפיי "י"ת העטאים נ"ל. הלכתי למקו
וזה כליטת יכנ"י

An Authorized Agency of Youth Aliyah

Mizrahi Women's Organization of America

242 FOURTH AVENUE • NEW YORK 3, N. Y. • GRamercy 7-4720

ב"ה

6 באבגוסט, 1956.

MRS. BESSIE GOTSFELD
Honorary President

MRS. SAMUEL GOLDSTEIN
MRS. LIONEL GOLUB
MRS. JOSHUA L. LEWIS
MRS. SIMCHA RABINOWITZ
Past Presidents

MRS. ABRAHAM M. DANZIG
MRS. LOUIS WALD
Honorary Vice-Presidents

MRS. S. DEBORAH EBIN
President

MRS. JOSEPH LANDAU
Chairman, National Board
MRS. AARON D. BURACK
MRS. MAURICE L. KATZ
IRS. MORDECAI MANDELBAUM
MRS. ELI RESNIKOFF
MRS. WILLIAM WEINTRAUB
Vice-Presidents

MRS. NATHAN B. FISCHER
Honorary Treasurer

MRS. MAX S. ROSENFELD
Treasurer

MRS. MOSES DYCKMAN
Secretary

לכבוד
מר גדליה שרייבר
בית-הנוער
בקפה, ירושלים
מר שרייבר היקר!

קראנו בשמחה רבה כי בית הנוער בבקעה זכה השנה
בפרס הראשון מאת משרד החינוך על היותו הסועדון
המסוכלל ביותר והפעיל ביותר באזור ירושלים.

כ"כ שמחנו מאד על ההצלחה הרבה שנחלו חברינו
במשחק הפינג-פונג והכדור-רגל ועל קבלם את התואר
אלוף.

בהזדמנות זו הנני רוצה להביע בשם הוועד הפועל
של הסתדרות נשי מזרחי ובשמי את הערכתנו הרבה על
מאמצין המוצלחים בשדה עבודה רב ערך זה של חינוך
הנוער אשר עזרו במידה כה רבה להתפתחותו של הסועדון
לדרגתו הנוכחית. יישר כחן!

באיחולי שנה טובה ומאושרת!

בכבוד רב,
לרה רב/רה דביר
שרה דבורה עבין
נשיאה

HORIZATION GRANTED BY
AGENCY FOR PALESTINE
CAMPAIGN FOR FUNDS IN
THE UNITED STATES

עיריית ירושלים – המחלקה לחנוך בלדיה אورشليم – القدس – دائرة المعارف

אל: מר גדליה שרייבר – מרכז בתי נוער

מאת: יעקב גיל – הממונה על הנוער, הספורט והחברה

הח' באדר ב' תשל"ג

1 באפריל 1973

מח/ 5035

הנושא: עבודתך במחלקה

שלום רב, גדליה היקר,

יודע אתה גם יודע כי לא בנפש הפצה כל כך מתיחס אני לעובדה כי בפרדיון קמעה דרכי עבודתנו המשותפת בתחומים הישירים של הנוער, הספורט והחברה. ברם, בידיעי את גודל האחריות ואת גדש הצפיות לפתוח תפקודי נכון ויעיל של המועצה הדתית בירושלים, קבלתי את הדין וכולי תפילה ואמונה, כי אכן תוכל גם תוכל לעמוד במשימה העתידה.

לא אוכל לצאת ידי חובה מבלי לציין בטפוק מיוחד פעלך ותרומתך בשדה העבודה המקצועית בנוער הירושלמי. התמדתך, מסיירותך, חריצותך ומנהיגותך המקצועית היו טובים וחשובים לפתוח צוות עובדים, אשר יראו בעבודת הנוער מקצוע אשר מגמתו לקדם פתרון בעיותיה האישיות והחברתיות כאחד.

בשנה האחרונה, מאשר נטלת על עצמך את האחריות על בתי הנוער, ידעת לפתח את צוות המנהלים נקבוצת עבודה אשר השפיעה הדדית איש על רעהו ובכך תרמנו להחזרת ערכי עבודה חדשים.

אני יודע כי בהתנתקותך מאתנו, אנו מאבדים חוליה חשובה במערכת. ברם, אני תקווה כי גם ממקום ישיבתך החדש תדע לתרום בגישות חדשות ובאווירה ניבונה למערכת עבודתנו.

בברכה,
יעקב גיל

העתק: מר טדי קולק – ראש העיר
מר י. גדיש – סגן ראש העיר
עו"ד ר. פיינשטיין – מנכ"ל העירייה
מר י. שיפטן – מנהל המחלקה להינוך
מר ב. גדליהו – מנהל אגף הנוער

General Federation of Labour In Israel
UNION OF CLERICAL, ADMINISTRATIVE
AND PUBLIC SERVICE EMPLOYEES
CENTRAL COMMITTEE

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הסתדרות הפקידים,
עובדי המינהל והשירותים
הועד המרכזי

Tel-Aviv, (Israel) lhe ..... א טבח תשל"ה
תל-אביב, יום 15.12.74

ג"ה

לכבוד

הח' גדליהו שרייבר
יו"ר המועצה הדתית
י ר ש ל י ס .

גדליהו היקר,

קבלתי מכתבך, המשבחני על "מבצע אוהלר".
זו דרכך מאז אני מכירך; תשומת לב לעבודת ופעולה הזולת.

אולם פעם אחת חייבים "להשיב לך כגמולך".

ברצוני לקבוע, וזאת דעת כל החברים, כי ארגון עובדי חינוך, נוער
וחברה מתכרך בכך שאחה הוא אחד מעמודי החוץ שלו וגורם מרגיע ומרסן
בו. כל הצלחותיו, כולל ימי ההשתלמות באוהלר, קשורים בכך בדרך זו או
אחרת. וכל המוסיף - גורע.

אישית, שמחתי ואני שמח על ידידותך ורואה בה נכס
חשוב, ואני מקוה שאמשיך לזכות בה.

זמירה מצטרפת בכל לב לכל הנאמר ועוד מוסיפה

על כך.

בברכה

מ. קרוב

מ. קרוב

בס"ד, יום
מבוא הרכוזה 5 בנין 131
מספון 66 06 46

הרב אליהו שליזנגר

רב שכונת גילה וסקור חיים
עיריית ירושלים חי

לכבוד

ידידי ומכובדי היקר

מר גדליה שרייבר הי"ו

יו"ר המועצה הדתית פעיה"ק ירושלים ת"ו

בצער רק קבלתי את הידיעה על רצונך להתפטר מתפקידך הרם, אם כי כרב שכונה חדשה בירושלים החסרה את כל השירותים הדתיים הדחופים והאלמנטריים הנני מבין לרווחך הגדולה להעניק שירותים אלו, אילו היו לך האמצעים לכך.

אחד הדברים אשר הניעו אותי לכתוב מכתב זה, הוא ההזדמנות לכתוב לך מרחשי לבי אליך, אשר לא מצאתיה באף משרד אחר לא בממשלה ולא בעירייה.

וכוונתי למה שמקובל לצערי, כי דברים נכבדים וחשובים, הקצבות וסיוע אחר נמדדים לפי קריטריונים פוליטיים גרידא (מנסיוני האישי), ואתה בראשות המועצה הדתית הצלחת להתעלות מעל ומעבר לכל אלה, ועכ"פ אני שמקורב מאד למשרדך ולמועצה כולה, לא ראיתי שהעדפת את האחד על פני האחר בגלל חישובים לא חישובים ומצאת את הגשר והקשר לגשר ולקשר בין הניצים הפוליטיים בדוגמא אישית ביחסך הנעים לכל אחד מנבחרי המועצה הדתית - יהיה אשר יהיה.

וכשפרט זה עומד לנגד עיני, נראה לי כי הוא הצריך גם להכריע את הכף, להשארותך על כס ראשות המועצה הדתית, אשר בסיוע רבני השכונות ועסקניה נצליח יחד - בשיתוף פעולה מלא - להשיג את כל השירותים הדתיים להם זקוקים תושבי ירושלים כולה, והי' הטוב המרחם על עמו ישראל, והרואה את בקשתם ותביעתם של ראשי המועצה הדתית, רבניה ותושביה, ישלח עזרתו מקודש ונראה כולנו בהרמת קרן התורה הקדושה בעיה"ק ירושלים ת"ו...

המברכך בהצלחה רבה וסיעתא דשמיא וכל טוב,

ידידך

אליהו שליזנגר

מדינת ישראל
המחלקה למועצות דתיות

משרד הדתות
לשכה ראשית
ירושלים

תאריך: ב"ה, כ"ה מנ"א תשל"ח
31 באוגוסט 1978

מספר:

לכבוד
מר גדליה שרייבר
ראש המועצה הדתית
ירושלים

יקירי ראש המועצה,

הנדון: סקירה על פעולות המועצה

עם קבלת הסקירה על פעולות המועצה הדתית בתקופת כהונתך, הרשה נא לי להודות לך, במילים מעטות, על פעולתך הברוכה והכשרונית בזמן כהונתך כראש המועצה הדתית ירושלים - בירתנו הנצחית.

עירנו נחברכה בך, באישיותך הדינמית - ללא מעצורים - אשר משכמו ומעלה, בדאגה לצרכים הרוחניים של תושבי עירנו. עמך הרב הנושא פירות מבורכים תשמך דוגמא חיה וכולסת לראשי מועצות דתיות - דמות מקרינה ומאצילה לעובדי המועצות הדתיות, ולציבור הרחב הנזקק לשירותיה על עזרתך ללא גבול וללא לאות.

ברכותי הלבביות שלוחות לך בזה, יהי רצון, שנזכה להרמת קרן התורה והשירותים הדתיים בישראל.

בברכה ובידידות
ובכבוד רב

י. קלמנוביץ
מנהל המחלקה

למיטב ידידנו בלב ונפש

גדלי' שרייבר ורעייתו

בסימן טוב... שבת שלום ומבורך.

שאו ברכה נאמנה ליום עלותך בשנית לכס ראש קהילת ירושלים, לב האומה
וחמדת נפשה כל הימים.

מי יתן ובימיך נזכה לראות את ירושלים כעיר עוז לנו בגוף ובנפש וישראל
ישכון לבטח בארץ האבות והבנים.

כברכת,

רחל וברוך דובדבני

ראש העיר
 رئيس البلدية
 MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, ג' תשרי תשל"ז
 28 בספטמבר 76

40
 10-76
 3
 8-50
 7/K

לכבוד
 מר גדליה שרייבר
 ראש המועצה הדתית
 המועצה דתית, רח' החבצלת 12,
 ירושלים.

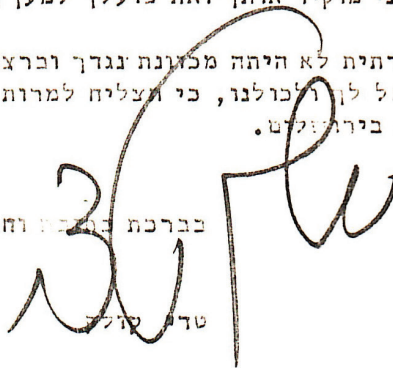
גדליה היקר,

שמחתי לקבל מכתבך מערב ראש השנה תשל"ז וברכותיך לשנה טובה.

מעבר לחילוקי הדעות בינינו ברצוני לשוב ולאשר את הודעתי במועצה עיריית ירושלים, כי אני מוקיר אותך ואת פועלך למען העיר הזאת.

ביקורתי נגד המועצה דתית לא היתה מכוונת נגדך וברצוני על-כן לנצל הזדמנות זו ולאחל לך ולכולנו, כי תצליח למרות הכל, להצעיר ולקדם את שרותי הדת בירושלים.

בברכה ובחתימה טובה

ט.ד. קוליק

**ועד המקוואות בבית וגן
ירושלים**

ת.ד. 16044

רחוב ברגמן 10

ב"ה ח' ניסן תשל"ח

כב'

הר"ר גדליה שרייבר לאוי"ט

שלו"ר

עם פתיחת מקוה לגברים ועם גמר השלב האחרון של בניית המקוה בבית וגן (אם כי יש להכניס הרבה דברים), רצוני לאחל לכבודו את ברכותי, ברכות יישר כחכם על עזרתכם בעבר.

ידוע לי היטב כל המלחמות, מלחמות ה' אשר כבודו מנהל על מנת לקדם את ענין בניית מקוואות ובתי כנסת, ויהי רצון שיהא ה' עמו, ויצליח בכל מעשה ידיו למען קדש שם שמים ברבים.

קבלנו מהמועצה הדתית אשר כבודו עומד בראשו, הן עידוד חומרי והן עידוד רוחני, לא להפסיק באמצע עבודה, עד שב"ה יכולנו לברך על המוגמר.

זכות הרבים תלויה בו וכה לחי.

אודיע להודיע לכבודו, כי ב"ה בערבים יש מלא מבקרות (בכל זאת אין התקציב מתאזן בגלל ההוצאות הגדולות).

בברכת התורה

ובברכת פסח כשר ושמח

יהושע נויבירט

RABBI ISRAEL M. LAU
 REGIONAL RABBI of NORTH T-אר"ט סדרן תשל"ט
 ביה, יום כד סדרן תשל"ט
 19.6.1979

הרב ישראל מאיר לאו
 רב בצפון תל-אביב

לכבוד
 מר גדליהו שרייבר
 יו"ר המועצה הדתית
 ומ"מ יו"ר חבר המועצות הדתיות בישראל
ירושלים

ידידי היקר והדגול,

בסיומה של מערכת הבחירות לכהונת רב ראשי בעיר נתניה
 כאשר בחסדי שמים יצאנו ממערכה זו וידינו על העליונה,
 הויני חש חובה קדושה וזכות נעימה גם יחד להביע לך רחשי
 תודה עמוקים על חלקך המכריע בהבטחת בחירת לכהונה הרמה.

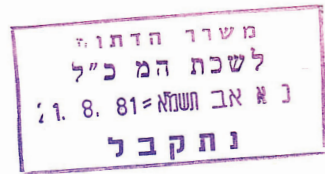
ידידותך, מרצן ומסירותך אמיצת הלב להגשמת המטרה
 הנעלה עמדו לי בימים קשים וגדולים אלה בחיי.

עם עלותי לכס הרבנות בנתניה אעשה כמיטב יכולתי
 בס"ד למלא ציפיות שולחי וידידי הרבים אשר אותך אני
 מונה בין הגדולים והנכבדים שבהם.

ישר חילך לאוריחא ועלה מעלה בניווט ספינת
 היהדות הנאמנה בין הגלים הסוערים.

ביקרא דאורייתא ובכל מילי דמייטב

שלך,
 ישראל מאיר לאו
 הרב ישראל מאיר לאו

שר הצבחה והרלווחה

ב"ה טז' באב תשמ"א

16 באוגוסט 1981

לכבוד
גדליה שרייבר
מנכ"ל משרד הדתות
ירושלים

לגדליה, ברכות,

תודה על האיחולים והברכות שהרעפת עלי לרגל כניסתי לתפקידי החדש.

רצוני להביע את תודתי האישית אליך על התקופה שעבדנו יחד במשרד. יודע אני שלא קלה היתה עבודך ההכרעה - להצטרף למשרד הדתות - דווקא בימיו הקשים ביותר, ובתקופה קשה אישית לי. ועשייתה זו מתוך חברות ומתוך כוונה לעזור בתקופה קשה לחבר.

למדתי להכיר אותך בתקופה זו, ראיתי אצלך התנהגות, אופי וסגנון שחשבתי שהם כבר לא קיימים ביחסי אנוש, ראיתי את מסירותך מרצך וגישתך הנעימה לכל נושא שטיפלתי בו במשרד.

אני שמח שהייתה לנו אפשרות לעבוד יחד על אף שהספקנו רק תקופה קצרה. בכל אופן אזכור את הימים האלה כזכרונות טובים ונעימים ועל כך אני מודה לך אישית.

אני בטוח שתמשיך להצליח בתפקידך ומאחל לך הרבה הצלחה בעתיד.

בידידות

אהרן אבוהצירא

ראש העיר
 رئيس البلدية
 MAYOR OF JERUSALEM

כ"ג בסיון תשמ"ב
 14.6.82
 מס' 370

לכבוד
 מר גדליה שרייבר
 מנכ"ל קרן ילדנו מרכז תקותנו
 ת.ד. 819
ירושלים

גדליה היקר,

שמחתי לשמוע על מינויך לתפקיד מנכ"ל
 קרן ילדנו.

בטוחני כי לאור נסיוןך הרב תוכל לתרום
 רבות לקידום המרכז.

מאחל לך הצלחה מלאה.

בברכה,

טדי קולק

העתק: מר יעקב סקלן, יו"ר הנהלת קרן
 ילדנו - רשמתי לפני תוכן מכתבך
 מיום 7.6.82

ח. מ. בסוק

סגן ראש עיריית תל-אביב-יפו
ראש אגף החינוךב"ה, כ"ה בסיון תשמ"ב
16.6.82

לכבוד

ה' גדליה שריבר
מנהל כללי "קרן ילדינו"
י ר ו ש ל י ם

נכבדי,

קבל נא מיטב הברכות והאיוחולים לההמנותך כמנכ"ל "קרן ילדינו".

שמחתי על מנויך לתפקיד החדש והצטערתי צער רב יחד עם כל ידידיך על הנסיבות שהביאו לפרישתך מתפקידך הקודם כמנכ"ל משרד הדתות, ודוקא בזמן של תנופה להאדרת קרנה של הציבוריות הדתית ככלל ומשרד הדתות בפרט. באח להציל ולצערי נמצאח מנוצל ומנושל.

במה אברוךך?

מובאת בגמרא, מחלוקה מי כתב את שבעת הפסוקים האחרונים של התורה? מאן דאמר משה, והיקשו כיצד משה יכול לכתוב על עצמו "וימח", ... "ויקבור אותו בגאי" ... שהרי הוא עודנו חי? מאן דאמר, יהושע כתב פסוקים אלה, על פי השראתו והרשאתו של משה. והקשו, אם יהושע כתב הרי לא כל התורה נתנה על ידי משה כנאמר "וזאת התורה" אשר שם משה לפני בני ישראל, והמקשים הציעו פתרון, משה כתב ודמע בעינו.

זכוריים לך דברי המדרש שהקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא. האם התורה היא רצפט לפיזיקה, לפתרון בעיות קוסמולוגיות? ודאי שלא.

אלא נראה לי שיש לומר שהתורה היתה קיימת בכה, כל אותיותיה היו "מבראשית" ועד לעיני כל ישראל, מוכנות ומזומנות לשימוש הרכבת מילים ומשפטים. הקב"ה ידע לצרף מהאותיות את המילים ומהם את המשפטים לפי צרכיו הוא.

לפי העקרון הנ"ל ייתכן שיותר לומר שמשה כתב את כל התורה עד שבעת הפסוקים האחרונים והשאיר את האותיות הנ"ל במרוכז לא מסודרים, דהיינו, המילים והמשפטים היו קיימים בכה ויהושע הוא שבא וצירף את האותיות למילים והמילים למשפטים. כך ניתן לומר שכל התורה נתנה ע"י משה, וזה נכון.

רבכון, במה אברוךך; ?

קח איפא את כל האותיות של התורה ותרכיב מהן ברכה לך, למשפחתך, למוסד, לנו ולכל בית ישראל.

אמן, כן יהי רצון.

שלך
ח' מ' בסוק
13'3' - 11'8'

בס"ד

גדליה,

שני דברים לא אוכל לשכוח!

1. שאתה היית בימים קשים מאד, אחד האנשים המרכזיים, אשר רק בפעילותם ובמאמציהם וכשרונם הצליחו להוביל את התנועה זמן רב - ורק חבל היה שפתאום יצאת מהתמונה.

2. איני יכול לשכוח שאתה היית ה"שושבין הראשי" שלי לחזרתי לפעילות בתנועה. זה שבינתיים קרה מה שקרה - חבל חבל, ומאד הייתי רוצה שתמצא חזרה בצמרת שבצמרת כי זה מקומך.

ישראל (ליפל)

RABBI SHALOM MESSAS
CHIEF RABBI AND HEAD OF RELIGIOUS
COURTS, JERUSALEM

הרב שלום משאש
הרב הראשי וראש אבות בתי הדין
לירושלים

ב"ה ב"ך יבין לאולל המרוצה
תשכ"ג

ידיד אהוב וחביב . אשר גדלו המלך . שר' לו
ניאמר . אוהב התורה ולומדיה . גומל חסדים
טובים . התכם השלם כהר גדליה שרייבר י"ן .
הרבה איתולים לבביים לקראת השנה הבאה עלינו
ועליכם ועל כל ישראל לחט"ול . שנת שלום ושקט בעולם .
אני שולח לך ולכל ב"ב הע"א את ברכותי הנאמנות .
יחד עם י"ן מתוק . הרומז על שנה טובה ומתוקה .
וי"ן ישמח . זכה משמחו . תשתה ותשמדת .
הגל וקברת . בגשמיות וברוחניות וכל טוב סלה .
דידו לנצח . ע"ה שלום משאש

עיריית תל-אביב-יפו
municipality of tel-aviv-yafa
מיקוד 64162 code
לשכת ראש העירייה

י"ט באלול תשמ"ד
16 בספטמבר 1984

33/א. 3083

לכבוד
מר גדליה שרליבר
מנהל כללי
"קרן ילדנו - מרכזי תקוותנו"
רח' המ"ג 5 ת"ד 819
רוממה
ירושלים 91 007

מר שרליבר הנכבד, זצ"ל יר"י

הריני מבקש להודות לך על מכתבך החם והמרגש אלי ועל ברכותיך לרגל נישואי בני דן.

מכתבים כשלך נותנים לי את הכוח, הרצון והמרץ להמשיך ולבצע דברים בהם אני מאמין למען רווחת תושבי העיר תל-אביב-יפו.

בעבר הייתה בינינו אי הבנה עקב מסגד חסן בק - לאחר מכן אמרתי לך שלא נהגתי כך כפי שצריך - מפני שהוטעיתי ולקחתי ברצינות את מה שנאמר בעתונות - בקשתי סליחה ממך כי טעיתי. אני יודע היום גם עד כמה שטעיתי.

עוד פעם תודות עבור מכתבך ויחסך החם.

בכבוד רב,
ובברכה שנה טובה,

שלמה להט
ראש עיריית תל-אביב-יפו

תל-אביב בת
תרט"ט-תשמ"ד • 1984-1909

מדינת ישראל

משרד הפנים

המנהל הכללי

ירושלים, כ"ד בתמוז תשמ"ו
31 ביולי 1986

לכבוד
מר גדליה שרייבר
מנהל כללי
קרן ילדנו
רחוב המ"ג 5,
ירושלים

אדון נכבד,

חן חן על מכתבך מיום כ"ב בתמוז תשמ"ו (31.7.86)
ועל ברכותיך הלבביות.

אף אני משיב כנגד המברך.

במשך עשרות שנות הכרותנו בתפקידים שונים,
ובכלל זה בעת כהונתך כיו"ר המועצה הדתית ירושלים
ולאחר מכן כמנכ"ל משרד הדתות. הוקרתי תמיד
את עבודתך, את מסירותך ונאמנותך לנושאים שייצגת,
את מידותיך הטובות ואת חברותך הנאמנה.

אני מאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשיך.

ב ב ר כ ה / זיו ביאלי
ח. קוברסקי

MENACHEM PORUSH
MEMBER OF PARLIAMENT

מנחם פרוש
חבר הכנסת

JERUSALEM ..... ב"ה, ירושלים
2b, PINES ST. טל. 222287-223111 רח' פינס שב' 384 795

ה'תשס"ח/אדר א'
384 795

כבוד ידידי הדגול

יקר היקרים מוה"ר גדליה שרייבר שי'
ירושלים ת.ד. 819 רח' המ"ג 5 רוממה.

שלום וברכה.

מאשר את קבלת מכתבך מיום ל תשרי, אני מרוגש מאד מדברך הלבביים והרגשיים שנותנים עידוד.

אני יוצא מחר לארה"ב והשעה כעת 3 לפנות בוקר ובעוד שעות ספורות אצטרך לנסוע, אבל אני לא רוצה להשהות תשובתי ולהביע לך תודה מעומק הלב.

הידידות הנאמנה בינינו נשזרת כמעט מאז הכרנו זה את זה. הערכתך אליך גדולה באופן מיוחד בגלל יושרך ועקביותך במבצעים אשר נטלת על עצמך.

לא נשכח הימים המזהירים כאשר ניתנה לך האפשרות לעמוד בראש המועצה הדתית והרימות משימות גדולות והגדלת לעשות.

לצערנו הגדול, באוירה השוררת כיום לא תמיד ניתנת האפשרות לאיש ישר כמוך להחזיק מעמד, ואני מפליא איך שאתה ממשיך בדרכך בגישתך בעקביותך.

יקירי, ואצלי אתה יקר היקרים, רצוי מאד שנעמוד בקשרים, וישנם נושאים שיכולנו לקדם בכחות משותפים.

שוב שנית מודה לך מאד על דברי העידוד והברכה,

מברכי יתברכו מעודדי יתעודדו,

מוקירך מעריצך

מנחם פרוש

מנחם פרוש

Tiberias Municipality

EDUCATIONAL RELIFE D.E.P.T.
URBAN RENEWAL D.E.P.T.
Tel. 06-739553/4

עיריית טבריה

המח' לרנוחה חינוכית
טיפוח ושיקום שכונות
טל. 06-739553/4

ב"ה, טז' סיון תשנ"ב
17 ביוני 1992

ך-326

לכבוד
מר גדליה שרייבר
מנכ"ל קרן ילדנו
י ר ו ש ל י ם

מכובדי,

שלום רב,

אני מודה כך על קבלת הדווח ששלחת.

אי אפשר שלא לענות במכתב על הדווח ובו להודיע כך, ידידי הנכבד, שכל הנכתב והנעשה ברחבי הארץ במרכזים החינוכיים של קרן ילדנו - הוא בזכותך.

עננותך הידועה לכולנו מצניעה את פועלך הרב. נפלה בחלקי הזכות, ואני מברך עליה, על העבודה המשותפת והקשר שנוצר בנינו. לאיש כמוך אני מצדיע ומסיר את הכובע, על אישיותך המיוחדת והמקרינה ככל הטובים והיא זו שיצרה והביאה את הצלחת המרכזים באשר הם.

אי לי טפק שדברים אלה הם על דעתם של רבים מהאנשים שעובדים איתך.

אין לי רק לאחל כך את כל הברכות, בריאות איתנה והמשך להוביל את כולנו למענם של אותם אנשים שלהם אנו פועלים ומסייעים.

בברכת חברים הוקרה והערכה

ובידידות עמוקה

בני רותאן.

עיריית קריית שמונה

THE MUNICIPALITY
OF KIRYAT SHEMONA
טל. מרכזיה 06-941333/4/5/6
טל. ישיר 06-940008, 942510
פקס 06-942149
ת.ד. 1 קריית שמונה 10200

לשכת ראש העיר

כז' בתמוז התשנ"א
9 ביולי 1991

דבר י ברכה

נבצר ממני לקחת חלק בערב חגיגי זה שהוא שיאה של שנת פעילות מוסיקלית ענפה.

בשנתיים האחרונות מהווה מרכז המוסיקה של תקוותנו ותזמורת תקוותנו שצמחה ממנו מקור גאווה לעירנו. רבים מתלמידיו ממשיכים ומעמיקים בלימודי המשך ואף מגיעים להישגים מרשימים.

מכיר אני מקרוב מה רבה ההשקעה, התירגולים והסבלנות הנדרשת מכל אחד מכם ומבני משפחותיהם כדי להגיע להישגים היפים ולתוצאות המרשימות בקונצרט הערב.

רואה אני אתכם ברגעים אלה את ההתרגשות הגדולה, העיניים הנוצצות, הברכיים הרועדות ואת הוריתכם בתוך האולם גאים ואוהבים.

מאחל אני לכולכם הצלחה רבה בקונצרט ובהמשך דרככם המוסיקלית מי יתן ותובילו את שמה של קריית-שמונה כעיר המייצרת גזע משובח של כשרונות מוסיקליים.

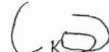
לא אוכל לסיים מבלי להעלות על נס פועלו של ידיד יקר לקריית-שמונה אותו אני אוהב בכל ליבי מר גדליה שרייבר מנכ"ל קרן ילדינו.

האיש המיוחד הזה הוא אחד "האיים" הבודדים שעוד נותרו במערכות הציבוריות אשר מעשיהם נאים, יוצאים מן הלב ונכנסים ללב.

לולא איש זה - לא הייתה תזמורת לא בתקוונו ואולי גם לא בעיר.

אני מבקש מכם בקשה פשוטה מחאו לאיש זה כפיים בקצב שלא יבייש שום תזמורת.

ב ה ו ק ר ה

פרופסור אזרל
ראש העיר

THE MUNICIPALITY
OF KIRYAT SHMONA
ת.ד. 1.7.טל. 067'41333/4/5/6
קרית שמונה 10200

לשכת ראש העיר

ר' בניטן חשמ"ז
5 באפריל 1987

לכבוד
מר יעקב סקלן
יו"ר מועצה המנהלים
"חקורותנו"
י ר ו ש ל י ם

מר סקלן הנכבד,

הנדון: מר גדליה שרייבר

מזה זמן רב מרגיש אני חובה נעימה, "והיא כאש עצורה בעצמותי...". לצדין לשבח את מר גדליה שרייבר מנכ"ל הקרן ו"נלאתי כלכל...". על מנת לבסס הרגשתי ומסקנותי בענין דלעיל. היום יכול אני לאמר בצורה נחרצת שהחובה הנעימה היא צו מצפוני נחרץ ו"לא אוכל" שלא להביאה בפניכם.

במסגרת עבודתי כראש עיר עובד עם מנכ"לים רבים במשרדים ממשלתיים ובחברות פרטיות ואחרות וטרם פגשתי אדם בעל שיעור קומה כמר גדליה שרייבר.

דבקו בעקרונות הקרן, שקידתו לקידום העקרונות, מסירותו לתפקידו אותו הוא ממלא כשליחות, שאיפתו לפיתוח ולקידום אוכלוסיית היעד ואהבתו אותה הופכים אותו בעיני למנכ"ל מיוחד "ממנו יראו וכן יעשו".

כהשלמה ל"מה" מגוייסות תכונותיו האיטיות של מר שרייבר לביצוע ה"איך" וכאן מחגלה אדם עדין נפש, בעל שאר רוח, חכם פיכה ופיקח המטוגל בנועם הליכותו להדביק בהתלהבות את הטובבים אותו ולטעון אותם באנרגיות שליחות ומוכנותו להרום ולפעול מעבר למקובל.

עוד ידי נטויה להוסיף כהנה וכהנה אך אסתפק בכך שאודה לכם על כי בהרותם בשליח שאנו רוויי נחת וענוגי התפעלות לעבוד במחיצתו.

אבקש לנקוט בדרך הראויה והמיוחדת לקרן להביא דברי אלה לידיעת מר שרייבר ואף למעלה מכך.

אנו מצידנו נמשיך לעשות הכל למען השליחות המשווה של הקרן ושלנו לנוען ילדי ישראל/ילדינו.

בברכת חג שמח,

פרוטסר ארון
ראש העיר

העוק:

מר דוד נבוך-מנהל מהנ"ס תקורותינו-ק. שמונה
חברי הנהלת הקרן בקריית-שמונה.

לשכת ראש העיר

עיריית קרית-שמונה

היום ל' בתמוז תשנ"ב - 21.7.1992
 במעמד ראש העיר, רב העיר וחברי מועצת העירייה
 מתכבדים אנו להעניק את אות

יקיר קרית-שמונה

למר גדליה שרייב
 מנכ"ל קרן ילדינו

על מאמציו הבלתי נלאים ופעילותו הייחודית
 שנעשתה בנפש הפצה למען קיום מפעלים חברתיים,
 תרבותיים ותכניים לטיפוח מורשת היהודית.

על סגנון פעולו דבקונו במסימה, יושרו האישי
 וכמיהתו לחיזוק החלטים.

על יצירת מודל של מרכז קהילתי,
 שלנו קרית-שמונה נפלה הזכות להתנדב בו.

על גדולתו וחזונו של האיש.

על כל אלה ועוד רבים.
 הוא אכן ראוי במלוא מובן המילה להיות
 יקיר עירנו קרית-שמונה.

חתומים:

חברי מועצת העיר

הרב מיסים פלכה

הרב יצחק קקון

הרב מאיר לוי

פי הרצל בן אשר

פי חנוך ארליך

ראש העיר

פי פרופטר ארון

חברי מועצת העיר

מר יואל אברהם

מר אלברט זעפרני

מר יוסי זיני

מר אבשלום צדוק

מר סמי מלול

מר אשיאם שמעון

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

בס"ד יום רביעי כח' תמוז תשנ"ב
29 ביולי, 1992

המחלקה לחובות
دائرة التريبة

לכבוד
ר' גדליה שרייבר
רח' נרקיס 7,
ירושלים.

שלום וברכה,

ר' גדליה היקר - יקיר העיר קרית שמונה.

בשם חברים רבים מתלמידיך, משנות העבודה המשותפת, בשכונת בקעה, רואה אני חובה וזכות לכתוב אליך מכתבי זה, על דעת כולם וכנציגים.

זכיתי להיות בטקס המרשים בקרית שמונה כנציג החניכים והתלמידים שלך, ועשיתי זאת מתוך יראת כבוד.

החברים הרבים, היו שמחים להיות שותפים לחוויה נפלאה שבטקס קבלת ה"יקיר", אך מסיבות אובייקטיביות לא עלה הדבר בידיהם.

חוויה כזאת שייכת כולה לך, והיא כשליך, אך אין לך ברירה מטבע הדברים, אלא לחלקה בין חבריך, חניכיך ותלמידיך הרבים.

ואכן, השבח והיקר לך הוא, אך הכבוד הגדול נראה כי הוא שייך גם לנו, שכן אנו מתכבדים בכבוד שהונחל לך.

כפי שאנו מרגישים תמיד, כבוד גדול להיות במחיצתך, ובפרט מביך אלה שזכו לקבל חינוך והדרכה בבית מדרשך, והרי כל אשר יש לנו - שלך הוא.

פוגש אנוכי מאות ואולי אלפים מבני בקעה, שעשו את ימי נעוריהם עמנו וכולם מציינים כי האהבה, האהרה ודרך הארץ שלמדו בבית הנוער בבקעה, מלווים אותם עד היום ומנתבים דרכיהם בחיים.

כל זה נכון הוא, אך על מנת לאמר את כל האמת אין אפשרות שלא לציין כי אתה הוא האדריכל הגדול שהצמיח את הבית הגדול והמהודר שנתן לאלפים את החינוך, התרבות וההרגשה הנפלאה להיות מיוצאי בית המדרש הזה בבקעה.

על כל זה המשכת והגדלת עשות כאחראי על כל מערכת בתי הנוער בירושלים ותרמת תרומה מכרעת, שאין אדם שלא יודע מה הערך הסגולי של תרומתך בעבודה שהשקעת.

אח"כ עשית כברת דרך ארוכה וחשובה במועצה הדתית ובמשרד הדתות, ובכל מה שנגעת הפכת לעסק מוצלח ומקודש.

בימים אלה אתה עוסק שוב בעבודת קודש עם ילדים ונוער שעליהם נאמר: "בזכות תינוקות של בית רבן נגאל העולם". ובמעשים נפלאים, גדולים ונשגבים הפכת את הקרן למפעל ענק המרשים בתוכן ובמעש גם ראשי ערים בישראל, ומנהיגים רבים אחרים.

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

המחלקה לחובות
دائرة التريبة

עבור זה זכית לקבל תוארים ושבחחים ושם גדול - ועל זה נאמר: "טוב שם טוב משמך טוב".

בימים האחרונים זכינו ונאוהביך לשמוע כי קבלת תואר יקיר העיר קרית שמונה, אף כי אתה כבר ממזמן יקיר העם, כעת יפה גם תואר זה לך על פועלך הרב למען העיר קרית שמונה.

כפי שידוע זכו לקבל תואר זה רק עוד שני אנשים, יצחק רבין ופרופ' נכבד אחר, ואתה נכנס לרשימה מפוארת זו כיקיר נוסף של העיר הנבחר פה אחד.

ע"פ מה שראיתי בעיניך, אני, כנציג החברים בטקס, התרשמתי כי ההכרות שלך עם אנשי קרית שמונה ומנהיגיה, הינה שורשית ואמיתית, הם לא הפסיקו להפגין את אהבתם אליך, את יחסם המיוחד מתוך כבוד והערצה לפועלך, ובודאי שהדבר כך גם במקומות רבים אחרים בארץ.

על כל זה מגיע לך יקירנו את התואר הפורמלי שזכית בו, ואף עוד הרבה יותר.

מתוך הוקרה ואהבה לך ולבני משפחתך, אנו מברכים אותך ואת חוה רעייתך הצדקת, שבלעדיה לא היית מגיע עד הלום, וכך את בניך, בנותיך ונכדיך המתברכים בכך, בברכת השלום, השלווה, הברכה והאושר בבריאות שלמה ואריכות ימים טובים ושלווים מעתה ועד עולם.

בהוקרה רבה ובידידות גדולה

יורם לוי, דר' יהוידע חיים, דני בונפיל, ציון דהאן, סימה כהן, שמי אמסלם, גבי פרץ.

העתק: מר פרופר אזרן - ראש העיר קרית שמונה.
חברי המועצה.
המועצה הדתית.

בס"ד

הייתה לי הזכות לעבוד במחיצתו של ר' גדליה כסגנו במשך עשור בעת שכיהן כמנכ"ל קרן ילדנו- מרכזי תקוותנו

גדליה נכנס כאשר הייתי כבר בתפקיד זה כשנתיים פלוס

עם כניסתו לתפקיד הביא עמו משב רוח רענן ומהפכני עם הרבה עשייה ראשית ההתחברות לשטח להיות קשוב לצרכי המרכזים ובעיקר לחוש את השטח המשמעות

פעמיים עד שלוש בכל שבוע סיור במרכזים מקרית שמונה בצפון עד אשקלון בדרום

חידוש המבנים ובניה חדשה ע"מ שיהוו מקור השראה ובית חם למשתמשים

ריענון החוגים לענות לצרכי האוכלוסייה, המרכז חייב לתת מענה לכל חוג/ קורס שיתבקש

סגירת מרכזים קטנים שלא התאימו לרוח הזמן כמו במקומות שלצידם שכן מרכז קהילתי חדש האמירה הייתה לא בנו להתחרות אלא לתת מענה לאוכלוסייה בכל מקום שנידרש

הקמת הנהלות ציבוריות ליד כל מרכז תוך שיתוף פעולה מלא עם הרשויות המקומיות

כל פגישה שבקשנו לקיים עם ראשי הרשויות במרכזים אושרה בחום ודלתם של ראשי הרשויות הייתה פתוחה כל אימת שר' גדליה ראה צורך בכך..

ר' גדליה היה אהוב ורצוי בלשכות אלה חלקם אף כינו אותו כיקיר עירם..

קיום ישיבות צוות ותוכן כל פעם במרכז אחר

קיום ימי ושבתות עיון למנהלים ולהנהלה בבתי הארחה ובתי מלון עם מרצים מהשורה הראשונה

קביעת רמות שכר סבירות ככל הניתן

חידושים בקנה מידה ארצי כמו חידון התנ"ך השנתי בהובלתו של פנחס נריה שהיה חתן

התנ"ך העולמי ולימים הוביל במשך שנים רבות את החידון העולמי לנוער וכן הארצי

הדרישה של גדליה מ שהחידונים של מרכזי תקוותנו לא יפלו בסגנון והאווירה חידונים

אלה היו סוג של ימי שיא ואכן החידון התקיים ברוב עם במרכז זראר בכר עם מיטב השופטים ומכובדים שמצאו לנכון להשתתף

הקמה של מרכז פיוט ושירה ותזמורת אנדלוסית באשדוד לימים הפך למותג ארצי ואף עולמי

זה רק מעט מן המעט שר' גדליה הנחיל במרכזים אלה

ובעיקר גדליה היה אוהב אדם באשר הוא היה לו החן לדבר עם כל עובד בגובה העיניים

בביקורים שקיימנו במרכזים ראשית דרש בשלומם של אבות הבית עובדי ניקיון מזכירות ועוד,,

ע"מ שלא יהיה ביטול זמן בנסיעות מחוץ לעיר תמיד היה מצויד בספר בד"כ פרפראות לפרשת שבוע

זכור את סבר הפנים הטובות והמסבירות ההתעניינות בשלומם של בני המשפחה, מאור הפנים והכיף לקבל התייחסות בכתב עם הסגנון הייחודי והאוהב שהיה לו.

יהי זכרו ברוך

אברהם [אבי] גיספאן

MORDECHAI ELIAHU

RICHON LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

מרדכי אליהו

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ב"ה, ג' אייר תשנ"ב

8-885/נ"ב

דברי ברכה

קרן ילדנו מרכז תקותינו בהנהלתו של איש מורס מעט העושה ומעשה במסירות נפלאה מר גדליה שרייבר הי"ו, מפעילה 11 מרכזים קהלתיים בארץ, בצפון בדרום ובמרכז ובה פעילים היום כפי"י בפע"ע כ- 11,000 חניכים כ"י.

במפעלים הנ"ל הם ממוזגים יחד את שבטי ישראל ומנחילים להם אהבת תורת ישראל, ארץ ישראל ועם ישראל.

החניכים באים מכל שכבות העם, ועתה נוסף להם תפקיד נוסף בקליטת העלייה. אותם החניכים הבאים מארצות רחוקות מתקבלים באהבה ובחסד לב, כיאה וכנאה למסורת של הקרן הנפלאה של קרן ילדינו ומרכז תקותינו המרבים אהבה אחוה שלום וריעות.

הנני מברכם יה"ר שחפץ ח' בידם יצלה ויזכו לחבב את תורת מסורת ישראל את עם ישראל בארצו ויקוים בנו הפסוק: "יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך".

מרדכי אליהו

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

24.5.75

ג"ה כ"ז אייר

לש צלילה!

אתה אמנם זוכה את התקופה
אלא אינני לא מוציאה אתך
למה לא מוציא אתך.

אתה אמנם את כלל התקופה
אלא אני זו ביסוד של טאק
שני כעך נאוי למה דמיון סוף והידידה
לא טא משהולג.

אלפים רבים של נאדים בני נאור והתקופה
לא נכחו טא, האבא והנפלים

שמה, טרה, צפה,

דמיון חיה למה גיה

בו יבנו צמאד וצמאדיו, צמאד וצמאדיו, צמאד וצמאדיו.

זאת המצינה הפלו או אפס צמאד
כי אתה יצירה קומה לה יסודל מוצקים

ממאן קבוע יא טאק וטא אביזר גיה-הנה
ואם יא אוח צמאד.

צמאד ממך נבלה: ממש וממך, נמשל ואיתך.

צמאד נאום המילה והצליל נכס.

באמת אתה ממש שילוב מופלא של "איש חיה" ואיש ממש

"איש ספר" ואיש ממש.

אינני גאים בקי צלילה.

ובאמת צמאד לך היום בגלים פשוטא

אתה והצורה

והנה ה צמאד בידיך

ואם לבשר.

בס"ד

3.1.96

לגדליה

לגדליה נשיאינו
שעל גבו נושאינו
נתונה תודתינו
מקרב ליבינו

בלי לאות ובנועם
מילה פה ומלה שם
שקט, אחדות ואהבה
ישרה בין חברי המקהלה

כי המקהלה ציפור נפשו
ואנו נוצותיה
ושירתינו כנפיה
בהם ירחף

לכן, המשך ללוותינו
להנאתך ולהנאתינו
תודה בשם כולם
ובשמי, הויזמן אברהם

General Federation of Labour in Israel
UNION OF CLERICAL, ADMINISTRATIVE
& PUBLIC SERVICE EMPLOYEES - UCAPSE

הסתדרות העובדים הכללית החדשה
הסתדרות הפקידים
עובדי המינהל והשירותים

כד' באדר ב' תשנ"ז
03/04/97

לכבוד
מר גדליה שרייבר
יו"ר ארגון עובדי חינוך, נוער, חברה וקהילה
היכל שלמה
ירושלים

נכבדנו,

הנדון: מכתבך מיום 27.4.97

קבלנו מכתבך שבנדון הכתוב בטוב טעם, מתוך הבנה שהוא יוצא מן הלב השופע חום ואהבה. אכן, כאבנו יחדיו את כאב חטיבת עובדי הרשויות המקומיות בהסתדרות הפקידים, הארגון הייצוגי של עובדי החינוך המשלים, אשר עושה בהשקט ובבטחה "עבודה שחורה" כל ימות השנה בבניית הישגים, נדבך על נדבך, לציבור העובדים המסור עליו הוא מופקד, אשר בבוא יום מועד ושמחה, נשכח מלב מתוך שיקולים בלתי ענייניים לחלוטין.

שמחתנו כי למרות הכל, שמרת בצורה מכובדת על האינטרסים שלנו באותו כנס חשוב בירושלים, שם לא ניתן לנו כל תפקיד וייצוג.

אין לנו ספק כי באישיותך החמה והלבבית גילמת את הטוב ויפה שבאיש חינוך ובראשותך התקדם הארגון ועלה על דרך המלך של שמירה קפדנית על הישגי העובדים, תוך תאום מתמיד עמנו.

הננו מאחלים לך ולבני משפחתך חג כשר ושמח.

נשמח להפגש עמך, תוך תאום אשר יעשה לאחר החג.

ב ב ר כ ה,

שקמה שטרן
מזכיר בחטיבת עובדי
הרשויות המקומיות

לאון מורוזובסקי
מזכ"ל הסתדרות הפקידים
עובדי המינהל והשירותים

ר-13438

תל-אביב - רחוב ארלוזורוב 93 (בנין ב'), מיקוד 62098 טלפון. 03-6954140 פקס. 03-6960360
ירושלים - בית ההסתדרות, רחוב בית הדפוס 7 מיקוד 95483 טלפון. 02-6589999 פקס. 02-6526722

אשר יושבו בני ירושלים
ביום שבתותיהם

עיסוד כבוד

יְקִידָה
יְרוּשָׁלַיִם

פר גדליהו שריובר

על

הלקד בבנין ירושלים
ובהידוש תפארתה
ראה בטוב ירושלים
כל ימי חיידך

ראש השנה
ה'תר"ל

ראשון לציון
ה'תר"ל

סגן ראש העיר
Deputy Mayor
نائب رئيس البلدية

ל' בכסלו התשנ"ח
29 בדצמבר 1997
מספרנו: 260

עיריית ירושלים
Municipality of Jerusalem
بلدية أورشليم - القدس

בס"ד,

לכבוד
מר גדליה שרייבר
מנכ"ל הרבנות הראשית
רח' ירמיהו 80
ת.ד. 36016
ירושלים 91360

שלום,

לאחר ביקורי במשרדך, אינני יכול שלא להתפעל מהתנופה שבה אתה מנהל את משרד הרבנות הראשית.

מתוך היכרותי עמך בעבר, כמנכ"ל "קרן ילדינו" ויו"ר המועצה הדתית, אני יכול להעיד; בכל תחום שנגעת היה לך מגע זהב. תחת ניהולך הכל משגשג ופורח. התרשמתי מאד מהמהפכה השקטה שביצעת במשרד הדתות והרבנות, והדרך שבה קידמת פרויקטים בתוך המשרד.

זכור לי כיצד הובלת בעוז ובנחישות את הבחירות לרבנות הראשית בירושלים. בתפקידיך השונים גידלת גם דור של בני נוער שהגיעו להישגים מרשימים.

הצלחתך היא הצלחת כולנו: הצלחת המחנה הדתי-לאומי בכללותו. בכל מה שעשית ידעת להאדיר כבוד התורה וכבוד הרוח והבאת גאווה לכולנו.

עם הגיעך לגיל 70, אני רוצה לברך אותך. תמיד ידעת להיות ידיד אמת וחבר אמיתי, ואני מודה לאל על שזימן לי ידיד ורע כמוך.

בברכת חג חנוכה שמח,

אליהו גבאי
סגן ראש העיר

הערת: הראשון לציון הרב אליהו בקשי דורון - שליט"א
הרב מאיר לאו שליט"א - הרב הראשי לישראל
מר אהוד אולמרט - ח"כ וראש העיר

פיקר ספרא 1, ת.ד. 775 מיקוד 91007, טלפון 02-6297777

1 Safra Sq. P.O.B. 775, Jerusalem, 91007 Tel. 02-6297777

ميدان سفرا 1، ص.ب. 775 أورشليم - القدس 91007، هاتف 02-6297777

ELIYAHU BAKSHI-DORON

RISHON-LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

אליהו בקשי-דורון
הראשון לציון הרב הראשי לישראל

ב"ה, י' אלול, תשנ"ח
10-2-610 / נ"ה

לכבוד
ידידי היקר
ר' גדליה שרייבר הי"ו
מנכ"ל הרבנות הראשית
כאן

שמחתי לשמוע שכב' מקבל את עיטור "יקיר ירושלים".

כמי שמכיר את פעלך במשך שנים, את אישיותך, ותרומתך הרבה לעם היושב בציון, ידע אני עד כמה העיטור מתאים ומגיע לך.

כבוד הוא לנו שראינו בכבודך ובכבודה של ירושלים, ברכותי שתוסיף לשאול בשלומה של ירושלים, ויתקיים בך "שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך" ו"עוד ינוכון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

בברכה שנה טובה
אליהו בקשי-דורון
הראשון לציון הרב הראשי לישראל

בס"ד

גדליה, איש גדול ויקר !

אני מברך אותך היום בשם רבבות ילדי ישראל, ובשם אלפי עובדים המשתייכים לחינוך המשלים, ובשם מאות המשפחות בשכונת בקעה וסביבתה, ובשם כל אותם אנשים אשר קיבלו ממך טיפול בבעיותיהם, יעוץ, עדוץ, מלה טובה, בשם ארגון עובדי עיריית ירושלים, ובשמנו אנו, אותם ילדים - מדריכים, מתבגרים, אשר פרשת עליהם את חסותך ושימשת להם אבא לאורך כל הדרך במשך עשרות שנים, ובשבילנו תשאר תמיד אדונינו, מורינו, ורבינו.

גדליה !

התמזל מזלנו הטוב, ומשחר נעורינו אתה מלווה אותנו בדאגה - ובשמחה. בדאגה, כדי לראות שאנו מתקדמים ומתפקדים לפי הציפיות וההנחיות שלך שהרי באת לנו כמלאך טוב בתקופה הקשה של המעברות, תקופת פשע קשה בשכונה, שאך פסע היה בין בירא עמיקתא - לאיגרא - רמה! אך אתה ידעת לעצב אותנו בגיל בו האשיות רופפת, ידעת לקרב אותנו לבאר ממנה שואבים, מים חיים, מים טובים, מים אשר כדי לשתות אותם היה צריך לעמול קשה אך עם הרבה סיפוק. בשמחה, משום שזכית לראות פירות בעמלך ומאות מאותם בני נוער ובתוכם אנחנו הגיעו לעמדות מפתח בעבודותיהם ברחבי המדינה ומחוצה לה וכל זאת משום שדאגת, ולימדת לאזרחות טובה, ולתפקוד נכון והולם בחברה.

גדליה !

המעשים והמצוות אותם אתה עשית כל שעה, כל יום, מתאימים מבחינת ההספק לאדם בן - 120 אך אתה בסך הכל בן שבעים, משתבח עם הזמן, פועל יום ולילה ללא ליאות, ואני מאחל לך שתמשיך באותה מתכונת גם בחמישים שנה הקרובות. בשם כל היקרים המופיעים למעלה אני מאחל לך אריכות ימים ושנים, ונחת מכל הסובבים אותך.

מזל - טוב עד מאה ועשרים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ"ד סיון, תש"ס
 27 יוני, 2000
 מס' מכתב: 2000-0004-16660
 מס' ארכיב:

לכבוד
 מר גדליה שרייבר,
 הרבנות הראשית לישראל
 רחוב ירמיהו 80
 ירושלים

יגאלים למוט - שלום רב,

מכתבך מיום ט"ו דנא (19.6.00) הגיעני היום, והצטערתי לשמוע על פרישתך. ראשית, תודה מקרב לב על הדברים הטובים שכתבת על עבודתנו המשותפת. צר לי כי שירותיך הטובים, בתבונה, בחכמת חיים של בעל הניסיון ובנועם הליכות מופלג שקשה למצוא דומה לו, לא יעמדו עוד באותו היקף לרשות הרבנות והשירות הציבורי בכלל. ועם זאת מובטחני, כי אדם כמוך, הנושא בעול הציבור מנעוריו, ימשיך להעניק מפרי כשרונו ורוחו הטובה גם בהמשך לרבנות ולמוסדות אחרים - ויעוד ינובון בשיבה, דשנים ורעננים יהיו".

בברכת כה לחי, לך ולביתך ולכל אשר לך.

בברכה,

אליקים רובינשטיין
 היועץ המשפטי לממשלה

שמחה הכהן קוק
רב ראשי ואב"ד
רחובות

ב"ה, ו' בתמוז התש"ס

לרעי וידידי רב הפעלים
 ר' גדליה שרייבר שליט"א.

ברכת ה',

שלושה כתרים הן: כתר תורה, כתר כהונה, וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן.
 זכה כבי' לכתר שם-טוב בהתגלמות ובהתנהגות אישית שהיא לדוגמא ולימוד לאחרים.
 וזכתה הרבנות הראשית לישראל למנתב דרך בנתיב הקוצים והברקנים מתוך פקחות
 וישרות, בעל מעש ומעוף שקשה יהיה למצא לו תחליף בעל כישורים דומים.
 הזדמנות היא להודות לכבי' על פועליו הברוכים בכלל, ותודה אישית מיוחדת שזכיתי
 במשך כל השנים לאזון קשבת ושיתוף פעולה בכל התחומים.
 אין ספק שעתידים עוד לבי' אתגרים שונים לשירות ציבור עבדי ה', ונזכה עוד גם אנו
 ליהנות ממנו בעצה ותושיה בפעולותיו ועשיותיו הברוכים.
 יתן ה' ויעלה מעלה מעלה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ועוד ינובון בשיבה דשנים
 ורעננים עד כי נזכה לאורה של הגאולה השלימה במהרה.

בברכת כהנים באהבה
 מוקירו ומכבדו מאד,

הרב שמחה הכהן קוק.

ידידות רבת שנים מעין זו שלנו
 אינה ניתנת להנתק חלילה.
 נמשיכנה יחדיו ביתר שאת ויתר עוז.

הרבנות הראשית לחיפה והמחוז
THE CHIEF RABBINATE OF HAIFA & DISTRICT

בתשובה נא להזכיר:

כ" תמוז התש"ס
 Haifa ב"ה חיפה חי' .....

לכבוד

ידיד נפשי מאז ומקדם

ר' גדליה שרייבר יצ"ו

ירושלים

השלום והברכה!

בזמנו קבלתי מכתבך על פרישתך מתפקיד מנכ"ל הרבנות הראשית לישראל ולא הגיבתי לו בכתב, כי קויתי, וכך גם אמרתי לך בשיחתנו הטלפונית, שיחול שינוי בדבר וכהונתך תוארך ע"י הרבנים הראשיים לישראל, לפחות עד סוף הקדנציה של כהונת מועצה זו.

לצערי לא קרה הדבר – ואני, כרבים מחברי המועצה, מצטערים על כך מאד.

הרשני לבטא במלים – ספורות את אשר אני חש ברגעים אלו:

עקבתי מקרוב אחרי עבודתך. ראיתי בה מופת למסירות וליעילות, ליושר אישי, לחכמת חיים לשיקול דעת. נסיונך העשיר בחיי ציבור ובקיאותך בהלכות נוהל ומינהל, יחסרו מאד לרבנות הראשית, בימים טרופים אלה.

יהי רצון שתתברך מן השמים לאורך ימים טובים, ותזכה לבריות גופא ולנהורא מעליא, אני משוכנע שתמשיך לשרת בקודש את הציבור, להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות כבוד שמים.

בהוקרה רבה ובידידות עוז
 ממני המברך באהבה,

הרב שאר-ישוב כהן
 הרב הראשי וראבי"ד חיפה
 וחבר מועצת הרבנות הראשית

עזרת אבות / Ezrat Avot

Senior Citizen/ Community Center *מרכז יום לקשים / מרכז קהילתי*
 7 Tarmav St. P.O.B 5603, Jerusalem, 91056 Israel 91056 ירושלים, ת.ד. 5603
 טל: 02 - 5825107/ 5829984 פקס: 02 - 5322226
 e-mail: info@ezratavot.org http://www.ezratavot.org

כס"ד

ט"ז בתמוז תשס"ג
 16 ביולי 2003

לכבוד
 מר גדליה שרייבר
 רח' נרקיס 8
 ירושלים

מר שרייבר היקר,
 ברצוני להודות לך מעומק הלב על מאמצריך המיוחדים להגיע השבוע ל"עזרת אבות" כדי לעזור לנו בפגישה עם מר צבי כץ.
 זה נותן הרבה כח לדעת שבכל מצוקה אנחנו יכולים לפנות אליך, ואתה תמיד נכון לעזור בפתיחת כל דלת סגורה שאנחנו נתקלים בה.
 אנו גאים מאד על כך שאתה עומד מאחורינו ומכהן כנשיא העמותה; אנו יודעים שהקשר שלך לארגון משפיע מאד על הגורמים שאת עזרתם אנו מבקשים.
 ללא עידודך והסיוע הבלתי נלאה שלך, לא היינו יכולים להגיע לאן שהגענו.
 בשם כל צוות ארגון "עזרת אבות" ונתמכיו הרבים, אנו מודים לך מקרב לב, ומברכים אותך ואת בני ביתך באריכות ימים, בבריאות ובשמחה.
 בהוקרה ובברכה,

שריה שרעבי

נעמי שרעבי

גדליה שרייבר היקר,
מצאה התזמורת האנדלוסית המהוללה
לקיים ערב מוסיקלי לכבודך
ומצאנו כולנו חניכך
לכבודך על אשיותך הנפלאה.

ימים רבים ישבנו
למדנו בבית מדרשך
חלמנו פעלנו עמלנו
ברוח מסורתנו עמך

חוויות זיינו כמו בחלום
עד בואנו כבר הלום
אחר כך הלכנו צפון גם דרום
ובא לציון גואל ושלום

מבית הנוער ועד המשכן
שם ישב ראש העיר עליו היית נשען
פעלת עם נערי העיר בכל זמן
פירות יפים לזקוקי משען

גם כראש מועצה דתית
דאגת לעם נבחר
אמרת, למנוצח על הגתית
לשירת פועלך היית נשמר

משרד דונות עמד לימינך
כל פקיד היה נשמר
למשמעת הוראותיך עמדו לצידך
בשיקול זעת לא היית נמהר.

ואחר כך גולת כותרת
ראש מוסדות הקרן לילדים
ויחד עם זאת וגם לתפארת
יושב ראש ארגון חיינך משלים.

ולסיום עמל משרה נכבדה
ראש מוסד הרבנות
נפש זכה וברה
בכבוד ובגאון בלא עצבנות

אך זה לא העיקר
שהרי מהו הדבר החשוב
שמורנו בן אדם נשאר
לא שכח מוצאו ולכל הוא קשוב

כי האדם באשר הוא אדם
אשריו כי נשאר בן אדם
וקרוב הוא אל קוראיו בל נרדם
אוהב ותומך וסומך עד בלי די

אשריך מורנו גדול מימדים
ואשרנו אנו עמך מדדים
יהי אושרך לימים הבאים
מעתה ועד למאה ועשרים

מעמנו חניכך האוהבים.

Ministry of Immigrant Absorption

המשרד לקליטת העלייה

מדינת ישראל
המנהל הכללי
General Director

21 אוגוסט 2007
ז'אלול/תשס"ז
סימוכין: 07-7440

לכבוד,
מר גדליה שרייבר
רח' נרקיס 7

גדליה היקר,

עם סיום עבודתה של הוועדה לבחינת ההיבטים האדמיניסטרטיביים של נושא הגירור בישראל, אני מודה לך בשמי ובשם כל חברי הוועדה ושאר החברים שהיו שותפים לדיונים, על תרומתך הסגולית והייחודית (בהתנדבות!!), לעבודת הוועדה ולהמלצותיה הסופיות.

כולנו נעזרנו עד מאוד בניסיוןך הרב, בידע העצום שצברת בתפקידך הציבוריים, בחכמת החיים שלך, וכל זאת בחיך, בנעם הליכות ובנכונות לסייע בכל עת וללא מגבלת זמן.

אני מקווה מאד שעבודתנו לא הייתה לשווא וכי נזכה לראות בפירות המאמץ המשותף שלנו.

בהזדמנות זו, אני מאחל לך ולבני ביתך שנה טובה ומבורכת, שנת בריאות, אושר, שמחה ושלוש.

אני בטוח שעוד ניפגש בעתיד ושמדינת ישראל תשוב ותהנה מתרומתך.

בכבוד רב, /ג.צ.ר.
ארי חלפון
המנהל הכללי

העתק:

ח"כ יעקב אדרי- השר לקליטת העלייה
מר רענן דינור- המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה

המועצה האזורית בקעת בית שאן
דאר נע בית שאן - טל': 06-539850
פקס: 06-539862

גי אדר, תשנ"ח
1 מרץ, 1998

בס"ד

יום הולדת שמח ליו"ר הארגון חינוך משלים
מר גדליה שרייבר

גדליה היקר!

אני מברך אותך היום בשם רבבות ישראל, ובשם אלפי עובדים המשתייכים לחינוך הבלתי פורמלי ובשם מאות המשפחות בשכונות ובמושבים ברחבי הארץ ובשם כל אלה אשר קיבלו ממך טיפול בבעיותיהם, ינוץ, עידוד, מילה טובה, בשם כל העניין בארץ, ובשם אותם ילדים מדריכים אשר פרשת עליהם את חסותך ושימשת להם כאבא לאורך כל הדרך במשך עשרות בשנים ובשביבלו תישאר תמיד מורה דרך נצחי.

גדליה! – התמוזל מולנו הטוב כמי שמכיר אותך מקרוב במשך 35 שנים אתה מלווה אותנו בדאגה ובמסירות למופת ע"מ לראות שאנו מתפקדים לפי הציפיות וההנחיות שלך דווקא בזמן חקשה של המעברות היו תקופות פשע רבות שהמרחק היה קטן בין "בירא עמיקא" – "לאיגרא רמה" אך לא איש כמוך יירטע מכך, אתה ידעת לתת מסרים חינכיים, ידעת לקרב אותנו בדרך הטובה למצוא פתרונות, ועל כך אומר לך שזכית לראות פירות בעמלך הרב מאותם בני נוער ובתוכם אהנו המדריכים בחינוך המשלים שחלק מאיתנו הגיעו לעמדות מפתח בכל רחבי המדינה, ובעיקר לימדת אותנו אזרחות טובה ותפקוד נכון והולם בחברה.

גדליה היקר! – המעשים הטובים אשר עשית כל שעה כל יום מבחינת ההספק מתאימים לאדם בן 120 שנה, אך אתה בסך הכל בו שבעים משתבח עם הזמן פועל יום ולילה ללא ליאות אני מאחל לך שתמשיך באותו מרץ גם בחמישים השנים הבאות.

בשם כל החניכים והמדריכים, אני מאחל אריכות ימים ונחת מכל הסובבים אותך.

מר גדליה שרייבר

שלום רצהבי
אחד מהחניכים הרבים

OVADIA YOSSEF
RISHON LEZION
AND PRESIDENT OF TORAH SAGES COUNCIL

עובדיה יוסף
הראשון לציין
נשיא מועצת חכמי התורה

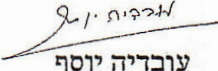
JERUSALEM ירושלים
א"ת תשס"ג
תמוז

דברי ברכה

הובאו לפני גליונות הספר היקר "נהלך ברגש" פרקי חיים אשר פעל ועשה ידידי נפשי וחביבי אהוב למעלה ונחמד למטה, חכו ממתקים וכולו מחמדים, זך וישר פעלו הרב רבי גדליה שרייבר שליט"א. וזוהי גדולתו ותפארתו שבכל הימים אשר שימש בתור יושב ראש המועצה הדתית בירושלים, היה שלוחא דרבנן, ולא סטה אל רהבים ושטי כזב, כי ביראת ה' על פניו היה נדבק לגדולי הדור אשר העריצוהו וכיבדוהו על מעשיו הטובים להגדיל תורה ולהאדירה ירכו כמותו בישראל.

השי"ת יאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, וישמח צדיק בכל יוצאי חלציו בשובע שמחות וברוב נחת, פירותיהם בעולם הזה והקרן לעולם הבא, נגילה ונשמחה בו.

בברכת התורה

עובדיה יוסף
ראשון לציין
נשיא מועצת חכמי התורה

Shlomo Moshe Amar
Rishon Lezion Chief Rabbi Of Israel
President of the Great Rabbinical Court

שלמה משה עמאר
ראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

בס"ד, י' אב, תשע"ג

18-1-556/ע"ג

ד ב ר י ב ר כ ה

היו למראה עיני גליונות ועלים מספר **"נהלך ברג"ש"**, הכולל בתוכו את קורות חייו של ידידי הדגול היקר והנעלה לשם ותהלה, איש חי ורב פעלים, אשר עסק בצרכי ציבור באמונה רבות בשנים, ושימש כמנכ"ל הרבנות הראשית וכיו"ר המועצה הדתית בעיר עזו לנו ירושלים, כש"ת הר"ר **גדליה שרייבר** שליט"א, אשר לא היה דבר שבקדושה שלא הותיר בו אות וחותם לטובה, והכל יעידון יגידון תהלותיו. ואין לי אלא לברכו שיתמיד הקב"ה בריאותו, ויזכה לרוב נחת מכל יוצאי חלציו, נטיעות הדומות לשרשים, ויתברך בכריות גופא ונהורא מעליא, ושובע שמחות ושלווה וחיים עד העולם, אכ"ר.

בברכה נאמנה,

שלמה משה עמאר
ראשון לציון הרב הראשי לישראל

בס"ד, כ"ט תמוז, תשע"ג

מכתב ברכה

היו לנו עיני עלים לתרופה, מן הספר "נהלך ברג"ש", אשר בו נכתבו פרקים מאורחות חייו והליכותיו של כבוד ידידי ורב חביבי, איש רב פעלים לתורה ותעודה, עוסק בצרכי ציבור באמונה מזה שנים רבות, איש ירא אלוקים וישר דרך, רבי גדליה שרייבר שליט"א.

כאשר עיינתי בספר, נהניתי מאוד מן היוזמה הברוכה של בני המשפחה, אשר חרטו בעט סופרים עלי גיליון, מתולדותיו של הרב ר' גדליה שיחיה, מילדותו עת ניצול על ידי השגחה פרטית מגיא ההריגה בזמן השואה, ועד חייו בארץ הקודש, פעילותו ועשייתו הברוכה אשר הותירה חותם מיוחד במינו בכל מקום בו היה.

תמיד הערכתני את ר' גדליה, כאיש טוב הגומל חסדים טובים לכל אדם ואדם, אך לאחר קריאת הספר התחלתי להעריצו, למדתי על המקורות מהם ינק את טוב ליבו ואמונת החכמים הטבועה בו, שכן אמו - מאמצתו החדירה בו תכונות אלה מערש ילדותו, כפי שהאמינה לעצת הרבי מסדיגורא וצ"ל לברוח מברלין ולעלות מיד לא"י מפני הצורך הנאצי ימ"ש, וכך, להציל את עצמה ומשפחתה. כן למדתי מתוך הסיפורים על טוב ליבה בהכנסת אורחים עניים וגלמודים ודאגתה לקשישים וכדו'.

מכיר אני מזה שנים ארוכות את ר' גדליה, ובידעי ומכירי קאמינא, כי כל מעשיו לשם שמים, בכל שנות פעילותו למען הכלל והפרט, אם בתפקידו כראש המועצה הדתית בירושלים, ואם בתפקידו כמנכ"ל משרד הדתות ומנכ"ל הרבנות הראשית לישראל, ועיסוקיו למען חינוך ילדינו, ובשאר המקומות בהם פעל בשירות הציבורי. בכל מעשיו היתה לנו עיניו טובת הציבור בלבד, ובמקום בו היה לו ספק כיצד יש לנהוג, שאל בעצת גדולי ישראל, ופעל כפי הוראתם בלב שלם ובנפש חפה, מתוך אמונה שלמה שזו היא חובתו כאיש ציבור, ואף אם דרכו לעתים לא הוסכמה ע"י אחרים, פעל עפ"י האמת הצרופה במצפון טהור תוך ראייתו את טובת הכלל.

במיוחד יש לציין, את מסירתו המיוחדת לכלל העובדים בשלל הגופים שאותם ניהל בכל מקום ומקום בו עבד, דאג לכולם כאב לבן ממש, ונתן לכולם הרגשה של בני משפחה. אציין כי עד היום, שנים רבות לאחר שסיים את תפקידו בניהול הרבנות הראשית, יש לא מעט מאלו שעבדו עמו אז, שמתקשרים מידי ערב שבת לאחל לו שבת שלום מתוך הכרת הטוב, הערכה ואהבה. די בעובדה זו, כדי ללמד על אופיו המיוחד של ידידי ר' גדליה שיחיה, ועל יחסו המיוחד והאנושי אל הסובבים אותו.

דבר טוב ונפלא עשו בני משפחתו היקרים, אשר בכשרון ברוך העלו את הדברים עלי ספר למשמורת ולמזכרת עולם לדורות הבאים, והיה רצון שגליונות אלו יביאו ברכה, כי ממנו יראו אחרים וילמדו היאך יש לנהוג ולפעול למען הציבור, ופעולותיו הברוכות יהוו דוגמה ומופת לכל החפץ לעסוק בצרכי ציבור באמונה.

לסיום, אברך מעומקא דליבא את ידידי רבי גדליה, יהי רצון שיזכה לאריכות ימים ושנים, לרוב נחת יהודית ממשפחתו, ויזכה לראות את הדורות הבאים אחריו ממשיכים בדרך אותה סלל ובה צעד, מתוך בריות גופא ונחורא מעליא לאורך ימים ושנים טובות, אכ"י"ר.

הכו"ח בידידות בלב ונפש ובברכה נאמנה,

יונה מצגר
הרב הראשי לישראל

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

ג' אב תשע"ג
10 יולי 2013
050

לכבוד

ידידינו הדגול והנעלה

איש רב פעלים ומזכה הרבים

כבוד הר' גדליה שרייבר הי"ו

שלום רב לאוהבי תורתך,

נפלה בחלקנו הזכות והעונג לעבוד במשך שנים רבות תחת ניהולך, אשר את פירותיו אנו קוצרים עד לימים אלו ממש, כפי שיתואר להלן, בד בבד עם הזכרונות הנעימים והמשמחים אשר מחזקים את עבודתנו באגף הכשרות הארצי וזאת לאחר שקבעת רף גבוה של אמות מידה אציליות במסגרת יחסי עובד מעביד תוך מתן תחושה של שליחות קודש ודביקות במשימה אשר הביאו לחיזוק השורות בין העובדים.

במהלך תקופה זו פעלה הרבנות הראשית לישראל במשנה מרץ תוך התמודדות עם אתגרים רבים אשר ניצבו לפיתחה, מתוך רצון להביא להעלאת שירותי הדת בכלל וביצור חומת הכשרות בפרט.

התעניינותך בסדרי העבודה של העובדים, בבקרו של יום, תוך מתן עצות נבונות ומועילות יצרו תחושה בקרבם של אכפתיות ובכך אזרו אומץ וחיל להמשיך במסירות כל אחד בתפקידו אל מול פני גורמים חיצוניים המבקשים לפעול כנגד אושיות הדת וצרכיה.

רוח זו אשר נשבה בתוכי בנין הרבנות פעלה את שלה כך שרבינו ראשי מועצות דתיות מכל רחבי הארץ פקדו את הרה"ר מדי יום ביומו ע"מ לקבל עצה ותושיה בבחינת תל תלפיות- שכל הפיות פונים אליו.

הקפדתך על כך שהשירות אשר ניתן על ידי עובדי המשרד לכלל הפונים יהיה במאור פנים תוך קבלת אחריות למעשהים וזאת מתוך ידיעה כי לכל עובד נתון תמיכה וגב אל מול כל חורש רעה הביאה לזקיפות קומה ומרץ בלתי נדלה תוך העלאת קרן מוסד הרבנות.

ראינו חובה לעצמנו להעלות כל זאת על הכתב מתוך הכרת תודה והתעניינות בשלומך ויהי רצון שחפץ ה' בידך יצליח להגדיל תורה ולהאדירה ועוד יפוצו מעיינותך חוצה ברבות הטובה גם עד זקנה ושיבה ברוב אושר, עושר וכבוד ובריאות אינתא ונהורא מעליא והצלחה ושובע שמחות וכל טוב ונחת של קדושה מכל יוצאי חלצך.

"ויהי כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעיתו ועלחו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח".

בידידות, בהערכה ובהערצה רבה

בשמי ובשם רבני ועובדי/ות הרה"ר לישראל

בכבוד רב,

הרב יעקב שרגו

ראש אגף הכשרות הארצי

ISRAEL MEIR LAU**CHIEF RABBI**

TEL-AVIV-JAFFA, ISRAEL

בסייד, ייט חשוון תשע"ד
23 אוקטובר 2013**ישראל מאיר לאו****הרב הראשי**

תל-אביב-יפו, ישראל

לכבוד

ר' גדליה שרייבר

רח' נרקיס 7

ירושלים

ידידי הדגול,

אמש, מצאתי בתיבת הדואר את ספרך "נהלך ברגש" שהואלת באדיבותך לשלוח אלי. באתי בשורות אלה להודות לך על פרקי החיים המעניינים ששזורים בו.

עם קריאת הספר לא יכולתי שלא להיזכר בפעם הראשונה בה פגשתיך. היה זה לפני כיוכל שנים בשכונת בקעה ברחוב מרדכי היהודי מס' 1, שם הייתה מונחת גופתו של רב השכונה, הגאון הצדיק הרב עקיבא גרוס זצ"ל, מחותנו של חותני המנוח. באתי בלילה גשום וקר מלווה את בתו היחידה, הרבנית חוה פרנקל שתחי', ושם מצאתי צעיר נחמד תושב השכונה שהיה היחידי באותה עת לחלוק כבוד לרב שהלך לעולמו. הגג של הבית הערבי הישן דלף והממטרים חדרו לתוכו, והתמונה שלך במסגרת העצובה ההיא לא משה מזיכרוני.

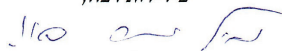
ראיתיך בברלין פעמיים. בפעם הראשונה בקהילתך "עדת ישראל" ע"פ הזמנת ד"ר מריו אופנברג, הזמנה שכיבדנו: מחותני הרב יצחק רלב"ג שליט"א, אתה ואנוכי. הפעם השנייה בעצרת לציון ליל הבדולח שנערכה בברלין שם נתכבדתי לנאום במעמד בו השתתף הקנצלר גרהרד שרדר שנבחר באותה עת.

שנים רבות עבדנו כתף אל כתף עת כיהנת כיו"ר המועצה הדתית בירושלים, כמנכ"ל משרד הדתות, כמנכ"ל הרבנות הראשית לישראל וכמי שעומד עד היום בראש קהילת "ישורון" בירושלים. לא אשכח את הלילה בכ"ב בסיוון תשל"ט כאשר הגעת יחד עם הרב רלב"ג מנתניה לביתי בשד' נורדאו 52 בת"א לבשר לי על בחירתי כרב הראשי לנתניה, שגם בה היה לך חלק בלתי מבוסס.

רגע של נחת מרובה היה לי בעת כהונתי כרב ראשי לישראל לנסוע לכפר דרום אשר בגוש קטיף ולהכתיר שם את בנך הרב אברהם יעקב שליט"א כמרא דאתרא.

פרטים אלה ורבים אחרים אפפו אותי בשעה שעלעלתי בספרך "נהלך ברגש". לא נותר לי אלא לאחל לך, לרעייתך הנכבדה ולכל בני המשפחה, בריאות איתנה, נחת ושמוחות והמשך פעילות פורה למען כבוד התורה, ירושלים ובית ישראל.

בדידות רבה,

הרב ישראל מאיר לאו

לשכה: רח' אורי 1, ת.ד. 9, תל-אביב-יפו 61000 - טל' 03-6938911 - פקס: 03-6938912

OFFICE: 1, URI ST., P.O.B. 9, TEL-AVIV-JAFFA, 61000, ISRAEL - TEL: +972-3-6938911, FAX: +972-3-6938912

טל' 03-6938912 - e-mail: lau@rabanut.co.il

David Lau Chief Rabbi Of Israel
President of The Chief Rabbinic Council**דוד לאו**הרב הראשי לישראל
נשיא מועצת הרבנות הראשיתבס"ד, ז' טבת, תשע"ד
10 דצמבר, 2013
הס' - 264.עדלכבוד
הר"ר גדליה שרייבר הי"ו**מכתב ברכה**

התענגתי בקבלת ספרך "נהלך ברגש".

בספר זה גוללת את מסכת חיך וארגת בטוב טעם ודעת פעילות עניפה בת עשרות שנים החל מימי הילדות בגולת גרמניה ועד ימינו אנו.

זכיתי להתמנות כרב ראשי לישראל וכבר בבואי הנה התרשמתי עד כמה רישומך כמנכ"ל הרה"ר ניכר עד היום.

שמשתי במשך שנים גם כיו"ר המועצה הדתית בירושלים, גם בתחום זה השפעת רבות על חייה התורניים של עיר הקודש. מעשיך ב"קרן ילדנו" ופועלך בצבא גם הם פרקים מפוארים בפני עצמם.

פרקי חיך הם היסטוריה מפוארה של עשייה, הפצת תורה ושמירה בלתי מתפשרת על ערכי תורת ישראל. רבים מגדולי ישראל בדורות האחרונים, קרובך מאד והביעו את אהדתם והערכתם כלפיך.

זכית להקים בית מפואר שממשיך את המורשת הנהדרת לאורה חינכת את ילדיך.

יתן ה' ותזכה לראות רוב נחת מפועלך, מיוצאי חלצך, ותזכה אתה ורעייתך חוה תליט"א לאריכות ימים ושנים מתוך בריאות איתנה.

מברך בכל לב ומהלך בלב

דוד לאו
הרב הראשי לישראל

מכתב ברכה לקבלת הספר נהלך ברג"ש מאת הסופר והמרצה הד"ר ר' מאיר גרוזמן

בס"ד יא' כסלו תשע"ד

לידידי

איש אשכולות ורב פעלים
לתורה, לארץ ולחברה
ר' גדליה שרייבר שיחי'
שלום רב וברכה רבה!

עוד באותו ערב שקבלתי את ספרך החילותי לקרוא. קראתי ברצף קרוב למאה עמודים, ולמחרת המשכתי לקרוא, לא ברצף, אלא מפה לשם בדילוגים.

אני מוכרח לציין, כי הספר מעניין, מרתק ומושך אליו את הקורא. הכתיבה טובה, זורמת, ואין בה כל עיצור או עכבות כל שהן – נהנית.

נהניתי מן המעש הרב, מן הפעילות, מן המעורבות והשילוב בכל ענייני הארץ, המדינה והחברה ומה בעצם לא? אתה ספר הסטוריה מהלך, שנשאת על כתפיו את תולדותיה של ארצנו מזה למעלה משמונים שנה. אשריך ואשרי חלקיך. הקורא מוכרח לקנא בך, במשפחתך ובמעש החיובי והרב שבא לידי ביטוי בספר – יישר כח.

אין ברצוני למנוע טוב מבעליו, ועלי לשבח אותך על נקודה אחת שזרמת בכל הספר. מקובל, שאדם בערוב ימיו, המוציא לאור ספר ביאוגרפי – המספר על כל המעש והאנשים שעמם הוא בא במגע – הוא מדגיש לעתים קרובות גם חיסול חשבונות, שהצטברו בליבו ומפכות מרירות. בחיי יום לא יכול המחבר להתנקם בשונאיו, והוא עושה זאת בספרו הביאוגרפי ואין לי צורך להביא סימוכין לכך.

עקבתי אחרי הכתיבה שלך ולא מצאתי בה את התכונה השלילית הנ"ל, הזרמת בדרך כלל בספרי תולדות המחבר. ספרך נקי מנקמה ונטירה, ואתה רואה בכתיבתך אך טוב. זו גדלות שאין לה הרבה רעים. בזה ראיתי את גדולתך הרוחנית, טוהר המידות, ומשום כך אתה נושא חן בעיני אלקים ואדם.

נושא נוסף שריתק אותי בספרך – הקשר הנפשי שלך את בית רוז'ין על כל ענפיו ואדמורי"ו. אתה חוזר אליהם בכל פעם שזרם העלילה מאפשר זאת. אהבתי את זה, וראיתי בך חסיד אמיתי.

אשריך ר' גדליה שקופתך מלאה בפירות הארץ מכל המינים, הזרמים, החוגים והחברות. בדמותך אתה סותר את דברי חז"ל שאמרו, שאין ממנים פרנס על הציבור אלא את זה שיש לו קופה של שרצים. איפה קופת השרצים שלך? מה יאמרו עליך חז"ל? האפשר שחז"ל ראו את הפרנסים שבימיהם, שהיו נטולי קשרי חסידו, ועשו ככל העולה על רוחם? או שמא בכל כלל יש יוצא מן הכלל, ובטוחני כי אכן כך – בפרנסי הציבור של ימינו אתה יוצא דופן ומקדש את השם בכל מעשיך ופעולותיך. אנו גאים בך.

יתן לך ה' ולבני משפחתך אריכות ימים ושנים מתוך בריאות ונהורא מעליא, ותמשיך להיות סעד ועזרה לכל אותן מסגרות שכיום אתה עדיין מושיט להם יד.

בידידות אמיתית

מאיר גרוזמן

ביקורת ספרים מאת הרב יואל קטן

נהלך ברג"ש. פרקי חיים. גדליה שרייבר. ירושלים, תשע"ד. 340 עמ'. (0523-114681)

מרגש היה לקרוא את הספר הזה, שבו מספר גדליה שרייבר, איש ציבור למופת, ישר דרך רוב פעלים, על חייו הפרטיים והציבוריים מיתמותו בגיל צעיר בגרמניה שלפני השואה, דרך העלייה לארץ והלימוד בשיבותיה, הלחימה במלחמת השחרור וכיבוש הגליל, שירות הקבע ברבנות הצבאית בראשיתה, חינוך ילדי השכונות לתורה ולדרך ארץ, וגולת הוכתרת של פעילותו – עשרות שנים של עמידה בראש המועצה הדתית בירושלים, מנכ"לות הרבנות הראשית ומשרד הדתות, הקמת וביסוס קהילות בארץ ובעולם, ובשנים האחרונות העמידה בראש המרכז הרוחני הפעיל שבבית הכנסת המרכזי 'ישורון' בירושלים, תוך הרבצת תורה ברבים.

קיים ביטוי אנגלי שנקרא *civil servant*, משרת ציבור; זהו תואר כבוד לבעל תפקיד בכיר שאינו עושה את תפקידו קרדום לחפור בו נכסים פוליטיים או אישיים או ח"ו כלכליים, כזה שרואה את תפקידו כעשיית רצון שולחיו באופן מיטבי. גדליה שרייבר עשה זאת 'בגדול'. בכל פעליו הציבוריים הוא ברח כאש מפעילות מפלגתית או פוליטית לכשעצמן (למרות היותו חבר ותיק במפד"ל), ודאג אך ורק למילוי תפקידו באופן המושלם ביותר. כך היה כאשר דאג למינוי רבנים ראשיים לירושלים בניגוד מוחלט לדעת חבריו למפלגה, כי מאס במצב המתמשך שלעיר הבירה אין רב; כך היה כאשר ניתק בין בית 'היכל שלמה' לבין הרבנות הראשית, כאשר ראה שלמרות שהבית נתרם ויועד ונבנה עבורה – הוא לא ממלא את תפקידו כראוי; וכך היה במקרים רבים נוספים. ההערכה העמוקה שהעריכו אותו גדולי ישראל מכל החוגים שלצידם עבד, כפי שזה משתקף במכתבים שבספר ובעיקר במכתב הברכה הלבבי שכתב לו הרב עובדיה זצ"ל שבועות ספורים לפני פטירתו – ראויה בהחלט לדמותו ולמעשיו המרתקים והמרשימים של מר שרייבר. ולא דיברנו על תחביבו הגדול – החזנות, על המשפחה הנפלאה שהקים ועוד.

הסיפור האישי הזה, השזור בתולדות הקמת המדינה וביסוסה, מציג לפנינו תמונה של אדם ציוני-דתי במיטבו, דוגמא ומופת לאיש רוח ולאיש מעשה אוהב התורה, הארץ והעם, שאין זקנתו מביישת את ילדותו. עוד ינוב בשיבה.

הכנסת
ח"כ יעקב מרגי

ט"ו/כסלו/תשע"ד
18/11/2013

לכבוד
ידידי ומכובדי
מר גדליה שרייבר הי"ו

שלום רב,

תחילה אחר דרישת השלום הטובה והברכה הריני להודות לכבודו על שמצא בי חבר וראוי לקבל את הספר "נהלך ברגש" שכשמו כן הוא, כולו רגש אך מלא מסירות נפש למען עם ישראל ברוח ובגשם ובשלג.

קראתי את ספרך בשקיקה יום יום בדרכי לירושלים והרגשתי שהקריאה מחזקת אותי בעבודת ה' ובעבודה הציבורית כשליח ציבור – כפי שעולה מכתבתך הנותנת לקורא מוטיבציה רבה לפעול ולעשות הכול מתוך שליחות ציבורית אמתית.

לסיום, אברך אותך "כברכת הדיוט שלא תהיה קלה בעיניך".
אילן אילן במה אברכך? אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקים – הרי הם מתוקים.
שיהא צילך נאה-הרי צילך נאה.
שתהא אמת המים עוברת תחתיך-הרי אמת המים עוברת תחתיך.

אלא יה"ר שכול נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמוך-עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו אכ"ר.

בברכה
ידידך ומוקירך
ח"כ יעקב מרגי

Knesset of Israel , Jerusalem 91950 , Tel: 972-2-6408473, Fax: 972 – 2- 6408471

כנסת ישראל, ירושלים 91950, טלפון: 02-6408473, פקס: 02-6408471

ymargi@knesset.gov.il

המשרד לשירותי דת
המנהל הכללי

ט"ו כסלו תשע"ד
18 נובמבר 2013

לכבוד

מר גדליה שרייבר
נרקיס 7
ירושלים

שלום רב,

שמחתי מאוד לקבל את ספרך החדש "נהלך ברגשי".

פרקי חיים וגם סקירה מרשימה על פועלך במשך השנים.

הייתה לי זכות גדולה בשנים האחרונות לעבוד בשיתוף פעולה עמך בענייני מרכזי ישיבות בני עקיבא בכלל ויב"ע נתיב מאיר בפרט.

התרשמתי רבות מהמחויבות שלך לכל דבר שבקדושה ומהניסיון והחכמה הרבה שצברת במהלך פועלך.

אני מאחל לך המשך עשייה מבורכת ובריאות שלימה ונחת ממשפחתך!

בידידות,
אלחנן גלט
המנהל הכללי

00000216

רח' כנפי נשרים 7, גבעת שאול, ירושלים 94090 טל': 02-5311170 פקס: 02-6535469

7 Kanfei Nesharim St. Jerusalem: 91340. Israel.

www.dat.gov.il

דה"כ, כ' אלול תשפ"ג.

ר' יצחק יב"ו,

אני מכתב לרבותיך על ספר סעיף ה"ך (שהדפוס אינו
 דומה לזה בקניין ודין זה), שבו נראה שיש שינוי משמעותי.
 היותו שלפניו עליו כתב, ובמקום היה ונראה, שגם
 מאגריקה העומד ש"ה אגודת של"ה, על אגודתו
 וחטיבה, אך נכחי הקבוצה המוקדמת של הסיבה ה
 ונראה בקולס פרקס השוקם דומים. ישוה של הפקד
 הלבנון, ועל קניין ויחידה אגודת, אגודת, אגודת
 המעלה המבוגר האגודת אגודת.

השם לבנון נ"ה יב"ו חתום, אגודת
 בתי אגודת ויחידה אגודת.

דפוס
 אגודת

בס"ד

יום ראשון ה' תשע"ד, 8 בדצמבר 2014

" ואתה אנוש קערפי אלופי ומינדעי :

אשר יחדו נמתיק טור בבית אלהים נהלך ברגש :

תהילים נח' 14-15

לגדליה שרייב

מורי ורבי, אהובי וידידי

שלום רב ,

קראתי את ספרך נהלך ברגש- והתרגשתי .

ברוך ה', שחנן אותך בזמן ובכשרון לכתוב ספר על מפעל חיידך. " מי יתן אפו ויִתְבּוֹן מְלֵי מִי יתן בְּסֵפֶר וַיִּחְקוּ: "

שנים עשרה שנים זכיתי לעבוד לצידך במרכזי תקותינו. כמדריך, כרכז, כמנהל וכסמנכ"ל. האמת היא, שאין שום ספר שיכול להיות תחליף למפגש החי, הבלתי אמצעי איתך.

למדתי ממך הליכות עולם, השפעת עלי רבות בהלך מחשבתך, בשיחותיך, בחכמת החיים שבך ובעיקר, בהנהגותיך עם אנשים. למדתי ממך מה עיקר ומה טפל ומהם הערכים החשובים באמת בחיים. " כִּי יֵשׁ אָדָם שֶׁצִּמְלוּ בְּחֻמָּה וּבְדַעַת וּבְכֶשֶׁרוֹן . "

כל מי שזכה להיות בקרבך פרח והתקדם והוציא פירות טובים . אתה היית לכולנו – השורש . השורש לבני משפחתך ולמאות האנשים שהיו איתך בקשר. דע לך, עצים אף פעם לא יוצאים לפנסייה. בכל גיל, הם ממשיכים לחזק שורשים ולהצמיח פירות טובים. " שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' בְּחֶזְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ . "

חז"ל אומרים "כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו, כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה" העשייה שלך למען לומדי התורה כבר רבות בשנים, בכל שלל תפקידיך, מרבה כבוד שמים, מעמידה תלמידים הרבה לתורה ומעניקה לך את ברכת ה' .

" עֲתָה בּוֹא כְּתִבָּה עַל לֹחַ אֲתֶם וְעַל סֵפֶר חֻקָּה וְתִהְיֶה לְיוֹם אַחֲרוֹן לְעַד עַד עוֹלָם . " השקעתך בספר ותועיל לדורות הבאים. בטוחני, שכל מי שיקרא בספרך ויתעמק במשנת חיידך, יספוג משאר הרוח שבך, יאמץ את מידותיך הטובות ובעיקר את חיבתך לכל אדם.

יהי רצון שהי יתן לך ולחור היקרה, המשך שנים רבות של עשייה בבריאות טובה ונחת מכל יוצאי חלצך .

בברכת : "עוד ינובון בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְיַצְנַנְנִים יִהְיוּ: "

תלמידך, מנסיך
נריה פנחס

נריה פנחס

רח' איתן לבני 24 ירושלים 97587
טל. 02-5835518 • 077-5004507 • 052-6477518
דאר אלקטרוני: nerl@netvision.net.il

בס"ד, י"ג טבת התשע"ד

לכבוד ר' גדליה היקר שליט"א, שלום וברכה!

היתה לי הנאה גדולה לקרוא את ספרך המרגש (כמשמעו) 'נהלך ברג"ש', שנשלח לי ע"י חברי הטוב הרב אבי"ק שליט"א. עמדתי נפעם מול סיפור חיים כה מרתק ורבגוני, חיים מלאים עשייה ונתינה לזולת שלכולנו יש ללמוד מהם, וגם להנחיל לילדנו. אייה אתן גם לכל ילדי לקרוא את הספר כספר חובה המלמדנו להעריך דמות שפעלה בדור שקדם לנו (ובכלל את הדור הזה, שעבר שואה ותקומה, הקים וביסס את המדינה הצעירה שלנו ומוסדותיה) ועברה בכל צמתי העשייה הציבורית – צבא, חברה ומדינה.

נהניתי מאד גם מדרך הכתיבה והסיפור של הדברים, בצורה קולחת ומעניינת השזורה גם בחוט של הומור, וניכרת מבעד לשורות אישיותך הגדולה והמעניינת. לא הנחתי את הספר מידי מתחילתו ועד סופו.

מעניין ומרתק היה לקרוא על פעלך כקצין בצבא, במלחמת השחרור ולאחריה, כמוביל בשורה בתחום החברתי, וכמנהל בכיר בתחום שירותי הדת הציבוריים (מועה"ד, רבנות, משרד הדתות). בכלם היית פורץ דרך ונושא בשורה, ומובטחני שהבאים אחריך בכל אחד מהתחומים משתדלים להמשיך את הדרך שפרצת.

התפעלתי מאד גם מהעובדה המאלפת שאדם כמותך, בעל יכולות ניהול נדירות במינן, לא ניצל אותן ל'עשות כסף' באיזו חברה בכירה, אלא מסר את כל חייו, פשוטו כמשמעו, לשירות הציבור, החברה, ועם ישראל כולו. בטוחני שכל מי שהיה איתך במגע וגם הרבים שקראו זאת בספר, יכירו ויוקירו את פעלך לדורות, ויהיה ספר זה למופת ולדוגמא לרבים, לחינוך לנתינה בלי גבול.

היתה לי הזכות הנפלאה להכיר אותך ואת משפחתך, את אשתך שתחי', ובפרט את הרב אבי"ק שליט"א ידיד נפשי מנוער, משפחה שכל כולה מופת של תורה ומעשים טובים, שבי"ה ממשיך גם לנכדים ולנינים שיחיו.

בברכת 'עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו', יה"ר שתזכה אתה ורעייתך לעוד שנים ארוכות בבריאות טובה ונחת מכל הצאצאים ומפירות מעשיכם הטובים – יתולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'.

באהבה

דני כיטוב

בס"ד אדר א' התשע"ד

לכבוד:
המהלך ברג"ש- רבי גדליה שרייבר.

קראתי לאחרונה בשקיקה את סיפרך 'נהלך ברג"ש'.
לאחר הקריאה לא נותר לי אלא לשאול: "מתי יגיעו מעשינו למעשי
אבותינו?"
אם עד עכשיו חשבתי שמדובר על אבות אבותינו שהיו גדולי עולם, הנה
הבנתי שמדובר גם על אנשים שחיים איתנו היום, כמוך וכמו אשתך
שתחיה, אנשים שאת כל חייהם מקדישים למען עם ישראל, ארץ ישראל
ותורת ישראל.

סיפור חיך הוא בעצם סיפורו של עם ישראל הצועד במאמצים עליונים
ובקשיים גדולים משואה לתקומה, מגלות לגאולה. זהו סיפור על אדם
שלמרות הקשיים העצומים, למרות 'נתוני הפתיחה' המסובכים, המושג
'להישבר' 'להתייאש' או 'לוותר', לא קיים אצלו, ואני מקווה ומתפלל שגם
בנו יהיו הכוחות האלה או לפחות מקצתם.

אנו שמחים ומודים לקב"ה שאנו זוכים להכיר אתכם, זוכים לקשר המיוחד
שלכם ליישובנו היקר כפר-דרום ועכשיו שבי דרום (ולא נשכח גם את קטעי
החזנות שאנו נהנים לשמוע בשמחות המשפחתיות ביישוב...)

אני מאחל לכם עוד שנים רבות של עשייה מבורכת למען הכלל, שנים רבות
של בריאות, שמחה ונחת מכל המשפחה.

באהבה, רונן צוויג
כפר-דרום תובב"א, שבי-דרום

ב"ה יום ב' יג' טבת תשע"ד

לכבוד

מכובדי ר' גדליה שרייבר שליט"א

השלום והברכה!

אני שמח למלא את בקשתך ולכתוב לך את מה שכבר מסרתי לך בעל פה בשיחתנו הטלפונית, וזאת כי גרמת לי קורת רוח רבה בהעניקך לי ספרך "נהלך ברג"ש" פרקי חיים.

קראתי אותו מכריכה לכריכה ומאד נהניתי, והתפעלתי מגודל הפעילות המבורכת שלך, סיפורך הוא בעצם סיפורה של מדינת ישראל, וב"ה שזכינו לאדם כמוך שהוא מופת של מסירות ועשייה לטובת הציבור בלי לאות.

כפי שאמרתי לך, קשה לעכל את העובדה כי בכל הפעילות המסופרת, בחן רב, בספרך, עשה אותם אדם אחד.

ה' ברך אותך בכשרונות רבים ומבורכים, ואתה השכלת להוציאם מן הכח אל הפועל למופת.

יהי רצון שתזכה עד מאה ועשרים שנה, להמשיך לפעול ולהפעיל ולהיות דוגמא של יהודי ירא ה' השואל את עצמו יום יום מה אני יכול לתרום לציבור בלי גבול.

תזכה לרוות נחת מפעלך בעבר, ומעשייתך בהווה ובעתיד, וממשפחתך היקרה אשר הייתה לצידיך בכל אותן שנים וכן הלאה.

תודה שזיכית אותי בקריאת ספר מרתק, ותזכה לשנים רבות נעימות וטובות.

ממני לך ולמשפחתך ברכות,

(הרב) אליהו ידיד

ב"ה יז טבת תשע"ד (20/12/2013)

לכבוד

ידידי הדגול ר' גדליה שרייבר הי"ו

ירושלים

ר' גדליה יקירי ומכובדי שלום וברכה,

הנני מוצא לחובה נעימה להודות לך עם קבלת ספרך - פרקי חיים "נהלך ברג"ש", בו אתה מאיר בין היתר את אהלי החינוך באורה של תורה ומדע.

תהיה זו חוויה רגשית גדולה לקרוא בעיון בספרך.

אני מעריך את פעולותיך במשך יובל שנים וקשה לי מאד בשעה זו לבטא את החוויות, התחושות והלכי הרוח שהם עמי.

קבל נא איפוא את תודתי הלבבית ומסור נא גם את מיטב ברכותי ואיחולי למשפחתך היקרה שהעלת על הכתב את כל אשר עבר עליך בימי חיך.

יהי רצון שתוקד ולא תכבה בך אש התמיד עד מאה ועשרים שנה, תמיד מתחדש, תמיד שופע מרץ.

יצווה האל הטוב לך ולבני ביתך את חסדו ויברך את מעשה ידיך מתוך רב שמחה ושלום.

ברגשי ידידות הערכה והערצה,

יהודה לקס

פתח תקוה

ט"ו בשבט תשע"ד

לר' גדליה וחווה שרייבר היקרים,

קראנו בצמא את הספר "נהלך ברג"ש".
התפעלנו מהחיים מלאי העשיה, חיים מיוחדים, יפים ומלאי תוכן.
חיים של גבורה, התנדבות והתגברות (על נסיונות).
למדנו מחייכם ולקחנו דוגמא...
סיפור החיים מביא חשק לקורא לעשות ולפעול.
הספר כתוב בצורה כל כך מעניינת ומושכת.
לפני כחודש הכנסנו את הספר, לספריה שבבעלותנו, וכבר קראו בו מספר משפחות.
הבנו מאיפה יצאו המחותנים והחתן הצדיקים שלנו - מאיפה רוח ההתנדבות והעשיה.
הרגשנו גאים להיות שייכים למשפחה שכזו.
אנו מאחלים שהי יתן לכם כח ואריכות ימים, להמשיך ולפעול למען עם ישראל,
וימשיך לתת לכם ברכה והצלחה במשפחה הגדולה והיקרה שלכם.

מאחלת

משפחת נכטילר

ההורים של אמונה.

מסכת ניהול איכות מאושרת

לשכת מ"מ ראש העיר

בס"ד
תאריך: י"ג אדר א תשע"ד
13 פברואר 2014

אולי זה
הצ'ק
ע"פ

גדליה ידידי,

ראשית אפתח ואומר שאהבתי והערכתי אליך ואל פועלך התעצמו לאין שעור לאחר קריאת ספרך המרגש וההיסטורי "נהלך ברגש".

את העובדה שהנך אדם צנוע ומאיר פנים ידעתי תמיד, אך לא עד כמה...

אהבה גדולה הרעיפו עליך מאות אנשים במסיבה שנערכה לרגל השקת ספרך החדש.

גדליה היקר, תפילה אשא לבורא עולם שיתן לך ולרעייתך הצדיקה אורך ימים, בריאות שלמה, שמחה גדולה ונחת מכל יוצאי חלצריך.

אוהב מאוד, מוקיר, מחבק ומעל הכל מצפה לראות בנחמה השלמה של בניין ארץ ישראל והגאולה השלמה.

אורי בוסקילה
מ"מ ראש העיר

DAVID LEIBOWITZ, ADVOCATE & NOTARY

דוד לייבוביץ, עורך-דין ונוטריון

68, YERUSHALAIM st. BNEI-BRAK 51444, ISRAEL
TEL: 03-6198743 FAX: 03-6199762רח' ירושלים 68 בני ברק 51444
טל: 03-6198743 פקס: 03-6199762

בס"ד

ט' בטבת ה'תשע"ה (31.12.14)

לכבוד
מר גדליה שרייבר
רח' נרקיס 7
ירושלים 92461

א.נ.

הנדון: ספרך "נהלך ברגש"גדליה ידידי ואהובי,

אני קורא בשקיקה את ספרך, וחנה שהביטה בי באחד הערבים העירה: "מה אתה כה שקוע ועושה הבעות התפעלות?!"

הספר מחזיר אותי לתקופת ילדותי, דבקוה של דודה בריינדל ע"ה באדמו"ר מסדיגורא ("הזקן"), מעשי החסד שלה, שלאחד מהם הייתי שותף כי דודה בריינדל שלחה אותי לגב' קנטרוביץ ז"ל לקבל ממנה כסף לקופת הצדקה שניהלה.

דרך אגב גב' קנטרוביץ היא אמו של עו"ד נ. קנת ז"ל שלאחר שנים רבות לימדתי את בתו רותי בב"ס "בלק" ברי"ג ולאחר מכן עשיתי אצלו סטז' – זה היה בתקופה שהכרת לי את חנה.

זכורה לי הדלקת נרות חנוכה ושירתך הנעימה ובאמצע היתה אזעקה ו"ירדנו" ל"מקלט" – קיר הלבנים שבפתח הבניין בדירתכם ברחוב שד"ל.

ידעתי על הקשר והחברות שלך עם יוסף הגלילי ויצחק גלפרין הצדיקים, שניהם זצ"ל.

החזרת אותי לתקופה של "הקיגל" בשבת אצל דודה בריינדל בביתה עם בעלה ר' אברהם יעקב פרידמן הלמדן שנתן לי במתנה את ספרו ספר "איזוב".

אך התגלו לי דברים רבים שלא ידעתי על תולדותיך – תקופת הלימודים שלך בישיבת ת"א, בכפר הרא"ה ובמרכז הרב. על פעילותך בשכונת בקעה – זה כבר חנה סיפרה לי.

אך לא ידעתי מאומה על עברך הצבאי המרתק וחלקך במלחמת השחרור ובסלילת דרך בורמה להסרת המצור על ירושלים.

אחד משיאי פועלך הוא תרומתך הרבה ל"אידישקייט" בירושלים, לא ידעתי שלך אני חב תודה על שיש לי בית כנסת לתפילת מנחה בתחנה המרכזית בירושלים.

גם אני מעריך את תפיסתך הממלכתית כי אין זה יאה שרב ראשי הנושא במשרה ממלכתית רמה יסע במוניות, ודאגת להם למכוניות עם נהגים צמודים וכו'.

טרם סיימתי את קריאת הספר ולכן איני יכול לציין את פועלך הנוספים מלבד העובדה שאתה נשיא בית הכנסת "ישורון" ועל פועלך שם אני מקבל מדי פעם ד"ש משכני מר פרץ כל אימת שהוא מגיע לאזור.

2

כאמור טרם סיימתי את קריאת הספר, אך בדרבונה של חנה שתחי' אני כבר **עתה** (בטרם סיום הקריאה) שולח לך ברכת תודה והערכה.

כה לחי ומאחל לך אריכות ימים ושנים טובות יחד עם חוה בבריאות שלימה (שמעתי מפי חוה שהרגל שלך כואבת **לכם**).

יה"ר שתזכו יחדיו לאריכות ימים ושנים וחיים טובים בבריאות ובנחת מכל יוצאי חלציתם.

בברכה ובריגוש רב,

דוד וחנה ליבוביץ

(ליבוביץ דוד, 9385, 31.12.14)

לגדליה יקירנו ואהובנו,

אני קוראת לספרך :
גדליה שרייבר – אין זו אגדה !!!

לא יאומן שאיש אחד – שהוא אתה – עשה את כל מפעלי-החיים המתוארים בספרך !!!
איך יזמת כל כך הרבה רעיונות !!! ובאיזו חוכמה ונחישות "התאבדת" על כל משימה
- עד שהצלחת לבצעה לשביעות רצונך המלאה, ולשביעות רצונם של כל הנוגעים בדבר !!!
לא חסכת מעצמך שום מאמץ, ולא נרתעת משום תפקיד !!!
לא סרבת לשום משימה שהטילו עליך, ולא ראית בכך נטל, אלא להיפך – משימת קודש !!!
לדעתי (כמי שעסקה כל חייה בחינוך (מורה, מנהלת, ויועצת חינוכית) ראוי לבחור מתוך ספרך
לפחות פרקים אחדים, וללמדם בבתי ספר (ממלכתיים- דתיים, וגם ממלכתיים)
- כדי לחנך לאורם את הנוער שלנו !
כשסיפרתי בקיצור גם לאחי אשר את קורותיך ואת מפעליך, אמר שמגיע לך לקבל "פרס ישראל" !
(דרך אגב, אחי אשר קיבל פרס ישראל בפסיכולוגיה בשנת 2002).
אני בטוחה שכל מי שיקרא את ספרך, יסכים איתו בענין זה !!!
ובאשר לבחינות אחרות של ספרך :
איזו עריכה מצויינת !!!
העברית שלך פשוטה וברורה מצד אחד, ועשירה מאידך גיסא !!!
יש לך ידע רחב ועמוק, ושליטה מלאה במכמני הלשון העברית !!!
ואתה לא שוכח לטבל את כתיבתך בהומור חביב וחכם !!!

מר גדליה היקר לליבנו מאוד,

תודה על כל מה שעשית
לתפארת מדינת ישראל !!!
ולתפארת העם היהודי !!!

באהבה ! ובהוקרה !

שוש

בשם כל משפחת קוריאט

(אשר, משה, שמחה, רפי, יוסי, ציון, ומרים).

ב'ה יום שני ט' באב תשע"ד

לדוד גדליה ודודה חווה היקרים

כשנכנסה מוריה בתנו למשפחתכם, הכרנו את דוד גדליה ודודה חווה. זה הוא השם הנישא בהערצה בפי כל המשפחה וכך המשכנו גם אנו לשמוע ולדעת אודותיכם, בבחינת מעט המחזיק את המרובה. משהתגלגל לידינו, דוד גדליה היקר, ספרך הנפלא "נהלך ברג"ש", הבנו מיהו אותו איש אציל נפש ומי היא אשת החייל- העזר כנגדו. כדרכו של עולם, ככל שמכירו יותר מעריצו ואהבו יותר.

הפגנת בכל פעילויותיך הרבה מחשבות פלדה ובצידין רגשות כבדולח. טיפחת אנשים חושבים ופעילים, שלימים גדלו וצמחו וראו בסיוע לקהילה את שאלת חייהם החשובה.

התרגשתי עם אותו בוגר מתנ"ס בקעה שנפלט ברגע האחרון מקורס קצינים. לאכזבתו, לא היה קץ. ואתה בנשמתך הברוכה הבנת למצוקתו הנוראה ופעלת נחרצות להשבת הדרגה המיוחלת.

הלכת לאורך כל דרכך בכוח האמונה והתקווה לשקם את ארץ ישראל מהריסותיה, לשפר את חיי הדת בצבא, להעמיד דור חדש (דור לא קל) של עולים חדשים עם הווי תרבות שונה לחלוטין – ואכן תפארתיך הייתה על הדרך.

קשה להאמין שאדם יכול להיות כל כך רבגוני, להביט אחורה על הרבה שנות עשייה, ולהרהר בקול שאין דבר העומד בפני הרצון. וכשם שהשמש זורחת מידי יום, כך גם העשייה שולחת קרניים לעוד ועוד מעשים טובים.

ואסיים בדברי ר' מנחם מנדל מקוצק: "יכול אני להשיב על השאלה מה אין לעשות, אבל מה יש לעשות זאת צריך כל אחד לשאול את עצמו". ואכן שאלת, ענית, חקרת ופעלת כל כך הרבה למען עם ישראל וארץ ישראל. למען הילדים, הנוער, המבוגרים ועד לגמלאים הממלאים את בית כנסת ישורון מדי יום ביומו.

לא תמיד זה היה קל, אך רוחך לא נפלה ועמדת כצוק איתן למען האחרים.

ייתן לך ה', יחד עם דודה חווה, מאירת העיניים וטובת הלב, הרבה שנים של בריאות ונחת.

בברכה,

ינזרא וטובה זקבך.

יום הולדת "גבורות" (80 שנה)

בס"ד

גדליה שרייבר מורנו ורבנו.

"ויציב ונכון וקיים ואהוב ונחמד ונעים..." כזה הוא האדמו"ר שלנו היקר באדם גדליה שרייבר.

הגעת לגבורות כאשר מאחריך אלפי בני נוער שהפכו ברבות הימים לאלפי משפחות שמוקירות לך תודה על פועלך בימים קשים, ימים בהם לא היה כלום, ואתה עשית "יש מאין".

גדלנו במשפחות ברוכות ילדים, בבתים בהם הצפיפות היתה גדולה, כמו קוסם ידעת להביא רווחה למצוקה, בחום הלב שלך והרגישות הטבועה בך.

ידעת והשכלת להפוך שכונה שהיתה על סף הפשע, לשכונת יוקרה שכולם רוצים לגור בה.

נפלה בחלקנו זכות גדולה כאשר מיתוס חינוכי כמוך, מנחיל לנו את מורשתו, מבחינתנו זהו "נר התמיד".

הגענו למה שהגענו כל אחד בתחומו, הרבה בזכותך,

השורשים של העצים שנטעת הכי באדמה הפכו לעצים עבותים שנותנים פירות, אויר וחיים.

גדליה יקר!

אם תביט אחורה תרווה הרבה נחת, תוכל להתגאות בכל מה שעשית,

אנו מסתכלים קדימה ומבקשים מאלקים שישמור עליך רק עוד ארבעים שנה,

מבחינתנו אתה משה רבינו של המאה ועשרים,

שיתן לך אריכות ימים ושנים ובעיקר בריאות טובה.

מזל טוב עד מאה ועשרים.

שלך תמיד

אוהבים אותך מאד

יהוידע, יורם, סימה, דני, שמי, יאיר ויוסי ביטון, וציון.

בס"ד

דברים שנאמרו לכבודו של מר גדליה שרייבר
כ"א טבת תשס"ח בבית המדרש, ירושון'

ברשות מנהלנו וחברנו, גדליה, בשם כל החברים היושבים פה, אני מבקש לומר כמה מילים לרגל הגיעך לגבורות.

כשניקלע יעקב אבינו למצוקתו האיומה והגדולה מכל, -שנאת אחים-, וזאת לאחר שעמד במלחמה מול עשיו וניצח, במלחמה הרוחנית נגד לבן וגבר עליו, ניקלע יעקב לאיומה שבניסיונותיו, שנאה בין האחים. כדי להתמודד עם שנאת אחים שהיא לא רק לשעתה אלא לפעמים לדורות, ביקש יעקב אבינו לבחור את אחיו מבניו למנהיג העם.

הראשון **ראובן** הבכור: ניפסל, בגלל מעשיו עם בילה פילגש אביו, הבאים בתור, **שמעון** ולוי כבר נאמר עליהם: "בסודם אל תבוא נפשי בקהלם אל תחד כבודי" (בראשית מ"ט, ו).

יוסף - משכמו ומעלה, גאון כלכלי, חכם, איש חזון, צדיק וישר, איש תקיף מלידה ובעל מידות ועקרונות, היה מוכן לסבול ואפילו למות למען עקרונותיו (מעשה אשת פוטיפר), בכור לרחל, האישה האהובה.

כמעט כל המידות היו בו, רק חיסרון אחד "וישנאו אותו ולא יכלו אחיו לענות אותו" (שם מ"ה, ד)

גם מנהיג מבריק בעל יכולות רבות, לא מתאים להנהיג עם, אם המונהגים לא מקבלים אותו עליהם.

במסכת ברכות (לב' עמוד ב') נאמר: "אמר הקב"ה למשה **לך רד כי שחת עמך**, לך רד מגדולתך, כלום

נתתי לך גדולה, אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו, אתה למה לי".

מנהיג שמונהגיו שונאים אותו לא יכול להיות מנהיג.

מנהלנו, יקרנו, ואהובנו, גדליה, יש לך את התכונות של יוסף, אתה משכמך ומעלה, גאון כלכלי, חכם, איש חזון, צדיק וישר, איש תקיף, איש עקרונות, ויש לך תכונה נוספת, אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות ומקרבם לתורה.

עשרות התלמידים הממלאים פה את בית המדרש מודים לך שקירבתם ללמוד תורה.

בשם כל החברים בבית המדרש, אנו מאחלים ומתפללים שתמשיך להיות מנהיג, חבר, בבריות מלאה ובנחת, אתה וכל משפחתך.

יעקב כהן

בס"ד
בית הכנסת המרכזי ישון
רח' המלך גזירג' 44, ירושלים

בס"ד י' בשבט תש"ע (25.1.10)

לכבוד
ר' גדליה שרייבר
יקיר ירושלים
עוסק כל חייו בצרכי ציבור באמונה
ירושלים

ר' גדליה יקירנו ומכובדנו

ביום שבו מוענק לך "עיתור מפעל זינים לעוסק בצרכי ציבור באמונה"
אנו מבקשים לשגר לך את ברכתנו ואיחולינו מקרב הלב.

הרשה לנו לומר לך ביום שמחתך כי זוהי זכות גדולה עבורנו לעבוד במחיצתך
מדי יום ביומו ולראות כיצד אינך שוקט על שמריך ובמלא מובן המילה ממשיך
ללא לאות את מפעל החיים שלך, שבו החילות לפני הרבה מיובל שנים, לעסוק
בצרכי ציבור באמונה.

מוקירים אנו את פועלך המבורך למען בטחונה של מדינת ישראל, ומסירותך
הרבה למען כלל ישראל ולתפארתה של ארץ ישראל וירושלים בירתה הנצחית,
מלחימה במלחמת השחרור, עבודת הקודש הנעלה ברבנות הצבאית להבאתם
לקבורה של מאות חללינו, פעילות חברתית אדירה שהצילה נפשות רבות
מהתדרדרות ודאגתך לחלשים ביותר בחברה, ועד למשרות הרמות של יו"ר
המועצה הדתית בירושלים, מנכ"ל משרד הדתות ומנכ"ל הרבנות הראשית
לישראל ותרומתך הכבירה בתפקידיך אלה לדמותה היהודית והדתית של
ארצנו.

ואחרון אחרון חביב – הלא הוא ה"דובדבן שבקצפת" – יו"ר הסתדרות ישון,
תפקיד נכבד לתוכו הנך יוצק את כל פירות נסיונך העשיר ומעשיר בכך את
חיהם של הותיקים שבינינו, החבים תודה מרובה לך וליזמותיך הברכות
בישון, המעניקות להם חיים מלאי תוכן רוחני ותורני ושמתח חיים אמיתית.

יהי רצון שהשוכן במרומים יברך אותך, את רעיתך היקרה ואת כל יוצאי חלצים
בבריאות, באושר ובשלום עם כל אחינו בני ישראל לאורך ימים ושנים טובות.

בתפילה שבמהרה בימינו תיושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל

ובברכות כל טוב ובהוקרה,

וללכו ברוך
חנה ושלמה
25 כסלו

Yeshurun Central Synagogue
 YESHURUN ORGANISATION JERUSALEM
 Website: www.yeshurun.org.il

בית הכנסת המרכזי ישרון
 הסתדרות ישרון ירושלים (ע"ר)
 בית הכנסת המרכזי ישרון

בס"ד שבת תשפ"א

משפחת שרייבר היקרה

קשה מנשוא לכתוב על ר' גדליה שרייבר ז"ל בלשון עבר, על אחת כמה וכמה כאשר רוחו ועשייתו העניפה מורגשים בכל פינה במקדש מעט זה.

את ר' גדליה ז"ל זכיתי להכיר אישית לראשונה בין כתלי בית הכנסת ישרון, כאשר נבחר לתפקיד יו"ר ועד הפועל, כשנתיים לאחר שמוניתי לתפקידי הנוכחי, ובמשך כמעט שני עשורים היתה לי הזכות לעבוד במחיצתו. היתה זו חוויה מיוחדת במינה להכירו מקרוב בעבודה היומיומית וללמוד מניסיונו העשיר של איש עניו וישר-דרך, ששמו הולך לפניו, שכולו עשייה למען הכלל.

ר' גדליה ז"ל נכנס לתפקידו הנכבד בתנופה גדולה ושתי יוזמותיו הראשונות היו החלפת המושבים הרעועים בבית הכנסת, שבכל שבת כמעט מישהו נפל מכסא שנשבר, והנחייה לצוות העובדים להיערך לארגון ליל סדר ציבורי למאה ועשרים נזקקים, ברמה שלא תבייש מלון מכובד מדרגה ראשונה.

במקביל נרתם ר' גדליה ז"ל במלאו המרץ להגדיל תורה ולהאדירה ולטפח את כולל הגמלאים שהיה כבבת עינו. הוא ראה בכולל גם מפעל חברתי לעילא, המאפשר לגמלאים לצאת בכל בוקר מהבית, להסתופף בבית המדרש בדיבור חברים, ולשוב בצהרי היום אל נשותיהם בשמחה ובטוב לבב. ההפסקות שבין השיעורים היו בכל יום מפגן אהבה ותודה מרגש של התלמידים לר' גדליה ז"ל, כאשר עמדו בתור לברך אותו ולהודות לו על הכולל הנפלא הזה. ר' גדליה ז"ל סיפר לי שלא אחת גם קיבל שיחת טלפון מרעיתו של תלמיד כדי לוודא שהוא אכן נוכח בכולל.

חזון נוסף שזכה ר' גדליה ז"ל להגשים הוא השכרת שטחים בישרון ליד הרב הרצוג להמשך ההוצאה לאור של כרכי האנציקלופדיה התלמודית, ומאז קרא לישרון "מבצר התורה".

בכל שבת ניהל ר' גדליה ז"ל את הסעודה השלישית בטוב טעם ובחן רב, תוך שילוב דברי תורה וקטעי חזנות, וכמובן לא שכח להודות בכל פעם למתנדבים ולעובדים שהכינו את הסעודה.

תיקון ליל שבועות התקיים בכל שנה בנוכחותו המלאה של ר' גדליה ז"ל מתחילת התיקון ועד סופו, לאחר שהיה שותף פעיל בהכנת רשימת המרצים.

לישיבות הועד הפועל הביא ר' גדליה ז"ל את מיטב כישוריו הניהוליים לידי ביטוי, בנהלו את הישיבות בהרמוניה, ויחד עם זאת איפשר לחברי הגוף המנהל את הסתדרות ישרון להתבטא בחופשיות ולקבל החלטות מתוך שיקול הדעת. חשוב היה לו שדעותיהם השונות של החברים יבואו לידי ביטוי, תוך שמירה על כבוד הדדי ועל השלום. ר' גדליה ז"ל נתן אמון בעובדי ישרון ויחד עם זאת ביקש לא להיות מופתע ולקבל דיווחים שוטפים. כאשר לא הסכים עם רעיון שהעלה אחד העובדים והיה סבור שיש לפעול אחרת נהג לומר באדיבות אך בהחלטיות: "לפעמים מותר גם ליו"ר ועד הפועל להחליט" – והמבין יבין.

ר' גדליה ז"ל אהב את ישרון בכל מאודו. חבל על דאבדין ולא משתכחין.

תפילתנו ובקשתנו שיהיה ר' גדליה ז"ל ב"ר יששכר ז"ל בגני מרומים מליץ יושר על משפחתו, מתפללי בית הכנסת ישרון ותלמידי הכולל, ידידי ומוקיריו ועל כל העם היושב בציון הזקוקים כל כך לרחמי ה' ולחסדי.

תהא נפשו צרורה בצרור החיים.

ברגשי השתתפות מלב אל לב

יששכר פולק, מנכ"ל הסתדרות ישרון (ע"ר)

בס"ד מוצש"ק פ' משפטים אור לבי אדר התשפ"א

בסוף השבוע הקרוב יחול יום השלשים לדודנו הבלתי נשכח - ר' גדליה זאב ז"ל. היד עדין רוטטת מלכתוב על אדם כה גדול שהלך למנוחות ואותנו השאר לאנחות. בפרט בימים אלו כאשר חושך יכסה ארץ, כל ראש לחלי וכל לבב דוי. מי יתן לנו תמורתו. גדולה היא האבידה כים שברנו, מי ירפא לנו, מי יורה דעה ומי יבין שמועה...

את שירת חייו אפשר למצות בהגדרה אחת: "מציאות של עבד הי".

כמו במאמר, המתחלק לשלשה, כך גם את חייו ניתן לחלק לשלשה.

החלק הראשון - חנוך לנער על פי דרכו.

החלק השני - העשייה הציבורית למען כלל ישראל.

החלק השלישי - ה"כולל" הגדול ביותר בירושלים עיה"ק תובב"א, בבית הכנסת ישורון אשר הקימו במו ידיו, עמוס וטרוד היה בעבודת קודש זו. ובזאת היה מתפאר באומרו כי לאחר מאה ועשרים, אם ישאלוהו מה עשה בעולם הזה, יענה, כי זיכה את הרבים בלימוד התורה הקדושה שלא על מנת לקבל פרס.

באחת השבתות ששהינו אצלו בבית, התפללתי עמו בבית הכנסת ישורון (שהיה נשיאו שנים רבות), ולאחר שכיבדוני בעליה לתורה, אמר לי הגבאי: אמנם זכיתם בו כדודים, אולם לנו כאן בבית הכנסת הוא בשבילנו כמו אבא! דמות קרובה ונלבבת שאפשר לחלוק עמו את רגשותינו ולפרוק את לבטינו.

כאשר לקח על עצמו בהיותו עוד צעיר לימים, חינוך לנוער שיקומי וקשה, בהליכותיו הטובות ובדרגותיו הנעלות, השפיע עליהם ברוחניות ובגשמיות עם אהבתו הגדולה לזולת יהיה אשר יהיה. לא בכדי הצליח מעל ומעבר למשוער.

לפי הנ"ל נוכל אף לפרש את הפסוק מספר משלי "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה", אומרים חז"ל במסכת סוכה (דף מט ע"ב) "תורת חסד" פירוש, "ללמדה". כדי שיהיה תורת חסד על לשונה, שיוכל באמת להצליח ולהרחיב גבול בחינוך תלמידים, חייב להיות שיהיה "פיה פתחה בחכמה", שאם אומרים את דברי התורה והחינוך לדרך ארץ ומסבירים זאת עם טעם, בכך מעבירים לתלמידים עם חכמה נפלאה ויכולים (ואף נכנסו) הדברים להיכנס לליבם.

כזה היה רבי גדליה (כפי ששמעתי עדויות ממקור ראשון של אותה תקופה), אשר שיעוריו היו מתוקים מדבש, מבוארים בבהירות עם כזו פשטות, ולכן זכה הוא ל"תורת חסד על לשונה", שהרביץ תורה ודרך ארץ לאלפים.

זאת היא בחינת "אבי אבי רכב ישראל ופרשיו" משום שתלמידים קרויים בנים והרב קרוי אב.

ישבתי עם רבי גדליה זאב ז"ל ימים ושעות, ויש לציין את הרתחא דאורייתא שליהטה סביבותיו בשעה שהעביר לי דברי תורה וחכמה, וכאשר שילב-קישר זאת עם מסר בחיינו, היה מרים קולו בבחינת "כל עצמותי תאמרנה", והפטיר, כאשר קמים מלפני ספר שלמדו בו, אין כל חילוק מה למדו, אם גמרא או הלכה, אם ספרי מוסר או ספרי חסידות, צריך לראות שישאר דבר מה מהלימוד בקרב האדם, שיכול לקחת עמו את מה שלמד.

כאשר ישבתי עמו בחג הפסח בגבעת וושינגטון והיה אומר לי דבר תורה, היה מוסיף: יהיה דבר תורה, יהיה דבר מחשבה, יהיה דבר התבוננות, בכל מאמר כזה צריך להיות מסר בעל משמעות ולא דברים מן השפה ולחוץ גרידא. ומנגד, כאשר השמעתני בפניו דברי תורה, ראיתיו כמו "מזנק" ממקום מושבו בהתרגשות ובחדווה תוך שממלמל "זה כפתור ופרח". כל דבר תורה בין אם הוא אמרו או בין שמעו מפי אחר, ראיתי בו שמחה אמיתית. אור התורה האיר את כל בתי נפשו באור נגוהות. כל כולו היה מקשה של שבח יקר וגדולה לנותן התורה. כך גם בשמחות כאשר היה במעלה שנותיו וחצה מזמן את שנות העמידה, היה מכרכר ומפזז בכל עוז כמו עלם צעיר.

כמו כן זכורני כי היה שב ואומר כי יהודי נדרש להיות "בר דעת", לא לפעול מתוך אוטומט אלא מתוך שיקול דעת בתבונה ובהשכל.

רבות הדגיש בפני את אהבתו לצאצאיו. זה אל זה יעריצו ויכבדו בלב ובנפש חפיצה. התבטא בפני - ראה מה הקב"ה העניק לי, איזה שבט הדור אשר כולם מתחנכים על פי רוח ישראל סבא.

על בנו הרב אברהם יעקב שליט"א שהיה מרבה לשבחו שמלא בברכת ה' בתורה ובהוראה. על בנו ד"ר בן ציון המשמש דוגמא לתורה וגדולה במקום אחד. על בנותיו נשות החיל המעוטורות במידות טובות ונעלות הנשואות לתלמידי חכמים המשמשים בקודש.

אפשר להאריך הרבה על מידת הענווה שלו. טוב לבו הזהב, טובות וחסדים שעשה על שהיה זה למעלה מיכולתו, והכל עם ענווה מיוחדת וסבלנות לכל אדם. אין זה פלא כי זכה לקבל חזרה אותות חיבה והערכה מאנשי עדתו ומתלמידיו הרבים...

תפילתנו ותקוותנו שנדבק בדרכיו הישרות ובמעשיו הטובים של דודנו היקר, ללכת במסילות ישרים ונזכה לעבוד את ה' אלקינו באהבה וביראה לטוב לנו כל הימים.

הכותב בדמע שמעי-ה יוסף בן ברכה (טסלר), גבעתיים.

הרב שמואל הרש"ר מ"מ בכולל הגמלאים בישראל

קטנתי אחרי גדולי ישראל כאלה שדיברו לכבודך ר' גדליה, ואני רוצה לומר את הדברים שנאמרו בפרקי אבות בפרק רביעי משנה יג. ר' שמעון בר יוחאי שאומר שלשה כתרם הם, כתר תורה כתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן. אלו דברים שאמר רשב"י, תמיד היית מספר לי שהיית ממשחררי מירון במלחמת השחרור, וזה אחד הזכרונות שהגעת אליו ראשון. והנה רשב"י מייצג בדיוק את הערכים שכל כך מתאימים לך. כותב הברטנורה, למרות שהתורה אומרת על הכהן וקדשתו, מצוה לקדש את הכהן ולכבדו. ויש מצוה לכבד את המלכות, שום תשים עליך מלך וכו', אבל המעשים הטובים ושמועתו הטובה של אדם, אומר הברטנורה אף על פי שלא מצינו בתורה ציווי מפורש לכבד אדם בעל מעשים טובים ושמועתו טובה, אבל הכתר הזה עולה על שלשת הכתרים גם יחד. משום שאם חלילה בכהונה יש פגם או במלכות, הרי המעשים טובים והשמועה הטובה של האדם, עולים ביחוסם על אותם כתרים. בפרשה שקראנו לפני ארבעה ימים, בפרשת וארא, נאמר שם "הוא אהרון ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים הוא משה ואהרון". אומר המדרש, בפסוק הראשון אהרון מופיע לפני משה, בפסוק השני משה מופיע לפני אהרון, מלמד ששניהם שווים. אומר הנצי"ב בפירושו, היתכן לומר ששניהם שווים, הרי מעיקרי הרמב"ם שלא קם נביא כמשה, ובכלל גם מבחינת המנהיגות, לכאורה משה עולה על הכל. אומר הנצי"ב, היו פה שני מהלכים. משה רבינו היה בחינת שר החוץ, ואהרון שר הפנים, וכל אחד מהם עשה את תפקידו בצורה המושלמת ביותר, ולכן כאשר יש הרמוניה ושילוב בין שני הכוחות גם יחד, זה בבחינת שווים.

אצלך ר' גדליה, היית גם שר החוץ וגם שר הפנים במובן שלנו. הכולל המפואר הזה כפי שחתנך היקר הזכיר קודם, הוא אחד מהמעשים המפוארים שעשית אחרי כבר עשרות שנים של עשייה, לפני כן בחינוך, במועצה הדתית בירושלים ואחר כך כמנכ"ל הרבנות הראשית, אבל המפעל הזה של הפצת תורה לכלל ישראל ברמה כזו, שכבר היית גם כבר בגיל הגמלאים, ולצרף את כולם ללימוד התורה כאשר אתה גם הרוח החיה גם החום כפי שהרב הראשי ציין, כמה אנשים כמוני צעירים ממך בשלשים וחמש שנה, היית מסוגל לקרב אותם ולאהוב אותם כאב לבן, הרבה סיפורים שהם משורשי הקשר שלנו.

ועל כן אני מרגיש בשם הכולל שאני מבית המדרש שלו, הכרת טובה עצומה, וגם לאישיותך הקורנת. בשבוע הבא בפרשת בשלח שנגיע לקראת

סיומה, והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. שואלת המשנה במסכת ראש השנה, וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה. בדרך כלל משנה לא אומרת בצורה כזו דברי אגדה. אלא בזמן שישראל משעבדים את ליבם לאביהם בשמים. מצד אחד היית מנהיג של הכולל ובעצם ראשך ורובך בהנהגתו וברוח ובחזון. אבל כמו בכל דבר שעשית בחיים, ידעת לתרגם את החזון למציאות. זהו השילוב האמיתי בין משה שר החוץ לבין אהרון שר הפנים. בתוקף החום והאהבה שהקרנת. וכפי שהגמרא אומרת במסכת שבת, שמי שאוהב תלמידי חכמים זוכה לבנים תלמידי חכמים. ומי שמכבד תלמידי חכמים זוכה לחתנים תלמידי חכמים. זכית גם לבנים וגם לחתנים, וכמובן גם הדורות שהולכים בדרכך... שבית המדרש יגדל ויהיה לתל תלפיות, ובמסירות נפש כמו שהייתה לך, גם בעידן הקורונה אנחנו ממשיכים ובעז"ה כמו שהרב הזכיר ושהתפילות שלך ושל אחרים שנצא מהמגיפה הזו עוד נגדיל תורה ונאדירה, ובכך תתבשר ותתנחם שהתורה שהנחלת לנו פה תמשיך לנצח נצחים.

גדליה שרייבר - איש החסד מדור הנפילים / יוסי ביטון

גדליה ידוע במעשים הרבים והטובים, שלא ויתר על שום מצווה ומעשה וחסד, אם זה ביום או לתוך שעות הלילה המאוחרות.

הייתה לו התשוקה לתת ולעשות למען כלל ישראל גם למי שהוא לא מכיר, תמיד בחיוך הרחב שלו, קלה כחמורה, לקח הכל באהבה לא עוזב ולא מרפה, עד שיפתור את הדבר על הצד הטוב.

כנהגו האישי, עם הזמן למדתי את אחת המצוות שהקפיד בהם והיא נחום אבלים. כל מודעת אבל המודבקת בכל פינה ביקש לעצור, ומשום כך, כשנסענו ברחובות ומרחוק ראיתי מודעות אבל, מיד פניתי לרחוב אחר ועקפתי כדי שגדליה לא יראה את המודעות... אולם בבוקר שהגעתי לאסוף אותו למשרד והוא כבר עם העיתון ביד, היה מבקש לנסוע לבתי האבלים וכך התחיל היום שלנו בבוקר, וכן בסוף היום בערב בכל שעה שהיא, קפצנו לנחם. ניחום אבלים בשבילו היה כל עולמו. אני עם הזמן השלמתי והבנתי שאני לא יכול להסתיר ממנו את מודעות האבל, ומאז בלי שהוא ביקש עצרתי ליד כל מודעת אבל, ונתתי לו לראות, והוא כרגיל אמר: "יוסי, זה חבר טוב שלי סע לשם".

גדליה הקפיד תמיד לשאול בשלומם של אנשים, אם זה בטלפון ואם זה במשרד או ברחוב. בכל בוקר שהגענו למשרד, היה נותן לי את התיק להכניס לחדרו, והוא עבר מהחדר הראשון ועד האחרון ושאל לשלומה של כל מזכירה, ואם הכל בסדר בבית, ומציין שהדלת שלו פתוחה תמיד. היה מקפיד שדלת חדרו תהיה פתוחה. גדליה היה הכתובת לכל עובד ועובדת והם ראו בו אבא.

כאשר גדליה פרש מתפקידו היה נוהג להגיע ולבקר ברבנות. כשהוא נכנס לבית הרבנות, כל העובדים היו עומדים בפתח חדרם ומברכים אותו ומחבקים אותו. כה אהוב היה על עובדי הרבנות ועד היום אומרים מנכ"ל כמו גדליה לא נראה עוד.

כל יום שישי היינו מתחילים במצוות. בפתח הבית היו מחכים כמה "נרקומנים" ו"הומלסים" שגדליה היה מחלק להם כסף. משם המשכנו לרבנית קאפח ונתן לה את תרומתו הקבועה, והיה מקבל מהרבנית מהפיתות שהכינה לשבת. משם המשכנו בנסיעה ובדקנו אם יש ניחום אבלים או שצריך לעזור למישהו. אחר כך נסענו לקניות בשוק מחנה יהודה. אבא תמיד עם הרשימה של קניות לכבוד שבת שסבתא חוה שתחיה מסרה לו. כשהיינו בשוק שמענו מכל פינה, "גדליה, גדליה" וכולו מתמוגג בנחת. מחבק, מנשק, קונה ושואל כל אחד לשלומו וחוזר למכונית. פורק את העגלה וחוזר לקניות, כביכול שיש בבית 10 משפחות. שאלתי

אותו "גדליה מה כל הכמויות"? והוא צחק ואמר: אם זה מה שכתבה רעייתי חוה - אז זה מה שצריך. חוץ מזה חלק מהמצרכים הם עבור פלוני... וזה עבור אלמוני... לאחר הקניות היה "טכס סיום" "נו יוסי עכשיו נקנה פלאפל..."

גדליה היה איש שאהב מאד את המשפחה. אין יום שלא צלצל ושאל כל אחד לשלמו. היינו נוסעים בימים ובלילות לראות את אחיו יהושע ז"ל ואת אחותו התאומה ואת הנכדים. תמיד אמר לי משפחה זה הכל. היו ימים שנסענו לשיבות בכל הארץ ובלילה היינו חוזרים, וכרגיל היה אומר לי: בוא נסע ונראה את הנכדים. לפעמים כשהייתי עייף ורוצה להגיע הביתה, לאחר הביקור אם ראה שאני מוטרד מהשעה המאוחרת, היה אומר לי "יוסי, כאשר לך יהיו נכדים אז תבין אותי". עם הזמן נולד לי הנכד הראשון וכל רגע רציתי לנסוע לראות אותו, אז נזכרתי במילים של גדליה "שיהיו לך נכדים תבין איזה אהבה מיוחדת זה נכדים".

גדליה הקפיד לשמור קשר עם החניכים שלו, תמיד דאג לבדוק מה קורה אתם, ואני תמיד הייתי איש הקשר לכל בקשה לדבר עם גדליה. היה אורח קבוע בבתי משפט למסור "עדות אופיי" לטובת אנשים. תמיד שמח גם להמליץ על אדם זה או אחר. תמיד נהג לומר על בוגרי בית הנוער בקצה "אלה הילדים שלי", והם מצדם ראו בו "אבא". כשאחד מהם קיבל תפקיד ממלכתי, מיד דאג לברך אותו במיוחד. זכור לי חניך שמונה לשגריר ישראל בסין, ד"ר יהודע חיים, וגדליה ערך לו מסיבה עם החניכים והמשפחה וברך אותו. כמה גאוה הייתה לו לראות את החניכים מתקדמים.

כאשר גדליה מונה למנכ"ל הרבנות הראשית לישראל, מאוד הפריע לו בנין הרבנות בהיכל שלמה. הבניין היה מוזנח וחסר תועלת, ותמיד אמר "זה לא ראוי לכבוד הרבנים הראשים לישראל" ולכן החליט לפעול מול משרדי הממשלה שבתחילה לא פתחו את ידם. הוא לא הרפה עד שקבלנו אישור למצוא דירור עבור בית הרבנות. גדליה לא הסתפק בזה, ודאג שהנציבות ומשרד האוצר יכירו במעמדם של הרבנים הראשים לישראל ובמעמד הרבנות הראשית לישראל.

ברבנות של אז היו כעשרה עובדים ומחלקת כשרות ורכב אחד, עם תקציב שנתי מאד קטן. סבא החליט שחייבים לשדרג את מעמדה של הרבנות הראשית. בתחילה פתח מחלקות חדשות וקלט עובדים, וכן הגדיל את תקציב הרבנות עד שמצבת כוח אדם הגיעה לשבעים עובדים, ועשרים רכבים. חשוב מאד היה לו מעמדה וכבודה של הרבנות, ובמיוחד כבוד הרבנים הראשים. לא סתם היה גדליה אהוב על כל כך הרבה רבנים. רכש כבוד עצום לרבנים ושמר מאד על כבודם. מהרב עובדיה זצ"ל ועד אחרון הרבנים, העריכו את עבודתו ואת פועלו. תמיד קיבל את ברכתם, וקשר מיוחד היה לו עם הרב משאש רבה של ירושלים שתמיד בירך אותו.

במועצה הדתית נהג בכל שנה לחלק לפני חג הפסח מאות אלפי שקלים לנזקקים ודאג שכל משפחה תשב בליל הסדר בשמחה. לא פעם ראיתי את סבא גדליה בוכה על שלא יכול היה לעזור למישהו. רגיש מאוד היה. הינו נוסעים לחלק על חשבוננו מצרכים למשפחות עד הרגע האחרון שלפני החג.

חשוב להזכיר את חוה אשתו שתחיה, היא הייתה כל עולמו. לא ראיתי אהבה כזו בחיים. תמיד דאג לה, תמיד הקפיד לעשות כל מה שהיא אמרה, הייתה שולחת אותו לקניות כמה וכמה פעמים ביום, והוא היה מקבל באהבה, וממלא אחר ההוראות. אם קרה ואיחרה להגיע בערב, הינו נוסעים לבדוק מה קורה. הוא היה קורא לה תמיד "אימא" ואני קראתי לה "רחל אימנו".

תמיד שהגעתי לביתם, סבתא יושבת במטבח הקטן ומתפללת במשך שעות, עם רשימת החולים שבידה לרפואה שלמה. אני לפעמים ביקשתי ממנה להתפלל עבור אנשים והיא תמיד קיבלה את השמות בחיוך מבוש, תמיד הייתה שואלת אם אני רעב אם אני רוצה לשתות ולא מחכה לתשובה, אלא הייתה מגיעה עם השתייה והעוגות.

מה שהיה מרגש אותי זה שתמיד התעניינה בשלומה של אשתי, ומה קורה עם הילדים? ואני תמיד ביקשתי את עצתה בחינוך הילדים שלי, והיא בסבלנות הסבירה וייעצה לנו מנסיונה וחכמתה. פעם כשהגעתי הביתה וראיתי אותה יוצאת בערב מהבית עם התרמיל על הגב לשיעור, ומזג האוויר היה מאד קר. הצעתי להסיע אותה ברכב, והיא לא הסכימה להטריח אותי ואמרה "הרי יש אוטובוס" והלכה. ישבתי ברכב והתחלתי לבכות איך היא מתחשבת בי איפה יש בעולם צדקת כזו.

כאשר ראתה שגדליה היה מוזמן להרבה אירועים, כמעט כל ערב, הייתה אומרת לו "אבא אם לא נתת מתנה, אל תשב לאכול". רק שהיא לא ידעה שאין אירוע שהיינו הולכים בלי שנתן מתנה. הוא היה נוהג לזרוק אותה ממרחק של כמה מטרים ישר לארגז המתנות ותמיד קלע...

תמיד ביקשו ממנו לשבת בשולחן הכבוד והוא תמיד ענה "אני יושב פה עם החבר שלי" תמיד ברח מהכבוד.

איפה אפשר למצוא עוד אנשים כאלה...

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים אמן!

”השכן גדליה” / אלישבע פלד

ענני הכבוד ירדו אמש אל בית הלורדים בשכונת רחביה בירושלים. הם הגיעו לאסוף את גדליה שרייבר להצטרף למכובדים היושבים ליד כסאו של מלך מלכי המלכים.

גדליה ז”ל, איש גדול היה, לשעבר מנכ”ל הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת, מנכ”ל קרן ילדנו - מרכז תקוותנו, מעמודי התווך והנשיא של בית הכנסת ישורון בירושלים. אף שלכאורה היה נדמה כי צריך היה להיות מורם מעם בשל תפקידיו הממלכתיים, הרבים והחשובים, נשאר תמיד אדם עניו וצנוע, הן בהליכותיו והן בביתו. גדליה ז”ל התייתם מאימו בגיל 5 ימים (!), אך במקום לראות את החיים כאתגר וקושי, הוא בחר לחיות חיים מלאי תוכן ופעילות טובה, לקרב אנשים באהבה. מעל הכל - היתה לו אהבת אמת לחוה אישתו. הוא לא היה מסוגל לעזוב אותה אפילו לרגע. דאגתו ואהבתו היו נתונים אליה בכל שעות היממה. תמיד. יחד, מביתם הצנוע, הקימו משפחה עניפה, שבט גדול של אנשים טובים ונעימים לבריות, ההולכים בדרכיו ולאורו הטוב. ביתם של גדליה וחווה תמיד פתוח היה לכל דיכפין, ותמיד - בנועם, בסבר פנים יפות, בשמחה ובאהבה עוטפת.

במישור הציבורי והממלכתי, ים של סיפורים וגבורות יש על גדליה ובוודאי עוד יסופרו, אך בשבילי, גדליה היקר היה משחר ילדותי ”אדון שרייבר” או ”גדליה שרייבר” אם תרצו - השכן האהוב והחביב מלמטה. חבר. ממש דירה מתחת לבית הוריי. בבית הלורדים. בשכונת רחביה בירושלים. בית שהוא לא סתם בניין בן 4 קומות ושתי כניסות. בית בו חיינו כולם ביחד כחברים שחלקם אף הפכו למשפחה. בית שדייריו הקדישו את חייהם להיות שליחי ציבור של בניין הארץ והמדינה (תרתי משמע), לעשיית חסד למען הזולת, לאהבת האדם. כזה היה גדליה - איש חם ואוהב, בעל רגישות גדולה, אשר הקדיש את חייו ומלוא מרצו וכוחו למען ילדים, נוער ועם ישראל שרבבות מהם ניצחו את הסטטיסטיקה והפכו להיות אנשים בזכותו. לא בכדי: בית הלורדים. גדליה גר שם כבר מעל ל-50 שנה. אחד החיבורים החזקים ביותר של בית הלורדים היה חוג ’פרשת השבוע’ (חלום שלי להחיות את זה), בו נפגשו ראשי המשפחות אחת לשבוע והפליאו בסיפורי הפרשה, ענייני דיומא, שירים ובדיחותא בשביל הנשמה. גדליה כמובן היה מעמודי התווך של שיעור זה ומעבר לדברי התורה הנעימים, הפליא בשירים וניגונים עם קול פעמונים. שם, כטבעם של ניגונים להתגלגל, גדליה למד מפי סבא דוד (קופלוביץ’) ז”ל שירים ולחנים, ביניהם גם את הלחן שהלחין סבא למזמור תהילים, המופיע בתפילת ”הלל”: ”ברוך הבא בשם ה’ ברכנוכם מבית ה’...”. גדליה התחבר ללחן ואימץ אותו אליו

ובכך שימר אותו עד היום ובהזדמנויות שונות כמו חגים שמענו אותו שר את השיר. ואני - כל פעם מחדש הייתי נמלאת הערכה כלפיו על שכיבד את זכרו של סבא דוד ז"ל. סבא אותו לא הכרתי אך שמעתי עליו רבות וטובות. בבית הכנסת ישורון בירושלים, הסמוך לבית הוריי לא ניתן היה להימנע מקולו הצלול המצטרף לניגוני השבת והחגים ומוסיף אור לתחושת הקדושה. לפני שנתיים, עם סיום תפילת נעילה מרגשת של יום כיפור בבית הכנסת ישורון, על אף סבלו וכאביו הנוראים, גדליה לא יכול היה להתאפק, קם מכסא הגלגלים ששימש לו כעזר בשנים האחרונות והצטרף למעגל הרוקדים ושר בהתרגשות גדולה: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה!". אני וכל הסובבות אותי התרגשנו עד דמעות, ואיחלנו שנזכה בעזרת ה' שגם בשנה העוקבת נפקוד את שערי בית הכנסת. לצערנו, השנה, כמו כולם, הוא לא זכה להיות בין באי בתי הכנסת בשל מגיפת הקורונה. לצערי, בית הכנסת ישורון יישאר מיותר גם לאחר המגיפה, ריק גדול יתמלא למול חוסר נוכחותו של גדליה שרייבר המופלא. שם בשמיים, משמר כבוד של קבלת פנים חמה ודאי קיבלה אותו בבואו אל כסא כבודו של הקדוש ברוך הוא. יחד עם כל המלאכים שמלווים אותו בשירה, אני מניחה שמקבלים אותו בברכה גם כל שכנינו החשובים וחברי חוג פרשת השבוע שאינם איתנו עוד וביניהם: סבא דוד קופלוביץ' ז"ל, הרב דוד טלזנר ז"ל, דוד מאיר ודודה הלה הורוביץ ז"ל, רבקה ויוסף הולס ז"ל, ד"ר שוחטמן ז"ל, פייביש ושושנה קרמר ז"ל, השר לשעבר ד"ר זרח ורהפטיג ז"ל, משפ' גבירצמן ז"ל ועוד... ויחד שרים לקראתו: "ברוך הבא בשם ה' ברכנוכם מבית ה'. א-ל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח. א-לי אתה ואודך אלקי ארוממך. הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו." (תהילים קי"ח).

גדליה יחסר לנו מאוד. מאוד.

גדליה שרייבר - תודה! / מיכאל חזוני

- אימו נפטרה בשעת הלידה
 - בגיל 6 משפחתו ברחזה ברגע האחרון מברלין אל תל אביב,
 - כשהוא היה בבית הספר, כפרס על התנהגות טובה, אחד המורים נתן לו ולחבריו
 לשחק לו בשפם. למורה קראו שאול טשרניחובסקי.
 - אחד המאזינים למקהלת הנוער שבו הוא השתתף היה ביאליק.
 - בבית הכנסת שבו הוא התפלל, היה רב שאחרי התפילה היה שם ידיים על ראשו
 ומברך אותו. לאחר מסי' שנים התברר ש'הרב' היה מנחם בגין.
 - רבו בישיבה היה הרב משה צבי נריה.
 - במלחמת השחרור הוא לחם בגודד ששיחרר את הגליל ואת מירון.
 - אחרי המלחמה, הרב גורן גייס אותו לטפל בחללי צהל.
 במשך שנים הוא חיפש אחר שרידיהם של חיילים שנהרגו ונשארו בשטח.
 הוא עבד ביחד עם הרב צבי פסח פרנק וביחד הם הוציאו עשרות נשים מעגונותם.
 - במבצע קדש הוא קיבל צל"ש.
 במשך עשרות שנים הוא ניהל את בית הנוער בשכונת בקעה, אח"כ הוא היה יו"ר
 המועצה הדתית בירושלים, מנכ"ל משרד הדתות, מנכ"ל קרן ילדנו, ומנכ"ל הרבנות
 הראשית.
 הוא קיבל אין ספור תעודות הוקרה. צל"ש, יקיר קריית שמונה ויקיר ירושלים.
 אבל אני הכרתי אותו מסיבות אחרות.
 הוא היה שכן של סבתא שלי. בשנת '84 סבתא שלי עברה דירה. אומנם הדירה
 החדשה הייתה במרחק של רק קילומטר מהדירה הקודמת, אבל המרחק הסוציו-
 אקונומי היה של יבשות. סבתא שלי עברה משכונת נחלאות. באותם שנים, שכונה
 של מעוטי יכולת. עולים חדשים מארצות ערב (סבתא שלי עלתה מסוריה), אל
 שכונת רחביה. השכונה הכי חשובה בעיר. (סיפור המעבר הוא מרתק אבל זה לא
 הזמן..). כאמור, זה היה ב'84. שכניהם היו שופטים, פרופסורים ואנשי הגות. כולם
 אשכנזים. המשפחה שלי נתקלה שם ביחס קשה. השכנים החמיצו אליהם פנים,
 בכל פעם שרעש הכי קטן היה מגיע מכיוון הדירה, היו צועקים עליהם, וגם המילה
 'פרענקים' נאמרה מדי פעם.
 כמה ימים לאחר המעבר חל ליל הסדר. כל המשפחה יושבת בסלון הבית, חוגגת
 בשקט. שלא יהיה לשכנים עוד סיבה לכעוס... כשלפתע דפיקה בדלת. ואל הבית
 נכנס גדליה. ברוכים הבאים לשכונה! הוא הכריז בחיוך חם. איזה משפחה יפה

ומפוארת! איזה ילדים מוצלחים! איך הצלחתם לגדל משפחה כזאת גדולה ומוצלחת, כל הכבוד לכם! ככה. לאנשים שהוא בקושי ראה. ואז זה נמשך. בכל פעם שגדליה היה עובר ברחוב (וזה היה לפחות פעמיים ביום) הוא היה מחייך אל סבתא שלי, שואל בשלומה ומחמיא לה על המשפחה שלה. איזה אישה מיוחדת את! הוא היה מכריז.

גם היום כשסבתא שלי מספרת על היחס של גדליה הפנים שלה מוארות. "איש כזה חשוב, ובלי טיפה של גאווה! שמעתם איך הוא אמר שהמשפחה שלנו מיוחדת?" כילד, ראיתי אותו פעמים רבות. בכל פעם שהייתי הולך עם אבי היינו אומרים לו שלום. ותמיד הוא היה עוצר, שואל בשלום כולם, ומחייך. ידעתי שהוא היה משהו ברבנות, אבל לא ידעתי שום פרט מעבר.

לקראת חנוכה האחרון צילמתי סדרת כתבות לתוכנית של גיל ססובר בערוץ 20. אחד מהמראיינים היה גדליה. הבית שלו היה ישן ופשוט מאוד. אל הצילומים הגיעו מספר חניכים שלו, מתקופת בית הנוער בשכונת בקעה. חניכים שלמדו אצלו לפני חמישים שנה!

ואז שמעתי אותם. איך הם דיברו עליו השבחים, איך הם מעריצים אותו, באיזה מסירות הוא היה מסור להם. חניכים סיפרו שרק בגללו הם התקדמו בחיים, ומשכונת מצוקה הם גדלו לתפארת. זה היה מרגש. אחרי הצילומים ניגשתי עליו והצגתי את עצמי. מיד הוא זיהה אותי. ביקשתי ממנו עותק של הספר שלו והוא נתן לי. תמסור ד"ש לסבתא! הוא אמר. איזה אישה מיוחדת היא!

לפני חודש הייתי אצל סבתא שלי בשבת. פגשתי את גדליה במניין החצרות של גן רחביה. אחרי התפילה ניגשתי אליו. התחלתי להציג את עצמי, בכל זאת, אדם בן 93!... אבל הוא זכר מיד. בגיל 93 עם זיכרון כזה צלול! הלוואי עלי. אמרתי לו שאני ממש נהנה מהספר ולדעתי הוא קצר מדי. הוא צחק ואמר - יש לך סבתא מאוד מיוחדת! תמסור לה ד"ש.

רק לפני שבועיים סיימתי את הספר. בסוף הספר יש מכתבים שכתבו חניכים. הם כותבים איך גדליה היה מגיע לבית שלהם ומחמיא להורים שלהם על הילדים המוצלחים, על החינוך הטוב ועל כך שהם הורים טובים. נשמע מוכר, לא?

תכננתי לספר לו את זה בפעם הבאה שאראה אותו. שעליתי עליו. שהוא פשוט נחמד ומחמיא תמיד, ולכולם. אבל פספסתי את המועד. גדליה נפטר לפני שבועיים.

גדליה נפטר אחרי עשרות שנים רבות של עשייה ציבורית, למען הציבור. גם בתפקידיו הבכירים ביותר, הוא לא שכח את מי הוא משרת ולמה הוא משרת. ככה הוא מסיים את הספר שלו - "גם האדם היחיד יכול להוות תרומה גדולה למען הכלל, אם יש לו מספיק הבנה לצרכי האומה ולשאיפותיה והוא מחובר לשורשיו" וזה בדיוק התמצית שלו.

גדליה שרייבר - תודה.

Dr. Rahamim Melamed-Cohen

18, Ramban St., Rehavia
92422 Jerusalem, Israel
Tel. 02-5664713; Fax: 02-5639830

ד"ר רחמים מלמד-כהן

דחוב דמבין 18, רחביה
ירושלים 92422
טל. 02-5664713; פקס: 02-5639830

ב"ה ו' בטבת תשנ"ט

ידידי היקר ר' גדליה

כמים טהורים על נפש בשוועה, כן היה מכתבך עלי.
בנעם מילים ובחן הליכות הורית עלי שפע של תודות, כה טובות כה מרגיעות.
כי כך הוא ר' גדליה איש אשר נשמה באפו ורגש בלבו. נוטה חסד לקשי-יום
והכל בענווה, בצניעות, בחסד ולרחמים.
מי כמוך שעברת קשיים רבים בחיים, מבין למחשבותי והגיגי בימים אלו כשהגוף
פוחת והולך והרוח הולכת ומתעלה.
בזמן כזה אדם עושה חשבון נפש, חשבון חיים, חשבון מעשים וחשבון חברים.
דמויות של ידידים עוברים לפני כבני מרום ואתה בראשם.
שלם אני עם מעשי, לו נולדתי מחדש הייתי חוזר עליהם. הקב"ה נתן לי אשראי,
ואשרי שזכיתי לכך. אני מקווה שלא אכזבתי.
ר' גדליה, בגלל הידידות האישית שבינינו, תסלח לי שכתבתי לך בכתב יד
ולא במחשב. אמנם האצבעות אינן ממושמות כבעבר, וכל אחת מאשימה את
חברתה (כמו בממשלה), אבל יהי רצון שהנימה והנעימה החברית תערב עליך.

לנעים זמירות, למקהיל קהילות,
לבעל תשבחות, לעושה גדולות,
לאיש אמונה ואמנות,
המנתב דרכי רבנות,
מלא חפניים ברכת כהן,
תזכה לשנים נעימות וטובות אמן.

בלב חמים
ידידך
רחמים

ת.נ.צ.ב.ה